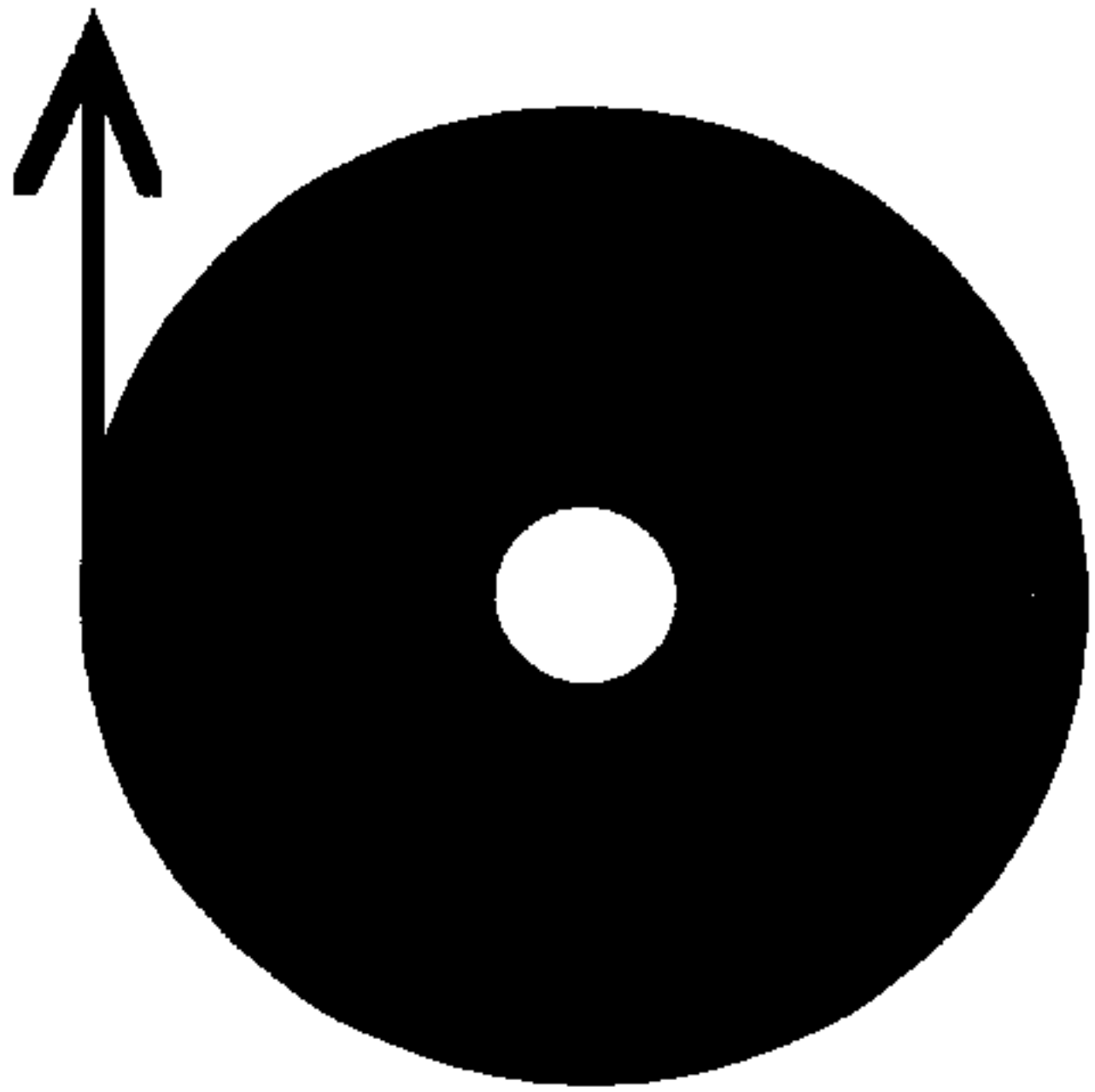

RI

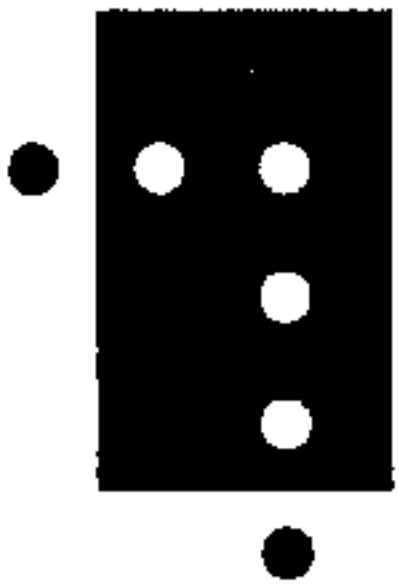

Na

Telephone: +47

LØGTINGS-TIDINDI

1908

LAGTINGSTIDENDE

1908.

THORSHAVN.

TRYKT I „FÆRØ AMTSTIDENDE"S BOGTRYKKERI.

1908—09.

Lagtingets ordentlige Samling aabnedes den 29de Juli.

Lagtingets Medlemmer.

Amtmand Christian Bærentsen (R.).
Provst Frederik Petersen (R.).

***

For Norderøernes Præstegæld:
Sysselmand Clement Olsen (R.).
Højskoleforstander Símun av Skarði.

For Østerø Præstegæld:
Skolelærer Símun Pauli úr Kunoy.
Sysselmand Thomas Jul Petersen.
Skolelærer Joen Poulsen.
Fæstearving Andreas Hans Emil Christian Weihe.

For Nordstrømø Præstegæld:
Kongsbonde Johan K. F. Dam,
Fuldmægtig Andreas Samuelsen.

For Sydstrømø Præstegæld:
Tømrer Hans Andreas Djurhuus.
Entreprenør Peter Christian Johannesen,
Kongsbonde Jóannes Patursson (R.),
Fuldmægtig Mads Andreas Winther.

For Vaagø Præstegæld:
Odelsbonde Daniel Pauli Michelsen.
Sysselmand Joen Zacharias Nielsen.

For Sandø Præstegæld:
Pastor Andreas Christian Evensen,
Kongsbonde Johan Michael Hentze.

For Suderø Præstegæld:
Købmand Jacob Dahl (D. M.).
Skolelærer Niclas Johannes Djurhuus,
Sysselmand Oliver Johan Thomas Ludvig Effersøe (R.).
Skolelærer Ole Nicolaj Skaalum.

Til Sekretærer valgtes: J. Poulsen og Nielsen.

I. Ændring i Reglerne for de kommunale Valg.

Ved Lagtingets Aabning forelagdes den fra forrige Samling udsatte Sag om Ændring i Reglerne for de kommunale Valg.*)

Den foreløbige Behandling fandt Sted *den 3dje August.* Efter Forslag af J. Poulsen vedtoges det med 15 Stemmer at henvise Sagen til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil i næste Møde uden Afstemning valgtes: *Olsen, J. Poulsen, Skaalum, Nielsen* og *Konoy.*

Den 3dje September fremlagdes, tilligemed det som Bilag 2 vedhæftede *Lovudkast*, følgende af Udvalget (Ordfører: Joen Poulsen) vedtagne

Betænkning.

I Aaret 1906 indkom til Lagtinget et Andragende om at søge udvirket en saadan Forandring i Lovgivningen, at de om Sommeren fraværende færøske Fiskere kunde faa Lejlighed til at deltage i Lagtingsvalg og i de kommunale Valg. Imidlertid vare Lagtingsvalgene ved Loven af 3dje April 1906 henlagte til en Tid af Aaret, da Fiskerne ere hjemme, nemlig Maanederne Januar—Februar, saa nu var der kun Tale om de kommunale Valg. — Sagen blev derefter tilstillet de kommunale Forstanderskaber og Thorshavns Kommunalbestyrelse til Erklæring.

Bilagt med de indhentede Erklæringer forelaa Sagen atter i forrige Samling. Der blev da udarbejdet Forslag til en forandret Affattelse af Landkommunallovens § 7 og 8 bl. a. saaledes, at Valgene skulde henlægges til Januar—Februar, og at Sysselmanden ikke skulde være Medlem af Valgbestyrelsen. Sagen blev dog udsat til i Aar, for at Spørgsmaalet om hemmelig Afstemnings Indflydelse kunde tages under nærmere Overvejelse.

Siden sidste Lagtingssamling er der ved Lov om kommunale Valg af 20de April d. A. og Lov om Byen Thorshavns kommunale Styrelse af 27de Maj s. A. ikke alene indført hemmelig Afstemning og Forholdstalsvalg i alle Kommuner i det øvrige Kongerige og Thorshavn; men Valgretten og Valgbarheden er udvidet, bl. a. til at omfatte Kvinder.

Undertegnede Udvalg, der i Aar er nedsat til at afgive Betænkning i den foreliggende Sag, har ment, at de Valgregler, der saaledes ere indførte i alle

*) Se Lagtingstidende for 1907, Side 161.

andre Kommuner i Riget, ogsaa, saa vidt muligt, bør gøres gældende for vore Landkommuner.

Man har i den Anledning, med de to nævnte Love som Forbillede, udarbejdet medfølgende Lovforslag. Dog har man ment, at § 5 i Loven af 28de Februar 1872, hvorefter Valgtiden er 6 Aar, og Halvdelen afgaar hvert 3dje Aar, fremdeles bør være gældende. Saaledes som Forholdene nu engang ere i de fleste Landkommuner, vilde det næppe være heldigt, om samtlige Medlemmer af et Forstanderskab afgik samtidig uden at blive genvalgt. Det er vel saa, at den foreslaaede Forholdstalsvalgmaade vilde være mere virksom, om alle Medlemmer afgik samtidig, men som bemærket, dette vilde med de forhaandenværende Kræfter næppe være heldigt. I de fleste Sogne, der danne en selvstændig Kommune, bestaar Forstanderskab af 5 Medlemmer, som afgaa skiftevis 3 og 2, i mange andre Sogne vælges ogsaa 2 Medlemmer, saa et stort Mindretal vil kunne gøre sig gældende. Til de enkelte Paragraffer skal man tillade sig at bemærke følgende:

ad § 2.

I denne Paragraf, der sættes i Stedet for § 4 i den nugældende Landkommunallov af 28de Februar 1872, er optaget de samme Bestemmelser om Valgret og Valgbarhed, som nu er indførte i alle andre Kommuner i Kongeriget.

ad § 3.

Udvalget har ment det rettest at have et Valgnævn for hvert Sogn. Vel er det saa, at der i mange af de smaa Sogne kun findes faa Kræfter; men Arbejdet i de smaa Sogne bliver vel heller ikke saa vanskeligt. Af Hensyn til Fællesvalg har man foreslaaet et fælles Valgnævn til at modtage Kandidatlister og foretage den endelige Optælling, medens Afstemningen foregaar sognevis under Ledelse af Sognets Valgnævn. At Ordet »Valgbestyrelse« er forandret til »Valgnævn« er i Analogi med Lov om Folketingsvalg af 2den Marts 1903.

ad § 4.

Medens Lov om Thorshavns kommunale Styrelse bestemmer, at Valglister affattes umiddelbart før hvert ordinært Valg, har man i Lighed med, hvad der gælder for Landkommuner i det øvrige Kongerige, foreslaaet, at Listerne affattes aarlig for et Aar ad Gangen. Da Listerne affattes sidst i Aaret, og Valget foregaar i de første Maaneder af det følgende Aar, vil Forholdet ikke blive meget forrykket; dog har man foreslaaet, at der affattes en Tillægsliste.

ad § 5.

I Lighed med, hvad der nu gælder for Lagtingsvalg, og hvad der i Fjor var foreslaaet at gælde for kommunale Valg, er bestemt, at de ordinære Valg skulle foregaa i Januar eller Februar. At fastsætte en bestemt Tid paa Dagen til Valgets Afholdelse, lader sig vanskelig gøre. I Sogne, der kun bestaa af én Bygd, kan Valg foretages om Aftenen; hvor Folk skulle samles fra flere Bygder, maa det være om Dagen. Man har derfor indskrænket sig til at foreslaa, at Valghandlingen skal have en vis Varighed, mindst 2 Timer.

I Loven om kommunale Valg § 6 findes en Bestemmelse om, at en Kommune kan deles i 2 eller flere Valgkredse. Dertil er der næppe Anledning her; derimod har man foreslaaet en Bestemmelse om at aabne Adgang til, at Afstemningen kan foregaa paa 2 eller flere Steder.

ad §§ 6—11.

Disse §er indeholde med nødvendige Redaktionsændringer de samme Bestemmelser, som findes i de tilsvarende §er i Lov om Thorshavns kommunale Styrelse.

ad § 12.

I § 12 er optaget Regler for Sammentælling af Stemmerne ved Fællesvalg.

ad §§ 13—17.

I disse Ser er kun foretaget Redaktionsændringer. Dog har man i § 16 (§ 19 i L. om Thorsh. kom. St.) udeladt Bestemmelsen, at naar et Medlems Valg forkastes, eller Vægring ved at modtage Valg erkendes berettiget, skal en anden paa samme Liste opført Kandidat betragtes som valgt. — § 17 svarer til § 9 i den nugældende Kommunallov.

Ved 2den Behandling, den 7de September, betragtedes Lovforslagets enkelte Paragraffer som vedtagne uden Afstemning, hvorefter det med 19 Stemmer vedtoges at lade Sagen overgaa til 3dje Behandling.

Den 12te September fremlagdes det som Bilag 4 vedhæftede *Ændringsforslag* fra *Udvalget* og *den 15de s. M.* to henholdsvis fra *Formanden* og *Weihe* fremkomne *Ændringsforslag;* førstnævnte er vedhæftet som Bilag 7; sidstnævnte er saalydende:

ad § 6.

I Stedet for 6te Stykke, sidste Punktum, sættes:

»Kendelsen kan afsiges af Formanden alene, naar han anser Spørgsmaalet for utvivlsomt. En Udskrift af Kendelsen skal snarest mulig meddeles den Stiller, som har besørget Indleveringen; denne Stiller har da Adgang til at indlevere en ny Liste i Løbet af indtil 3 Dage fra den ovenfor i 2det Stykke fastsatte Tidsfrist.«

Ved Sagens *3dje Behandling*, der fandt Sted *den 16de September*, fik Afstemningen følgende Udfald:

§ 1. Udvalgets Ændringsforslag vedtoges med 12 Stemmer mod 0 og Paragraffen saaledes ændret med 14 Stemmer mod 0.

§ 2. Ændringsforslaget vedtoges med 12 Stemmer mod 0 og Paragraffen saaledes ændret med 12 Stemmer mod 0.

Ny § 3. Udvalgets Forslag vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

§ 3 (4). Udvalgets Ændringsforslag vedtoges med 11 Stemmer mod 0 og Paragraffen saaledes ændret med 11 Stemmer mod 0.

§ 4 betragtedes som vedtagen uden Afstemning.

§ 5. Formandens Ændringsforslag vedtoges med 16 Stemmer mod 0 og Paragraffen saaledes ændret med 18 Stemmer mod 0.

§ 6. Udvalgets Ændringsforslag vedtoges med 17 Stemmer mod 0. Formandens Ændringsforslag vedtoges med 18 Stemmer mod 0. Weihes Ændringsforslag sattes under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 2 stemte derfor. Saaledes ændret vedtoges Paragraffen med 15 Stemmer mod 0.

§ 7 betragtedes som vedtagen uden Afstemning.

§ 8. Udvalgets Ændringsforslag vedtoges med 15 Stemmer mod 0, hvorefter Paragraffen saaledes ændret vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

§ 9. Udvalgets Ændringsforslag betragtedes som vedtaget uden Afstemning. Ligesaa Paragraffen saaledes ændret.

§ 10. Paragraffen betragtedes som vedtagen uden Afstemning.

§ 11. Formandens Ændringsforslag vedtoges med 15 Stemmer mod 0,

Udvalgets Ændringsforslag med 14 Stemmer mod 0 og Paragraffen derefter, saaledes ændret, med 14 Stemmer mod 0.

§ 12. Udvalgets Ændringsforslag vedtoges med 15 Stemmer mod 0 og Paragraffen saaledes ændret med 15 Stemmer mod 0.

§ 13 betragtedes som vedtagen uden Afstemning.

§ 14. Udvalgets Ændringsforslag sattes først under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0, hvorefter Paragraffen saaledes ændret vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

§ 15. Udvalgets Ændringsforslag vedtoges med 16 Stemmer mod 0, hvorved det oprindelige Forslag bortfaldt. Formandens Ændringsforslag Nr. 5 sattes under Afstemning og vedtoges med 18 Stemmer mod 0.

§ 16. Formandens Ændringsforslag vedtoges med 16 Stemmer mod 0, Udvalgets Ændringsforslag vedtoges med 16 Stemmer mod 0, hvorefter Paragraffen saaledes ændret vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

§ 17. Udvalgets Ændringsforslag vedtoges med 16 Stemmer mod 0, Formandens med 16 Stemmer mod 0 og Paragraffen derefter, saaledes ændret, med 16 Stemmer mod 0.

Ny § x. Formandens Ændringsforslag Nr. 8 vedtoges med 15 Stemmer mod 0, hvorved Udvalgets § 19 bortfaldt.

Ny § y. Formandens Ændringsforslag Nr. 9 vedtoges med 15 Stemmer mod 0, hvorved Udvalgets Forslag til ny § 20 bortfaldt.

Forhandling og Afstemning over Sagen i dens Helhed udsattes til et følgende Møde.

Den 23de September fandt den endelige Afstemning over Lovforslaget Sted med følgende Udfald:

Ja stemte: J. Poulsen, Nielsen, Provsten, Olsen, Samuelsen, H. A. Djurhuus, Evensen, Skarð, Konoy, N. Djurhuus, Dahl, Weihe og Formanden *Nej* stemte: Dam. *Stemte ikke:* Michelsen, Johannesen og T. J. Petersen. *Fraværende:* Skaalum, Patursson, Hentze, Winther og Effersøe, og var Lovforslaget saaledes vedtaget med 13 Stemmer mod 1.

Den 26de September oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 26de September 1908.

Til

Justitsministeriet.

Lagtinget har i Aar haft til Behandling en fra forrige Samling udsat Sag angaaende Ændringer i Reglerne for kommunale Valg udenfor Thorshavn.

Efter en 1ste Behandling i Tinget blev der i Sagen nedsat et Udvalg, der afgav medfølgende Udvalgsbetænkning (Bil. 1), ledsaget af »Udkast til Lov om Tillæg til og Forandring i Lov Nr. 30 af 28de Februar 1872 om de færøske Landkommuners Styrelse« (Bil. 2).

Foranlediget ved de under Sagens 2den Behandling faldne Udtalelser, blev der til 3dje Behandling stillet følgende Ændringsforslag:

a) af Udvalget (Bil. 3),
b) af Formanden (Bil. 4) og
c) af Weihe (Bil. 5).

Samtlige Punkter i Formandens Ændringsforslag vedtoges, ligeledes vedtoges samtlige Punkter i Udvalgets Ændringsforslag, for saa vidt de ikke vare

bortfaldne ved Vedtagelsen af tilsvarende Punkter i Formandens Ændringsforslag. Det af Weihe stillede Ændringsforslag blev derimod ikke vedtaget.

Et paa Grundlag af disse Afstemninger ændret Lovudkast (Bil. 6) blev den 23de ds. endelig vedtaget ved Navneopraab med 13 Stemmer mod 1, 3 Medlemmer stemte ikke og 5 vare fraværende.

Det saaledes endelig vedtagne Lovforslag tillader man sig herved ærbødigst at indstille til det høje Ministerium for at det ved sammes gunstige Forsorg kan blive ophøjet til Lov.

Idet man tillader sig at henvise til den vedlagte Udvalgsbetænkning og Sagens øvrige Akter, vil man tillade sig at udtale, at Lagtinget finder det ganske naturligt, at Valgreglerne for de færøske Landkommuner blive bragte i Overensstemmelse med de samme Regler for alle andre Kommuner i Kongeriget.

C. Bærentsen. *Joen Joulsen,*
Ordfører.

J. Z. Nielsen.

II. Reform af de færøske Skatteforhold.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes den forrige Aar*) behandlede Sag angaaende Omordning af de færøske Skatteforhold; ved den *foreløbige Behandling den 1ste August*, blev Sagen efter et med 13 Stemmer vedtaget Forslag af Dam henvist til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil i det følgende Møde valgtes uden Afstemning: *Dam*, *T. F. Petersen*, *Skaalum*, *Nielsen* og *Evensen*; den 14de August indvalgtes *Dahl* i Stedet for *Skaalum*, der havde ønsket at udtræde.

Den 12te September fremlagdes, tilligemed det som *Bilag 5* vedhæftede Lovforslag, følgende af Udvalget (Ordfører: T. J. Petersen) afgivne

Betænkning.

Til forrige Aars Tingsamling fremkom der en Henstilling fra 5 af Tingets Medlemmer, om der ikke maatte findes Grund til at tage de færøske Skatteforhold under Overvejelse. — Sagen blev henvist til et Udvalg paa 5 Medlemmer,

*) Se Lagtingstidende for 1907, Side 174.

som delte sig i et Flertal og et Mindretal. Flertallets Forslag gik ud paa at udsætte Sagen til i Aar, samt at anmode Amtmanden om at udarbejde et Forslag til Lov om Formue- og Indkomstskat til Amtsrepartitionsfonden til Forelæggelse for indeværende Aars Lagting. — Mindretallet foreslog derimod kun Sagens Udsættelse til i Aar, hvilket Forslag blev vedtaget.

Ved den foreløbige Behandling i indeværende Samling blev Sagen henvist til undertegnede Udvalg, som tillader sig at fremkomme med følgende Bemærkninger:

Man finder ikke for Tiden at burde foreslaa nogen indgribende Forandring af Amtets Skatteudskrivningsmaade, idet formentlig det Beløb, som der for Lagtinget er Nødvendighed for at tilvejebringe, endnu en Aarrække vil kunne udskrives dels gennem Amtsrepartitionsfonden og dels gennem Skydskassen efter noget tilsvarende Regler som de nugældende.

Derimod mener Udvalget, at der for Tinget er Grund til at overveje, hvorvidt det aarlige Skattebeløb efter den nuværende Lovgivning fordeles retfærdigt paa Befolkningen i Forhold til dennes Skatteevne. — I saa Henseende skal anføres:

Udgifterne til Skydsvæsenet fordeles for en væsentlig Del paa Kommunerne efter Folketal. Uagtet det maa indrømmes, at denne Fordelingsmaade ikke er fuldt ud tilfredsstillende, da Skatteevnen jo er en Del forskellig, mener man ikke, at denne Beskatningsmaade er saa uheldig, at der er Grund til at sætte Lovgivningsmagten i Bevægelse for at faa den afløst af en anden, som maaske kunde være mere retfærdig. Der er saa meget mindre Grund hertil, som al denne Skat ikke er saa stor, at den hviler trykkende paa Befolkningen og ikke heller er udsat for stærk Stigning.

Anderledes er Forholdet med Hensyn til Amtsrepartitionsfonden. Udskrivningen hertil drejer sig om større Summer, og der stilles til forskellige Foretagender Krav, som Tinget i hvert Fald til Dels bliver nødt til at efterkomme. Det maa derfor være Tinget magtpaaliggende, at Skatten kommer til at hvile retfærdig fordelt paa Befolkningen, og at navnlig alle Erhvervsgrene bliver beskattede i Forhold til disses Værdi. — Hvorvidt dette ved de nugældende Bestemmelser er opnaaet, har været Genstand for Drøftelse indenfor Udvalget, og er man kommen til Erkendelse af, at saadant maa besvares benægtende.

Efter Loven af 27de Marts 1903 kan der forlods paalignes Jordegodset mellem en og to Tredjedele af det samlede Skattebeløb. Uagtet Udvalget er enigt i, at Jordegodset forlods, ligesom hidtil, bør bære en Del af det Beløb, som hvert Aar skal udskrives, mener man, at den nævnte Bestemmelse er uheldig, idet det er undergivet Tilfældighed, hvorledes Skatten fordeles mellem Jordegodset og Kommunerne og vil være afhængigt af, hvorledes Tinget er sammensat. Det vil til enhver Tid bero paa, hvilke Interesser der er stærkest repræsenterede i Tinget. Udvalget mener derfor at burde foreslaa en Ordning, hvorved det bliver fastslaaet, hvormeget der skal lignes forlods over paa Jordegodset. Det bliver selvfølgelig et Skøn, hvormeget der kan anses passende, og hvilken Fremgangsmaade der skal bruges, nemlig enten Jordegodset skal bære en vis Del af det Beløb, som hvert Aar udskrives, eller om man skal bestemme, at der aarlig skal betales et bestemt Beløb af hver Skattemark. Udvalget formener, at en Bestemmelse som den sidstnævnte er den heldigste. Det vil formentlig vække mindre Uvilje hos Befolkningen, naar Skattebeløbet til Amtsrepartitionsfonden, ligesom til Statskassen, er ens hvert Aar, end hvis Størrelsen bliver varierende. Der har i de to sidste Aar været paalignet Jordegodset 1 Kr. 50 Øre pr. Skattemark aarlig; denne Skat, der i de senere Aar har svaret til omtrent Halvdelen af hele Skattebeløbet, falder næppe trykkende paa Jordegodsejerne. — Det maa efter Udvalgets Mening anses urimeligt, at en saa stor Andel (Halvdelen) af hele Skatten forlods lignes paa Jordegodset, men under Hensyn til, at der stadig stilles større Krav til Amtsrepartitionsfondens Midler og derfor formentlig fremtidig kommer til at falde mere over paa Kommunerne, har man ment at burde foreslaa Fastsættelse af det nævnte Beløb.

Ovennævnte Lov af 27de Marts 1903 foreskriver, at det Beløb, som aarlig

paaligues Kommunerne, fordeles mellem disse med 1/3 efter Marketal, 1/3 efter Folkemængden og 1/3 efter Lagtingets Skøn. Denne Fordelingsmaade forekommer Udvalget at være uheldig. Naar Jordegodset forlods bærer en stor Del, hidtil Halvdelen, af det samlede Skattebeløb, bør der ikke tillige tages saa stort Hensyn til dette som hidtil ved den her nævnte Fordeling, saa meget mere som Kommunernes Skatteevne, som Forholdene nu have udviklet sig, ikke nær saa meget kan bedømmes under Hensyn til, hvor megen Jordejendom der findes i en Kommune som under Hensyn til andre Næringsdrifter, som Handel, Skibsfart og Fiskeri. Spørgsmaalet bliver herefter, hvilken Fordelingsmaade der vil være den retfærdigste. Det vilde, for at undgaa Tilfældighed i Afstemningen i Tinget, være heldigst, om der kunde findes en bestemt Beregningsmaade, hvorefter Fordelingen skal foregaa, men Udvalget ser sig ikke i Stand til at foreslaa nogen saadan.

Det Udvalg, som forrige Aar havde Sagen til Overvejelse, foreslog, at Skotten tilvejebringes gennem en Formue- og Indkomstskat, efter en lidt stærkere stigende Skala end den, som indeholdes i den danske Skattelov. Denne Beskatningsmaade vil formentlig være vanskelig at gennemføre og vilde kræve et stort Arbejde af de kommunale Myndigheder, og disse vilde vistnok for største Delen, om de fik Lejlighed dertil, modsætte sig en saadan Ordning.

Hvis Skatteevnen var ens i alle Kommuner, kunde man blot fordele Beløbet i Forhold til Folketallet, men da dette langtfra er Tilfældet, er man nødt til at bibeholde Fordeling efter Skøn af en bestemt Del af Skatten. Udvalget maa antage, at det vil være lettest overskueligt, naar Halvdelen fordeles efter Folketallet i Kommunerne og den anden Halvdel efter Lagtingets Skøn, og vil derfor foreslaa saadant.

Med disse Bemærkninger tillader Udvalget sig at foreslaa til Tingets Vedtagelse medfølgende Forslag til »Lov indeholdende nærmere Regler for Udskrivning af Skatten til Amtsrepartitionsfonden paa Færøerne«.

Ved 2den Behandling der fandt Sted *den 18de September*, blev § 1 vedtaget med 13 Stemmer mod 1 og § 2 med 12 Stemmer mod 0, hvorefter det med 19 Stemmer mod 0 vedtoges at lade Sagen overgaa til 3dje Behandling.

Ved *3dje Behandling*, *den 23de September*, sattes et fra Udvalget fremkommet, som Bil. 10 vedhæftet Ændringsforslag først under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0, hvorefter Lovforslagets § 1 saaledes ændret vedtoges med 14 Stemmer mod 0. § 2 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Lovforslaget, saaledes ændret, sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald: *Ja* stemte: Nielsen, Provsten, Skaalum, Patursson, Hentze, Michelsen, Olsen, T. J. Petersen, Samuelsen, Evensen, Skarð, Konoy, Dam, N. Djurhuus, Dahl, Weihe og Formanden. *Nej* stemte: Johannesen og Winther. *Stemte ikke*: H. A. Djurhuus. *Fraværende*: J. Poulsen og Effersøe, og var Lovforslaget saaledes vedtaget med 17 Stemmer mod 2.

Den 26de September oplæstes og vedtoges følgende *Indstilling:*

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 26de September 1908.

Lagtinget havde i forrige Aars Samling, paa Foranledning af en Henstilling fra 5 af Tingets Medlemmer, under Overvejelse Spørgsmaalet om en Omordning af de færøske Skatteforhold. Efter forudgaaende Behandling i et Udvalg paa 5 Medlemmer blev Sagen udsat til i Aar.

I indeværende Samling blev Sagen atter taget under Overvejelse, og ved den foreløbige Behandling blev der nedsat et Udvalg paa 5 Medlemmer, som under 9de d. M. afgav sin Betænkning og fremkom med et »Forslag til Lov indeholdende nærmere Regler for Udskrivning af Skatten til Amtsrepartitionsfonden paa Færøerne«.

Ved Sagens 2den Behandling fremkom der Udtalelser om, at det af Udvalget fremsatte Forslag var uheldigt med Hensyn til, at den Del af Skattebeløbet, som forlods paalignes Jordegodset, foresloges til et bestemt Beløb pr. Skattemark, hvad der vilde bevirke, at fremtidig Forhøjelse af Skatten ikke i et vist Forhold kommer til at gaa ud over Jordegodset, lige saa vel som paa andre Erhvervsgrene. Dette mentes at have til Følge, at Repræsentanter for Jordegodsejerne ikke vilde blive tilstrækkelig interesserede i at holde Skatten nede. Vedkommende Udvalg overvejede derfor, mellem 2den og 3dje Behandling, paany Sagen, og idet man maatte indrømme, at det vilde være heldigere, om der blev foreskrevet Regler, hvorefter større Forhøjelse af Skatten i et bestemt Forhold falder til Byrde saavel for Jordegodsejerne som for Kommunens øvrige Skatteydere, fremsattes et Ændringsforslag af 22de d. M. gaaende ud paa, at en Femtedel, dog mindst 1 Kr. 50 Øre pr. Skattemark, lignes paa Jordegodset. Dette vil bevirke, at Jordegodsets Andel af Skatten vil forhøjes forholdsvis, naar det samlede Skattebeløb overstiger 31040 Kroner, medens, efter det oprindelige Forslag, en Forøgelse af Beløbet aldrig vilde influere paa Jordegodsskatten. Det samlede Skattebeløb udgør i indeværende Aar 18,388 Kr. 11 Øre.

Den 23de ds. blev Sagen underkastet 3dje Behandling, hvorved Ændringsforslaget vedtoges. Derfor blev det oprindelige Lovforslag, saaledes ændret, vedtaget ved Navneopraab med 17 Stemmer mod 2, medens 1 Medlem ikke stemte og 2 var fraværende.

Idet man iøvrigt henviser til Sagens medfølgende Aktstykker, tillader man sig allerærbødigst at indstille, at det ovennævnte Lovforslag, saaledes som det ved 3dje Behandling er vedtaget, ved det høje Ministeriums Foranstaltning maa blive ophøjet til Lov.

C. Bærentsen. *J. J. Petersen,*
Ordfører.

Joen Poulsen.

Til
Justitsministeriet.

III. Anlæg af Havne.

Den 4de August fremlagdes Afskrift af saalydende *Skrivelse fra Justitsministeriet:*

Justitsministeriet.
Kobenhavn, den 22de Juli 1908.

Under Henvisning til Skrivelse herfra af 30te Marts f. A. skal man hoslagt til Forelæggelse for Lagtinget i dettes forestaaende Samling fremsende et Antal trykte Eksemplarer af Skrivelse fra Vandbygningsdirektøren til Ministeriet for offentlige Arbejder af 20de f. M. samt af den med nævnte Skrivelse fulgte Indberetning*) fra Ingeniørassistent under Vandbygningsvæsenet Palle Bruun om den af ham foretagne Undersøgelse af de færøske Havneforhold i deres Helhed.

En Udtalelse fra Lagtinget i foran nævnte Anledning forventes.

Alberti.

Rentzmann.

Til
Amtmanden over Færøerne.

* * *

Den i Justitsministeriets Skrivelse nævnte *Skrivelse fra Vandbygningsdirektøren* er saalydende:

Vandbygningsdirektøren.
København, den 20de Juni 1908.

Hermed 1 Bilag,
1 Oversigtskort,
9 Kort (Pl. I til IX),
60 Planer i en Mappe (Pl. 1 til 60),
Et Album med 32 Fotografier.

I Henhold til Ministeriets Skrivelse af 18de Juni 1906 (C. 950) angaaende Foretagelse af Undersøgelse af de færøske Havneforhold tillader jeg mig herved at fremsende den af Ingeniørassistent Palle Bruun paa Grundlag af de af ham i 1907 foretagne Undersøgelser og Opmaalinger udarbejdede Indberetning med tilhørende Oversigtskort, Plan I til IX, Plan 1 til 60 samt Album med 32 Fotografier.

Undersøgelserne ere med Forsæt foretagne i et saa stort Omfang og saa detailleret paa alle Stederne, for at man eventuelt kan være i Stand til at udarbejde yderligere Forslag, som maatte ønskes, uden at der atter behøver at foretages fornyede Undersøgelser, der paa Grund af Øernes fjerne Beliggenhed og øvrige Naturforhold altid vil blive bekostelige at udføre.

*) Udelades her.

Jeg skal hertil føje følgende Bemærkninger:

Medens Forholdene ere blevne undersøgte paa 43 forskellige Pladser — paa enkelte af disse paa flere Steder — er der kun fundet Anledning til at udarbejde Projekt med tilhørende Overslag for 27 forskellige Pladser, deraf for Thorshavn fire forskellige Projekter.

Iblandt disse Projekter er der dog kun en Del, som der kan være Tale om at anbefale til Udførelse, nemlig følgende Anlæg:

Paa Suderø:	En Pier ved Vaag	70,000 Kr.
	en do. - Porkere	15,500 -
	en Baadehavn ved Hove	46,000 -
	(eventuelt kun en Mole til 20,000).	
	en Kaj ved Trangisvaag	230,000 -
	en Pier ved Kvalvig	22,500 -
paa Sandø:	en do. - Sand	16,000 -
	en Baadehavn ved Skopen	175,000 -
paa Vaagø:	en Pier ved Midvaag	20,000 -
	en do. - Sandevaag	23,000 -
	en do. - Sørvaag	12,000 -
paa Strømø m. fl.:	en Dækmole ved Hestø	5,700 -
	en Kaj og en Baadehavn ved Thorshavn	400,000 -
	en Dækmole ved Kvivig	20,000 -
paa Østerø:	en Baadehavn ved Saltangeraa	105,000 -
	en Pier ved Nordre Gøte	15,500 -
paa Norderøerne:	en Pier ved Klaksvig	52,000 -
	I alt..	1,228,200 Kr.
Hertil kommer for Ekspropriationer, Vejanlæg m. m. forskellige Steder og til Administration antagelig		171,800 -
	Summa..	1,400,000 Kr.

Forinden der nu eventuelt gøres et Udvalg af disse Forslag, vil det være rigtigt, at den hele Sag forelægges Færøernes Lagting, der selvfølgelig langt bedre end nogen anden kan udtale sig om de forskellige Forslag; og det vil da være nødvendigt, at selve Beretningen trykkes, saaledes at i alt Fald den kan omdeles til Lagtingets Medlemmer, inden de samles til Forhandling af Sagen.

Det skal bemærkes, at Lagtinget samles hvert Aar den 20de Juli, og Samlingen opbører sædvanlig efter en Maaneds Forløb. Sagen maatte derfor snart sendes til Lagtinget. Jeg vil derefter ogsaa anse det for formaalstjenligt, at jeg ved en Rejse til Færøerne faar Lejlighed til at bese Forholdene og mulig konferere med Lagtinget, medens det er samlet, forinden jeg kan udtale mig udtømmende om den tekniske Side ved de Forslag, der af Lagtinget maatte blive indstillede til Vedtagelse.

V. Westergaard.

Til

Ministeriet for offentlige Arbejder.

Sagen var til *foreløbig Behandling den 11te, 12te og 13de August*, og efter at et af *Effersøe* stillet Forslag om Nedsættelse af et Udvalg paa 5 Mand var vedtaget med 12 Stemmer mod 0, blev *H. A. Djurhuus*, *Effersøe*, *J. Poulsen*, *Winther* og *Michelsen* valgte til Udvalgsmedlemmer.

Den 19de September fremlagdes følgende, af Udvalget (Ordfører: Effersøe) afgivne

Betænkning.

Efter en af Lagtinget i 1905 vedtagen Indstilling (se Lagtingstidende B. for 1905. Side 67 og Side 207) og paa Forslag af Justitsministeriet har Ministeriet for offentlige Arbejder ladet foretage en Undersøgelse af de færøske Havneforhold i deres Helhed, jfr. Lagtingstidende for 1906. Side 214. Undersøgelsen, der er foretaget af Ingeniørassistent under Vandbygningsvæsenet Palle Braun, er tilendebragt, og dens Resultat foreligger i en trykt Indberetning, som tilligemed en Skrivelse af 20de Juni d. A. fra Vandbygningsdirektøren til Ministeriet for offentlige Arbejder er blevet forelagt Lagtinget ved Justitsministeriets Skrivelse af 22de Juli d. A. med Tilføjende, at en Udtalelse fra Tinget forventes i Anledning heraf.

I Forbindelse hermed er der til nærværende, af Tinget i Anledning af foranførte Sag nedsatte Udvalg blevet henvist forskellige Andragender til Tinget om Anlæg af Havne, Pierer eller lignende, nemlig:

1. Ved Dal (Nr. 102 — 1908).
2. Ved Sand (Nr. 104 — 1908).
3. Ved Midvaag, Sandevaag og Sørvaag (Nr. 164 — 1908.
4. Ved Thorshavn (Nr. 175 — 1908).
5. Ved Kvivig (Nr. 194 — 1908).
6. Ved Kjde (Nr. 203 — 1908).
7. Ved Skopen (Nr. 213 — 1908).
8. Ved Kvalbø (Nr. 219 — 1908).
9. Ved Hervig og Andefjord (Nr. 220 — 1908).
10. Ved Vestmanhavn (Nr. 297 — 1908).

Der har siden den kongelige Enehandels Ophævelse i 1856 været en stærk økonomisk Fremgang her paa Øerne, samtidig med, at Befolkningens Antal er steget betydeligt.

Den økonomiske Fremgang har navnlig taget Fart siden Slutningen af 70erne i forrige Aarhundrede og har staaet i nær Forbindelse med den samtidig foregaaede Udvikling af Fiskeriet. Medens man tidligere udelukkende drev Kystfiskeri med aabne Baade, gik man efterhaanden mere og mere over til Havfiskeri med store Kuttere. Samtidig blev Fisken udnyttet anderledes end tidligere, idet den blev virket til Klipfisk og udført. Derimod har man hidtil kun i ringe Omfang udført Fisk i fersk Tilstand.

Imidlertid kan vi, hvis den stedfundne økonomiske Fremgang og Befolkningens Trivsel ikke skal standse, ikke blive staaende ved det, som er opnaaet gennem Kutterfiskeriet og Klipfisktilvirkningen. Vi se, hvorledes fremmede Nationer drive Fiskeri paa Havet ved vore Kyster og ved Island paa en ganske anderledes rationel Maade end vi, hvorledes de føre Fisken frisk til Markedet og som Følge deraf opnaa langt højere Priser end de færøske Fiskere. Det er let at blive klar over, at vi ere sakkede agterud, og at der maa træffes meget indgribende Foranstaltninger, hvis det færøske Fiskeri og den færøske Befolkning ikke skal gaa til Grunde. At det har gaaet saa godt, som det har, i de

senere Aar, skyldes for en stor Del de meget høje Priser paa Klipfisk. Disse ere nu faldende, og der er vist en Del Anledning til at antage, at vi staa overfor en varig Nedgang i Priserne.

Den stedfundne Udvikling har været meget ensidig, idet den kun har været bygget paa Fiskeriet. Andre Næringsveje staa meget langt tilbage. Vi have saa godt som ingen Industri, og Landbruget arbejder med forældede Driftsmaader og paa Grund af Forholdene, bl. a. de klimatiske, i det hele taget under vanskelige Kaar. Holdes Fiskeriet ikke oppe, vil det betyde en overordentlig økonomisk Tilbagegang.

Udvalget ser ikke rettere end, at en grundig Forbedring af Øernes Havneforhold er en af de Foranstaltninger, der udkræves gennemført, — tilmed den vigtigste og den, som alene kan muliggøre den indgribende Ændring i hele Fiskeridriften, som er absolut fornøden.

Vor Fiskeridrift maa anlægges saaledes, at den bliver langt mere intensiv, at Maskinkraften tages i Fiskeriets Tjeneste saa meget som muligt, at vi bringe i Anvendelse mere lønsomme Fiskeredskaber, og at Fisken føres til Marked i en Tilstand (som iset, fersk), der kan betinge højeste Pris. Et saadant Fiskeri kan ikke drives uden egentlige Havneanlæg. De naturlige Havne, som findes paa Øerne, muliggør ikke et intensivt Fiskeri. Dels ere de som Helhed taget ikke tilstrækkelig bekvemt beliggende og dels muliggør de ikke den aldeles nødvendig hurtige Ladning og Losning af Materiale (Proviant, Redskaber, Kul, Salt m. m.), der benyttes ved Fangsten samt Fiskeriudbyttet. Øerne have en særdeles gunstig Beliggenhed for Fiskeri og en Befolkning af fødte Fiskere. — Disse Forhold maa man søge at udnytte for at muliggøre en Konkurrence med de fremmede; men det opnaas kun ved en Ændring i Fiskerimetoden, og en Betingelse for, at en saadan Ændring skal kunne gennemføres, er Anlæg af Havne for Fiskeriet. Derved kan Færøerne blive en virkelig værdifuld Fiskeristation.

Naar de fremmede har kunnet overgaa os paa Fiskeriets Omraade til Trods for vor gunstige Beliggenhed og vor til Fiskeri særdeles velskikkede Befolkning, beror det ikke alene paa de fremmedes Besiddelse af stor Kapital, men tillige i ikke ringe Grad paa deres lettere Omsætningsforhold. I England — i Skotland f. Eks. — findes udmærkede Havne, hvor Fiskerfartøjerne kan blive ekspederede let og hurtigt.

Hvad angaar Beskaffenheden og Beliggenheden af de Havne, som tiltrænges, skal bemærkes:

Man tænker sig for det første, at der anlægges to tilstrækkelig rummelige Havne for Udførsel af Fisk, nemlig en paa Suderø, som udgør en fra de øvrige Øer ret afsondret beliggende Del, og en paa den store nordlige Øgruppe. De Pladser, der frembyde flere Fordele som Udførselshavne, ere paa Suderøen *Trangisvaag* og paa de nordlige Øer *Thorshavn*. Hvad den sidste angaar, har den en udmærket central Beliggenhed; men Forholdene nødvendiggør desværre meget kostbare Anlæg for at der kan tilvejebringes en god Havn paa Stedet.

Undertegnede Joen Poulsen skal særlig bemærke følgende:

Da et Havneanlæg ved Thorshavn viser sig at blive saa overmaade kostbart, burde der formentlig have været foretaget Undersøgelser om Muligheden af og Bekostningen ved et andet centralt beliggende Havneanlæg udenfor Thorshavn, f. Eks. i Sundet mellem Strømø og Østerø eller ved Skaalefjorden. — Dersom man saa af Hensyn til Anlægssummen besluttede at anlægge Havnen paa et saadant Sted, maatte der tilvejebringes en let og regelmæssig Forbindelse mellem Havnen og Byen Thorshavn.

De øvrige Medlemmer skal derimod med Hensyn til dette Spørgsmaal henholde sig til, hvad der findes anført i Ingeniør Palle Bruuns Indberetning (herefter i Korthed benævnt »Indberetningen«), Side 20—23, idet dog bemærkes: Ingeniøren omtaler kun Anlæg af Trafikhavne. Han bruger ikke Benævnelsen Fiske-Udførselshavne og synes ikke at have tilstrækkelig Forstaaelse af Fiskeriets alt overvejende Betydning og navnlig ikke for, hvad dette udkræver med Hensyn til Havneanlæg for at kunne naa en Fremgang, der er absolut nødvendig. Selvfølgelig kommer det ikke an paa et Navn, men Ingeniøren synes at gaa ud fra,

at Centralhavne skal bygges *alene* for Tilførsel af Gods fra Omverdenen; men dette er formentlig ikke rigtigt. Hovedsagen er Fiskeriet og Ordningen af de Forhold, som vedrøre dette. — Opnaar man at faa to gode Fiske- og Udførselshavne, vil disse ogsaa kunne benyttes for den almindelige Trafik, og man har først da tilvejebragt virkelige Trafikhavne. Uden gunstige Betingelser for Fiskeriet, vil der ingen Fremgang være og heller ikke være Brug for Centralhavne til Vareindførsel.

De nævnte Centralhavne vil i Fiskeriøjemed kunne faa en dobbelt Anvendelse, nemlig dels som Stationer for Fiskefartøjer og dels som Udførselspladser for Fisk. Deres Betydning vil navnlig ligge i den sidstnævnte Benyttelse. Fiskefartøjerne fra Farvandene omkring Øerne og ved Island vil her kunne aflevere deres Fangst og indtage Forsyning, hurtigt og nemt. Fangsten maa siden føres i frisk Tilstand med hurtigsejlende Dampskibe til de Pladser, hvor der betales de bedste Priser.

Endvidere mener Udvalget, at det er af Vigtighed, at Havne- og Landingsforholdene overalt paa Øerne gøres saa gunstige som muligt. Det er ikke heldigt, at Befolkningen bliver for stærkt samlet. En passende Spredning af Befolkningen med et større Antal Fiskeristationer er allerede vigtig af Hensyn til Fiskeriet, men bliver særlig magtpaaliggende af Hensyn til, at det formentlig vil være et stort Gode, om den Forbindelse, der nu bestaar mellem Fiskeri og Jordbrug, idet Fiskeren gerne tillige er Jordbruger, kunde vedblive i saa stort Omfang, som Forholdene tillade. Ved en Spredning af Befolkningen muliggøres det for Fiskeren at drive Landbrug.

En Forbedring af Havneforholdene rundt om paa Øerne er desuden en vigtig Betingelse for, at de førstnævnte Centralhavne kan bestaa. Hvad der i saa Henseende bør tilstræbes, er det ikke muligt at angive nu i Enkelthederne, og man skal derfor indskrænke sig til at omtale nogle Hovedpunkter.

For det færøske Kystfiskeri er det af Vigtighed at der findes nogle Havne, som ere gunstigt beliggende i Forhold til de betydeligste Fiskepladser. Til disse sidste hører Havet mellem Sandø og Vaagø («Vaagøhavet») og Havet nord for Øerne (Nordhavet). Under Hensyn hertil anser man det for magtpaaliggende, at der anlægges Fiskerihavne ved Skopen paa Sandø og ved Ejde paa Østerø.

Endvidere vil det være af stor Betydning for Fiskeriet, om der forskellige Steder blev udført mindre Anlæg, saaledes at mindre Motorfartøjer kunde ligge beskyttede paa Søen til enhver Aarstid. Det er navnlig vigtigt, at Fiskeriet kan foregaa ogsaa om Vinteren i større Stil. For en ordnet regelmæssig Udførsel af fersk Fisk er dette en Nødvendighed. Imidlertid har man hidtil set sig nødsaget til at indskrænke Fiskeriet i Tiden fra Begyndelsen af Oktober til hen i Marts saa godt som helt til det gammeldags Baadfiskeri. Sejlkutterne har ikke kunnet benyttes med Fordel paa den Aarstid. Men Følgen heraf har været, at Fiskeriet om Vinteren har været forholdsvis ringe til Trods for, at Fisken navnlig forekommer i stor Mængde paa denne Aarstid. Med de smaa aabne Baade har man kun kunnet drive Fiskeri uden altfor stor Risiko under gunstige Vejrforhold, som desto værre ere sjældne om Vinteren. Der drives vel ogsaa Fiskeri med aabne Baade i daarligt eller meget upaalideligt Vejr, men Følgen deraf er ogsaa de hyppige Forlis med Tab af mange Menneskeliv.

De foran omhandlede spredte Havneanlæg vil selvfølgelig tillige komme den almindelige Varetrafik til gode, og vil ogsaa i den Henseende danne et nødvendigt Supplement til de centrale Fiske-Udførsels- og Trafikhavne.

Udvalget fremhæver Vigtigheden af, at der bliver gjort Forsøg, dels med Anlæg af egentlige, bekvemt beliggende Fiskerihavne, der tillige kan gøre Nytte for den almindelige Trafik, og dels med Anlæg af Pierer for Fiskeri og Trafik.

Hvad angaar de til Udvalget henviste Andragender, skal Udvalget udtale:

Af disse er Andragendet vedrørende Thorshavn det mest betydningsfulde. Da Thorshavns Kommunalbestyrelse ved Fremkomsten af sammes Andragende af 8de f. M. ikke var bekendt med de foreliggende Planer til Havneanlæg i Thorshavn eller med Indberetningen, har Udvalget forhandlet med Kommunalbestyrelsen

om Sagen og forelagt Planerne for denne. Man har derefter fra Kommunalbestyrelsen modtaget medfølgende Skrivelse af 31te f. M., hvori der bl. a. udtales, at Kommunalbestyrelsen ønsker indstillet, at der ved Thorshavn anlægges en Statshavn af en saadan Størrelse, at den vil kunne benyttes som Trafik- og Fiskerihavn i al Slags Vejr, hvilket Kommunalbestyrelsen antager kun kan tilvejebringes gennem et af de to store Projekter, henholdsvis til 3,000.000 Kr. og 3,600,000 Kr., medens intet af de mindre Havneprojekter kan antages at have tilstrækkelig Betydning for Thorshavn som Trafikhavn.

I Anledning af at der i medfølgende Skrivelse af 20de Juni d. A. fra Vandbygningsdirektøren omtales, at Direktøren paatænker at foretage en Rejse til Færøerne for at lese Forholdene og mulig konferere med Lagtinget, har Lagtinget, efter Udvalgets Forslag, saavel af Hensyn til Sagen om Anlæg af Havn ved Thorshavn som af Hensyn til andre projekterede eller eventuelle Havneanlæg paa Øerne, rettet en telegrafisk Henvendelse til Vandbygningsdirektøren om at komme til Færøerne for at forhandle med Tinget allerede i denne Samling, men man har faaet det Svar, at dette ikke lader sig gøre.

Udvalget skal, næst at henvise til sammes Udtalelser foran og tildels til, hvad der findes anført i Indberetningen, Side 19—23 (Havneværker for Trafiken) bemærke:

Man mener, at det vilde være af stor almen Betydning, om der blev anlagt en Havn ved Thorshavn, som kunde være fyldestgørende til Brug ved Udførsel af Fisk og tillige som Central-Trafikhavn for den større nordlige Del af Øerne. Dette vil kun være Tilfældet, hvis Havnen bliver tilstrækkelig rummelig samt saaledes, at Indladning og Losning kan foregaa uafhængig af Vejr og Vind. Til dette Brug vil alene de af Thorshavns Kommunalbestyrelse nævnte store Projekter være fyldestgørende. Hvad særlig angaar Betydningen af en saadan Havn som Trafikhavn, mener man, at den ogsaa vil være af Betydning for Pladserne udenfor Thorshavn, dog kun, hvis det offentlige sørger for, at Benyttelsen af Havnen bliver billig, saaledes at disse Pladser vil kunne faa Fordel af den Nedgang i Fragten samt Omkostninger ved Losning og Ladning, som man kan paaregne vil blive Følgen af Anlægget af en god Havn ved Thorshavn.

Man skal fremhæve, at der, inden man iværksætter et eventuelt større Havneanlæg ved Thorshavn, maa skaffes Sikkerhed for, at det fornødne bliver iagttaget, ogsaa fra Byen Thorshavns Side, for at Havnen kan blive til behørig Nytte ogsaa for Pladserne udenfor Thorshavn.

Der torudsættes, at der efterhaanden oprettes regelmæssig Forbindelse mellem Centralhavnen og de øvrige Pladser paa Øerne; men dette Spørgsmaal ligger iøvrigt udenfor den foreliggende Sag.

I Indberetningen, Side 22, nederst, og Side 23, øverst, hedder det, at Trafiken fra Thorshavn næppe er saa stor, at det for Tiden kan anses for forsvarligt at bringe det store Havneprojekt til Udførelse, og at det utvivlsomt vil være ønskeligt, at der blev bygget Anlægsplads for Dampere, og det hedder, at denne med nordlige og vestlige Vinde vil kunne gøre god Fyldest. Det er imidlertid indlysende, at et saadant Anlæg ikke vil skabe nogen Central Havn, der kan benyttes som foran ommeldt.

Det er meget tvivlsomt, hvilken Betydning et saadant Anlæg vil faa, og denne vil næppe staa i passende Forhold til Omkostningerne. Man kan heller ikke se bort fra, at Anlægget i en vis Henseende vil forværre Forholdene, idet den Plads, hvor Skibe kan ligge opankrede i Sikkerhed om Vinteren, vil blive en hel Del mindre. Dette siger ikke lidt for Kutterfiskeriet, da det netop er magtpaaliggende, at Kutterne fortøjes om Vinteren der, hvor Rederen bor, og man kan ikke tiltræde de Udtalelser, der findes i Indberetningen, Side 56 øverst og tildels Side 15 og gaa i modsat Retning.

Et eventuelt stort Havneanlæg ved Thorshavn vil blive saa bekosteligt at anlægge og vedligeholde, at det ikke kan tænkes gennemført uden som Statsanlæg. Det vil vel faa sin store Betydning for Byen Thorshavn, men rigtig gennemført, vil det først og fremmest faa almen Betydning. En Fordring bør i alt Fald stilles til Byen Thorshavn, nemlig at den tilvejebringer de til Anlægget fornødne Arealer,

Angaaende Andragendet fra Thorshavn saa vel som de øvrige Andragender skal Udvalget udtale, at man venter, at Regeringen vil behandle dem med Velvilje og imødekommende dem saa vidt det er muligt, dog at eventuelle senere berettigede Krav til Statskassen fra andre Pladser paa Øerne i lignende Retning ikke derved tilsidesættes.

Med Hensyn til Lagtingets Forhold til de forskellige eventuelle Anlæg, mener Udvalget, at Amtskommunen, paa Grund af Forholdene, bl. a. naar man ser hen til de forskellige andre Opgaver, som Kommunen har paataget sig eller bliver nødt til at paatage sig, ikke kan paatage sig Anlæg af Havne eller yde Tilskud til disse. Der maa i hvert enkelt Tilfælde finde en Forhandling Sted mellem vedkommende Kommune (Byen Thorshavn eller Landkommune) paa den ene Side og Staten paa den anden Side.

Naar der ikke er indkommet flere Andragender til Tinget end de foreliggende, og naar disse kun ere holdte ganske i Almindelighed, beror det paa, at Indberetningen har foreligget i meget kort Tid og at dens Indhold endnu er lidet kendt omkring paa Øerne.

Man skal bemærke, at man meget vel kan tænke sig, at et Anlæg, som fra først af anlægges og drives for Statens Regning, kan gaa over til at blive kommunalt, og at saadant kan blive fordelagtigt for alle Parter.

Endelig skal Udvalget henlede Opmærksomheden paa den af Tinget til Justisministeriet i 1905 indstillede Sag om Anlæg af en Trafik- og Fiskerihavn i Trangisvaag, se Lagtingstidende for 1905, Side 57, 117 og 155 samt B. Side 60 og 207.

Om Indberetningen skal man gøre følgende spredte Bemærkninger: Ad Side 9 f. — Fiskens Afsætning.

Indberetningen omtaler kun de nuværende Afsætningsforhold, men der siges intet om Muligheden eller Sandsynligheden for Ændringer heri. Umiddelbart foran Side 8 omtales, at Robaade paa Færøerne ligesom andre Steder rimeligvis vil blive afløste af Motorbaade samt at formodentlig Kutterne med Haandsnøre-Fiskeri vil blive afløste af Dampere med Trawl. Dette er omtrent det samme som Udvalget mener, men det bør tillige fremhæves, at samtidig med en saadan Overgang fra Robaade og Sejlkuttere til Fartøjer med Maskinkraft maa der nødvendigvis foretages en grundig Ændring med Hensyn til Fiskens Behandling og Eksport. Medens langt den overvejende Del af Fisken nu udføres som saltet (Klipfisk eller Saltfisk), medens kun en ringe Del udføres fersk, maa man, for at den nye kostbare Driftsmaade skal kunne betale sig, gaa over til, at Fisken som Regel udføres i fersk Tilstand. Herom nævnes der dog intet i Indberetningen, skønt det forekommer Udvalget at være et meget vigtigt Punkt ved Overvejelsen af Spørgsmaalet om Havneanlæg paa Øerne, jfr. nærmere foran.

Ad Side 15—19. Paakrævede Havneværker. Havneværker for Fiskeriet. Kutterhavne. Pierer for Baade. Læmoler. Baadehavne.

Der henvises først til forskellige Bemærkninger foran om Betydningen af, at man tager Hensyn til den i høj Grad ønskelige og billige nutige Udvikling for Fiskeriet ved Overgang til Fartøjer med Maskinkraft og ved Udførsel af Fisken i fersk Tilstand.

Man mener, at det ikke er ganske rigtigt, naar det Side 16, nederst, hedder, at der kun er meget faa Eksempler paa, at Tab af Menneskeliv har fundet Sted ved selve Landingen og at saa godt som alle Forlis foraarsages af den stærke Strømsø ved Pynterne og i de snævre Sunde. Det har ikke været muligt for Udvalget at fremskaffe Oplysninger herom, men saadanne maa dog kunne tilvejebringes for en Aarrække. Derimod er det fuldkommen rigtigt, naar det i Indberetningen, Side 16, nederst, og Side 17 øverst, siges, at Antallet af Forlis kan vanskelig formindskes ved, at der skaffes *Betingelser* for, at Fiskerne kan gaa over fra aabne Robaade til mere sødygtige Fartøjer. Hertil skal Udvalget føje, at Betingelserne for, at man kan gaa over til sødygtige Fartøjer, netop er Anlæg af Havne. Med de i høj Grad mangelfulde Havne- og Eksportforhold kan man ikke gøre Regning paa, at Fiskerne vil være i Stand til i større Omfang at gaa over til de søgaaende Fartøjer, som kræves, nemlig Fiskefartøjer med Ma-

skinkraft. Man maa for en meget stor Del blive ved at bruge aabne Fiskerbaade. Med alle de fortrinlige Egenskaber, som disse besidde, er de dog ikke i Besidsiddelse af den Sødygtighed, som er fornøden under vore højst ugunstige Forhold. For at bjerge Føden maa Fiskerne atter og atter sætte sit Liv i yderste Fare i de aabne Robaade. I paakommende Uvejr haves maaske ingen Havn i Nærheden. Mandskabet kan ikke ride Uvejret af paa Søen. Det maa søge Havn, hvor den er at finde, selv om det, som tit vil være Tilfældet, er langt borte, og Farten maa gaa forbi Pynter med stærk Strømsø. Undertiden lykkes Farten, undertiden ikke, og hele Besætningen paa 4—8 Mand omkomme da. Bedre Havneforhold er Betingelsen for bedre Fiskerfartøjer, og tilmed vil Havnene ogsaa for de aabne Baade være til god Nytte og vil kunne spare mange Menneskeliv. Det er ogsaa bekendt nok, hvilken Vægt Fiskerne lægge paa Adgangen til Redning paa visse Steder i Nærheden af Fiskepladserne, og Lagtinget har hyppigt ydet Bidrag til Udbedring af saadanne Redningssteder.

I Henhold til det anførte maa Udvalget fremhæve, at Anlæg af Fiskerihavne kan ventes at ville faa den største Betydning for Redning af Menneskeliv, der i saa uhyggeligt stort Antal gaar tabt ved Fiskeriet med aabne Robaade.

Udvalget skal tillade sig at foreslaa til Vedtagelse følgende Udtalelse:

1. Lagtinget betoner overfor Justitsministeriet Nødvendigheden af, at Havneforholdene paa Færøerne i Fiskeriets og den almene Samfærdsels Interesse blive forbedrede ved Statskassens Bistand.
2. Lagtinget andrager hos Justitsministeriet om, at de i de foreliggende Andragender ommeldte Havneanlæg maa blive fremmede ved Bidrag fra Statskassen, dog at eventuelle senere berettigede Krav til Statskassen fra andre Pladser paa Øerne i lignende Retning ikke derved tilsidesættes.

   Man skal særlig henlede Opmærksomheden paa Betydningen af Anlæg af
   a) En Fiske-Udførsels og Trafikhavn ved Thorshavn.
   b) Fiskerihavn ved Skopen og Ejde.
   c) Pierer forskellige Steder til Gavn for Fiskeri og Trafik.

   Tinget forudsætter, at Regeringen vil forhandle med vedkommende Kommuner angaaende de forskellige Enkeltheder, som vedrører disse Anlæg.

   I denne Forbindelse skal Tinget ligeledes henlede Opmærksomheden paa sammes Indstilling til Justitsministeriet i Aaret 1905 om Anlæg af en Trafik- og Fiskerihavn i Trangisvaag.
3. Endelig anmoder Tinget om, at Justitsministeriet vil give Tinget en Meddelelse inden næste Aars Samling om Ministeriets Stilling til denne Sag i sin Almindelighed.

Ved Sagens *2den Behandling den 21de September* vedtoges Sagens Overgang til 3dje Behandling med 21 Stemmer mod 0.

Den 22de September fremlagdes Ændringsforslag (Nr. 1) fra *D. P. Michelsen* saalydende:

> I Stedet for Indstillingen foreslaas til Lagtingets Vedtagelse:
> Sagen udsættes til næste Aar.

samt følgende Ændringsforslag (Nr. 2), ligeledes til Udvalgets Forslag, fra *Nielsen, Michelsen, Hendse* og *Patursson*:

> I Indstillingspunkt 2 C. tilføjes: »samt Midvaag eller Sandevaag paa Vaagø.«

Den 23de September fremlagdes endvidere følgende Ændringsforslag (Nr. 3) til Udvalgets Forslag fra *J. J. Petersen, Weihe, Skaalum* og *Samuelsen*:

Indstillingspunkt 2 b. affattes saaledes:
»Fiskerihavne ved Skopen, Ejde, Lervig, Andefjord, Saltangeraa og Kvalbø samt Midvaag eller Sandevaag.«
Nyt Indstillingspunkt 2 d.:
»Dækmoler ved Hestø, Nolsø-Ejde og Kvivig.«

Ved Sagens *3dje Behandling den 24de September* fremlagdes saalydende Underændringsforslag fra *J. J. Petersen, Weihe, Skaalum* og *Samuelsen* til det af dem stillede Ændringsforslag:

Imellem Ordene samt og Midvaag indskydes: »Motorbaadhavn i«.

Efter at der med 14 Stemmer mod 0 var givet Tilladelse til Forhandling og Afstemning om Ændringsforslag Nr. 3 fandt Afstemning Sted med følgende Resultat:

Punkt 1. vedtoges med 20 Stemmer mod 0.

Punkt 2. Ændringsforslag Nr. 3 til Punkt 2. b. med det sig dertil sluttende Underændringsforslag vedtoges med 14 Stemmer mod 0. Punkt 2. b., saaledes ændret, vedtoges derefter med 13 Stemmer mod 0. Nyt Punkt 2. d. vedtoges med 13 Stemmer mod 0 — og betragtedes Ændringsforslag Nr. 2 herefter som bortfaldet.

Punkt 2. saaledes ændret sattes derpaa under Afstemning; men da kun 7 stemte for og ingen imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald:

Ja stemte: J. Poulsen, Nielsen, Provsten, Skaalum, Samuelsen, H. A. Djurhuus, Winther, Konoy og Weihe. *Stemte ikke*: Patursson, Hentze, Michelsen, Johannesen, Olsen, T. J. Petersen, Evensen, Skarð, Dam, N. Djurhuus, Dahl og Formanden. *Fraværende*: Effersøe, og var Punkt 2 saaledes bortfaldet.

Punkt 3 sattes under Afstemning og vedtoges med 20 Stemmer mod 0.

Ændringsforslag Nr. 1 toges tilbage.

Den 25de September fremlagdes saalydende *Indstilling*, der oplæstes og vedtoges den 26de s. M.

Færøernes Lagting,

Thorshavn, den 26de September 1908.

Ved Skrivelse af 22de Juli d. A. til Amtmanden over Færøerne har det høje Ministerium til Forelæggelse for Lagtinget fremsendt et Antal trykte Eksemplarer af Skrivelse fra Vandbygningsdirektøren til Ministeriet for offentlige Arbejder af 20de Juni samt af den med nævnte Skrivelse fulgte Indberetning fra Ingeniørassistent under Vandbygningsvæsenet Palle Bruun om den af ham fore-

tagne Undersøgelse af de færøske Havneforhold i deres Helhed.

Sagen er efter en 1ste Behandlig i Tinget bleven behandlet i et Udvalg, til hvilket desuden er bleven henvist 10 Andragender om forskellige Anlæg omkring paa Øerne deriblandt Andragender om et større Statsanlæg ved Thorshavn. Under 19de ds. afgav Udvalget medfølgende Betænkning med 3 Indstillingspunkter.

Til Indstillingspunkt 2, der gik ud paa at andrage om Statskassens Bidrag til Fremme af de i de foreliggende Andragender omhandlede Anlæg, idet nogle bestemte Anlæg særlig fremhævedes, blev der til 3dje Behandling stillet Ændringsforslag om at fremhæve endnu flere Anlæg. Ændringsforslagene vedtoges, hvorimod Punkt 2 saaledes ændret ikke blev vedtaget. Et Forslag om at udsætte Sagen til næste Aar blev taget tilbage.

Udvalgets 1ste og 3dje Indstillingspunkt vedtoges hvert især med 20 Stemmer.

Herefter er Lagtingets Vedtagelse saalydende:

»Lagtinget betoner overfor Justitsministeriet Nødvendigheden af, at Havneforholdene paa Færøerne i Fiskeriets og den almene Samfærdsels Interesse blive forbedrede ved Statskassens Bistand.

Endelig anmoder Tinget om, at Justitsministeriet vil give Tinget en Meddelelse inden næste Aars Samling om Ministeriets Stilling til denne Sag i sin Almindelighed.«

Naar Punkt 2 i Udvalgets Forslag ikke blev vedtaget, var Grunden ikke den, at Tinget havde noget imod, at de der nævnte Anlæg blive fremmede, tværtimod. Det fremgik af Forhandlingerne, at naar man havde Betænkeligheder ved at stemme for dette Punkt, som det nu forelaa, var det bl. a. fordi man fandt, at Andragenderne ikke vare tilstrækkelig oplyste, hvilket har sin naturlige Forklaring i, at vedkommende kommunale Myndigheder ikke i Aar have haft tilstrækkelig Tid og Lejlighed til at gøre sig bekendt med Ingeniørens Indberetning og de udarbejdede Planer.

Idet man henviser til de i den af Udvalget afgivne Betænkning indeholdte almindelige Udtalelser, vil man paa det bedste anbefale denne Sag til det høje Ministeriums velvillige Overvejelse.

For Ordføreren:
Joen Poulsen.

C. Bærentsen.

J. Z. Nielsen.

Til
Justitsministeriet.

IV. Havnereglement for Vestmanhavn og Sørvaag.

Den 3dje August fremlagdes en Skrivelse*) fra Forstanderskabet for Vestmanhavn Sogns Kommune, hvormed til videre Foranstaltning fremsendtes saalydende

Udkast
til
Havnereglement for Vestmanhavn.

§ 1.

Til Havnen ved Vestmanhavn bliver at henregne Farvandet indenfor en Linie mellem »Fiskinakudla« og »Gránanes«.

§ 2.

Ethvert Fartøj, der indkommer i Havnen, skal med nedenstaaende Undtagelser, hvad enten det er bestuvet med Gods, ballastet eller tomt, betale i Havneafgift 5 Øre for hver Registerton af Skibets Drægtighed. Samme Afgift betales af Skibe, der ankre paa Reden, for saa vidt de fra Land indtage eller til Land afskibe Varer.

Skibe, som flere Gange i samme Kalenderaar anløbe Vestmanhavn, erlægge kun Havneafgift med dennes fulde Beløb de 3 første Gange, den i Aarets Løb betales, hvorimod der for de øvrige Gange kun erlægges Halvdelen af Afgiftens Beløb; hvis saadanne Skibe paa en og samme Rejse (uden i Mellemtiden at have anløbet nogen Havn udenfor Færøerne) skulde anløbe Vestmanhavn flere Gange, erlægges Havneafgift kun første Gang.

Indenlandske Fiskerskibe og indenlandske Fartøjer, der gaar i Kystfart, skulle ikke være pligtige til at erlægge Havneafgift mere end 3 Gange i hvert Kalenderaar.

Skibe, som ligge vinterfortøjede i Vestmanhavn, betale ialt kun 12 Kr. om Aaret uden Hensyn til, hvor ofte de i øvrigt anløbe Havnen eller Reden. Afgiften erlægges til en af Havnebestyrelsen fastsat Tid.

Alle Orlogsskibe og Lystfartøjer ere fritagne for Havneafgift.

§ 3.

Havnens Drift varetages af en af Forstanderskabet for et Aar ad Gangen valgt Havnebestyrelse, bestaaende af 3 Medlemmer, af hvilke mindst de 2 skulle være Medlemmer enten af Forstanderskabet eller af Sognekommissionen. Til Afholdelse af Udgifter og til Foranstaltninger, der ville medføre saadanne, udkræves Forstanderskabets Samtykke.

Havnens Regnskabsvæsen udsondres som en særlig Afdeling af Sognets Regnskab, og Havnekassens Indtægter maa ikke forbruges til andre kommunale Øjemed end Havnens Administration og Forbedring. Iøvrigt skal Havnekassen administreres ganske efter de for Sognets Kasse gældende Regler.

*) Udelades her.

§ 4.

Forstanderskabet antager efter Indstilling fra Havnebestyrelsen en duelig og paalidelig Mand til som Opsynsmand at føre det daglige Tilsyn med Havnen, opkræve og indbetale Havneafgifterne m. m.

§ 5.

Enhver i Havnen indkommende Skipper skal melde sig til Opsynsmanden og forhale sit Fartøj til det Sted, som anvises ham af denne. Ligeledes har Opsynsmanden at bestemme, hvor Lossebaade kunne fortøjes.

Ethvert Skib, som for et længere Ophold fortøjes i Havnen, skal have en tydelig Bøje paa hvert udlagt Anker, med Bøjereb af en til Dybden svarende Længde. Kvalitet og Dimensioner af Bøjer og Bøjereb bestemmes af Havnebestyrelsen.

§ 6.

Havnen maa ikke spærres med Trosser eller Kættinger, saaledes at Skibe eller Baade hindres i til enhver Tid at komme ind i eller ud af Havnen.

§ 7.

I Havnen maa Fartøjer ikke oplægges uden Havnebestyrelsens Tilladelse og efter sammes Bestemmelse med Hensyn til Stedet.

Strander eller synker et Fartøj paa et Sted, hvor det er til Hinder for Havnens Benyttelse, og det ikke af vedkommende borttages, inden en af Bestyrelsen fastsat Frist, foranstalter denne Vraget fjernet paa vedkommendes Bekostning.

§ 8.

Ingen maa om Bord i Fartøj i Havnen handle skødesløst med Ild eller Lys; naar intet Mandskab er om Bord, skal Ild og Lys være forsvarligt slukket. Aske maa om Bord i Fartøjer i Havnen kun henlægges i Kar af uantændeligt Materiale.

§ 9.

For saa vidt Havnevæsenet er i Besiddelse af Flaader, Gier, Blokke eller andre Redskaber til Afbenyttelse for de i Havnen liggende Fartøjer, maa Benyttelse heraf kun ske efter Henvendelse til Opsynsmanden og mod Erlæggelse til denne af den Afgift, som skal betales for Benyttelsen efter den herfor af Forstanderskabet satte Takst.

§ 10.

Fortøjningskættinger maa ikke anbringes uden Forstanderskabets Samtykke og kun paa de af dette fastsatte Betingelser.

§ 11.

Fartøjets Fører er ansvarlig for al den Skade, af hvad Navn nævnes kan, som han eller hans Mandskab maatte anrette paa Havnen, dens Bolværker eller andre til denne hørende Indretninger eller de den tilhørende Redskaber, enten som Følge af Overtrædelse af nærværende Reglement eller som Følge af Mangel paa almindelig Agtpaagivenhed.

§ 12.

Fartøjer og Baade, som ligge fortøjede paa anvist Sted, skulle i paatrængende Tilfælde, f. Eks. ved indtræffende Grindefangst eller ved Sejfangst (Notekast) være forpligtede til at skifte Plads efter Opsynsmandens Anvisning.

§ 13.

Ingen Skipper maa afsejle, inden han til Opsynsmanden har betalt, hvad der skal erlægges til Havnevæsenet.

§ 14.

Enhver, som befinder sig paa Havnens Territorium, skal rette sig efter Opsynsmandens Anvisning. Tror nogen sig forurettet herved, kan han forebringe Sagen for Havnebestyrelsen, men har dog indtil videre at efterkomme det af Opsynsmanden givne Paabud.

Opsynsmanden skal under Udførelsen af sine Forretninger stedse være forsynet med et Skilt eller et andet Tegn, hvorved hans Stilling gøres kendelig.

§ 15.

Overtrædelse af dette Reglements Bestemmelser straffes med Bøder indtil 400 Kr. Sager angaaende saadanne Overtrædelser behandles som offentlige Politisager og Bøderne tilfalde Vestmanhavns Havnekasse. I alle Tilfælde, hvor der er Tale om Bøder eller Erstatning efter dette Reglement, er det Havnebestyrelsen tilladt at bestemme og affordre vedkommende de Pengebeløb, der skulle erlægges; vil vedkommende ikke betale disse, afgøres Sagen ved Politiretten.

Det tilstedes ingen, som ifølge dette Reglement har paadraget sig Straf eller Erstatningsansvar, at rejse bort, førend han har rettet for sig eller stillet saadan Sikkerhed, som af Stedets Øvrighed anses tilstrækkelig.

Den 4de August fremlagdes en Skrivelse*) fra Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune, hvormed til videre Foranstaltning fremsendtes

Udkast
til
Havnereglement for Sørvaag.

§ 1.

Til Havnen Sørvaag bliver at henregne Farvandet indenfor »Klyvarnar« i Linie efter Liertangen-»Klyvarnar«, hvilken Linie om Natten betegnes med en rød og grøn Lanterne, der anbringes paa »Ørgen« heimanfiri Byglingen Li, og som indenfor Linien viser rødt og udenfor Linien grønt Lys.

§ 2.

Ethvert Fartøj, der indkommer i Havnen, skal med nedennævnte Undtagelser, hvad enten det er bestuvet med Gods, ballastet eller tomt, betale i Havneafgift 5 Øre for hver Registerton af Skibets Drægtighed. Af Skibe, der ankre paa Reden, betales, for saa vidt de fra Land indtage eller til Land afskibe Varer, 3 Øre pr. Registerton af Skibets Drægtighed.

Skibe, som flere Gange i samme Kalenderaar anløbe Sørvaag, erlægge kun Havneafgift med dennes fulde Beløb de 3 første Gange, den i Aarets Løb betales, hvorimod der for de øvrige Gange kun erlægges Halvdelen af Afgiftens

---

*) Udelades her.

Beløb; hvis saadanne Skibe paa en og samme Rejse (uden i Mellemtiden at have anløbet nogen Havn udenfor Færøerne) skulde anløbe Sørvaag flere Gange, erlægges Havneafgift kun første Gang.

Indenlandske Fiskerskibe og indenlandske Fartøjer, der gaa i Kystfart, skal ikke være pligtige at erlægge Havneafgift mere end 3 Gange i hvert Kalenderaar.

Skibe og Motorbaade af over 10 Tons Drægtighed, som ligge vinterfortøjede i Sørvaag, betale i alt kun 10 Kr. om Aaret uden Hensyn til, hvor ofte de i øvrigt anløbe Havnen eller Reden. Fartøjer under 10 Tons betale 5 Kr. aarlig. Afgiften erlægges til en af Havnebestyrelsen fastsat Tid.

Alle Orlogsskibe og Lystfartøjer ere fritagne for Havneafgift.

§ 3.

Havnens Drift varetages af en af Forstanderskabet for et Aar ad Gangen valgt Havnebestyrelse, bestaaende af 3 Medlemmer, af hvilke mindst 1 skal være Medlem af Forstanderskabet. Til Afholdelse af Udgifter og til Foranstaltninger, der ville medføre saadanne, udkræves Forstanderskabets Samtykke.

Havnens Regnskabsvæsen udsondres som en særlig Afdeling af Kommunens Regnskab og Havnekassens Indtægter maa ikke forbruges til andre kommunale Øjemed end Havnens Administration og Forbedring. I øvrigt skal Havnekassen administreres ganske efter de for Kommunens Kasse gældende Regler.

§ 4.

Forstanderskabet antager efter Indstilling fra Havnebestyrelsen en dueIig og paalidelig Mand til som Opsynsmand at føre det daglige Tilsyn med Havnen, opkræve og indbetale Havneafgifterne m. m.

§ 5.

Enhver i Havnen indkommende Skipper skal melde sig til Opsynsmanog forhale sit Fartøj til det Sted, som anvises ham af denne. Ligeledes har Opsynsmanden at bestemme, hvor Lossebaade kan fortøjes.

Ethvert Skib, som for et længere Ophold fortøjes i Havnen, skal have en tydelig Bøje paa hvert udlagt Anker, med Bøjereb af en til Dybden svarende Længde. Kvaliteter og Dimensioner af Bøjer og Bøjereb bestemmes af Havnebestyrelsen. Skibe og Motorbaade, som ligge vinterfortøjede i Havnen eller som maatte opankre i denne, ere fritagne for at have Ankerlanterne, saalænge de maatte blive i Havnen.

§ 6.

Havnen maa ikke spærres med Trosser, Kættinger og andet, saaledes at Skibe eller Baade hindres i til enhver Tid at komme ind i eller ud af Havnen. Ingen maa fra Skibe eller andre Fartøjer kaste Ballast overbord i Havnen.

§ 7.

I Havnen maa Fartøjer ikke oplægges uden Havnebestyrelsens Tilladelse og efter sammes Bestemmelse med Hensyn til Stedet.

Strander eller synker et Fartøj paa et Sted, hvor det er til Hinder for Havnens Benyttelse, og det ikke af vedkommende borttages inden en af Bestyrelsen fastsat Frist, foranstalter denne Vraget fjernet paa vedkommendes Bekostning.

§ 8.

Ingen maa om Bord i Fartøj i Havnen handle skødesløst med Ild eller Lys; naar intet Mandskab er om Bord, skal Ild og Lys være forsvarligt slukket.

Aske maa om Bord i Fartøjer i Havnen kun henlægges i Kar af uantændeligt Materiale.

§ 9.

Forsaavidt Havnevæsenet er i Besiddelse af Flaader, Blokke, Gier eller andre Redskaber til Afbenyttelse for de i Haven liggende Fartøjer, maa Benyttelse heraf kun ske efter Henvendelse til Opsynsmanden og mod Erlæggelse til denne af den Afgift, som skal betales for Benyttelsen efter den herfor af Forstanderskabet satte Takst.

§ 10.

Fortøjningskøttinger maa ikke anbringes uden Forstanderskabets Samtykke og kun paa de af dette fastsatte Betingelser. Allerede udlagte Fortøjningskættinger kunne af Forstanderskabet paabydes flyttede.

§ 11.

Fartøjets Fører er ansvarlig for, at den Skade, af hvad Navn nævnes kan, som han eller hans Mandskab maatte anrette paa Havnen, dens Bolværker eller andre til den hørende Indretninger eller paa de den tilhørende Redskaber, enten som Følge af Overtrædelse af nærværende Reglement eller som Følge af Mangel paa almindelig Agtpaagivenhed.

§ 12.

Fartøjer og Baade, som ligge fortøjede paa anvist Sted, skal i paatrængende Tilfælde, f. Eks. ved indtræffende Grindefangst eller ved Sejfangst (Notekast) være forpligtede til at skifte Plads efter Opsynsmandens Anvisning.

§ 13.

Ingen Skipper maa afsejle, inden han til Opsynsmanden har betalt, hvad der skal erlægges til Havnevæsenet.

§ 14.

Enhver, som befinder sig paa Havnens Territorium, skal rette sig efter Opsynsmandens Anvisninger. Tror nogen sig forurettet herved, kan han forebringe Sagen for Havnebestyrelsen, men har dog indtil videre at efterkomme det af Opsynsmanden givne Paabud

Opsynsmanden skal under Udførelsen af sine Forretninger stedse være forsynet med et Skilt eller et andet Tegn, hvorved hans Stilling gøres kendelig.

§ 15.

Overtrædelse af dette Reglements Bestemmelser straffes med Bøder indtil 400 Kr. Sager angaaende saadanne Overtrædelser behandles som offentlige Politisager, og Bøderne tilfalde Sørvaag Havnekasse. I alle Tilfælde, hvor der er Tale om Bøder eller Erstatning efter dette Reglement, er det Havnebestyrelsen tilladt at bestemme og affordre vedkommende de Pengebeløb, der skal erlægges; vil vedkommende ikke betale disse, afgøres Sagen ved Politiretten.

Det tilstedes ingen, som ifølge dette Reglement har paadraget sig Straf eller Erstatningsansvar, at rejse bort, førend han har rettet for sig eller stillet saadan Sikkerhed, som af Stedets Øvrighed anses tilstrækkelig.

Ved Sagernes *foreløbige Behandling, den 6te August* vedtoges det at henvise begge til *det kommunale Udvalg*, der ifølge et *den 30te Juli* stedfundet Valg kom til at bestaa af følgende: *Olsen, Skaalum* og *Nielsen*.

Den 1ste September fremlagdes saalydende af Udvalget afgivne

Betænkning.

Til undertegnede Udvalg har været henvist til Betænkning et af Forstanderskabet for Vestmanhavn Sogns Kommune udarbejdet Forslag til Havnereglement for Vestmanhavn og et Andragende fra Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune om Oprettelse af et Havnereglement for Sørvaag.

Ved at gennemgaa de indkomne Forslag har Udvalget ikke fundet Anledning til at foreslaa nogen Forandring i dem, der ere udarbejdede i nøje Overensstemmelse med det for Vaag paa Suderø gældende Reglement.

Udvalget tillader sig i Henhold til ovenstaaende Udtalelser at anbefale, at disse Reglementer indstilles til Approbation.

Ved Sagernes *2den Behandling den 4de September* vedtoges det med 16 Stemmer mod 0 at lade dem overgaa til 3dje Behandling.

Ved *3dje Behandling den 25de Septbr.* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

Den 25de September fremlagdes følgende *Indstilling*, der oplæstes og vedtoges *den 26de September*:

Til

Justitsministeriet.

Forstanderskaberne for Vaagø Præstegælds Kommune og Vestmanhavn Sogns Kommune har til indeværende Aars Lagting indsendt Forslag til Havnereglementer for Sørvaag og Vestmanhavns Havn med Andragende om at Lagtinget vilde udvirke, at disse Reglementer approberedes af Justitsministeriet.

Disse Forslag have været henviste til et Udvalg paa 3 Medlemmer, der har anbefalet Reglementerne til Approbation. Udvalgets Forslag vedtoges ved 3dje Behandling den 25de d. M. enstemmig med 16 Stemmer.

Under Henvisning til den vedlagte Betænkning og de ommeldte Reglementer, tillader man sig ærbødigst at anbefale Sagen til det høje Ministeriums gunstige Forsorg.

Lagtinget, den 26de September 1908.

C. Bærentsen. *C. Olsen.*

Joen Poulsen.

V. Havnereglement for Vaag.

Den 10de August fremlagdes følgende *Skrivelse* fra Forstanderskabet for Vaag Sogns Kommune:

Forstanderskabet
for
Vaag Sogns Kommune.

Vaag, den 4de August 1908.

Til
Færøernes Lagting.

Undertegnede Forstanderskab for Vaag Sogns Kommune tillader sig herved ærbødigst at andrage det høje Lagting om at faa § 5 i Havnereglement for Vaag forandret. Det har nemlig vist sig, at Bestemmelserne i nævnte § angaaende Bøjerne have været noget upraktiske; da Havnen er saa smal, at Ankrene hos de vinterfortøjede Skibe pleje at ligge omtrent midt i denne, ere Bøjerne til ikke saa lidt Hinder for Sejladsen ind gennem Havnen; navnlig vilde det være stor Risiko for Dampskibe og Motorfartøjer, hvis Bøjerne vare fastgjorte med Kæde, da denne let kunde komme om Skruen; sidste Vinter havde man Bøjereb af Tovg, men de fleste Skibe mistede deres Bøjer adskillige Gange i Vinterens Løb. Bøjerne vare oprindelig bestemte til at vise indkommende Skibe, hvor de fortøjede Fartøjers Ankere laa for ikke at ankre ned over disse; nu har Havnevæsenet nedsat 4 hvide Mærker, 2 paa hver Side af Fjorden; ved at trække parallelle Linier mellem disse 4 Punkter er der dannet en rummelig Plads i Havnen, som er forbeholdt fremmede Skibe at ankre i, og hvor de i Vaag hjemmehørende Skibe ikke faa Lov at fortøje; da nu altsaa fremmede Skibe ikke behøve at ankre andre Steder i Havnen, har Forstanderskabet ment, at det er unødvendigt, at fortøjede Skibe have Bøjer paa de udlagte Ankere. Forstanderskabet har derfor besluttet at andrage Lagtinget om at faa § 5 i Havnereglement for Vaag forandret saaledes:

»I Havnen er der paa hver Side af Fjorden oprejst 2 tydelige Mærker; ved at trække parallelle Linier mellem disse dannes der en Plads i Havnen, som er forbeholdt fremmede Skibe at opankre i, og hvor Fartøjer ikke maa vinterfortøjes eller fortøjes for et længere Ophold. Naar Fartøjer, hjemmehørende i Vaag, opankre paa denne Plads, maa de finde sig i at forhale ud af Pladsen i Tilfælde af, at fremmede Skibe ankomme.

I øvrigt skal enhver i Havnen indkommende Skipper melde sig til Opsynsmanden og forhale sit Fartøj til det Sted, som anvises ham af denne. Ligeledes har Opsynsmanden at bestemme, hvor Lossebaade kunne fortøjes.«

P. F. V.

Ærbødigst

Peter Dahl.

Formand.

Den 20de August fremlagdes endvidere saalydende *Skrivelse* fra samme Forstanderskab:

Forstanderskabet

for

Vaag Sogns Kommune.

Vaag, den 14de August 1908.

Til

Færøernes Lagting.

I Forbindelse med Forstanderskabets Andragende til Lagtinget af 4de August d. A. om at faa § 5 i Havnereglement for Vaag forandret, skal man herved ærbødigst tillade sig at andrage Lagtinget om at udvirke, at indlagte Udkast til Vedtægt for Vaag Ejde maa blive vedføjet som Tillæg til nævnte Havnereglement for Vaag.

Med Tilskud fra Lagtinget har nemlig Vaag Sogns Kommune anlagt en Traadbane paa Ejdet; denne Traadbane koster en hel Del at vedligeholde; man har derfor ment det rigtigst, at vedkommende Mænd, som benytte dette Landingssted, betale en passende Afgift, hver Gang de ere ude. Det er nemlig saaledes, at Landingsstedet ikke bliver benyttet lige af alle Indbyggerne, idet det næsten udelukkende bliver benyttet af de Mænd, som bo længst inde i Bugten, medens de, der bo længere ude, kun sjældent gaa ud fra Ejdet, hvorfor det vilde være uretfærdigt, om Udgifterne til Vedligeholdelsen af Traadbanen skulde blive afholdte af Kommunens Kasse.

P. F. V.

Ærbødigst

Peter Dahl,

Formand.

Det i sidst anførte Skrivelse ommeldte *Udkast til Vedtægt for Vaag Ejde* lyder som følger:

§ 1.

Enhver Baad, som gaar til Søs fra Vaag Ejde, skal, hvad enten den gaar ud fra det gamle Landingssted »Kleivin« eller fra »Mulagjov« (efter den ny Traadbane), og hvad enten den gaar ud paa Fiskeri eller til hvilket som helst andet, betale i Afgift 40 Øre, hver Gang den gaar ud; Pengene tilfalde Ejdets Kasse.

§ 2.

Ejdets Drift overtages af en af Forstanderskabet for et Aar ad Gangen valgt Bestyrelse, bestaaende af 3 Medlemmer, af hvilke mindst de 2 skulle være

Medlemmer af Forstanderskabet. Til Afholdelse af Udgifter og til Foranstaltninger, der ville medføre saadanne, udkræves Forstanderskabets Samtykke.

§ 3.

Forstanderskabet antager efter Indstilling fra Ejdets Bestyrelse en duelig og paalidelig Mand til som Opsynsmand at føre det daglige Tilsyn med Ejdet, opkræve og indbetale Afgiften m. m.

§ 4.

Efter den anlagte Traadbane maa for Baadebanens Vedkommende kun tomme Baade med Redskab føres, og for Fiskebanens Vedkommende maa der ikke føres mere end hvad Kasserne lige kunne rumme, saaledes at disse hverken overfyldes eller der hænges noget som helst paa dem.

§ 5.

Hele Mandskabet paa en Baad er ansvarlig for al den Skade, af hvad Navn nævnes kan, som det maatte anrette paa Ejdet, dets Redskaber eller de til det hørende Indretninger, enten som Følge af Overtrædelse af nærværende Vedtægt eller som Følge af Mangel paa almindelig Agtpaagivenhed.

§ 6.

Skulde nogen Baad komme til Skade som Følge af Fejl eller Mangel ved Traadbanen, vil Skaden blive erstattet af Ejdets Kasse.

§ 7.

Overtrædelse af denne Vedtægts Bestemmelser straffes med Bøder indtil 200 Kr. Sager angaaende saadanne Overtrædelser behandles som offentlige Politisager, og Bøderne tilfalde Ejdets Kasse. I alle Tilfælde, hvor der er Tale om Bøde eller Erstatning efter denne Vedtægt, er det Ejdets Bestyrelse tilladt at bestemme og affordre vedkommende de Pengebeløb, der skulle erlægges; vil vedkommende ikke betale disse, afgøres Sagen ved Politiretten.

§ 8.

Denne Vedtægt er kun gældende for Baade, hjemmehørende i Vaag; fremmede Baade skulle derimod kun betale Afgiften, 100 Øre, hver Gang de benytte Traadbanen.

Ved Sagernes *foreløbige Behandling den 24de August* henvistes de med 12 Stemmer mod 0 til *det kommunale Udvalg*, der *den 9de September* afgav følgende

Betænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist et Andragende fra Vaag Sogns Kommune, Suderø, gaaende ud paa, at § 5 i Havnereglement for denne Kommune maa blive forandret, samt Andragende fra samme Kommune om, at der som Tillæg til Havnereglementet maa approberes en Vedtægt om Benyttelsen af Landingsstedet ved Vaags Ejdet.

Udvalget har ved at gennemgaa disse Andragender ikke fundet noget at indvende imod de foreslaaede Forandringer og Tilføjelser til Havnereglementet, og skal derfor tillade sig at foreslaa saalydende Indstilling til Justitsministeriet:

1. § 5 i Havnereglement for Vaag af 6te Oktober 1906 udgaar og i Stedet indsættes:

»I Havnen oprejses der paa hver Side af Fjorden 2 tydelige, hvide Mærker; ved at trække parallelle Linier mellem disse dannes der en Plads i Havnen, som er forbeholdt fremmede Skibe at opankre i, og hvor Fartøjer ikke maa vinterfortøjes eller fortøjes for et længere Ophold. Naar Fartøjer, hjemmehørende i Vaag, opankre paa denne Plads, maa de finde sig i at forhale ud af Pladsen i Tilfælde af, at fremmede Skibe ankomme.

I øvrigt skal enhver i Havnen indkommende Skipper melde sig til Opsynsmanden og forhale sit Fartøj til det Sted, som anvises ham af denne. Ligeledes har Opsynsmanden at bestemme, hvor Losseb aade kunne fortøjes.«

2. Det indkomne Udkast til Vedtægt for Vaags Ejdet §§ 1—8 approberes som Tillæg til Havnereglementet.

Ved Sagens *2den Behandling den 11te September* vedtoges det med 18 Stemmer mod 0 at lade Sagen overgaa til *3dje Behandling;* ved denne, der foretoges *den 25de September*, sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

Den 26de September oplæstes og vedtoges en den 25de s. M. fremlagt

Indstilling.

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 26de September 1908.

Til indeværende Aars Lagting indkom et Andragende fra Forstanderskabet for Vaag Sogns Kommune (Suderø) af 4de f. M., hvorved § 5 i Havnereglement for Vaag Havn søges forandret saaledes, at Havnen vil kunne benyttes paa en heldigere Maade end nu er Tilfældet, samt et Andragende, dateret 14de s. M., om, at et af samme udarbejdet Udkast til Vedtægt for Vaags Ejde maa approberes som et Tillæg til Havnereglementet. Det i Sagen nedsatte Udvalg har foreslaaet at indstille den af Forstanderskabet foreslaaede Forandring i Reglementet med Tilføjelse af den ommeldte Vedtægt for Vaags Ejde til Approbation.

Under Henvisning til den afgivne Betænkning, der enstemmig vedtoges i Mødet den 25de ds. med 16 Stemmer, tillader Tinget sig ærbødigst at anbefale Sagen til det høje Ministeriums gunstige Forsorg.

C. Bærentsen. *C. Olsen.*

Joen Poulsen.

Til
Justitsministeriet.

VI. Lærerlønninger.

Den 17de August fremlagdes følgende, af Skoledirektionen udarbejdede

Udkast til Forslag

til

Lov om Lønbestemmelser for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen paa Færøerne.

§ 1.

De ved Thorshavns kommunale Skolevæsen fast ansatte Lærere og Lærerinder lønnes med stigende Pengeløn saaledes:

Førstelæreren:

I de 4 første Aar	.....	1600 Kr.
I de 4 næste	.....	1800 —
— 4 —	.....	2100 —
— 4 —	.....	2400 —
— 4 —	.....	2700 —
— følgende Aar	.....	3000 —

Lærerne og Lærerinderne lønnes med en Begyndelsesløn af henholdsvis 1100 Kr. og 900 Kr., hvorhos der gives dem Løntillæg efter Bestemmelserne i § 3. Der tillægges Førstelæreren fri Bolig for en gift, som afkortes i hans Pengeløn med 250 Kr.

Begyndelseslønnen udredes af Thorshavns Kommune, Løntillæggene af Statskassen.

Der kan til et Lærerembede knyttes kirkelige Forretninger, saaledes at de dermed forbundne Indtægter oppebæres af den paagældende Lærer. For saa vidt Udførelsen af saadanne Forretninger maatte medføre en Nedsættelse i Lærernes ugentlige Timetal, vil Lønnen være forholdsvis at nedsætte.

§ 2.

De ved Folkeskolerne udenfor Thorshavn fast ansatte Lærere og Lærerinder lønnes med stigende Pengeløn efter nedenstaaende nærmere Regler:

Begyndelseslønnen, af hvilken Statskassen udreder Halvdelen med indtil 350 Kr., og som fastsættes af Skoledirektionen med vedkommende Forstanderskabs Samtykke, skal regelmæssig være mindst 700 Kr., dog kan der, hvor særlige Forhold tale derfor, efter Forstanderskabets Indstilling godkendes en Begyndelsesløn, der er indtil 100 Kr. lavere.

Kommunens Del af Lønnen betales med Penge.

Foruden den ovenanførte Løn tillægges der vedkommende Lærer eller Lærerinde fri Bolig, for saa vidt saadan er indrettet i Skolebygningen.

Hvor Besørgelsen af Kirkelæser- og Kirkesangertjenesten er overdraget

en Lærer, tilkommer der ham et aarligt Vederlag af 50 Kr., som udredes af Kommunekassen. Samme Godtgørelse tilkommer en Lærer eller Lærerinde, hvem Besørgelsen af Organisttjenesten er overdraget. Disse Beløb medregnes ved Pensionens Fastsættelse.

§ 3.

Som Løntillæg til samtlige fast ansatte Lærere og Lærerinder i Folkeskolen paa Færøerne (med Undtagelse af Førstelæreren i Thorshavn) udredes af Statskassen 150 Kr. hvert 3dje Aar indtil 600 Kr. samt for Lærerne yderligere 2 Tillæg à 200 Kr. efter henholdsvis 16 og 20 Aars Tjeneste og for Lærerinderne et Tillæg af 200 Kr. efter en tyveaarig Tjenestetid.

§ 4.

Beregningen af Tjenestealderen i Henhold til §§ 1 og 3 skor efter følgende Regler:

Der medregnes Lærer- og Lærerindevirksomhed ved offentlige og private Skoler, for saa vidt denne Virksomhed

a) har haft en sammenhængende Varighed af mindst 1 Aar ved samme Skole eller ved samme Kommunes Skolevæsen og
b) har omfattet mindst 24 ugentlige Timer,
c) dog at ingen Lærer- eller Lærerindevirksomhed forud for vedkommendes fyldte 21nde Aar kan medregnes lige saa lidt som fra et tidligere Tidspunkt end 2 Aar, efter at vedkommende har bestaaet den anordnede Prøve for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen eller den særlige for færøske Folkeskolelærere og Lærerinder foreskrevne Prøve. Hvor Ansættelse har fundet Sted, uden at nogen af de nævnte Prøver er bestaaet, bestemmer Ministeren, om og i hvilket Omfang tidligere Lærer- eller Lærerindevirksomhed skal medtages ved Tjenestealderberegningen. Ingen Lærer- eller Lærerindevirksomhed udenfor den offentlige Folkeskole kan medregnes med mere end 8 Aar.

Under ovennævnte Forudsætning og med samme Begrænsning medregnes Lærer og Lærerindevirksomhed, der har fundet Sted ved Statsseminarier eller ved anerkendte Privatseminarier, ved anerkendte Opdragelsesanstalter og Børnehjem, ved Statens Strafanstalter, Døvstummeinstitutter og Blindeinstitut, ved Aandssvageanstalterne samt ved anerkendte Højskoler, Landbrugsskoler og Husholdningsskoler.

Tjenestealderen for de ved nærværende Lovs Ikrafttræden alt ansatte Lærere og Lærerinder vil fra dette Tidspunkt at regne være at ændre, for saa vidt vedkommende i Medfør af ovenangivne Bestemmelser maatte kunne opnaa en forhøjet Tjenestealder.

§ 5.

Den en Lærer eller Lærerinde tillagte aarlige Pengeløn af Kommunen udbetales med $^1/_{12}$ maanedlig forud. Statens Del af Lønnen udbetales gennem Jordebogskassen ved hvert Kvartals Udgang.

§ 6.

Som Tilskud til Færø Amts Skolefond til Understøttelse af trængende Kommuner, hvis Udgifter til Skolevæsenet ere uforholdsmæssig store, udreder Statskassen et aarligt Beløb af 500 Kr.

§ 7.

Ønsker Skolekommissionen eller Kommunalbestyrelsen en i Kommunen fast ansat Lærer eller Lærerinde fjernet fra sit Embede, fordi den paagældende er kommen i et saadant Misforhold til sin Stilling som Lærer, at Udbyttet af

Skolens Virksomhed derved i væsentlig Grad forringes, afholde de nævnte kommunale Myndigheder et Fællesmøde for at forhandle om Sagen. Skolekommissionens Formand bestemmer efter Samraad med Kommunalbestyrelsens Formand Tid og Sted for dets Afholdelse og indkalder til Mødet med mindst 7 Dages Varsel og med Angivelse af Dagsorden. Fællesmødet vælger selv sin Forhandlingsleder.

Saafremt et Flertal af hver Forsamlings Medlemmer fastholder Ønsket om Lærerens (Lærerindens) Afskedigelse, indkaldes der til et nyt Fællesmøde med mindst 14 Dages Varsel. Samtidig med, at denne Indkaldelse finder Sted, giver Skolekommissionens Formand vedkommende Lærer (Lærerinde) Meddelelse om Tiden for Mødets Afholdelse tilligemed Oplysning om, hvorpaa Ønsket om Afskedigelsen er begrundet. I dette Møde har Læreren (Lærerinden) Ret til at være til Stede under Forhandlingen for at forsvare sig og belyse Sagen fra sit Standpunkt. Ligeledes har han (hun) Ret til at fremsende en skriftlig Erklæring i Sagen saavel før som efter Mødets Afholdelse. Finder saadan Fremsendelse Sted, forinden Mødet afholdes, fremlægges Erklæringen i dette. En Erklæring, som afgives efter Mødets Afholdelse, maa være fremsendt inden 8 Dages Forløb. I begge Tilfælde følger Erklæringen med som Bilag, saafremt Sagen indsendes til Skoledirektionen og Ministeren.

I det andet Møde stemmer hver Forsamling for sig, og saafremt $^3/_4$ af Skolekommissionens Medlemmer og $^3/_4$ af Kommunalbestyrelsens Medlemmer stemme for Afskedigelsen, indsendes den vedtagne Beslutning tilligemed Meddelelse om de Forhold, ved hvilke den er begrundet, gennem Skoledirektionen til Ministeren, og Afskedigelse finder da Sted straks, medmindre Ministeren finder Anledning til forinden at begære Sagen foretagen paa ny i et kommunalt Fællesmøde, der indvarsles efter Reglerne for det først afholdte Fællesmøde. Har Fællesmødet ikke i Løbet af 6 Uger efter Modtagelsen af Ministerens Begæring fremsendt Meddelelse til Ministeren om, at Fordringen om Lærerens (Lærerindens) Afskedigelse fastholdes af et Flertal paa mindst $^3/_4$ af Skolekommissionens og $^3/_4$ af Kommunalbestyrelsens Medlemmer, bortfalder Sagen.

Har Fællesmødet derimod indenfor den nævnte Frist fremsendt Meddelelse til Ministeren om, at Fordringen fastholdes af det paakrævede Flertal, finder Afskedigelsen Sted, efter at der eventuelt har været givet Skoledirektionen Lejlighed til at udtale sig om Pensionsspørgsmaalet.

Den saaledes afskedigede Lærer (Lærerinde), der oppebærer den fulde Løn for den Maaned, hvori Afskedigelsen er foregaaet, skal ikke fraflytte Lærerboligen før Udløbet af 6 Uger fra Afskedigelsens Dato at regne og faar ved sin Fratrædelse som Lærer udbetalt een Gang for alle af Kommunens Kasse et Pengebeløb, der skal udgøre en Tredjedel af Embedets Indtægter i det nærmest forudgaaende Regnskabsaar, ligesom der ogsaa tilkommer ham Pension efter Loven.

Den paagældende Lærers Adkomst til senere Ansættelse i et offentligt Lærerembede og den Ret, der flyder af hans Embedsalder, berøves ham ikke ved Afskedigelse i Henhold til nærværende Paragraf.

§ 8.

Denne Lov træder i Kraft den 1ste April 1909. Fra samme Dato ophæves Lov Nr. 35 af 7de Marts 1902 om Lønbestemmelser for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen paa Færøerne.

Ved Sagens *forelobige Behandling den 21de August* blev den efter Provstens Forslag med 19 Stemmer mod 0 henvist til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil *den 22de August* valgtes: *Dahl, Provsten, J. Poulsen, Evensen* og *S. av Skarði.*

Den 16de September fremlagdes følgende af Udvalget (Ordfører: Provsten) afgivne

Betænkning.

Ved at udarbejde og forelægge Lagtinget nærværende Lovudkast vedrørende en Lønforhøjelse for Lærerpersonalet ved Folkeskolen paa Færøerne har Skoledirektionen imødekommet et Ønske, som i de sidste Aar har gjort sig stærkt gældende indenfor den færøske Lærerstand, et Ønske, som efter Udvalgets Mening er fuldt berettiget og sikkert deles af enhver, der med Interesse omfatter vor Folkeskole.

Det kan nemlig ikke længere nægtes, at den højere Lønning, som Folkeskolens Personale opnaaede ved Lov af 7de Marts 1902, ikke mere kan siges at være tilfredsstillende, naar henses til, hvad der nu bydes Folk i lignende Stillinger. Hensynet til Folkeskolens Tarv kræver derfor en snarlig Forbedring af dens Lærerpersonales Lønningsvilkaar. Thi vel maa det indrømmes, at en Lønforhøjelse som den paatænkte ikke er ensbetydende med en Forbedring af Folkeskolen; men paa den anden Side er det uimodsigeligt, at en Ordning, hvorved der bydes Lærerstanden nogenlunde tilfredsstillende Kaar, er en aldeles uomgængelig Betingelse for tilstrækkelig Tilgang af brugbare Lærerkræfter. Dette har Erfaringen ogsaa vist, idet flere Lærerpladser jævnlig staa ledige af Mangel paa Ansøgere, medens Tilgangen af Elever til Færøernes Seminarium vedblivende er altfor ringe, og adskillige af de paa Seminariet til Lærergerningen uddannede unge Mænd og som Regel de dygtigste efter afsluttet Afgangsprøve søge anden og mere lønnende Virksomhed. En lignende Lønforhøjelse som den Lærere og Lærerinder ved Folkeskolen i det øvrige Kongerige har opnaaet ved Lov af 27de Maj d. A. maa derfor anses for paatrængende nødvendig for Lærernes og selve Skolens Skyld.

Angaaende de i Udkastet foreslaaede Lønningsregler, som Udvalget i det hele taget kan give sin Tilslutning, skal man kun bemærke følgende:

Førstelæreren ved Thorshavns Kommuneskole (§ 1) foreslaas lønnet som Købstadslærere paa højeste Skala efter Lov af 27de Maj d. A. og som Lærere ved Mellem- og Realskolen i Thorshavn. Kun saaledes vil man kunne sikre sig, at dette Embede til enhver Tid kan ventes besat med en vel uddannet og dygtig Lærer. — Naar Lønnen for det øvrige Personale ved denne Skole er foreslaaet for Lærere 400 Kr. højere og for Lærerinder 200 Kr. højere end den Personalet paa Landet i Udkastets § 2 tiltænkte Normalløn, da har dette formentlig sin gyldige Forklaring dels deri, at det i Regelen er noget dyrere at leve i Thorshavn end i Bygderne, og dels i den Omstændighed, at der til Størstedelen af Lærerembederne paa Landet hører fri Bolig uden Afkortning i Lønnen, medens dette ikke er Tilfældet med Lærer- og Lærerindeembederne ved Thorshavns kommunale Skolevæsen. At Begyndelseslønnen foreslaas udredet af Thorshavns Kommune og Løntillæggene af Statskassen, er i Overensstemmelse med Lov af 27de Maj d. A.

Hvad Lønningerne for de udenfor Thorshavn ansatte Folkeskolelærere og Lærerinder angaar, da foreslaas det (§ 2), at den normale Begyndelsesløn forhøjes med 200 Kr. fra 500 Kr., hvortil den blev fastsat ved den nugældende Lønningslov af 1902, til 700 Kr. En mindre Forhøjelse af Begyndelseslønnen kan der formentlig ikke være Tale om at byde Lærerpersonalet, naar man i det hele taget ønsker at forbedre dets økonomiske Kaar. At Begyndelseslønnen

normalt udredes med Halvdelen af Statskassen og Halvdelen af vedkommende Kommune er en Regel, som i det væsentlige er bleven fulgt ved den siden Begyndelsen af Halvfjerdserne stedfundne Oprettelse af Skoler omkring i Bygderne og fastslaaet ved nævnte Lov af 1902, hvorfor det tør ventes, at Lovgivningsmagten ikke vil nære Betænkeligheder ved den. At enkelte af Kommunerne ville have vanskeligt ved at bære de dem tilkommende Udgifter i Anledning af Lønningsforhøjelsen er sikkert nok, men herpaa tænkes raadet Bod ved Bestemmelsen i § 6 om Understøttelse til saadanne Kommuner.

De i § 3 foreslaaede Bestemmelser om Løntillæg til samtlige fastansatte Lærere og Lærerinder paa Færøerne (med Undtagelse af Førstelæreren i Thorshavn) ere ganske overensstemmende med de i Lov af 27de Maj d. A. § 2 5te Stykke for det øvrige Rige givne Regler om Løntillæg for Andenlærere og Lærerinder. Samtlige Løntillæg foreslaas ligesom hidtil udredede af Statskassen.

Bestemmelserne i § 4 angaaende Beregning af Tjenestealderen og i § 7 vedrørende mulig Fjernelse fra et Embede af en i samme fast ansat Lærer eller Lærerinde, hvilke Bestemmelser ere optagne efter Lov af 27de Maj d. A. — kan Udvalget for sit Vedkommende tiltræde.

Udvalget kan saaledes i Hovedsagen anbefale Udkastet til Vedtagelse, men har dog ment at burde foreslaa nogle nedenfor anførte Ændringer, af hvilke de fleste ere af redaktionel Natur og kun to have større reel Betydning. Det ene af disse to Ændringsforslag er stillet af et Flertal indenfor Udvalget, det andet af hele Udvalget. Det første af disse to, Ændringsforslaget under Nr. 3, gaar ud paa en Forandring af sidste Stk. i § 2 med Hensyn til Godtgørelse for Besørgelsen af Kirkelæser- og Kirkesanger- samt Organisttjenesten. Medens det ene Medlem af Udvalget (Símun av Skarði) kan slutte sig til Udkastets Bestemmelse paa dette Punkt, nærer de øvrige Medlemmer af Udvalget Betænkelighed ved at belægge Kommunekassen at udrede de der omhandlede Udgifter, dels fordi disse vilde blive altfor følelige for de mindre Kommuner, dels og navnlig fordi man af principielle Grunde maa være imod at lægge Udgifter til kirkelige Formaal over paa Kommunekassen. Paa den anden Side maa man indrømme det uheldige i, at paalægge Lærere at udføre kirkelige Forretninger uden Vederlag. Det har imidlertid paa Færøerne været det almindelige og er det endnu, at de paagældende Forretninger udføres af Lærerne, eller — og dette er endnu hyppigst Tilfældet — af Mænd, som ikke ere Lærere, imod Oppebærelsen af et mindre Accidensoffer, som dog i de større Sogne langt overstiger det her nævnte Beløb af 50 Kr., som man mener at kunne fastslaa som det mindste Vederlag, som en Lærer maa kunne kræve for Besørgelse af Kirkelæser- og Kirkesangertjenesten eller Organisttjenesten. I de Tilfælde, hvor Accidensofferet ikke naar dette Beløb, vil det resterende formentlig kunne skaffes ad Frivillighedens Vej f. Eks. gennem vedkommende Menighedsraad, hvis man da ellers vil paalægge Læreren at udføre ommeldte kirkelige Tjeneste.

Ændringsforslag Nr. 6 gaar ud paa en rel væsentlig Forandring i Udkastets § 6, idet man her foreslaar Tilskudet til Skolefonden til Understøttelse af trængende Kommuners Skolevæsen forhøjet fra 500 Kroner til 2000 Kroner, af hvilket Beløb Halvdelen tænkes udredet af Statskassen, medens Lagtinget af de under dets Bestyrelse staaende Midler udreder den anden Halvdel. Man mener nemlig at kunne gaa ud fra, at flere af de fattigere og mindre Kommuner ville have vanskeligt ved at udrede den Merudgift, som den tilsigtede Forhøjelse af Lærerlønnen gerne vil paaføre dem, hvis der ikke paa en eller anden Maade skaffes dem Hjælp dertil.

Angaaende de øvrige Ændringsforslag skal bemærkes:

Ændringsforslagene Nr. 1 og 5 ere rent redaktionelle.

Ændringsforslag 2 forklares ved, at Lærernes Beboelseslejlighed paa et Par Steder ikke er sammenbygget med Skolestuen.

Ændringsforslag 4 tilsigter at give den eneste Folkehøjskole paa Færøerne Plads blandt de i § 4, 3dje Stk. nævnte Undervisningsanstalter. Den har nemlig hidtil ikke kunnet opfylde Betingelserne for at blive »anerkendt«, men har i en Række af Aar faaet Understøttelse ved de aarlige Finanslove.

Medens Ændringsforslagene Nr. 7—11 ere begrundede i, at et Par Skoler paa Færøerne høre til to forskellige Sogne, hvert med sin Skolekommission og Kommunalforstanderskab, finder den i Ændringsforslag Nr. 12 foreslaaede Forlængelse af den paagældende Tidsfrist sin naturlige Forklaring i Færøernes Beliggenhed.

I Henhold til det anførte indstilles til Tingets Vedtagelse følgende:

Ændringsforslag.

Til § 2.

1) Paragraffens 3dje Stk. affattes saaledes:
»Kommunens Del af Lønnen betales herefter udelukkende med Penge.«
2) I 4de Stykke, 4de Linie, forandres »i Skolebygningen« til »ved Skolen«.
Af et Flertal (Dahl, Evensen, Fr. Petersen, J. Poulsen):
3) I Stedet for Paragraffens 5te Stykke sættes følgende:
»Besørgelsen af Kirkelæser- og Kirkesangertjenesten kan ikke paalægges en Lærer, medmindre der ydes ham et aarligt Vederlag af mindst 50 Kr., Accidensoffer heri medregnet.
Det samme gælder Besørgelsen af Organisttjenesten.«

Til § 4.
Af Udvalget:
4) I Paragraffens 3dje Stykke, 9—10 Linie, forandres »anerkendte« til »statsunderstøttede«.

Til § 5.
5) Ordet »Pengeløn« i Paragraffens 2den Linie forandres til »Løn«.

Til § 6.
6) Paragraffen affattes saaledes:
»Som Tilskud til Færø Amts Skolefond til Understøttelse af trængende Kommuner, hvis Udgifter til Skolevæsenet ere uforholdsmæssig store, udredes aarlig et Beløb af 2000 Kr., hvoraf den ene Halvdel udredes af Statskassen og den anden af de Midler, hvorover Lagtinget har Raadighed.«

Til § 7.
7) Efter »Sagen.« i Paragraffens 1ste Stykke, 10de Linie, indskydes: »Findes der i Skoledistriktet mere end een Kommunalbestyrelse eller Skolekommission, omfatter Fællesmødet alle Kommunalbestyrelser og Skolekommissioner i Distriktet.«
8) I samme Stykke, 11te Linie, indskydes »(Skolekommissionernes)« efter »Skolekommissionens« og i 13de Linie »(Kommunalbestyrelsernes Formænd)« efter »Formand«.
9) Efter »Medlemmer« i 2det Stykke, 2den Linie, indskydes »(eller, hvis der i Distriktet findes mere end een Kommunalbestyrelse eller Skolekommission, Flertallet af Medlemmerne henholdsvis i Kommunalbestyrelserne og Skolekommissionerne)«.
10) Efter »Skolekommissionens« i 2det Stykke, 7de Linie, indskydes »(Skolekommissionernes)«.
11) I 3dje Stykke indskydes i 3dje og 20de Linie »(Skolekommissionernes)« efter »Skolekommissionens« og i 4de og 21de Linie »(Kommunalbestyrelsernes)« efter »Kommunalbestyrelsens«.
12) I 3dje Stykke, 15de Linie, forandres »6« til »10«.

Den 18de September fremlagdes saalydende *Ændringsforslag* af *Símun av Skarði* til Udkast til Forslag til Lov om Lærerlønninger i Folkeskolen:

I Stedet for 5, sidste Stykke, i § 2 sættes:

»En Lærers eller Lærerindes Ansættelse i et Embede maa i intet Tilfælde være betinget af, at han eller hun vil udføre Kirkelæser-, Kirkesanger- eller Organisttjenesten.«

Ved Sagens *2den Behandling den 19de September* gav Afstemningen følgende Resultat:

§ 1 vedtoges med 16 Stemmer mod 0; Udvalgets Ændringsforslag Nr. 1 til § 2 vedtoges med 16 Stemmer mod 0 og Ændringsforslag Nr. 2 til samme § vedtoges ligeledes med 16 Stemmer mod 0. Skarðs Ændringsforslag sattes under Afstemning, men da kun 10 stemte for og ingen imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: *Ja* stemte: Nielsen, Patursson, Hentze, Michelsen, Skarð, Winther, Konoy, Dam og Weihe. *Stemte ikke:* J. Poulsen, Provsten, Skaalum, Johannesen, Olsen, Samuelsen, H. A. Djurhuus, N. Djurhuus, Dahl og Formanden. *Fraværende:* T. J. Petersen, Evensen og Effersøe, og var Ændringsforslaget saaledes bortfaldet.

Flertallets Ændringsforslag Nr. 3 vedtoges derefter med 13 St. mod 0.

Endelig vedtoges § 2, saaledes ændret, med 18 St. mod 0.

§ 3 vedtoges med 19 St. mod 0. Ændringsforslag Nr. 4 til § 4 vedtoges med 14 St. mod 0, hvorefter § 4, saaledes ændret, vedtoges med 18 St. mod 0. Ændringsforslag Nr. 5 til § 5 vedtoges med 18 St. mod 0, hvorefter § 5, saaledes ændret, vedtoges med 18 St. mod 0. Ændringsforslag Nr. 6 til § 6 vedtoges med 17 St. mod 0, hvorefter det oprindelige Forslag betragtedes som bortfaldet. Ændringsforslag Nr. 7—11 til § 7 sattes samlede under Afstemning og vedtoges med 17 St. mod 0. Ændringsforslag Nr. 12 vedtoges med 17 St. mod 0, hvorefter § 7, saaledes ændret, vedtoges med 18 St. mod 0. § 8 vedtoges med 18 St. mod 0.

Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3dje Behandling sattes under Afstemning og vedtoges med 18 Stemmer mod 0.

Ved *3dje Behandling den 24de September* betragtedes Lovforslagets enkelte Paragraffer som vedtagne uden Afstemning.

Lovforslaget i dets Helhed sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab med følgende Resultat:

Ja stemte: J. Poulsen, Nielsen, Provsten, Skaalum, Hentze, Michelsen, Johannesen, Olsen, T. J. Petersen, Samuelsen, Evensen, Skarð, Winther, Konoy, Dam, N. Djurhuus, Dahl, Weihe og Formanden. *Stemte ikke*: Patursson og H. A. Djurhuus. *Fraværende:* Effersøe, og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 19 Stemmer.

Den 25de September fremlagdes følgende *Indstilling*, der oplæstes og vedtoges *den 26de September:*

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 26de September 1908.

I indeværende Lagtingssamling har Færø Amts Skoledirektion forelagt Tinget et af Direktionen udarbejdet Udkast til Forslag til Lov om Lønbestemmelser for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen paa Færøerne.

Et i Sagen efter dennes foreløbige Behandling i Tinget nedsat Udvalg paa 5 Medlemmer har i den under 16de d. M. afgivne Betænkning i det væsentlige sluttet sig til Udkastets Bestemmelser, idet men dog har fundet Anledning til at stille nogle i Udvalgsbetænkningen nærmere motiverede Ændringsforslag, af hvilke kun et Par have større reel Betydning. Medens samtlige af Udvalget stillede Ændringsforslag vedtoges, bortfaldt et af et enkelt Medlem af Udvalget (Símun af Skarði) stillet Ændringsforslag, gaaende ud paa, at »en Lærers eller Lærerindes Ansættelse i et Embede i intet Tilfælde maa være betinget af, at han eller hun vil udføre Kirkelæser-, Kirkesanger- eller Organisttjenesten«, idet kun 9 Medlemmer stemte for dette Ændringsforslag.

Ved Sagens endelige Behandling vedtoges Udkastet, saaledes ændret, med 19 Stemmer, idet 2 Medlemmer ikke stemte og 1 Medlem var fraværende.

Idet man herved tager sig den Frihed at fremsende nærværende Sag, skal man under Henvisning til medfølgende Aktstykker, særlig Udvalgsbetænkningen, paa det varmeste anbefale Gennemførelsen af denne for Folkeskolelærerne og derigennem for selve Folkeskolen paa Færøerne saa betydningsfulde Sag til det høje Ministeriums gunstige Forsorg.

C. Bærentsen. *Fr. Petersen.*

Joen Poulsen.

Til
Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

VII. Oprettelse af nye Lærerembeder.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes et af vedkommende Forstanderskabs Erklæring ledsaget Andragende*) fra en Del Beboere af Kvalvig paa Suderø og et Andragende*) fra Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune i Sydstrømø Præstegæld om, at der henholdsvis i Kvalvig (S.) og i Kalbak maatte blive oprettet Lærerembeder. — Endvidere fremlagdes *den 4de August* et Angragende*) fra Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune om, at der i

*) Udelades her.

Midvaag og Sandevaag Sogne maatte blive oprettet et nyt Lærer- eller Lærerindeembede.

Ved *den forelobige Behandling* bleve samtlige Sager henviste til *Kirkekassenudvalget* — de to førstnævnte *den 6te August* med henholdsvis 16 Stemmer og 17 Stemmer mod 0 efter Forslag henholdsvis af Skaalum og Patursson — den sidstnævnte *den 7de August* efter Forslag af Provsten med 17 Stemmer mod 0. — Til *Kirkekassenudvalget* henvistes endvidere *den 27de August* et den 26de s. M. indkommet Andragende*) fra Skatteydere i Kalbak Sogn om, at der foreløbig ikke maatte blive oprettet en Skole i Kalbak.

Den 17de August fremlagdes en af Udvalget afgivet

Betænkning.

Til Lagtinget i dets indeværende Samling er der indkommet følgende Andragender om Oprettelse af nye Lærer- eller Lærerindembeder i Folkeskolen:

1. Andragende fra Forstanderskabet for de forenede Sogne i Sydstrømø om Oprettelse af en Skolebygning i Kalbak Sogn. Som Kommunens Bidrag til den eventuelle Lærers eller Lærerindes Løning foreslaar Forstanderskabet fastsat et aarligt kontant Beløb af 225 Kr., idet man oplyser, at der for Tiden kun er 10 skolepligtige Børn i Kalbak Sogn, men at Antallet sandsynligvis vil vokse meget i de kommende Aar.

Imod den saaledes paatænkte Oprettelse af Skole i Kalbak Sogn er indkommet til Tinget en Henvendelse fra 8 Skatteydere i Kalbak Sogn (hvoraf kun een for Tiden har et Barn i skolepligtig Alder), som under Henvisning til Skatteydernes Faatallighed i Forhold til de Udgifter, som Skolens Oprettelse og Drift vil medføre, og under Paaberaabelse af, at den skolepligtige Ungdom i Kalbak Sogn formentlig med Hensyn til boglig Kundskab ikke staar tilbage for Ungdommen i de færøske Skolebygder; endvidere paaberaabe nævnte Skatteydere sig, at en forventet Reform af det færøske Skolevæsen formentlig bør gaa forud for Oprettelsen af den omhandlede Skole, hvorfor de henstille, at Skolens Oprettelse maa blive udsat indtil videre.

I Anledning af denne Henvendelse har Skolekommissionens Formand og Formanden for Sognekommissionen, som tillige er Forstanderskabsformand, udtalt, som det fremgaar af hoslagte Skrivelse*), at Børnenes Kundskaber langtfra kan kaldes fyldestgørende, hvorpaa de paa det varmeste anbefale Skolens Oprettelse.

Udvalget maa indrømme, at den af Skolens Oprettelse følgende Forøgelse i Skattebyrde vil være følelig for det lille Kalbak Sogn, der, efter hvad der opgives, kun har 26—28 Skatteydere, medens Folketallet ved sidste Folketælling ses at have været 102 Mennesker. Lige over for det af de nævnte Skatteydere udtalte Ønske om at udsætte Sagen, maa Udvalget formene, at naar vedkommende Forstanderskab, som ifølge Lov af 28de Februar 1872 § 6 »har at sørge for, at Børn over 7 Aar faar den fornødne Undervisning«, andrager om Oprettelse af en Skole for Sognet, saa maa Lagtinget i Lighed med hidtil fulgt Praksis støtte Andragendet.

Efter samtlige foreliggende Omstændigheder skønnes det fra Sognets Side tilbudte Bidrag til Lærerens Løn, nemlig 225 Kr. om Aaret, at være antageligt.

2. Andragende fra Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune om Oprettelse af et nyt Lærer- eller Lærerindeembede for Midvaag—Sandevaag. Læreren foreslaas lønnet med 500 Kr. aarlig, med Halvdelen af hvert Sogn,

*) Udelades her.

medens Sandevaag Sogn forskaffer Lærerbolig, til hvis Opførelse der samtidig ansøges om sædvanligt Bidrag af Statskassen.

Medens Udvalget i en samtidig hermed afgiven Betænkning behandler Spørgsmaalet om Statsbidrag til nævnte Lærerbolig, skal man angaaende Oprettelsen af det nye Lærerembede bemærke følgende:

Midvaag og Sandevaag Sogne have hidtil haft een Lærer med Bopæl i Midvaag. Imidlertid er Antallet af skolepligtige Børn i de nævnte Sogne vokset betydeligt og udgør nu 110—120, hvoraf c. 70 i Midvaag og c. 45 i Sandevaag, et Antal, som synes at paakræve Oprettelsen af et nyt Lærerembede som en absolut Nødvendighed.

Størrelsen af den foreslaaede Løn maa efter de nugældende Lønningsregler anses for at være forsvarlig.

3. Andragende fra Beboere af Bygden Kvalvig i Kvalbø Sogn, tiltraadt af Sognets Forstanderskab, om Oprettelse af et Andenlærer-(Lærerinde-)embede i Kvalbø Sogn. Læreren foreslaas lønnet med 500 Kr. aarlig, hvilket Beløb Forstanderskabet forventer udredet af Statskassen alene, medens det, hvis dette ikke kan bevilges, er rede til at paalægge Kommunen at udrede det halve med 250 Kr. Samtidig ansøger Forstanderskabet om sædvanligt Bidrag af Statskassen til Opførelse af en Beboelseslejlighed for Andenlæreren i Kvalvig, hvilken Sag Udvalget behandler i en anden samtidig hermed afgiven Betænkning.

Med Hensyn til Nødvendigheden af Oprettelse af nævnte Andenlærerembede skal Udvalget bemærke, at efter de af Forstanderskabet givne Oplysninger er Antallet af skolepligtige Børn i Sognet for Tiden 86, hvoraf 64 i Hovedbygden Kvalbø og 22 i Bygden Kvalvig. Navnlig naar det erindres, at Afstanden mellem nævnte to Bygder er c. $^3/_4$ Mil og at Vejen mellem dem fører over et ret højt Fjæld, maa det indrømmes, at en enkelt Lærer umuligt paa fyldestgørende Maade kan besørge Undervisningen for et saa stort Antal Børn.

Den foreslaaede Løn maa anses for at være passende.

Udvalget mener ikke at kunne indstille, at Kvalbø Sogn i Modsætning til alle andre Sogne paa Færøerne kan fritages for at udrede Halvdelen af Andenlærerens Begyndelsesløn.

I Henhold til det saaledes anførte skal Udvalget tillade sig at foreslaa Tinget at vedtage:

1. a) Lagtinget bifalder, at Kalbak Sogn forpligtes til at udrede de af Oprettelsen af et Lærer- eller Lærerindeembede for Sognet følgende Udgifter.
   b) Skoledirektionen anmodes om at udvirke, at der i Kalbak Sogn oprettes et Lærer- eller Lærerindeembede med lovmæssigt Bidrag af Statskassen og med en Begyndelsesløn af 450 Kr.
2. a) Lagtinget bifalder, at Midvaag—Sandevaag Sogne forpligtes til at udrede — hvert Sogn med det halve — de af Oprettelsen af et Andenlærer- eller Lærerindeembede for disse følgende Udgifter.
   b) Skoledirektionen anmodes om at udvirke, at der i Midvaag—Sandevaag Sogne oprettes et Andenlærer- eller Lærerindeembede med lovmæssigt Bidrag fra Statskassen og med en Begyndelsesløn af 500 Kr.
3. a) Lagtinget bifalder, at Kvalbø Sogn forpligtes til at udrede de af Oprettelsen af et Andenlærer- eller Lærerindeembede for Sognet følgende Udgifter.
   b) Skoledirektionen anmodes om at udvirke, at der i Kvalbø Sogn oprettes et Andenlærer- eller Lærerindeembede med lovmæssigt Bidrag af Statskassen og med en Begyndelsesløn af 500 Kr.

Ved Sagernes *2den Behandling den 19de September* vedtoges Overgang til 3djo Behandling med 21 Stemmer mod 0.

Ved *3dje Behandling den 22de September* sattes Udvalgets Forslag, Punkt 1, under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0 — Punkt 2 vedtoges ligeledes med 16 Stemmer mod 0 og Punkt 3 med 17 Stemmer mod 0.

Skoledirektionen sendte derefter under 11de Oktober *Indstilling* til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet i Overensstemmelse med Lagtingets Anmodning, hvorpaa Ministeriet under 9de December sendte følgende Svar:

Ministeriet
for
Kirke- og Undervisningsvæsenet.

København, den 9de December 1908.

I Overensstemmelse med Skoledirektionens Indstilling i Skrivelse af 14de Oktober d. A. bifalder Ministeriet herved, at der med Lønningsbidrag af Statskassen i Henhold til Lov af 7de Marts 1902 § 2 oprettes følgende Lærerembeder:

1) i Kalbak Sogn et Lærer- eller Lærerindeembede med en Begyndelsesløn af 450 Kr.,
2) i Midvaag—Sandevaag Sogne et Anden lærer- eller Lærerindeembede med en Begyndelsesløn af 500 Kr. og
3) i Kvalbø Sogn et Anden lærer- eller Lærerindeembede med en Begyndelsesløn af 500 Kr.

Hvilket tjenstlig meddeles til behagelig Efterretning og videre Bekendtgørelse.

Enevold Sørensen.

Til
Skoledirektionen for Færø Amt.

VIII. Statstilskud til Skolebygninger.

I det ved Lagtingets Aabning fremlagte Andragende fra Forstanderskabet for Kvalbø Sogns Kommune om Oprettelse af et Andenlærerembede for Sognet — (se foregaaende Sag) — blev tillige anholdt om, at der maatte blive søgt et Statstilskud til Opførelse af en Lærerbolig i Kvalvig. Samme Dag fremlagdes endvidere et Andragende*) fra Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune i Sydstrømø om, at der ligeledes maatte søges opnaaet Statstilskud til en Skole i Kalbak, og endelig indeholdt det den 4de August fremlagte Andragende fra Forstannerskabet for Vaagø Præstegælds Kommune om, at der maatte blive oprettet et Andenlærerembede for Midvaag og Sandevaag Sogne — (se forrige Sag) —, tillige en Ansøgning om, at Tinget vilde udvirke, at der blev »bevilget det sædvanlige Tilskud af 2600 Kr. een Gang for alle til Sandevaag Sogn til Opførelse af Beboelseslejlighed for Læreren eller Lærerinden«.

Ved *den forelobige Behandling* blev førstnævnte Sag *den 6te August* efter Forslag af Skaalum henvist til *Kirkekassendvalget* med 16 Stemmer mod 0, hvortil ogsaa Andragenderne fra de forenede Sognes Kommune i Sydstrømø og fra Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune henvistes henholdsvis *den 6te og 7de August*, førstnævnte efter Forslag fra Formanden med 17 Stemmer mod 0, sidstnævnte efter Forslag fra Provsten, ligeledes med 17 Stemmer mod 0.

Den 17de September fremlagdes følgende af Udvalget afgivne

Betænkning.

1. Forstanderskabet for de forenede Sogne i Sydstrømø har, samtidig med at andrage om Oprettelse af et Lærerembede for Kalbak Sogn, indgivet Ansøgning om, at der af Statskassen til Opførelse af en Skolestue i Kalbak maa blive ydet sædvanligt Bidrag.

Under Henvisning til, at Udvalget i en anden samtidig hermed afgiven Betænkning har anbefalet Oprettelsen af nævnte Lærerembede, skal man som Følge heraf tilraade Tinget at medgive nærværende Andragende sin Anbefaling til Ministeriet. Det maa betragtes som en Selvfølge, at Skolestuen opføres med sædvanlige Dimensioner.

2. Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune har, samtidig med at andrage om Oprettelse af et Andenlærerembede for Midvaag—Sandevaag Sogne, ansøgt om Lagtingets Medvirkning til, at der af Statskassen maa blive ydet et Bidrag af 2600 Kr. til Opførelse af en Lærerbolig i Sandevaag af sædvanlig Størrelse.

*) Udelades her.

Idet man bemærker, at der for en Del Aar siden er opført en Skolestue i Sandevaag, og at man maa finde det naturligt, at den foreslaaede nye Lærer for Midvaag og Sandevaag, hvis Ansættelse man har tilraadet i en samtidig hermed afgiven Betænkning, skal have Bopæl i Sandevaag, skal Udvalget indstille til Tinget at anbefale Andragendet til Ministeriet.

3. Forstanderskabet for Kvalbø Sogns Kommune har, samtidig med at andrage om Oprettelse af et Andenlærerembede for Sognet, ansøgt om, at der af Statskassen maa blive bevilget et passende Tilskud til Opførelse af en Lærerbolig i Kvalvig.

Skønt Udvalget i en samtidig hermed afgiven Betænkning har anbefalet Oprettelsen af nævnte Andenlærerembede, mener man dog, under Henvisning til at Forstanderskabet for Kvalbø Sogn har tænkt sig, at den nye Lærer delvis skal undervise i Bygden Kvalbø, ikke for Tiden at burde anbefale Opførelse af en Lærerbolig i Kvalvig. I Sognets Hovedbygd Kvalbø er der Lærerbolig for Førstelæreren, og Andenlærerembedet vil antagelig kun søges af yngre, ugifte Personer. Skulde der senere virkelig vise sig Trang til en Lærerbolig i Kvalvig, vil Spørgsmaalet om Statstilskud til en saadan altid kunne optages paa ny.

I Henhold til det anførte skal Udvalget indstille til Lagtingets Vedtagelse:

Ad 1. Lagtinget indgaar til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet med Andragende om, at der af Statskassen tilstaas Kalbak Sogn et Tilskud af 1400 Kr. til Opførelse af en Skolestue.
Ad 2. Lagtinget indgaar til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet med Andragende om, at der af Statskassen tilstaas Sandevaag Sogn et Tilskud af 2600 Kr. til Opførelse af en Lærerbolig i Sandevaag.
Ad 3. Sagen udsættes indtil videre.

Ved Sagernes *2den Behandling den 19de September* vedtoges det med 21 Stemmer mod 0 at lade dem overgaa til 3dje Behandling.

Ved *3dje Behandling* sattes Punkt 1 i Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0, Punkt 2 vedtoges med 16 Stemmer mod 0 og Punkt 3 med 17 Stemmer mod 0.

Den 24de September fremlagdes følgende *Indstilling*, der oplæstes og vedtoges *den 26de s. M.*:

Lagtinget har i dettes indeværende Samling enstemmig med 16 Stemmer — idet 6 Medlemmer vare fraværende — vedtaget at indgaa til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet med Andragende om, at der af Statskassen tilstaas:

1. Kalbak Sogn i de forenede Sognes Kommune i Sydstrømø et Tilskud af 1400 Kr. til Opførelse af en Skolestue i Kalbak og
2. Sandevaag Sogn i Vaagø Præstegælds Kommune et Tilskud af 2600 Kr. til Opførelse af en Lærerbolig i Sandevaag.

I Henhold til det saaledes vedtagne tager man sig herved den Frihed at henvende sig til det høje Ministerium med Anmodning om, at der ved sammes gunstige Forsorg af Statskassen maatte blive tilstaaet bemeldte Sogne de begærede Tilskud til Opførelse af de nævnte Bygninger, idet man som nærmere Motivering tillader sig at henvise til hoslagte Andragender og ligeledes medfølgende Udvalgsbe-

tænkning, og idet man ikke undlader at bemærke, at en sammen med ovennævnte behandlet Sag angaaende Tilskud af Statskassen til Opførelse af en Lærerbolig i Kvalvig i Kvalbø Sogn af Tinget er bleven udsat indtil videre.

Færøernes Lagting, Thorshavn den 26de September 1908.

C. Bærentsen. *Fr. Petersen.*

Joen Poulsen.

Til
Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

IX. Bestemmelser for Færøernes Mellem- og Realskole.

Den 17de August fremlagdes saalydende Extrakt-Afskrift af Skrivelse til Skoledirektionen for Færø Amt:

Ministeriet
for
Kirke- og Undervisningsvæsenet.

København, den 6te August 1908.

I Skrivelse af 24de Juni d. A. i Forbindelse med et Telegram af 6te f. M. har Direktionen med Tilslutning af Færøernes Lagting indstillet til Ministeriet, at de i »Udkast til Bestemmelser for Færøernes Mellem- og Realskole« foreslaaede nye Lønningsregler for Skolens Lærerpersonale, hvorefter dette lønnes efter de til enhver Tid for det kommunale Skolevæsen i Købstæderne i det øvrige Kongerige gældende højeste Skalaer henholdsvis for Overlærere og for Lærere og Lærerinder, sættes i Kraft fra 1ste April d. A., saaledes at den Statskassen derefter paahvilende Merudgift for indeværende Finansaar foreløbig afholdes af Skolefonden under Betingelse af, at Ministeriet er villigt til at søge det saaledes af Fonden foreløbig afholdte Beløb refunderet af Statskassen.

I denne Anledning skal Ministeriet tjenstlig melde til behagelig Efterret-

ning, at man er sindet paa Lov om Tillægsbevilling for indeværende Finansaar at søge tilveiebragt den til en saadan Forhøjelse af de ommeldte Lønninger fra 1ste April d. A. at regne fornødne Bevilling.

— —

Enevold Sørensen.

H. Lehmann,
fg. Fm.

Til
Skoledirektionen for Færø Amt.

Den 21de August blev det efter Formandens Forslag med 21 Stemmer mod 0 vedtaget at nedsætte et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil *den 22de s. M.* valgtes uden Afstemning: *Dahl, Provsten, J. Poulsen, Evensen* og *S. av Skarði.*

Den 18de September fremlagdes saalydende af Udvalget (Ordfører: Joen Poulsen) afgivne

Betænkning.

Undertegnede Udvalg er nedsat til at afgive Betænkning over en Tinget forelagt Skrivelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet til Færø Amts Skoledirektion af 23de Maj d. A. vedrørende det af Tinget i f. A. vedtagne »Udkast til Bestemmelser for Færøernes Realskole«. I den omhandlede Skrivelse udtales bl. a.: Idet Ministeriet i det hele kan tiltræde den fra Lagtinget foreliggende, af Direktionen anbefalede Indstilling, skal man med Hensyn til det i Overensstemmelse hermed af Direktionen fremsendte »Udkast til Bestemmelser for Realskolen«, hvori er optaget de for Tiden gældende Bestemmelser for Skolen (kgl. Resolution af 9de Februar 1900 og 26de November 1904) med de Ændringer, som følger af de nu foreslaaede Forandringer i Skolens Forhold, fremsætte følgende Bemærkninger». Ministeriet foreslaar herefter nogle Ændringer i det vedtagne Forslag. Det af Tinget vedtagne og til Ministeriet indsendte Lovforslag er enslydende med det Tinget i Fjor forelagde Udkast (Bilag 4 til Lagtingstidende 1907), dog at § 6, sidste Stykke blev forandret ved Vedtagelsen af et til 3dje Behandling stillet Ændringsforslag C. (Lagtingstidende Side 26). Man gaar ud fra, at det er til dette Forslag, Ministeriets Ændringsforslag til § 6 sidste Stykke henviser.

Ministeriets ovennævnte Skrivelse med Ændringsforslag findes optaget som Bilag 1 ved en fra Skoledirektionen den 24de Juni d. A. til Lagtingets Medlemmer udsendt trykt Henvendelse*), som nu igen er omdelt til Tingets Medlemmer.

Naar man nu sammenholder de af Ministeriet foreslaaede Ændringer med det af Tinget vedtagne Forslag, viser det sig, at det med Undtagelse af Ændringen i § 20 hovedsagelig er Redaktionsændringer, Ministeriet har foreslaaet. Forslagets § 20 omhandler Lærerlønningerne ved Skolen og her har Ministeriet i

*) Vedføjet som Bilag 1.

Stedet for de af Lagtinget opstillede Skalaer foreslaaet, at Skolens Lærerpersonale lønnes efter de til enhver Tid for det kommunale Skolevæsen i Købstæderne i det øvrige Kongerige gældende højeste Skalaer henholdsvis for Overlærere og for Lærere og Lærerinder.

Det var særlig om disse Lønningsspørgsmaal Skoledirektionen henvendte sig til Lagtingets Medlemmer, og de nye Lønningsregler ere allerede traadte i Kraft fra 1ste April d. A. at regne, og Ministeriet har ved Skrivelse til Skoledirektionen af 6te August d. A. meddelt, at det »er sindet til paa Lov om Tillægsbevilling for indeværende Finansaar at søge tilvejebragt den til en saadan Forhøjelse af de ommeldte Lønninger fra 1ste April d. A. at regne fornødne Bevilling«.

Et af Andenlærer ved Realskolen mag. scient. Michelsen til Ministeriet indsendt og Sagen vedlagt Andragende er taget tilbage.

Udvalget kan ikke andet end anbefale, at de samme Regler, som gælder for Lærerlønninger i Købstæderne i det øvrige Kongerige, komme til Anvendelse ved Færøernes Mellem- og Realskole saaledes, at de højeste Skalaer her komme til Anvendelse, da man kun derved kan sikre sig dygtige Lærerkræfter til Skolen.

De øvrige af Ministeriet foreslaaede Ændringer kan Udvalget ogsaa tiltræde, hvorfor man maa anbefale Tinget at indstille det i forrige Samling vedtagne Forslag til Stadfæstelse med de af Ministeriet foreslaaede Ændringer.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa til Vedtagelse:

Tinget indgaar til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet med Andragende om sammes Medvirkning til, at det i forrige Aars Lagtingssamling vedtagne »Udkast til Bestemmelser for Færøernes Realskole« med de af Ministeriet i Skrivelse af 23de Maj d. A. foreslaaede Ændringer maa forsynes med allerhøjeste Stadfæstelse.

Ved Sagens *2den Behandling den 22de September* vedtoges dens Overgang til 3dje Behandling.

Ved *3dje Behandling*, der foretoges den *23de September*, sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

Den 24de September fremlagdes saalydende *Indstilling*, der oplæstes og vedtoges *den 26de September:*

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 26de September 1908.

Ved Skrivelse af 23de Maj d. A. til Færø Amts Skoledirektion har det høje Ministerium ønsket en fornyet Udtalelse fra Lagtinget vedrørende det af Tinget i 1907 vedtagne »Udkast til Bestemmelser for Realskolen«. Sagen er af Direktionen bleven forelagt Tinget, som i den Anledning har nedsat et Udvalg, der under 18de ds. afgav medfølgende Udvalgsbetænkning.

Ved Sagens 3dje Behandling den 23de ds. vedtoges Udvalgets Indstilling saalydende:

»Tinget indgaar til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet med Andragende om sammes Medvirkning til, at det i forrige Aars Lagtingssamling vedtagne »Udkast til Bestemmelser for Færøernes Mellem- og Realskole« med de af Ministeriet i Skrivelse af 23de Maj d. A. foreslaaede Ændringer maa forsynes med allerhøjeste Stadfæstelse«,

enstemmig med 17 Stemmer.

Under Henvisning til denne Vedtagelse og Udvalgsbetænkningen tillader Lagtinget sig paany at indstille denne Sag til det høje Ministeriums gunstige Forsorg.

C. Bærentsen. *Joen Poulsen.*
Ordfører.

J. Z. Nielsen.

Til
Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

X. Bevilling til Fagralið Højskole.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes følgende *Andragende*:

Til
Lagtinget.

Da Tiden for den sidste toaarige Bevilling til Fagralið Højskole nu udløber ved indeværende Finansaar, skal Bestyrelsen for førnævnte Skole herved tillade sig at ansøge om, at Bevilligen, som beløb sig til 300 Kr. fra Lagtinget og 900 Kr. fra Statskassen, maa blive fornyet, samt at Elever, der besøger Skolen, maa have Ret til at søge Statsunderstøttelse paa samme Maade som hidtil.

Fagralið Højskole, den 30te Juni 1908.

P. B. V.

R. Rasmussen. *Símun av Skarði.*

Ved Sagens *foreløbige Behandling den 6te August* blev den efter Forslag af Samuelsen henvist til *Budgetudvalget* med 16 Stemmer mod 0.

Den 12te September fremlagdes tilligemed en Fortegnelse, der udelades her, over Skolens Elever fra Efteraaret 1906 til Efteraaret 1908, følgende af Udvalget afgivne

Betænkning.

Bestyrelsen for Fagralfð Højskole andrager om, at de sidste toaarige Bevillinger til Højskolen af 300 Kr. fra Lagtinget og 900 Kr. fra Statskassen maa blive fornyede, samt at Elever, der besøger Skolen, maa have Ret til at søge Statsunderstøttelse paa samme Maade som hidtil.

Udvalget skal i Anledning heraf anføre følgende:

Højskolen har været i Virksomhed siden Vinteren 1899 og har i de senere Aar haft Tilskud baade fra Staten og fra Amtet. Statstilskudet ydedes første Gang ved Finansloven for 1902—03 med 500 Kr. om Aaret. Ved den sidste Finanslov er bevilget 900 Kr. Amtets Tilskud har i de senere Aar andraget 300 Kr. aarlig.

Man tillader sig iøvrigt at henvise til Lagtingsberetningerne for 1901 Side 34 og 1904 Side 37, samt til Lagtingstidende for 1906 Side 157.

Ifølge hoslagte Fortegnelse har Elevantallet paa Skolen udgjort:

I Vinteren 1906—07	9 Karle
I Sommeren 1907	14 Piger
I Vinteren 1907—08	7 Karle
I Sommeren 1908	8 Piger

Det fremgaar af foranførte, at Højskolen ikke har saa stort Elevantal, som udkræves, for at den efter den gældende Lovgivning kan blive statsanerkendt.

I Henhold til, hvad der tidligere af vedkommende Udvalg er anført med Hensyn til Spørgsmaalet om Tilskud til Fagralfð Højskole, og da der næppe kan ventes, at Skolen indtil videre faar saa megen Tilslutning, at den kan blive statsanerkendt, finder Udvalget, at Andragendet bør imødekommes.

Man skal dog bemærke, at man finder det rigtigt, at der etableres et særligt efter de lokale Forhold afpasset Tilsyn med Skolen; jfr. Lagtingsberetningen for 1904, Side 40.

Udvalget stiller følgende Forslag:

1. Lagtinget indgaar til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet med Andragende om, at samme vil søge udvirket, at den ved Finanslovene for 1907—08 og 1908—09 til Folkehøjskolen paa Bordø (Fagralfð Højskole) givne aarlige Bevilling paa 900 Kr. maa blive fornyet for 2 Aar imod, at der af de under Tinget sorterende Kasser for samme Tidsrum bevilges Skolen 300 Kr. aarlig samt om, at Elever, der vil besøge denne Højskole, ogsaa fremtidig maa have Adgang til Statsunderstøttelse.
2. Tinget udtaler overfor Ministeriet Ønsket om, at der for nævnte Folkehøjskole etableres et særligt, efter de lokale Forhold afpasset Tilsyn.
3. Under Forudsætning af, at der for de næste to Finansaar af Statskassen

ydes mindst 900 Kr. aarlig til Fagralfð Højskole, bevilges der for samme Tidsrum af Færø Amts økonomiske Fond 300 Kr. aarlig til denne Skole.

Ved Sagens *2den Behandling, den 14de September* vedtoges det med 20 Stemmer mod 0 at lade den overgaa til 3dje Behandling, der foretoges *den 16de September*. Ved denne sattes Udvalgets Forslag Punkt 1—3 samlet under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfale: Ja stemte: J. Poulsen, Nielsen, Provsten, Skaalum, Hentze, Michelsen, Olsen, Samuelsen, H. A. Djurhuus, Evensen, Winther, Konoy, Dam, N. Djurhus, Dahl, Effersøe, Weihe og Formanden. *Fraværende*: Patursson, Johannesen, T. J. Petersen og Skarð, og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 18 Stemmer mod 0.

XI. Ændring i Skydsreglerne.

Ved Lagtingets Aabning forelagdes den fra forrige Samling udsatte Sag*) angaaende Ændring i Skydsreglerne tilligemed nedenstaaende Andragende fra en Del Beboere af Kvalvig (Strømø):

Til

Lagtinget.

Undertegnede Beboere af Kvalvig Sogn paa Strømø tillader sig herved ærbødigst at indsende følgende Andragende til det høje Ting.

Som Følge af Beliggenheden ere Beboerne i Kvalvig udsatte for mere Skyds end næsten noget andet Sted her paa Strømø, og da navnlig for Præsteskyds, idet Præsten som Regel maa skydses herfra baade til Saksen, Haldersvig og Kvivig, undertiden ogsaa til Thorsvig, og da som bekendt Præsteskyds ikke er Pengeskyds her paa Stedet, er det en Selvfølge, at man ofte kommer til at lide Tab ved den megen Skyds, saa meget mere, som der om Sommeren kun er faa skydspligtige Folk hjemme, hvorfor det som Regel bliver de samme Folk, som kommer til at skydse. — Under Henvisning til ovennævnte tillader man sig herved ærbødigst at andrage det høje Ting om en Forandring i Skydsvæsenet her, saa nemlig, at Præsteskyds herefter maa blive overdraget til Pengeskyds.

*) Se Lagtingstidende for 1907, Side 163—165.

I Haab om, at Tinget vil imødekomme vort Ønske med den største Velvilje, overdrage vi herved vort Andragende til det høje Tings gunstige Overvejelse og Forsorg.

Kvalvig, den 20de Juni 1908.

(22 Underskrifter.)

Ved Sagens *forelobige Behandling den 1ste August* blev det efter Forslag af Effersøe med 14 Stemmer mod 0 vedtaget at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer.

Den 3dje s. M. fremlagdes saalydende Andragende:

Til
Færøernes Lagting.

I Anledning af, at jeg allerede i længere Tid ingen Præsteskyds har kunnet faa i Bygden Trangisvaag, hvor Folk nægte at gøre Skydstjeneste, fordi de ikke alene vil bære Skydsbyrden, medens Handelsbetjente og Haandværkere gaa fri — og i Anledning af, at man nu ogsaa i Bygden Tveraa for kort Tid siden har begyndt at nægte Skydstjeneste, rimeligvis af samme Aarsag, som ovenfor nævnt, vilde jeg herved henstille til Færøernes Lagting om mulig i denne Samling at søge gennemført en anden og for alle Parter tilfredsstillende Ordning af Skydsvæsenet.

p. t. Thorshavn, den 30te Juli 1908.

Ærbødigst

F. Busch,
Sognepræst til Suderø.

Samme Dag valgtes uden Afstemning *Effersøe, J. Poulsen, Samuelsen, Hentze* og *Winther* til Medlemmer af Udvalget.

Den 18de September fremlagdes følgende af Udvalget (Ordfører: Effersøe) afgivne

Betænkning.

Sagen er udsat fra forrige Aar. Om Forhandlingerne i forrige Aar henvises til Lagtingstidende for 1907, Side 163—165.
Der er derhos i Aar indkommet til Tinget to Andragender, henholdsvis

af 20de Juni d. A. fra Beboere af Kvalvig paa Strømø og af 30te Juli d. A. fra Sognepræst Busch paa Suderø om at der maa blive ydet Betaling for Præsternes Skyds.

Udvalget slutter sig i det væsentligste til de Udtalelser, som fremførtes af det i Fjor nedsatte Udvalg, og man anser det navnlig for et vigtigt Punkt at stræbe hen til, at Præsteskyds (Præsternes Skyds i Præstegældet jfr. Skydslov af 17de Marts 1865 § 6), hvorfor der ikke nu ydes Betaling, bliver betalt.

Efter de gældende Bestemmelser udredes Udgifterne ved den offentlige Skyds i Hovedsagen af Kommunerne, jfr. Skydslov af 17de Marts 1865 § 7 og Lov Nr. 3 af 14 Januar 1881. Skal Præsteskyds betales, maa Udgifterne herved formentlig paalægges Kommunerne. At det bliver forholdsvis betydelige Beløb, det her kommer til at dreje sig om, er indlysende. Som Følge heraf anser man det for rigtigst at faa oplyst, hvor store Beløb man kan vente, at Udgifterne ved Præsteskydsen vil andrage. Bliver Byrden følelig for Kommunen, maa det overvejes, hvilke Forholdsregler, man eventuelt bør tage, for at lette denne Byrde. Herved skal man bemærke, at det synes naturligt, at der hvor Enighed hersker indenfor et Præstegæld om Præsteskydsens Udførelse helt eller delvis uden Betaling, maa aabnes Adgang til en Ordning i den Retning. Man har tænkt sig, at der skulde være en Adgang for Kommunerne i et Præstegæld (hvor der findes flere Kommuner i Præstegældet), ved Delegerede fra Forstanderskaberne, ellers ved Forstanderskabet selv til at affatte Vedtægter angaaende Skydsens Udførelse, hvilke Vedtægter maatte blive at forelægge Lagtinget til Godkendelse eller Forkastelse. Det maa anses for rigtigt, at faa Udgifterne ved denne Skyds fastsatte til bestemte Beløb, forinden man bestemmer, at Skydsen skal betales af det offentlige.

I saa Henseende udkræves en Forhandling med de forskellige Sognepræster.

Af de tidligere Forhandlinger fremgaar, at der i Samlingen 1900 har foreligget for Tinget Oplysninger om Præsternes Skyds i Præstegældet, jfr. Lagtingsberetningen for 1900, Side 16, Sp. 2. Udvalget anmodede derfor Amtmanden om at faa disse Oplysninger forelagte. Man har derefter modtaget paagældende Erklæringer fra Sognepræsterne 1) paa Norderøerne, 2) i Nordstrømø, 3) i Sydstrømø, 4) paa Vaagø og 5) paa Sandø, medens Erklæringer fra Sognepræsterne 6) paa Østerø og 7) paa Suderø mangle.

Efter de modtagne Erklæringer paaregnedes Præsteskydsen i de 5 førstnævnte Præstegæld at ville koste:

1)	paa Norderøerne	601 Kr.
2)	i Nordstrømø	438 —
3)	i Sydstrømø	150 —
4)	paa Vaagø	320 —
5)	paa Sandø	215 —
	I alt...	1724 Kr.

Herved bemærkes, at Skydstaksten, siden fornævnte Udgifter — før 1. Oktober 1900 — beregnedes, er blevet forhøjet saaledes:

I. Taksten for 1900—1905 udgør:
   a) For hver Mand over Land uden Byrde eller til Søs, for hver Baad og for hver Hest 68 Ø. pr. Mil.
   b) For hver Mand over Land med Byrde og for Formanden til Søs 1 Kr. 2 Øre pr. Mil.

II. Taksten for 1905—1910 udgør:
   a) For hver Mand over Land uden Byrde eller til Søs for hver Baad og for hver Hest 78 Øre pr. Mil.
   b) For hver Mand over Land med Byrde og for Formanden til Søs 1 Kr. 17 Øre pr. Mil.

Paa den anden Side kan man gøre Regning paa, at Præsterne paa Grund

af de bedre Samfærdselsmidler vil kunne rejse en Del billigere nu, nemlig lejlighedsvis (med Postskib eller Postbaad).

Hvor meget Præsteskydsen paa Østerø og paa Suderø kan anslaas at ville koste, er ikke godt at sige. Hvis man anslaar Udgifterne herved til 926 Kr. og hertil lægger fornævnte Beløb 1724 Kr., faar man i alt som Udgifter ved Præsteskyds 2650 Kr. aarlig. Denne Sum er imidlertid altfor usikker til, at man tør bygge noget bestemt paa den.

Man modtog de førommeldte Oplysninger angaaende Præsteskydsen paa et saa sent Tidspunkt af Samlingen, at Behandlingen af denne Sag ikke kunde tilendebringes i Tinget i Aar.

Hvis Præsteskydsen skal betales, vilde det være heldigt, om man kunde bringe Udgifterne ved anden offentlig Skyds ned. I den Henseende kan der navnlig være Tale om at spare Skyds ved Sysselmændenes Omrejser. Efter at Tienden er ophævet, synes der ikke at være tilstrækkelig Grund til at fastholde mere end een aarlig Omrejse for Sysselmændene, nemlig Omrejsen i Anledning af Grandestævne. Hidtil har Sysselmændene foretaget 2 à 3 Omrejser aarlig, og følgelig vil der kunne spares en hel Del Skydsudgifter ved, at der kun bliver en enkelt Omrejse om Aaret, nemlig i Anledning af Grandestævne. Hvad angaar Indbetalinger af Skatter, som nu skal kunne ske paa Sysselmandens sidste Omrejse før Olai, jfr. Lov Nr. 70 af 23de April 1897 § 8, vil saadan formentlig uden væsentlig Ulempe kunne ske paa Grandestævne-Omrejsen eller senere ved Indbetaling paa Sysselmandens Kontor. Efter at Postbefordringen er bleven meget udvidet, kan Skatterne med Lethed og uden mærkeværdig Bekostning sendes til Sysselmanden med Posten. Endelig vil Skydsudgifterne ved Grandestævne-Omrejsen ogsaa kunne nedbringes noget, hvis Benyttelsen af Kaldsmænd som Vidner ved Grandestævne bortfalder. Der ses heller ikke at være nogen videre Anledning til at benytte Kaldsmændene som saadanne. Det maa være ganske tilstrækkeligt, at to dertil af Bygdemændene valgte Mænd fungere som Vidner ved Grandestævne. I øvrigt bemærkes, at Kaldsmand-Institutionen nu efter Tiendens Ophævelse formentlig helt kan undværes. Det har været Sædvane at benytte Kaldsmændene som Vidner ved Grandestævne, men deres Benyttelse ses ikke at være paabudt ved Lov, og det vil antagelig kunne bestemmes af Justitsministeriet, hvorledes der vil være at forholde ved deres Afløsning af andre Vidner ved Grandestævne.

Udvalget har ikke villet stille Forslag til Ændringer i de Tinget af Amtmanden i Fjor forelagte Udkast til Skydslov og til Skydsreglement, da Sagen dog ikke har kunnet tilendebringes i Aar. Man har ment, at det er rigtigst at søge tilvejebragt til næste Aar de Oplysninger, som ere fornødne for at man kan tage Bestemmelse om Præsteskydsen og om en Fastsættelse af Skydsudgifterne ved Sysselmændenes Omrejser. Man bør tilstræbe, at der ved næste Lagtingssamlings Begyndelse foreligger Tilbud fra samtlige Sognepræster og Sysselmænd om at overtage deres Befordring paa de aarlige Omrejser for en fast aarlig Betaling, dog saaledes, at denne reguleres i Tilfælde af Ændringer i Skydstaksten. For at der kan opnaas Overenskomst med Sysselmændene, maa den fornødne Ordning vedrørende disses Omrejser træffes snarest muligt, idet Befordringsvederlaget ikke kan fastsættes, før der er taget Bestemmelse om Rejsernes Omfang.

I øvrigt skal man bemærke, at man anser det for heldigst, at samtlige de Spørgsmaal, der vedrøre denne Sag, behandles i Samlingens Begyndelse næste Aar under ét.

I Henhold til foranførte skal Udvalget foreslaa følgende til Vedtagelse:

1. Tinget nedsætter et staaende Udvalg paa 3 Medlemmer for tilligemed Amtmanden at forhandle med Sognepræster og Sysselmænd om, at disse mod en fast aarlig Godtgørelse skal overtage deres Befordring paa sædvanlige Omrejser (for Præsternes Vedkommende de Rejser, hvor der for Tiden

ydes dem fri Skyds), idet samtidig Præsternes Ret efter Skydslovens § 6 til Skyds i Præstegældet uden Betaling bortfalder.

Resultatet af Forhandlingerne forelægges Tinget ved dettes Sammentræden næste Aar.

2. Tinget indstiller til Justitsministeriet om at tage Bestemmelse angaaende
   a. At Sysselmændene herefter kun foretage en sædvanlig Omrejse om Aaret, nemlig til Afholdelse af Grandestævne, Modtagelse af Skatter m. m.
   b. At Bestillingen som Kaldsmand ophæves og der træffes nye Regler for Benyttelsen af Vidner ved Forhandlinger paa Grandestævne.

Den 19de s. M. fremldgdes saalydende *Ændringsforslag* til Udvalgets Forslag:

Der tilføjes som et nyt Punkt:

3. Spørgsmaalet om, hvorvidt Præsternes Skyds i Præstegældet fremtidig skal betales, tilstilles Kommunalforstanderskaberne til Erklæring tilligemed Afskrift af de Dele af Udvalgets Betænkning, der omhandle dette Spørgsmaal.

Ved Sagens *2den Behandling den 22de September* vedtoges dens Overgang til 3dje Behandling med 18 Stemmer mod 0.

Ved 3dje Behandling vedtoges Udvalgets Forslag samt Ændringsforslaget med 19 Stemmer mod 0.

Den 26de September oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 26de September 1908.

Til

Justitsministeriet.

Under Behandlingen af en fra forrige Samling udsat Sag om Ændringer i Skydsloven og Skydsreglementet har Lagtinget bl. a. beskæftiget sig med Muligheden for en Nedgang i de ikke ubetydelige Beløb, der nu medgaa til Sysselmændenes aarlige Omrejser, en saadan vilde naturlig blive Følge af, at Rejsernes Antal indskrænkedes. Nogen Nedgang vilde formentlig ogsaa kunne opnaas ved Kaldsmands-Institutionens Ophævelse.

Efter Forslag af det i Sagen nedsatte Udvalg vedtoges ved Sagens 3dje Behandling den 23de ds. enstemmig med 19 Stemmer:

»Tinget indstiller til Justitsministeriet om at tage Bestemmelse angaaende

a) At Sysselmændene herefter kun foretage en sædvanlig Omrejse om Aaret, nemlig til Afholdelse af Grandestævne, Modtagelse af Skatter m. m.
b) At Bestillingen som Kaldsmand ophæves og der træffes nye Regler for Benyttelsen af Vidner ved Forhandlinger paa Grandestævne.«

Det bemærkes, at Udvalgets 1ste Indstillingspunkt om Nedsættelse af et staaende Udvalg til at forhandle med Præsterne og Sysselmændene samt et Ændringsforslag om Indhentelse af Erklæringer fra de kommunale Forstanderskaber, tillige bleve vedtagne af Tinget.

Under Henvisning til det i medfølgende Udvalgsbetænkning udtalte, tillader man sig herved at anbefale Sagen til det høje Ministeriums velvillige Overvejelse og gunstige Forsorg.

For Ordføreren
Joen Poulsen.

C. Berentsen.

XII. Forandring i Grindereglementet.

Ved Lagtingets Aabning forelagdes den fra forrige Samling udsatte Sag*) angaaende Forandringer i Reglement for Grindefangsten paa Færøerne af 5te Februar 1872.

Ved den *forelobige Behandling*, der fandt Sted *den 31te Juli*, vedtoges det efter Forslag af Nielsen med 17 Stemmer mod 0 at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil *den 1ste August* valgtes: *H. A. Djurhuus, T. J. Petersen, Skaalum, Nielsen* og *Winther*. Til Udvalget henvistes endvidere saalydende Skrivelse:

Til
Lagtinget.

Efterdi vi undertegnede Ejere af Jordehvalsrettighed i Midvaag have faaet Efterretning om, at der i Aar i Lagtinget foreligger til Behandling en Sag angaaende den Del af Hvaltienden, som ved Loven om Tiendens Ophævelse tilfaldt Jordehvalen, og at der er fremkommet eller ventes at fremkomme Forslag om samme forhenværende Hvaltiendes nuværende Jordehvals Henlæggelse til et offentligt Fond eller lignende, finde vi os foranledigede til at nedlægge en Indsigelse mod et saadant Forslags Vedtagelse til Lov, da vi maa opfatte det som Indgreb i vor Ejendomsret og saaledes uforeneligt med Grundlovens § 82.

Midvaag, den 31te August 1908.

(27 Underskrifter.)

*) Se Lagtingstidende for 1907, Side 3—4.

Den 15de September fremlagdes følgende af Udvalget (Ordfører: Nielsen) afgivne

Betænkning.

Undertegnede Udvalg, der af Lagtinget er nedsat for at afgive Betænkning angaaende Forandringer i Reglement for Grindefangsten paa Færøerne af 5te Februar 1872 og Bekendtgørelse af 26de November 1903 om et Tillæg til bemeldte Reglement, skal tillade sig at fremkomme med følgende Udtalelser:

Sagen har været behandlet i Tinget i Aarene 1904 (se Lagtingsberetningen, Pag. 6—11), 1906 (se Lagtingsberetningen, Pag. 212—214) og 1907 (se Lagtingsberetningen, Pag. 3—4).

Efter at Lov for Færøerne om Afløsning af Tiende og Forandring af forskellige Skatter og Afgifter af 1ste April 1908 er traadt i Kraft, er der al Rimelighed i at foretage saadanne Ændringer i Grindereglementet, som gaa ud paa at forebygge, at Jordehvalen ikke bliver større end hidtil. Det er nemlig den almindelige Mening, at Jordehvalen i Forvejen er stor nok. Den heromhandlede Forandring burde allerede være bleven gennemført samtidig med, at Lov af 1ste April 1908 om Afløsning af Tiende m. m. traadte i Kraft; men da der ikke i Fjor opnaaedes Stemmeflerhed herfor i Tinget, bortfaldt Sagen. Følgen heraf har været, at Jordehvalen af de i Aar indtrufne 3 store Grindefangster i Vestmanhavn, Midvaag og Sand har været en Del større end den vilde have været, hvis den anførte Forandring i Grindereglementet var bleven gennemført i Fjor.

Til Udvalget er henvist en Protest, dateret 31te f. M., fra 27 Fjere af Jordehvalsrettighed i Midvaag, gaaende ud paa, at der nedlægges Indsigelse mod, at der ved Lov gøres Indgreb i den Del af Hvaltienden, som ved Lov for Færøerne af 1ste April 1908 om Afløsning af Tiende er tilfaldet Jorden, idet de mene, at saadant er uforeneligt med Grundlovens § 82.

Hertil skal Udvalget bemærke, at da denne Forøgelse af Jordehvalsrettigheden er hjemlet ved Lov, kan den selvfølgelig ogsaa ændres ved Lov uden at dette er stridende mod Grundloven. Forinden eller samtidig med, at den foreslaaede Forandring i Grindereglementets § 20 1.litr. a. kan gennemføres, mener Udvalget det derfor nødvendigt ved et Tillæg til Lov for Færøerne af 1ste April 1908 om Ophævelse af Tiender at foreslaa den i saa Henseende fornødne Forandring.

Udvalget foreslaar, at den saakaldte Tiende, der nu er bortfalden, eller rettere 10 pCt. af hele Fangsten, fremdeles som før 1ste April 1908 udlægges forlods og bortsælges ved offentlig Auktion.

Af det herfra indkomne Beløb foreslaas Halvdelen (5 pCt.) henlagt til en Fond til Jordehvalsrettighedens Afløsning, medens den anden Halvdel (5 pCt.) foreslaas fordelt mellem det Mandskab, som deltog i Grindens Dræbning m. m.

Grunden til, at man foreslaar Jordehvalsrettigheden afløst, er den, at man mener, at den ikke længer er tidssvarende og altfor stor i Forhold til Partehvalen. Man maa nemlig erindre, at Jordehvalen er konstant, medens Parterne Aar efter Aar blive mindre som Følge af Befolkningens Tilvækst. Der næres derfor af den Del af Befolkningen, som ikke har Ret til Jordehval, et stærkt Ønske om at naa til denne Afløsning.

Naar Udvalget har foreslaaet 5 pCt. af Fangsten tillagt det Mandskab, som i hvert enkelt Tilfælde deltager i den paagældende Grinds Drivning eller Dræbning, er dette sket af Billighedsbensyn mod dem, som udføre det største Arbejde, og som kan siges at være Aarsag til, at Fangsten i det givne Tilfælde lykkes. Det er urimeligt og ubilligt, at disse Personer ikke skulle faa deres Arbejde betalt. De ere absolut berettigede til større Andel af Fangsten end de Personer, som kun afhente deres Parter, efter at Grinden er dræbt og skiftet. Skulde Lagtinget mod Forventning ikke ville indgaa herpaa, mener Udvalget, at det i saa Fald vil være rettest, at de heromhandlede 5 pCt. af Fangsten in natura henlægges til Partehvalen.

Med Hensyn til Distriktsinddelingen er Udvalgets Flertal enigt om, at

flere af de nuværende Distrikter ere altfor store. Et Mindretal af Udvalget (Petersen og Skaalum) kunne ikke være med til at foreslaa Distriktsindelingen forandret. (Flertallet (H. A. Djurhuus, Nielsen og Winther) mener derimod, at det vil hjælpe en hel Del paa dette uheldige Forhold, naar man udelukker Vaagø Syssel fra at tage Parter af Grindefangster, som maatte indtræffe paa Østsiden af Nordstrømø og Vestsiden af Østerø, mod at disse Steder til Gengæld udelukkedes fra Parter af Grindefangster i Vaagø Syssel. Der kunde ogsaa være Grund til at foreslaa andre Forandringer i Distriktsinddelingen, men da der ikke foreligger noget Andragende herom fra Befolkningen, mener Flertallet for Tiden at at burde indskrænke sig til at foreslaa den her nævnte Forandring i Distriktsinddelingen. Som Eksempel paa hvor meningsløs den nuværende Distriktsinddeling er, kan anføres, at Partehvalen af den Grindefangst, der indtraf i Sundet mellem Strømø og Østerø i Forfjor Vinter, blev fordelt imellem c. 11000 Mennesker. Af en Grind paa 100 Hvaler ville Parterne i et saadant Distrikt kun blive c. $^{1}/_{25}$ Skd. Hval pr. Person. Bibeholdelsen af de store Distrikter har ogsaa ført til, at Partehvalen af en mindre Grind som Regel ikke bliver afhentet af Beboerne i de fjerneste Dele af Distriktet. Saaledes har det jævnlig i de senere Aar vist sig, at saa godt som hele Sundelaget som Regel slet ikke afhenter deres Parter af en mindre Grind i Midvaag, ja selv af den under 24de f. M. indtrufne store Grindefangst i Midvaag var der flere Bygder i Sundelaget, som ikke lod deres Part afhente. At bibeholde den nuværende Distriktsinddeling er derfor urimeligt. Hensigten med de store Distrikter har vel været, at saa mange Personer som muligt skulde kunne delagtiggøres i den af Færinger eftertragtede Føde, som Grind jo er. Men naar det nu viser sig, at visse Dele af Distrikterne, og da i Særdeleshed de fjærnere beliggende, som Regel slet ikke afhente Grinden, er der formentlig ingen Rimelighed i længer at bibeholde dem i Distriktet.

Mindretallet vil i en særlig Indstilling selv motivere sin Stilling til dette saa meget omstridte Spørgsmaal.

Foruden de her foreslaaede Hovedændringer i Grindereglementet har Udvalget ment det rigtigst, medens man er i Færd med at forandre Reglementet, at foreslaa nogle yderligere Forandringer og Tilføjelser, som maa siges at være tidssvarende.

Bestemmelsen i Reglementets § 1, sidste Punktum, om, at Amtmanden saa vidt mulig personlig bør være til Stede ved hver forefaldende Grindefangst, mener Udvalget at foreslaa forandret, da man ikke kan indse Nødvendigheden af en saadan Bestemmelse. Bestemmelsen i § 2 om, at Landfogden skal gaa Amtmanden til Haande ved Grindeforretningen, har ikke vist sig at have haft nogen som helst praktisk Betydning, hvorfor man foreslaar, at denne Paragraf udgaar. Efter at have faaet Telefon paa Øerne, er det det naturligste og mest formaalstjenlige, at Grindebud sendes pr. Telefon, hvor saadan haves. Udvalget har derfor foreslaaet de nødvendige Tilføjelser herom til Reglementets § 6. Bestemmelsen i § 19, sidste Punktum, om Grindevurderingsmændenes Underskrift og Beedigelse af Vurderingsforretninger, har i en lang Aarrække ikke været benyttet, hvorfor den foreslaas ophævet. Med Hensyn til Fordeling af Findingshval mellem to Bygder og Fordeling af Mad- og Partehval i de forskellige Bygder har Udvalget ment det rigtigst at foreslaa, at disse Forhold kunne ændres ved Grandestævnevedtægt efter Reglerne i § 3, jfr. § 8, i Lov om Grandestævne paa Færøerne af 1ste April 1891. Da det har vist sig, at man ikke altid har kunnet iværksætte den i Grindereglementets § 24, sidste Stykke, omtalte Afrunding af Brøkdel af Skind, idet der ikke altid haves Hval nok til at afrunde med, foreslaar Udvalget en Omredigering af dette Stykke. Statskassens Indtægt af Grindefangst i Henhold til Reglementets § 22 ($1^{1}/_{2}$ Pot Tran for Skind Hval) er meget uvæsentlig. — Prisen pr. Pot Tran retter sig efter Kapitelstaksten. Indtægten beløber sig gennemsnitlig antagelig kun til c. 20 Kr. aarlig, hvorfor Udvalget mener, at Statskassen kan give Afkald herpaa. Derved vilde man naa til at kunne ophæve Lov om Kapitelstakst paa Færøerne af 1. Maj 1868, idet denne Lov i saa Fald vilde blive overflødig. Efter at Lov for Færøerne om Afløsning af Tiende m. m. af 1ste April 1908 er traadt i Kraft, er der mulig kun Brug for

Bestemmelsen om Kapitelstakst for Tran, og for saa vidt Statskassen giver Afkald paa sin Andel af Grindefangsten efter Reglementets § 22. vil denne Bestemmelse ogsaa kunne bortfalde og den formævnte Lov om Kapitelstakst saaledes i sin Helhed kunne ophæves.

Da Grindeformændene ikke længer deltager i Grindens Deling, men denne alene foretages af Sysselmændene, er der ingen Grund til at bibeholde § 28, der formentlig kun ved en Forglemmelse ikke er udeladt af Grindereglementet af 5te Februar 1872. Efter at al Tiende, ogsaa Drivhvalstiende, er bortfaldet ved Lov af 1ste April 1908 om Afløsning af Tiende m. m., er det nødvendigt at foretage de herhenhørende Forandringer i Grindereglementets §§ 30 og 31. — Endelig mener Udvalget i Lighed med tidligere Forslag fra Tinget at burde foreslaa en Forandring med Hensyn til Tidsfristen, inden hvilken Parterne bør afhentes. Den nugældende Frist, 48 Timer efter at Delingen er endt, er formentlig for lang, idet Hvalen som Regel er fordærvet inden Fristens Udløb, og som Følge deraf indbringer langt mindre ved Auktion end den vilde have gjort, hvis den blev solgt tidligere. Man mener, at en Frist af 24 Timer efter at Delingen er endt, er mest passende.

Under Forudsætning af, at de af Udvalget foreslaaede Forandringer gennemføres, mener Udvalget, at det er rigtigst at anmode Ministeriet om at lade det saaledes vedtagne Grindereglement sammenarbejde og optrykke paany.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa Tinget at vedtage følgende Ændringer i og Tillæg til Reglement for Grindefangsten paa Færøerne af 5te Februar 1872 og Justitsministeriets Bekendtgørelse af 26de November 1903 om et Tillæg til bemeldte Reglement:

I. 1. § 1: sidse Punktum udgaar.
2. § 2 udgaar.
3. I § 6, 2det Punktum, indskydes imellem Ordene »ufortøvet« og »ved« »pr. Telefon, hvor saadan haves, af Telefonstationens Indehaver eller Personale efter Regler, der fastsættes af Amtmanden, eller«, hvorhos Ordene »kan gaa fra Bygd til Bygd« udgaar og i Stedet for sættes: »bliver bekendt overalt i Distriktet«.
4. § 19, sidste Punktum udgaar.
5. I Stedet for § 20, Litr. a., der udgaar, sættes:

Principaliter:

»to pCt. af hele Fangsten, der bortsælges ved offentlig Auktion. Af det herfor indkommende Beløb tilfalder Halvdelen (5 pCt.) det Mandskab, som deltager i den paagældende Grinds Drivning eller Dræbning, eller som paa andre Maader kan siges at medvirke dertil, saasom ved fra Land at give Tegn til Baadene paa Søen og deslige, eller som efter Grindens Drivning og Dræbning maatte være beskæftiget med at trække Hvalerne paa Land, som Vederlag for dets Arbejde. Dette Vederlag fordeles af Sysselmanden ligeligt mellem Mandskabet i Forhold til det Antal Mand, der har deltaget i Udførelsen af noget af de forannævnte Arbejder.

For at komme i Betragtning ved denne Fordeling, maa en Mand paa hver Baad og hver Mand, der har været beskæftiget med Arbejdet i Land, melde sig hos Sysselmanden eller en af denne dertil i hvert enkelt Tilfælde antagen Mand, inden Vurderingen af Grinden er endt. Sysselmanden udbetaler den enhver Baad tilkommende Andel til Formanden; iøvrigt udbetales enhvers Andel til vedkommende Person selv.

Det for den anden Halvdel (5 pCt.) indkommende Beløb henlægges derimod til en under Lagtingets Bestyrelse staaende Fond,

hvis Midler udelukkende skulle anvendes til Jordehvalsrettighedens Afløsning.

Naar forannævnte Fond til Jordehvalsrettighedens Afløsning er oprettet, henlægges til samme fra Økonomisk Fonds Midler indtil 5 pCt. aarlig af det Beløb, som Fonden maatte erholde af Storhvalsafgiften.

I Fonden til Jordehvalsrettighedens Afløsning har hver Hvalvaag sin egen Konto.

Det Beløb, som bevilges af Økonomisk Fond, fordeles imellem de Hvalvaage, i hvilke Jordehvalsrettighed til enhver Tid findes, i Forhold til Folketallet, efter de af Sysselmanden aarlig affattede Folketalslister i de til de paagældende Hvalvaage hørende Distrikter.

Den Del af Distriktet, der tager halve Portioner, regnes kun med det halve Folketal.«

Subsidiært:

»10 pCt. af hele Fangsten. Heraf tilfalder Halvdelen (5 pCt.) den i § 21 ommeldte Partehval.

Den anden Halvdel (5 pCt.) bortsælges derimod ved offentlig Auktion. Det derfor indkommende Beløb henlægges til en under Lagtinget o. s. v. som ovenfor under § 20, 1.litr. a. 3die, 4de, 5te, 6te og 7de Stykke foreslaaet.«

6. Imellem Ordene i § 20, 1.litr. b., »der« og »naar« indskydes: medmindre Forholdet er ordnet ved Grandestævnevedtægt efter Reglerne i § 3, jfr. § 8. i Lov om Grandestævne paa Færøerne af 1ste April 1891.
7. Til § 20, 1.litr. c., tilføjes: »der udlægges snarest mulig efter at Drabet er endt. Bestemmelser for dennes Fordeling m. m. kunne fastsættes ved Grandestævnevedtægt efter Reglerne i § 3, jfr. § 8, i Lov om Grandestævne paa Færøerne af 1ste April 1891.«
8. I § 20, 1.litr. g., indskydes efter Ordet »Mand«: »og Baad«.
9. Til § 21 tilføjes som nyt sidste Punktum: »Partehvalen udlægges ikke in natura, naar der ikke bliver mindst $^1/_3$ Skd. Hval til hver hel Baadspart, men bortsælges ved offentlig Auktion. Beløbet fordeles da imellem de til Partehvalen berettigede Bygder.

Bestemmelserne om Partehvals Fordeling imellem Personerne i hver enkelt Bygd kunne fastsættes ved Grandestævnevedtægt efter Reglerne i § 3, jfr. § 8, i Lov om Grandestævne paa Færøerne af 1ste April 1891.
10. I § 22 udgaar Ordene »imod at der derfor som hidtil erlægges 1 $^1/_3$ Pot Tran pr. Skind Hval.

Denne Betaling udredes af Færø Amts økonomiske Fond.«
11. I § 23 udgaar Ordene: »det saakaldte Kongskøb«. I Stedet for sættes: »den i § 22 ommeldte Andel af Jordehvalen«.
12. I § 24 II. b. udgaar Ordene »Vaago Syssel samt«; Paragraffens »IV. 2.« ændres saaledes: »Østsiden af Sydstrømø og Nolsø, der erholder halve Parter«.
13. Paragraffens sidste Stykke omredigeres saaledes:

»Naar der ved Beregningen udkommer Brøkdele af Skind til en Bygd eller et Nummer, udlægges saadanne Brøkdele som Regel ikke, men afrundes saavidt muligt saaledes, at $^1/_2$ Skind eller derover regnes for et Skind, og hvad der er under $^1/_2$ Skind bortfalder medmindre Bygden ikke tager til en hel Baad.«
14. I § 25 a. III. a. 1. og 2. forandres »Hvidenæs« til »Kalbak«.
15. § 28 udgaar.
16. I § 30 udgaar Ordene »efter det i saadant Fald brugelige Afdrag og i øvrigt under Iagttagelse af de ovenanførte Forskrifter«. I Paragraffens sidste Punktum udgaar Slutningsordene: »efter at Tienden er fradragen«.

17. I § 31 udgaar Ordene »efter det i saadant Fald brugelige Afdrag«, og i Stedet for sættes »udelt«.
18. I § 32 udgaar Ordene: »2 Gange«.

II. Justitsministeriet anmodes om at lade det vedtagne Grindereglement sammenarbejde og optrykke paany.

Samme Dag blev af T. J. Petersen og Skaalum afgivet saalydende

Mindretalsbetænkning.

Undertegnede 2 Medlemmer af Udvalget har ikke kunnet være enige med Flertallet for saa vidt angaar den af dette foreslaaede Omordning af Distrikterne, og skal tillade sig at bemærke følgende:

Den nu bestaaende Distriktsinddeling skriver sig fra 1872, hvorfor det er ganske naturligt, at Befolkningen er kommen til at betragte det som en Slags Ret, den har, naar Talen er om Andel i de Grindefangster, som falde paa de Pladser, hvor de i saa lang en Aarrække ere vante til at oppebære saadan. Vi formene derfor, at Tinget ikke paa Trods af Befolkningens Ønske bør foretage nogen Forandring i den af Flertallet foreslaaede Retning, men bør oppebie, indtil i hvert Fald en væsentlig Del af Befolkningen har givet sin Mening tilkende. Dette indrømmes ogsaa af Flertallet, idet det anfører, at det ikke har fundet det rigtigt at foreslaa nogen Forandring i Inddelingen, for saa vidt angaar de Distrikter, fra hvis Befolkning der ikke foreligger Andragende derom.

Det eneste, der er fremkommet fra Befolkningen om en Forandring i det bestaaende, er et i Samlingen 1904 behandlet Andragende, underskrevet af 90 Beboere af Sandevaag og Midvaag, hvilket Andragende af Tinget blev udsat indtil videre.

Hvis Tinget finder, at en Forandring i Distriktsinddelingen bør begrundes i et fra Befolkningen fremkommet Ønske, er det formentlig urigtigt at tage Hensyn til det nævnte Andragende, idet dette kun er underskrevet af en Del af Befolkningen, der bor omkring selve Hvalvaagen paa Vaagø. Bygderne Midvaag og Sandevaag have et Indbyggerantal af c. 780, og Andragendet er underskrevet af 90. Maaske kan man gaa ud fra, at det er et almindeligt Ønske hos disse Bygders Befolkning, — hvad der imidlertid ikke bevises ved Underskrifternes Antal, — at Distriktet, som hører til Vaagø Syssel, skal indskrænkes; men naar det tages i Betragtning, at der til Distriktet hører en Folkemængde af c. 7760, maa det anses betænkeligt, at Tinget tager Hensyn til Ønske fra et saa ubetydeligt Mindretal som 780.

Naar Flertallet anfører som Eksempel paa, hvor lidt lønnende det er at høre til et større Distrikt, at der af en Fangst paa 100 Hval kun vil blive $^1/_{30}$ Skind pr. Individ, da skal bemærkes, at det er uberettiget at anføre dette som Motiv for en Distriktsinddeling, idet dels Fangsten ofte drejer sig om et større Antal Hvaler og dels Fordelingen refererer sig til Folkemængden i det langt største Distrikt. Dette Eksempel begrunder altsaa ikke Nødvendigheden af en Omordning af Vaagø Distrikt, der, som nedenstaaende Opgørelse viser, er det næstmindste, naar bortses fra Sandø og Suderø, som hver for sig udgør et Distrikt og saaledes ikke berøres af den her omhandlede Inddeling.

Grunden til, at Grindeparter til Dels ikke blive afhentede, maa ikke alene søges i, at Folk ikke anse det for lønnende at afhente dem, men hovedsagelig i, at Fangsten i Reglen indtræffer paa den Tid af Aaret, da den største Del af den unge og kraftigste Befolkning er fraværende paa Fiskeri, og det derfor er vanskeligt at faa Bemanding til større Baade. At ældre Folk ikke altid ere i Stand til at ro lang Vej efter Grinden, kan ikke undre nogen, lige saa lidt som at de nødig foretage besværlige Ture, naar Fangsten er lille, men dette er ikke tilstrække-

lig Begrundelse for Lagtinget til at søge at udelukke dem. Skønt det ikke kan benægtes, at Fangsten enkelte Gange ikke bliver afhentet, kan dette ikke begrunde vedkommende Befolknings Udelukkelse fra denne, idet dette kan hidrøre fra forbigaaende Aarsager, — og man skal i denne Forbindelse pege paa den stedse tiltagende Brug af Motorbaade. Der kan jo ogsaa indtræffe Grindefangster paa den Tid, Folk er hjemme, og Erfaringen viser, at der i saa Fald ikke er Mangel paa Interesse. — Om hvorvidt det lønner sig at ro til Grinden, beror paa et Skøn i hvert enkelt Tilfælde, ligesom Bedømmelse af Grindens Værdi som Fødemiddel er meget forskellig, hvorfor Tinget formentlig ikke bør begrunde en Forandring af det bestaaende under Hensyntagen hertil.

Hvis man endelig skulde bestemme sig til at foretage en Omlægning af Distrikterne, maatte Formaalet være en Udjævnen, saaledes at der til de forskellige Distrikter kom til at høre et nogenlunde ens Folketal og at der til de forskellige Hvalvaage kom til at henhøre de nærmest ved disse beliggende Bygder samt de Bygder, hvis Indbyggere have lettest Adgang til at komme til Hvalvaagen. — At dette ikke er opnaaet ved den af Flertallet foreslaaede Inddeling, skal vi prøve at paavise.

De eneste Forandringer, som Flertallet foreslaar, er, at Sundelaget udelukkes fra Parter i Vaagø-Distriktet og Vaagøen skilles ud som berettiget til Parter i Sundet; det vil bevirke, at Vaagø-Distriktet, som i Forvejen er det næstmindste, bliver endnu mindre, og at derved det bestaaende Misforhold bliver endnu mere fremtrædende. Sundet, som er det langt største Distrikt, bliver ganske vist fritaget for at give Parter til Vaagø Syssel, men dette spiller saa lille en Rolle, at Distriktet desuagtet bliver ikke saa lidt større end noget andet. En Del af Sundelaget, f. Eks. Beboerne ved Kongshavn, have lettere ved at afhente Fangsten fra Vaagø end fra Vestmanhavn; men desuagtet foreslaas denne Del udslettet fra Vaagø-Distriktet og bibeholdt i Vestmanhavn.

Vi skal nedenfor angive, hvilket Folketal der nu hører til de forskellige Hvalvaage, og hvor stort Baadeantal, beregnet til hele Parter, Grindefangsten i hvert enkelt Distrikt udlægges til, samt hvorledes disse Forhold ville stille sig efter den af Flertallet foreslaaede Omordning:

Hvalvaage.	Efter den bestaaende Inddeling		Efter Flertallets Forslag	
	Folketal	Baade	Folketal	Baade
I. Kvannesund og Viderejde	4141	125	4141	125
II. Klaksvig	9146	269	9146	269
III. Gøte og Fundingsfjord	9146	304	9146	304
IV. Sundet mellem Strømø og Østerø	11006	391	9525	361
V. Thorshavn	11006	348	11006	318
VI. Vestmanhavn	7764	276	7764	276
VII. Midvaag	7764	211	5100	158

At den af Flertallet foreslaaede Omordning hovedsagelig gaar ud paa at udelukke en stor Befolkning fra at blive delagtig i de paa Vaagø forefaldende Grindefangster, fremgaar formentlig af foranstaaende Opgivelser. Naar det tages i Betragtning, at der nu i en lang Aarrække kun er forefaldet Fangster af Betydning i dette Distrikt, maa vi formene, at det er urigtigt af Tinget at tage nogen Beslutning, som hos Befolkningen kun kan opfattes som Begunstigelse af en enkelt mindre Del af Landet, og at man i hvert Fald bør vente med at træffe

Afgørelse om det foreliggende Spørgsmaal, indtil der ogsaa fra anden Side er fremkommet noget, som tyder paa, at der nøres Ønske i den Retning.

I Henhold til det anførte tillade vi os at foreslaa til Tingets Vedtagelse:

»Spørgsmaalet om en Omordning af Distriktsinddelingen udsættes indtil videre.«

Ved Sagens *2den Behandling den 18de September* sattes Udvalgets Forslag, Punkt 1, under Afstemning og vedtoges med 11 Stemmer mod 0. Punkt 2 vedtoges med 12 St. mod 0, Punkt 3 med 15 St. mod 0, Punkt 4 med 14 St. mod 0. Punkt 5: Det principale Forslag sattes først under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 6 stemte for og ingen imod, hvorefter det subsidiære Forslag vedtoges med 12 St. mod 0. Punkt 6 vedtoges med 15 St. mod 0, Punkt 7 med 16 St. mod 0, Punkt 8 med 16 St. mod 0. Punkt 9: At Afstemningen over dette Punkt deltes, tillodes med 15 St. mod 0. Punkt 9 a. sattes derpaa under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer. Punkt 9 b. vedtoges med 11 Stemmer. Punkt 10 vedtoges med 17 St. mod 0. Punkt 11 betragtedes som vedtaget uden Afstemning. Punkterne 12 og 14 sattes samlede under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 8 stemte for og ingen imod. Punkt 13 vedtoges med 14 St. mod 0, Punkt 15 med 17 St. mod 0, Punkt 16 med 16 St. mod 0, Punkt 17 med 16 St. mod 0, Punkt 18 med 16 St. mod 0.

Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3dje Behandling sattes under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

Den 23de September fremlagdes følgende *Ændringsforslag* fra *Henke, Nielsen* og *Evensen:*

Udvalgets 5te Indstillingspunkt forandres saaledes:

»10 pCt. af hele Fangsten, der bortsælges ved offentlig Auktion. Heraf tilfalder den ene Halvdel (5 pCt.) Færøernes økonomiske Fond, medens den anden Halvdel (5 pCt.) henlægges til en under Lagtingets Bestyrelse staaende Fond, hvis Midler udelukkende skulle anvendes til Jordehvalsrettighedens Afløsning.«

o. s. v. . . . som det den 18de ds. ved 2den Behandling vedtagne Forslag.

Samme Dag foretoges Sagens *3dje Behandling*, hvorunder der med 16 St. mod 0 blev givet Tilladelse til, at Ændringsforslaget sattes under Forhandling.

Derefter fremlagdes saalydende *Underændringsforslag* til forannævnte Ændringsforslag fra *Winther, Patursson, Skarð* og *Konoy*:

I Stedet for Ændringsforslaget sættes:

»10 pCt. af hele Fangsten, der bortsælges ved offentlig Auktion. Det derfor indkomne Beløb henlægges til en under Lagtingets Bestyrelse staaende Fond, hvis Midler udelukkende skulle anvendes til Jordehvalsrettighedens Afløsning.«

o. s. v. . . . som det den 18de ds. ved 2den Behandling vedtagne Forslag.

Der gaves med 20 Stemmer mod 0 Tilladelse til, at Underændringsforslaget toges under Forhandling.

Udvalgets Forslag, Punkterne 1—4, betragtedes som vedtagne uden Afstemning.

Underændringsforslaget vedtoges med 13 Stemmer mod 0, hvorved Ændringsforslaget bortfaldt.

Det saaledes ændrede Punkt 5 vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

Punkterne 6—16 betragtedes som vedtagne uden Afstemning.

Forslaget i sin Helhed sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald:

Ja stemte: Nielsen, Patursson, Hentze, Johannesen, Olsen, T. J. Petersen, H. A. Djurhuus, Evensen, Skarð, Konoy, Winther, Dam, Dahl, Weihe og Formanden. *Stemte ikke*: Provsten, Skaalum, Michelsen, Samuelsen og N. Djurhuus. *Fraværende*: J. Poulsen og Effersøe, og var Forslaget saaledes vedtaget med 15 Stemmer mod 0..

Den 25de September fremkom fra *Evensen* og *Hentze* saalydende Forslag til Ændring i det af Lagtinget vedtagne Forslag til Ændringer i og Tillæg til Reglement for Grindefangsten paa Færøerne af 5te Februar 1872:

Til Reglementets § 11.

Mellem Ordene »Sands« og »paa« indskydes: »og Husevig«.

Ved *2den Behandling den 26de September* blev det efter Forslag af Nielsen med 16 Stemmer mod 0 vedtaget at udsætte denne Sag til næste Aar.

Samme Dag oplæstes og vedtoges derefter følgende *Indstilling*:

Lagtinget har i indeværende Samling behandlet den fra Aarene 1904, 1906 og 1907 udsatte Sag angaaende Forandringer i Reglement for Grindefangsten paa Færøerne af 5te Februar 1872 og den dertil sig sluttende Bekendtgørelse af 26de November 1903 om et Tillæg til bemeldte Reglement.

Ved Sagens foreløbige Behandling blev der nedsat et Udvalg paa 5 Medlemmer til at afgive Betænkning i Sagen.

Udvalget var enigt paa alle Punkter med Undtagelse af Spørgsmaalet om Distriktsinddelingen. Her delte det sig i et Flertal (Djurhuus, Nielsen og Winther) og et Mindretal (Petersen og Skaalum).

Den 15de dennes afgav Udvalget en fælles Betænkning og Indstilling, hvorhos Mindretallet tillige i en særlig Betænkning, dateret samme Dag, nærmere begrundede sin Stilling med Hensyn til Distriktsinddelingen.

Ved Afstemning over de enkelte Indstillingspunkter ved Sagens 2den Behandling den 18de dennes blev Udvalgets subsidiære Forslag til Punkt 5, Reglementets § 20, 1.itr. a., vedtaget, hvorved altsaa det principale Forslag bortfaldt. Ligeledes bortfaldt de af Flertallet stillede Forslag til Forandring i Distriktsinddelingen, Punkterne 12 og 14, idet der ikke opnaaedes Stemmeflerhed derfor. Samtlige øvrige Indstillingspunkter vedtoges derimod uforandrede, hvorefter Sagens Overgang til 3dje Behandling ligeledes vedtoges.

Til 3dje Behandling indkom et Ændringsforslag fra Hentze, Nielsen og Evensen, gaaende ud paa, at 5 pCt. af Fangsten, i Stedet for at tillægges Partehvalen, skulde bortsælges ved offentlig Auktion og Beløbet tilfalde Færøernes økonomiske Fond, og et Underændringsforslag af Winther, Patursson, S. av Skarði og S. úr Konoy til Ændringsforslaget, gaaende ud paa, at de ommeldte 5 pCt. af Fangsten ikke skulde indgaa i økonomisk Fond, men derimod henlægges til Fondet til Jordehvalsrettighedens Afløsning. Underændringsforslaget

blev enstemmig vedtaget med 13 Stemmer, hvorved Ændringsforslaget bortfaldt. Det saaledes ændrede Punkt 5 vedtoges derefter enstemmig med 15 Stemmer.

Forslaget i sin Helhed, saaledes ændret, sattes derefter under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 15 Stemmer, idet 5 ikke stemte og 2 vare fraværende.

Idet man ærbødigst indsender Udvalgsbetænkningerne og Sagens øvrige Dokumenter, hvortil henvises, tillader man sig lige ærbødigst at indstille denne Sag til det høje Ministeriums videre gunstige Forsorg.

Færøernes Lagting, den 26de September 1908.

C. Bærentsen. *J. Z. Nielsen,*
Ordfører.

Joen Poulsen.

Til
Justitsministeriet.

XIII. Tillæg til Lov for Færøerne af 1ste April 1908 om Afløsning af Tiende m. m.

Den 23de September fremlagdes saalydende

Udkast til Forslag
til
Lov om Tillæg til Lov for Færøerne af 1ste April 1908 om Afløsning af Tiende og Forandring i forskellige Skatter og Afgifter.

Ophævelsen af Hvaltienden skal ikke medføre nogen Forøgelse af den saakaldte Jordehval ved Grindefangst.

Færø Amt den 23de September 1908.

C. Bærentsen.

De foranstaaende Udkast ledsagende Motiver vedhæftet som *Bilag 15.*

Ved den *forelobige Behandling den 25de September* tog Formanden sit Forslag tilbage, der derefter optoges af Provsten. Efter et af J. Poulsen fremsat Forslag blev Sagen med 12 St. mod 0 henvist til det i Sagen angaaende Grindereglementet nedsatte Udvalg (*H. A. Djurhuus, T. J. Petersen, Skaalum, Nielsen* og *Winther*).

Den 25de September fremlagdes følgende af Udvalget afgivne

Betænkning.

Til undertegnede Udvalg er bleven henvist et af Amtmanden forelagt Udkast til Forslag til Lov om Tillæg til Lov for Færøerne af 1ste April 1908 om Afløsning af Tiende og Forandring i forskellige Skatter og Afgifter gaaende ud paa, at Ophævelse af Hvaltienden ikke skal medføre nogen Forøgelse af den saakaldte Jordehval ved Grindefangst.

Udvalget, der har overvejet Sagen, mener ikke, at en Lov som den anførte er nødvendig for at Ministeriet kan stadfæste de af Lagtinget i dets indeværende Samling vedtagne Ændringer i Reglement om Grindefangsten paa Færøerne af 5te Februar 1872. For det Tilfælde at Justitsministeriet ikke maatte kunne dele Udvalgets Opfattelse i saa Henseende, vil det formentlig være rettest at anmode Ministeriet om, hvis det anser Loven for nødvendig, da at forelægge den for Rigsdagen.

I Henhold til foranstaaende tillader Udvalget sig at foreslaa Tinget til Vedtagelse:

> Lagtinget anser ikke Udfærdigelsen af en Lov som den foreslaaede for nødvendig til Gennemførelse af den af Tinget vedtagne Ændring i Grindgreglementets § 20 Litr. a., men anmoder Justitsministeriet om, hvis Ministeren er af modsat Mening, at søge udvirket en Lov, overensstemmende med Lovudkastet.

Ved *2den Behandling* vedtoges det med 13 Stemmer mod 0 at lade Sagen overgaa til 3dje Behandling; ved denne, der foretoges *den 25de September*, vedtoges Udvalgets Forslag med 14 Stemmer mod 0.

Den 25de September fremlagdes saalydende *Indstilling*, der oplæstes og vedtoges den *26de s. M.*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 26de September 1908.

Lagtinget har i indeværende Samling behandlet et Udkast fra Amtmanden til Forslag til Lov om Tillæg til Lov for Færøerne af 1ste April 1908 om Afløsning af Tiende og Forandring i forskellige Skatter og Afgifter.

Det Udvalg, som har været nedsat i Sagen, har Dags Dato afgivet Betænkning over samme, hvortil henvises.

Ved Sagens 3dje Behandling vedtoges Udvalgets Forslag enstemmig med 14 Stemmer.

Idet man indsender Sagen til det høje Ministerium, skal man ærbødigst tillade sig at anbefale den til dettes eventuelle videre Forsorg.

C. Berentsen. *J. Z. Nielsen,*
Ordfører.

Joen Poulsen.

Til
Justitsministeriet.

XIV. Forlængelse af Lov af 5te Maj 1905, sigtende til at lette Udarbejdelsen af nye Skøde- og Panteregistre paa Færøerne.

Den 26de August fremlagdes saalydende Forslag fra Sysselmand Petersen:

Til
Færøernes Lagting.

Lov Nr. 81 af 5te Maj 1905 indeholder Bestemmelse om, at under Udarbejdelsen af nye Skøde- og Panteregistre skal Amtmanden være bemyndiget til uden Betaling at udlevere Bevilling til Erhvervelse af Ejendomsdom, dog ikke efter 1ste Januar 1910, ligesom alle Retsgebyrer i saadanne Sager, indtil samme Tidspunkt, ere bortfaldne.

Arbejdet ved Jordfortegnelsens Berigtigelse vil ikke blive afsluttet inden den nævnte Dato, hvorfor en Forlængelse af Tidsfristen vil være nødvendig.

Lovens § 5 fritager for Erlæggelse af Gebyr for Tinglæsning af ældre Adkomst-Dokumenter. Da Tinglæsningen af saadanne Dokumenter som Regel finder Sted efterhaanden som Arbejdet ved Jordfortegnelsens Berigtigelse skrider frem, findes der vistnok blandt Befolkningen endnu adskillige Dokumenter, som ikke ville blive tinglæste undtagen Gebyrfrihed. Der bør derfor antagelig optages en ny Bestemmelse om, at Adkomstdokumenter, som vedrøre Ejendomsoverdragelser, der have fundet Sted inden 1ste Juli 1905 (da ovennævnte Lov traadte i Kraft) kunne tinglæses uden Gebyr.

Jeg tillader mig derfor ærbødigst at henstille, om Tinget ikke finder Anledning til i indeværende Samling at tage de nævnte Forhold under Overvejelse.

Lagtingssalen, 25de August 1908.

T. J. Petersen.

Ved den *foreløbige Behandling den 29de August* blev Sagen efter Formandens Forslag med 19 Stemmer mod 0 henvist til *Udvalget for de forskelligartede Sager.*

Den 10de September fremlagdes saalydende af Udvalget afgivne

Betænkning.

Til undertegnede Udvalg er overgivet til Betænkning en Skrivelse fra Lagtingsmand, Sysselmand T. J. Petersen, hvori henstilles, at Tinget søger udvirket, at Lov af 5te Maj 1905 vedrørende Udarbejdelsen af nye Skøde- og Panteregistre paa Færøerne forlænges til at gælde udover den fastsatte Tidsfrist, nemlig 1ste Januar 1910.

Andrageren begrunder sin Henstilling til Tinget med, at der endnu kræves meget Arbejde til Jordfortegnelsens Berigtigelse, hvilket ikke kan ventes tilendebragt inden Udløbet af den i ovennævnte Lov ommeldte Frist. Ved nævnte Lov blev der tillige givet Gebyrfrihed for Tinglæsning af ældre Adkomstdokumenter, men gjaldt denne Begunstigelse ifølge Lovens § 5 kun til 1ste Januar 1907.

Udvalget kan være enigt med Andrageren i, at man bør søge den i forannævnte Lov fastsatte Frist for gratis Bevilling til Erhvervelse af Ejendomsdom forlænget for et passende Aaremaal, ligesom ogsaa i, at der endnu i et kortere Aaremaal kunde tilstedes Folk gratis Tinglæsning af ældre Adkomstdokumenter, hvis Berigtigelse er nødvendig for at der kan gives behørig Notering i Jordfortegnelsen for senere Overdragelser. Det maa indrømmes, at der i de senere Aar er gjort et betydeligt Arbejde for at bringe Jordfortegnelsen i Overensstemmelse med de faktiske Ejendomsforhold, men Arbejdet har ikke været saa ganske let, da Sorenskriveriets Jordfortegnelse ved den Tid, Arbejdet for Alvor begyndte, nemlig omkring Midten af 90erne, var i en beklagelig Forfatning. Skønt man i enkelte Sysler er naaet godt frem med at bringe Jordfortegnelsen i Orden, er der mange Bygder, hvor der saa at sige endnu ikke er foretaget det ringeste Arbejde i saa Henseende. Grunden hertil har dels været, at der ikke er leveret Sorenskriveren tilstrækkelig Tid til Arbejdet og dels den, at Befolkningen i paagældende Bygder har manglet den fornødne Interesse og Forstaaelse af Vigtigheden af en korrekt Fortegnelse over Jordejendomsforholdet, og jo længer Arbejdet paa Berigtigelsen af Jordfortegnelsen udsættes, desto vanskeligere falder det.

Ved Loven af 5te Maj 1905 aabnedes der en bekvem Udvej for Befolkningen til at faa deres Jordejendomsforhold bragt i Orden, dels gennem Gebyrfriheden for ældre Adkomstdokumenters Tinglæsning, men især gennem Ejendomsdomme, hvortil Adgangen gjordes saa nem som ønskes kunde. Den sidstnævnte Vej synes ogsaa at føre hurtigst til Maalet og er ifølge Oplysninger fra Sorenskriveriet blevet anvendt i betydeligt Omfang i den sidste Række af Aar.

Hvis man nu fra Lovgivningsmyndighedernes Side pludselig standsede med at give de Begunstigelser, som hidtil har gjort det muligt saavel for Soren-

skriveren som Befolkningen at komme over de mange og store Hindringer, som staa i Vejen for et blot nogenlunde fremkommeligt Arbejde ved Berigtigelsen af Jordfortegnelsen, vilde Forholdet ganske naturligt blive, at man opgav Arbejdet paa Halvvejen og faldt tilbage til den gamle Slendrian.

Og for Statskassen betyder de Begunstigelser, der blev givne ved Loven af 5te Maj 1905 saavel som ved de tidligere givne Love i samme Retning i Virkeligheden intet Tab. Forholdet vilde blot være blevet, at de gamle Adkomstdokumenter, som Sorenskriveren og vedkommende Sysselmand fik fat paa under deres Rejser omkring i Bygderne og lod tinglæse i den Periode, Gebyrfriheden varede, aldrig vilde være blevne læste for Ihændehaverens Regning, da Folk ikke vilde ofre den Udgift, som Tinglæsningen vilde medføre paa slige gamle Dokumenter, skønt de vidste, at kun derved kunde de opnaa behørig Adkomst for dem selv til det Jordegods, de besad. Og hvis man engang skal komme til en almindelig Udskiftning her, hvad vel nok nu er ved at anses som alt mere og mere paatrængende for at komme bort fra de nuværende urimelige og for al tidssvarende Drift hæmmende Jordejendomsforhold, maa det fordres, at enhvers Adkomst til sin Jordejendom, saa vidt ske kan, er i Orden.

Naar Hensyn tages til alt det Arbejde, der allerede er ofret paa Berigtigelsen af Jordfortegnelsen og de Beløb, der i samme Anledning ere blevne bevilgede og brugte, maa det anses som uforsvarligt at standse nu, da der, trods alle Hindringer, er naaet saa langt frem.

Udvalget har i Henhold til det foran anførte udarbejdet et Forslag til Lov om Ændringer i Lov af 5te Maj 1905 i Overensstemmelse med de Ønsker, der udtales i det foreliggende Andragende.

Af Grunde, som nærmere angives i nedenstaaende Bemærkninger har man foreslaaet § 3 i Loven af 5te Maj 1905 ophævet.

Udvalget skal herefter tillade sig at foreslaa til Tingets Vedtagelse medfølgende »Udkast til Lov om Ændringer i Lov af 5te Maj 1905, sigtende til at lette Udarbejdelsen af nye Skøde- og Panteregistre paa Færøerne og om Forlængelse af nogle deri nævnte Tidsfrister«, hvortil man skal knytte følgende Bemærkninger:

ad § 1. Fristen i Lov Nr. 81 af 5te Maj 1905, § 2, foreslaas forlænget i 5 Aar. Iøvrigt forbliver nævnte § 2 i Kraft.

ad § 2. Som § 4, Lov Nr. 81 af 5te Maj 1905, dog med Udeladelse af Ordene »eller Mortifikation af Panteregistre«, da § 3 i nævnte Lov om en ekstraordinær Mortifikation foreslaas ophævet (se nedenfor under Bemærkninger ad § 4).

ad § 3. Der foreslaas endnu i nogle Aar (indtil 1ste Januar 1915) at give Gebyrfrihed ved Tinglæsning af Adkomstdokumenter som de i den ældre Lovs § 5 omhandlede.

Da Fristen i nævnte § 5 alt er udløbet, behøver Sen ikke udtrykkelig at ophæves.

ad § 4. §§ 1, 6 og 7 i den ældre Lov forbliver efter Forslaget fremdeles i Kraft. § 2 ligeledes med den i Udkastets § 1 indeholdte Forlængelse af Fristen. § 3 foreslaas ophævet, da det har vist sig, at flere ældre Hæftelsesbreve ved Anvendelse af den i Sen foreskrevne Fremgangsmaade ere blevne udslettede, skønt de i Virkeligheden vedvarende vare i Kraft.

Det Betænkningen ledsagende *Lovudkast* lyder saaledes:

Udkast til Lov

om

Ændringer i Lov af 5te Maj 1905, sigtende til at lette Udarbejdelsen af nye Skøde- og Panteregistre paa Færøerne og Forlængelse af nogle deri nævnte Tidsfrister.

§ 1.

Den Amtmanden over Færøerne ved Lov Nr. 81 af 5te Maj 1905 givne Bemyndigelse til indtil 1ste Januar 1910 uden Betaling at udlevere Bevillinger til Erhvervelse af Ejendomsdom forlænges indtil 1ste Januar 1915.

§ 2.

Indtil 1ste Januar 1915 bortfalder alle Retsgebyrer af Sager, der paa Færøerne anlægges til Erhvervelse af Ejendomsdom.

§ 3.

Indtil 1ste Januar 1915 bortfalder alle Gebyrer for Tinglæsning af Dokumenter, hvorved berigtiges Adkomst til Jord, med Hensyn til hvilken den i Sorenskriverietets Jordfortegnelse ved denne Lovs Ikrafttræden indtegnede Adkomst ikke stemmede med de paa nævnte Tid bestaaende rette Ejendomsforhold, eller med Hensyn til hvilken Jordfortegnelsen paa nævnte Tid manglede Angivelse af tinglæst Adkomst.

§ 4.

§§ 3 og 4 i Lov Nr. 81 af 5te Maj 1905 ophæves.

Ved Sagens *2den Behandling den 16de September* sattes § 1 under Afstemning og vedtoges med 16 St. mod 0, § 2 vedtoges med 17 Stemmer mod 0, § 3 med 14 Stemmer mod 0 og § 4 med 17 Stemmer mod 0, — hvorefter det med 17 Stemmer mod 0 vedtoges at lade Sagen overgaa til 3dje Behandling.

Ved Sagens *3dje Behandling den 25de September* betragtedes Lovforslagets enkelte Paragraffer som vedtagne uden Afstemning.

Lovforslaget i dets Helhed sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald:

Ja stemte: J. Poulsen, Nielsen, Provsten, Skaalum, Patursson, Hentze, Michelsen, Johannesen, Samuelsen, H. A. Djurhuus, Skarð, Winther, Konoy, Dam, N. Djurhuus, Dahl, Weihe og Formanden. *Fraværende*: Olsen, T. J. Petersen, Evensen og Effersøe, og var Forslaget saaledes vedtaget med 18 Stemmer mod 0.

Den 25de September fremlagdes saalydende *Indstilling*, der oplæstes og vedtoges *den 26de September*:

Færøernes Lagting.
Thorshavn, den 26de September 1908.

Til
Justitsministeriet.

Tinget har i indeværende Samling haft til Behandling et Andragende fra Lagtingsmand, Sysselmand T. J. Petersen, gaaende ud paa, at de i Lov Nr. 81 af 5te Maj 1905 nævnte Tidsfrister for gratis Bevilling til Erhvervelse af Ejendomsdom maa søges forlængede.

Det Udvalg paa 3 Medlemmer, hvortil Sagen blev henvist, afgav 10de ds. sin Betænkning ledsaget af et Udkast til Lov om Ændringer i ovennævnte Lov af 5te Maj 1905.

Ved Sagens 3dje Behandling G. D. vedtoges Lovudkastet enstemmig med 18 Stemmer.

Idet man iøvrigt henviser til Udvalgsbetænkningen og Andragendet, der vedlægges, tillader man sig allerærbødigst at andrage om, at det vedtagne Lovudkast ved det høje Ministeriums Foranstaltning maa blive ophøjet til Lov.

C. Bærentsen. *M. A. Winther.*

Joen Poulsen.

XV. Om Udvidelse til Færøerne af Lov af 28de Februar 1908 om Tillæg til Lov af 18de December 1897 om Retternes Medvirkning til Optagelse af Bevis i Udlandet m. m.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes Afskrift af saalydende Skrivelse fra Justitsministeriet til Amtmanden over Færøerne:

Justitsministeriet.

København, den 26de Marts 1908.

Ved at fremsende 10 Eksemplarer af den under 28de f. M. emanerede Lov om Tillæg til Lov af 18de December 1897 om Retternes Medvirkning til Optagelse af Bevis i Udlandet m. m. tilligemed et Eksempar af Lovforslaget, skal man med Hensyn til den Regeringen ved Lovens § 3 tillagte Bemyndigelse til ved kongelig Anordning at sætte Loven i Kraft for Færøerne med de Lempelser, som ifølge Øernes særegne Forhold findes hensigtsmæssige, herved have Hr. Amtmanden anmodet om fra det i Aar sammentrædende Lagting at ville indhente en Udtalelse om, hvorvidt der findes Grund til at sætte Loven i Kraft for Færøerne samt i bekræftende Fald om, hvilke Ændringer og Modifikationer i samme der efter Tingets Skøn maatte findes paakrævede eller henhigtsmæssige, hvorefter Sagen med Deres egne Udtalelser over samme forventes indsendt hertil.

Alberti.

Rentzmann.

Til
Amtmanden over Færøerne.

Ved Sagens *1ste Behandling den 4de August* blev den med 14 Stemmer mod 0 efter Forslag af Effersøe henvist til *Udvalget for forskelligartede Sager*.

Den 29de August fremlagdes saalydende af Udvalget afgivne

Betænkning.

Justitsministeriet har udbedet sig en Udtalelse fra Lagtinget om, hvorvidt der maatte være Grund til at udvide Lov af 28de Februar d. A. om Tillæg til Lov af 18de December 1897 om Retternes Medvirkning til Optagelse af Bevis i

Udlandet m. m. til at gælde for Færøerne og i bekræftende Fald hvilke Ændringer og Modifikationer man maatte finde paakrævede og hensigtsmæssige.

Udvalget, som har faaet Sagen overgivet til Behandling, har ikke fundet Anledning til at foreslaa nogen Ændringer i den foreliggende Lov, men har ment at kunne tilraade, at den i uforandret Skikkelse sættes i Kraft paa Færøerne, og skal derfor foreslaa til Tingets Vedtagelse:

»Justitsministeriet anmodes om at udvirke, at Lov Nr. 37 af 28de Februar 1908 om Tillæg til Lov af 18de December 1897 om Retternes Medvirkning til Optagelse af Bevis i Udlandet m. m. ved kongelig Anordning uforandret udvides til at gælde for Færøerne.«

Ved *2den Behandling den 31te August* vedtoges det at lade Sagen overgaa til 3dje Behandling.

Ved *3dje Behandling den 10de September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald:

Ja stemte: J. Poulsen, Nielsen, Provsten, Skaalum, Hentze, Michelsen, Johannesen, Olsen, T. J. Petersen, Samuelsen, H. A. Djurhuus, Evensen, Winther, Konoy, Dam, N. Djurhuus, Dahl, Weihe og Formanden. *Fraværende:* Patursson, Skurð og Iffersøe, og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 19 St.

Den 25de September fremlagdes saalydende *Indstilling*, der oplæstes og vedtoges *den 26de s. M.:*

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 26de September 1908.

Til

Justitsministeriet.

Det høje Ministerium har ved Skrivelse af 26de Marts d. A. til Amtmanden over Færøerne anmodet om en Udtalelse fra Lagtinget angaaende Udvidelse til Færøerne af Lov af 28de Februar d. A. om Tillæg til Lov af 18de December 1897 om Retternes Medvirkning til Optagelse af Bevis i Udlandet m. m.

Sagen har været overgivet til et Udvalg paa 3 Medlemmer, som under 29de f. M. afgav sin Betænkning.

Ved Sagens 3dje Behandling den 10de ds. vedtoges enstemmig med 19 Stemmer Udvalgets Forslag, saalydende:

— — — —

XVI. Om Udvidelse til Færøerne af Lov af Lov af 28de Februar 1908 om Ændring i § 165 i Loven om Konkurs m. m. af 25de Marts 1872.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes i Afskrift følgende Skrivelse fra Justitsministeriet til Amtmanden over Færøerne:

Justitsministeriet

København, den 26de Marts 1908.

Ved hoslagt at fremsende 10 Eksemplarer af den under 28de f. M. emanerede Lov om Ændring i § 165 i Lov om Konkurs m. m. af 25de Marts 1872, tilligemed et Eksemplar af Lovforslaget, skal man med Hensyn til den Regeringen ved § 170 i anførte Lov af 25de Marts 1872 tillagte Bemyndigelse til ved kongelig Anordning at sætte Loven i Kraft paa Færøerne med de for denne Landsdel fornødne Lempelser, herved have Hr. Amtmanden anmodet om fra det i dette Aar sammentrædende Lagting at ville indhente en Udtalelse om, hvorvidt der findes Grund til at sætte den nu emanerede Lov i Kraft for Færøerne, samt i bekræftende Fald om, hvilke Ændringer og Modifikationer i samme der efter Tingets Skøn maatte findes paakrævede eller hensigtsmæssige, hvorefter Sagen med Deres egne Udtalelser over samme forventes indsendt hertil.

Alberti.

Rentzmann.

Til
Amtmanden over Færøerne.

Ved den *foreløbige Behandling den 4de August* blev Sagen efter et enstemmigt med 13 Stemmer vedtaget Forslag af Effersøe henvist til *Udvalget for forskelligartede Sager.*

Den 29de August fremlagdes saalydende af Udvalget afgivne

Betænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist til Betænkning en Skrivelse fra Justitsministeriet til Færø Amt af 26de Marts d. A., hvori Tinget anmodes om at tage under Overvejelse, hvorvidt der maatte være Anledning til at udvide Lov Nr. 38 af 28de Februar d. A. om Ændring i § 165, — Lov om Konkurs m. m. af 25de Marts 1872 —, til at gælde for Færøerne.

Udvalget skal bemærke, at nærværende Lov har en nøje Forbindelse med den Lagtinget til Betænkning forelagte Lov om Retternes Medvirkning til Optagelse af Bevis i Udlandet m. m., der ligeledes har været overgivet nedentegnede Udvalg til Betænkning med det Resultat, at man har foreslaaet den uforandret udvidet til at gælde for Færøerne. Udvalget kan derfor tilraade, at den foreliggende Lov om Ændringer i Konkursloven i uforandret Skikkelse sættes i Kraft paa Færøerne og skal foreslaa Tinget at vedtage:

»Justitsministeriet anmodes om at udvirke, at Lov Nr. 38 af 28de Februar 1908 om Ændring i § 165 i Lov om Konkurs m. m. af 25de Marts 1872 ved kongelig Anordning uforandret udvides til at gælde for Færøerne.«

Ved *2den Behandling den 31te August* vedtoges Sagens Overgang til 3dje Behandling.

Ved *3dje Behandling den 10de September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald: *Ja stemte:* J. Poulsen, Nielsen, Provsten, Skaalum, Hentze, Michelsen, Johannesen, C. Olsen, T. J. Petersen, Samuelsen, H. A. Djurhuus, Evensen, Winther, Konoy, Dam, N. Djurhuus, Dahl, Weihe og Formanden. *Fraværende:* Patursson, Skarð og Effersøe, og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget.

Den 25de September fremlagdes saalydende *Indstilling*, der oplæstes og vedtoges den *26de s. M.*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 26de September 1908.

Til

Justitsministeriet.

Det høje Ministerium har anmodet om en Udtalelse fra Lagtinget om, hvorvidt der maatte være Grund til at udvide Lov af 28de Februar d. A. om Ændring i § 165 i Lov om Konkurs m. m. af 25de Marts 1872 til at gælde paa Færøerne.

Sagen har været behandlet i et Udvalg paa 3 Medlemmer, hvis Betænkning vedlægges.

Det af Udvalget fremsatte Forslag vedtoges enstemmig ved Sagens 3dje Behandling med 19 Stemmer saalydende:

(Se Udvalgsbetænkningen.)

C. Bærentsen. *M. A. Winther.*

Joen Poulsen.

XVII. Om Udvidelse til Færoernn af Lov af 22de Marts 1907 om Foranstaltninger til Udryddelse af Rotter.

Ved Lagtingets Aabning forelagdes den fra forrige Samling udsatte Sag*) om Udvidelse af Lov af 22de Marts 1907 om Foranstaltninger til Udryddelse af Rotter.

Ved den *foreløbige Behandling den 3dje August* blev Sagen efter Forslag af Dam med 14 Stemmer mod 0 henvist til *Udvalget for forskelligartede Sager*, hvortil endvidere henvistes de i nedenstaaende Betænkning nævnte 9 Erklæringer**) fra henholdsvis Thorshavns Kommunalbestyrelse og 8 Forstanderskaber.

Den 10de September fremlagdes saalydende af Udvalget afgivne

Betænkning.

Sagen om Udvidelse til Færøerne af Lov af 22de Marts 1907 om Udryddelse af Rotter var i forrige Aars Tingsamling af Justitsministeriet forelagt Tinget til Betænkning.

Paagældende Udvalg i Sagen fandt Loven ikke egnet til at udvides til Færøerne, men fremkom senere med et Ændringsforslag til sit oprindelige Forslag, gaaende bl. a. ud paa, gennem Amtet at indhente Kommunalforstanderskabernes Erklæring over Sagen samt at udsætte dens videre Behandling til indeværende Tingsamling.

Sagen, der saaledes atter i Aar foreligger i Tinget, er overgivet nedennævnte Udvalg til Betænkning.

Efter at Sagen nu ved Amtets Foranstaltning har været forelagt Thorshavns Kommunalbestyrelse og Forstanderskaberne i Landkommunerne til Erklæring, er der fra førstnævnte og 8 Kommunalforstanderskaber modtaget Svarskrivelser.

Medens 3 af Forstanderskaberne ikke finder Loven egnet til at udvides til Færøerne, er Ønsket herom udtalt i de øvrige indkomne Erklæringer. I ingen af disse er der imidlertid udtalt, om Loven ønskes uforandret sat i Kraft eller hvilke Ændringer, man mulig maatte anse nødvendige.

Udvalget skal iøvrigt bemærke:

En Lov som den foreliggende kan ikke antages at ville have nogen stor Betydning paa de fleste Pladser paa Færøerne for nærværende Tid, ligesom man maa antage, at den Skade, der foraarsages af Rotter, ikke har været nævneværdig eller følelig.

Der er kun modtaget Svarskrivelser fra c. Halvdelen af Øernes Kommu-

*) Se Lagtingstidende for 1907, Side 86.

**) Udelades her.

nalforstanderskaber, saa man har Lov til at gaa ud fra som givet, at de, som ikke har udtalt sig, ikke har fundet Sagen at have nogen større Betydning. At nogle enkelte har erklæret sig for Loven, behøver heller ikke at betyde mere eller andet, end at en Lov af den omhandlede Karakter, uden videre Byrde for Befolkningen, kan anvendes paa Færøerne, medens det næppe kan antages, at saadanne Foranstaltninger paa nærværende Tidspunkt ere paakrævede eller ønskede af Befolkningen.

For ikke helt at afvise Sagen, er man forrige Aar gaaet den Vej at høre Forstanderskabernes Mening.

Som en Grund, der kan anføres for, at man venter med Lovens Udvidelse til Færøerne, skal Udvalget fremdrage, at Loven allerede vil være at forelægge Rigsdagen til eventuel Fornyelse eller Revision i Rigsdagssamlingen 1909—10. Dette Tidspunkt er saaledes ikke langt bort, og vil det være uden Betydniug for os at forhaste os med at faa Loven sat i Kraft allerede nu. Udvalget kan derimod tilraade, at man anmoder om at faa Loven igen sendt til Overvejelse, naar den paany har været forelagt Rigsdagen i 1909—10. Man vil ogsaa til den Tid have faaet bedre Kendskab til dens praktiske Virkninger i det øvrige Kongerige og være bedre i Stand til at bedømme dens Nytte og Gavnlighed for os.

I Henhold til, hvad man saaledes har anført, skal man foreslaa, at der svares Justitsministeriet:

»Tinget kan ikke tilraade, at Lov Nr. 59 af 22de Marts 1907 om Foranstaltninger til Udryddelse af Rotter udvides til at gælde paa Færøerne paa nærværende Tidspunkt.

Derimod skal man udtale Ønskeligheden af, at Loven, naar den, som foreslaaet, 3 Aar efter sin Ikrafttræden er fornyet eller revideret, atter sendes Lagtinget til Betænkning«.

Ved Sagens *2den Behandling den 12te September* vedtoges dens Overgang til 3dje Behandling med 18 Stemmer mod 0.

Ved *3dje Behandling den 16de s. M.* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

Den 25de September fremlagdes saalydende *Indstilling*, der oplæstes og vedtoges *den 26de s. M.*

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 26de September 1908.

Ved Skrivelse til Amtmanden over Færøerne af 22de Maj f. A. har det høje Ministerium anmodet om Lagtingets Betænkning over, hvorvidt der maatte være Grund til at udvide Lov af 22de Marts 1907 om Foranstaltninger til Udryddelse af Rotter til at gælde for Færøerne.

Sagen blev forrige Aar udsat for at Kommunalforstanderskabernes Erklæring vedrørende Spørgsmaalet om Lovens Udvidelse til Færøerne kunde indhentes.

Et Udvalg paa 3 Medlemmer, som i Aar har haft Sagen til Overvejelse, har under 10de ds. afgivet sin Betænkning, der vedlægges. Som det vil frem-

gaa af Betænkningen har Udvalget ment, at der ikke for nærværende Tid var Anledning til at udvide Loven til Færøerne.

Ved Sagens 3dje Behandling den 16de ds. vedtoges enstemmig med 16 Stemmer Udvalgets Forslag, der er saalydende:

. . . . . — — — — . . . — — — —

(Se Udvalgsbetænkningen.)

C. Bærentsen. *M. A. Winther.*

Joen Poulsen.

Til
Justitsministeriet.

XVIII. Om Udvidelse til Færoerne af Lov af 27de Maj 1908 om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde i Landbrug, Skovbrug. Havebrug m. m.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes i Afskrift følgende Skrivelse fra Justitsministeriet:

Justitsministeriet.
Kobenhavn, den 10de Juli 1908.

Ved at fremsende et Antal Eksemplarer af den under 27de Maj d. A. emanerede Lov om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde i Landbrug, Skovbrug, Havebrug m. m. og af Lovforslaget, skal man med Hensyn til den Regeringen ved Lovens § 42 tillagte Bemyndigelse til ved kgl. Anordning at sætte Loven i Kraft for Færøerne med de fornødne Lempelser for denne Landsdel, herved have Hr. Amtmanden anmodet om fra det i Sommer sammentrædende Lagting at ville indhente en Udtalelse om, hvorvidt der findes Grund til at sætte Loven i Kraft for Færøerne, samt i bekræftende Fald om, hvilke Ændringer og Modifikationer, der efter Tingets Skøn maatte findes paakrævede eller hensigtsmæssige, hvorefter Sagen med Deres egne Udtalelser over samme forventes indsendt hertil.

Alberti.

Rentzmann.

Til
Amtmanden over Færøerne.

Ved den *forelobige Behandling, den 4de August* blev Sagen af Effersøe foreslaaet henvist til Udvalget for forskelligartede Sager, af Winther til et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer. Efter at Effersøe havde taget sit Forslag tilbage, vedtoges Winthers Forslag med 15 Stemmer mod 0. *Den 5te s. M.* indvalgtes uden Afstemning følgende: *Effersøe, Provsten, Samuelsen, Evensen* og *Winther* i Udvalget.

Den 14de September fremlagdes følgende af Udvalget (Ordfører: Effersøe afgivne

Betænkning.

Justitsministeriet har ved Skrivelse af 10de f. M. til Amtmanden over Færøerne begæret Lagtingets Udtalelse om, hvorvidt der findes Grund til at sætte ovennævnte Lov i Kraft for Færøerne, samt i bekræftende Fald om, hvilke Ændringer og Modifikationer, der efter Tinget Skøn maatte findes paakrævede eller hensigtsmæssige.

Med Hensyn til Lovens Indhold bemærkes:

Ret til Forsikring efter Loven tilkommer:

1) Arbejdere i Landbrug, Skovbrug og Havebrug, for saa vidt vedkommende Ejendom i Henhold til Bestemmelserne i Lov om Ejendomsskyld af 15de Maj 1903 er ansat til Ejendomsskyld til Staten til et Beløb af over 6000 Kr. samt
2) Arbejdere i Stutteri, Mejeri, Tørveskær, Rørskær og ved Tærskeværker; jfr. iøvrigt nærmere navnlig Lovens §§ 1—6.

De eneste Virksomheder, hvorpaa Loven vilde komme til Anvendelse her paa Øerne, er Landbrug og Mejeri. For Landbrugets Vedkommende er der en Del Ejendomme, som hver for sig har en Værdi af 6000 Kr. og derover. Derimod er der kun ganske faa Mejerier, som tilmed er helt smaa. Disse Virksomheder, hvorpaa Loven eventuelt vil kunne anvendes, drives næsten udelukkende af Ejeren eller Brugeren med Hjælp af Familie (Hustru og Børn). Tyende og navnlig Tjenestekarle eller andre lønnede Arbejdere anvendes sjælden. Det er i det Hele taget kun smaa Virksomheder, som man har i Landbrug og Mejeri her paa Øerne. I disse Virksomheder anvendes derhos kun i yderst ringe Omfang Maskiner og navnlig ikke saadanne, der medføre større Fare for Arbejderne.

I Betragtning af foranførte mener Udvalget, at der ikke er Anledning til at udvide Loven til at gælde for Færøerne.

Man skal derfor foreslaa Tinget at svare Justitsministeriet følgende:

Lagtinget finder, at der ikke er Grund til at udvide Lov Nr. 151 af 27de Maj 1908 om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde i Landbrug, Skovbrug, Havebrug m. m. til at gælde for Færøerne.

Ved Sagens *2den Behandling, den 17de September* vedtoges dens Overgang til 3dje Behandling.

Ved *3dje Behandling, den 21de September* vedtoges Udvalgets Forslag med 19 Stemmer mod 0.

Den 23de September fremlagdes følgende *Indstilling*, der oplæstes og vedtoges *den 26de September:*

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 26de September 1908.

Til

Justitsministeriet.

Det høje Ministerium har ved Skrivelse af 10de Juli d. A. til Amtmanden over Færøerne begæret Lagtingets Udtalelse om, hvorvidt der findes Grund til at sætte Lov Nr. 151 af 27de Maj 1908 om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde i Landbrug, Skovbrug og Havebrug m. m. i Kraft paa Færøerne samt i bekræftende Fald om, hvilke Modifikationer, der efter Lagtingets Skøn maatte findes paakrævede eller hensigtsmæssige.

Efter at Sagen har været underkastet 3 Behandlinger i Tinget, har man den 21de ds. med 19 Stemmer mod 0 vedtaget det af vedkommende Udvalg fremsatte Forslag, der er saalydende:

— .... — — — — — — — — — — — —

(Se Udvalgsbetænkningen).

En Afskrift af vedkommende Udvalgsbetænkning tillader man sig at vedlægge.

For Ordføreren
C. Berentsen. *A. Samuelsen.*

XIX. Almindelig Ulykkesforsikring.

Den 5te August fremlagdes saalydende Skrivelse:

Til

Lagtinget.

Da de Bestemmelser, som i de senere Aar ere givne med Hensyn til Søfolks Ulykkesforsikring ikke have vist sig tilfredsstillende, og da der formentlig er Trang til Bestemmelser om Ulykkesforsikring ogsaa for andre end Søfolk, tillader jeg mig at foreslaa, at Tinget optager Spørgsmaalet om Ordningen af Ulykkesforsikringsvæsenet paa Færøerne i sin Helhed under Overvejelse.

Thorshavn, den 4de August 1908.

Oliver Effersøe.

Ved Sagens *foreløbige Behandling, den 10de August* blev den efter Forslag af Effersøe henvist til det i ovenstaaende Sag ang. Udvidelse til Færøerne af Lov af 27de Maj 1908 (se Side 75) nedsatte Udvalg, hvortil endvidere henvistes følgende Skrivelse fra Justitsministeriet:

Justitsministeriet,

København, den 26de November 1907.

At der paa Justitsministeriets derom allerunderdanigst nedlagte Forestilling under 16de d. M. er udfærdiget allerhøjeste Anordning angaaende Lempelser for Færøernes Vedkommende i Lov Nr. 51 af 1ste April 1905 om Søfolks Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde i Søfartsvirksomhed, det undlader man ikke herved at meddele med Tilføjende, at Anordningen paa sædvanlig Maade er optaget i Lovtidenden og et Antal Særtryk eftersendt.

I Forbindelse med Foranstaaende skal man under Henvisning til Lagtingets Udtalelser i Sagen endvidere meddele, at den af Tinget foreslaaede Ændring i Lovens § 24, 1ste Stk., hvorefter der skulde indrømmes alle færøske Skibe, der falde ind under Loven, saaledes ogsaa Dampskibe, det i anførte Bestemmelse ommeldte Tilskud fra Statskassen, efter Ministeriets Formening er af saa principiel Natur, at den maa betragtes som liggende udenfor de Lempelser i Loven, som Regeringen ved dennes § 46 kan anses bemyndiget til at gøre i samme for Færøernes Vedkommende, samt med Hensyn til det af Tinget under Sagens Behandling rejste Spørgsmaal, om Hvalfangerskibe kune betragtes som Fiskerskibe, at det efter Ministeriets Formening maa besvares bekræftende, hvorved særlig henvises til Udtalelsen i Motiverne til Lov om Hvalfangst af 2den Maj 1902, at Lov af 23de April 1881 om Fremmedes Fiskeri under Færøerne kunde anses som direkte anvendelig paa Hvalfangst, men at Spørgsmaalets endelige Afgørelse iøvrigt maa henhøre under Domstolene.

Idet man vedlægger en Skrivelse af 12te Februar d. A. fra Indenrigsministeriet med tilhørende Bilag angaaende Ordningen af forskellige i Forbindelse med ovennævnte Lov staaende i Lagtingets Betænkninger berørte Forhold, skal man derhos anmode Hr. Amtmanden om at gøre Lagtinget bekendt med sammes Indhold.

Det tilføjes derhos, at nærmere Meddelelse kan imødeses om Udfaldet af den Brevveksling, som Indenrigsministeriet efter sammes ovennævnte Skrivelse in fine er sindet at indlede med Udenrigsministeriet i Anledning af det af Lagtinget fremsatte Ønske om, at der aabnes Adgang til Indmeldelse i Ulykkesforsikringsforeningen for danske Fiskere gennem de danske Konsulater i Udlandet.

Efter Afbenyttelsen forventes det Indesluttede tilbagesendt.

Alberti.

Rentzmann.

Til
Amtmanden over Færøerne.

Den 15de September fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Til Udvalget er henvist 1) En Skrivelse af 26de November f. A. fra Justitsministeriet til Amtmanden over Færøerne, hvormed fremsendes Anmodning

om Læmpelser for Færøernes Vedkommende i Lov Nr. 54 af 1ste April 1905 om Søfolks Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde i Søfartsvirksomhed, og i Forbindelse dermed gives Tinget forskellige Meddelelser i Anledning af sammes Betænkninger angaaende nævnte Lov, 2) En Skrivelse af 4de f. M. fra Medlem af Tinget O. Effersøe om at tage under Overvejelse Bestemmelserne om Søfolks Ulykkesforsikring samt i Forbindelse dermed Spørgsmaalet om Ordningen af Ulykkesforsikringsvæsenet paa Færøerne i sin Helhed.

Udvalget skal med Hensyn hertil anføre:

Tinget har i 1905 haft til Behandling Spørgsmaalet om Udvidelse til Færøerne af Lov 1ste April 1905 om Søfolks Forsikring mod Følgerne af Ulykkestilfælde i Søfartsvirksomhed (jfr. Lagtingstidende for 1905 A. Side 13, 239, 244 og B. Side 96). Der blev da fremdraget forskellige Punkter, m. H. til hvilke der herskede Uklarhed, eller som man ønskede ændrede. Endvidere har Tinget i den overordentlige Samling i 1906 behandlet Sagen om Udvidelse til Færøerne af Lov Nr. 65 af 30te Marts 1906 om Udvidelse af Lov Nr. 71 af 30je April 1900 om danske Fiskeres Ulykkesforsikring til ogsaa at omfatte anden Søfartsvirksomhed m. v. Med Hensyn til Forhandlingerne i 1906 henvises til Tillæg til Lagtingstidende for 1906, Side 27 og særlig til Side 28 Post II. 1 og 2.

De fleste Punkter, som man i 1905 og 1906 henledede Regeringens Opmærksomhed paa, ere ifølge det foreliggende (fornævnte Anordning og øvrige Udvalget overgivne Aktstykker) ordnede eller nærmere belyste. Imidlertid lader Forholdene vedrørende Ulykkesforsikring af Søfolk paa Færøerne endnu en Del tilbage at ønske — og Udvalget skal gennem en nærmere Omtale af Sagen nedenfor paapege forskellige Mangler i den Henseende.

1. Fiskerskibene faa ikke sjælden en Del af deres Mandskab paa Steder, hvor der ikke er Adgang til at tegne Forsikring i Ulykkesforsikringsforeningen for danske Fiskere eller anden Ulykkesforsikring. Desuagtet har Rederen Forsikringspligt og det deraf følgende betydelige Ansvar for det Mandskab, som kommer ombord saadanne Steder. Han maa bære hele Risikoen, indtil Skibet kommer til en Plads, hvor Forsikring kan tegnes.

Udvalget maa fremhæve, at der ikke er truffet nogen Ordning, hvorefter Skibsmandskab kan indmeldes i Ulykkesforsikringsforeningen for danske Fiskere paa alle de Steder, hvor det er nødvendigt, og navnlig mener man, at den i vedlagte Afskrift af Skrivelse af 14de December 1906 fra Ulykkesforsikringsforeningen for danske Fiskere ommeldte Ordning ikke er fuldt tilfredsstillende, jfr. Tillæg til Lagtingstidende for 1906, Side 28, Post II., 2.

2. Redere og Fiskerskibe have hidtil i Almindelighed forsikret deres Mandskab i Ulykkesforsikringsforeningen for danske Fiskere. Denne Forening benytter ikke kollektiv Forsikring, og man maa følgelig sørge for, at hver enkelt Mand bliver forsikret i Foreningen under sit Navn. Til Bevis for, at der er tegnet Forsikring, sender Foreningen fra København til hvert enkelt Medlem en Medlemsbog. Forsendelsen sker gennem Foreningens Agenter, der besørger Bøgerne videre. Fiskesæsonen for Skibe varer c. Marts Oktober. Hovedmassen af Fiskere antages i Marts, men i Løbet af Sæsonen skifter en hel Del Mandskab, hvorhos Mandskabet lejlighedsvis kompletteres. Fiskerne ere næsten aldrig i Besiddelse af deres Medlemsbøger, naar de møde til Paamønstring, og det er det er derfor vanskeligt at komme til Kundskab om, hvorvidt de forskellige Personer ere forsikrede. Overhovedet er det vanskeligt at holde Rede paa, om Forsikringen for hele Mandskabet til enhver Tid er i Orden. Rederen er i Almindelighed nødt til at overlade til Skipperen at føre Kontrol hermed. Vel skal den Myndighed, der foretager Paamønstringen, paase, at Forsikringsreglerne er iagttagne, men dette er ikke tilstrækkelig betryggende for Rederen. Dels kan Kontrollen ikke ved Paamønstringen gælde ubetinget for hele Fisketiden, da denne sidstes Varighed i Reglen er ubestemt. Udløber Forsikringen i Løbet af Fisketiden, kommer Rederen i Ansvar, hvis Skipperen forsømmer at forny Forsikringen. Endvidere medføre Forholdene ikke sjælden, at Mandskabet ikke kan blive paamønstret, før flere Dage efter at Tjenesten er tiltraadt, jfr. foran Post 1. Endelig frier den Omstændighed, at vedkommende Myndighed har undladt

at paase, at det fornødne vedrørende Forsikring er iagttaget, ikke Rederen for Ansvar.

Rederne af Fiskerskibe ere, naar de vil benytte Forsikring i Ulykkesforsikringsforeningen for danske Fiskere, meget usikkert stillede. Vil de opnaa Sikkerhed, have de ingen anden Udvej end at forsikre i »Danske Skibsrederes gensidige Forsikringsforening for Søfolk«. Derved bliver imidlertid Udgiften større. Medens Forsikring i førstnævnte Forening koster 5 Kr. om Aaret pr. Mand, bliver Betalingen pr. Mand i Rederforeningen c. 12 Kr. aarlig. Dette vilde medføre en altfor følelig Forøgelse af vort Skibsfiskeris Udgifter. Det vilde derfor være meget ønskeligt, om der kunde træffes en Ordning, hvorved Rederne for Fiskerskibe kunde undgaa de foran omtaldte Utemper. Det synes ubilligt at fordre af dem, at de skulle holde Mandskabet forsikret og betale Forsikringssummen, naar man ikke til samme Tid hjælper dem til en Forsikring, som det er dem muligt at gennemføre paa tilfredsstillende Maade.

Udvalget har tænkt sig, at Sagen kunde ordnes derved, at Ulykkesforsikringsforeningen gik ind paa, at ethvert Rederi skulde have Adgang til hvert Aar ved Fiskeriets Begyndelse at opnaa Forsikring af hele det Mandskab, som i Løbet af Fiskesæsonen antages ombord, mod at Rederiet straks deponerede et passende Beløb og dernæst forpligtede sig til ved Fiskesæsonens Udløb at fremsende en Fortegnelse over Mandskabet, affattet efter visse Regler (med Angivelse af hver enkelt Fiskers Navn, Hjemsted m. v.) samt endelig mod at udrede efter Paakrav fra Foreningen, hvad der ifølge en endelig Opgørelse maatte tilkomme Rederiet at betale. Herved vilde Rederiet være sikret, men samtidig vilde Mandskabet opnaa det Gode, som følger med den nuværende Forsikringsmaade, nemlig at Mandskabet er forsikret, ogsaa efter at det har forladt Skibet, for hver enkelt Fiskers Vedkommende saa længe paagældende er Medlem af Foreningen.

I denne Forbindelse skal man henvise til den i Afskrift vedlagte Skrivelse*) af 1ste Februar 1907 fra »Danske Skibsrederes gensidige Forsikringsforening for Søfolk« til Formanden for »Færøernes Skibsførerforening« om eventuel Oprettelse af en særlig Afdeling for Fiskerfartøjer med sin særlige Risiko.

3. Hvad angaar Adgangen til at tegne Forsikring i »Danske Skibsrederes gensidige Forsikringsforening for Søfolk«, da er denne aldeles ikke tilfredsstillende. Tingets Indstilling i den overordentlige Samling i 1906 om, at der bør træffes en Ordning, hvorefter Indmeldelse i nævnte Forening kan ske i samtlige Klareringshavne paa Færøerne eller paa anden hensigtsmæssig Maade, (jfr. Tillæg til Lagtingstidende for 1906, Side 28, Post II., 1.) ses ikke at være tagen til Følge. Forsikring i Foreningen kan, saa vidt bekendt, overhovedet ikke tegnes paa Færøerne. Udvalget henviser iøvrigt til Foreningens Svar vedrørende dette Punkt, som indeholdes i Foreningens i Afskrift vedlagte Skrivelse af 6te Oktober 1906 til Indenrigsministeriet, og man skal tilføje:

Nogle Skibsmandskaber paa Færøerne ere, saavidt man har kunnet bringe i Erfaring, forsikrede i Foreningen. For vedkommende Rederier er det en ikke ringe Ulempe, at man ikke kan ordne Forsikringen paa Færøerne. Desuden kan der pludselig blive Brug for et Skib i Kuffardifart, som har henligget ubenyttet i længere Tid. Rederen, der ikke har forudset et saadant Tilfælde, vil være ude af Stand til at ordne Forsikringen før efter nogen Tids, maaske nogle Ugers, Forløb. Han kan da let komme til at staa overfor to ham lige uheldige Muligheder: Enten at undlade at benytte Skibet eller at overtræde Loven og tage den dermed følgende Skade og Risiko.

4. Den Erstatning, som »Ulykkesforsikringsforeningen for danske Fiskere« yder Fiskere paa Færøerne, vil i visse Tilfælde blive forholdsvis ringe. I saa Henseende bemærkes:

Foreningen yder ikke Erstatning for Nedsættelse af Arbejdsevnen, hvis endelige Følge endnu ikke er bestemt, før fra Udløbet af den 13de Uge efter Ulykkestilfældet at regne.

Denne Begrænsning er en Følge af, at Staten for de første 13 Ugers

*) Udelades her.

Vedkommende gennem de af den støttede Sygekasser giver Folk, der er blevne syge ved Ulykkestilfælde, en lignende Støtte, som den yder, vedrørende Sygdom af samme Aarsag i den efter Udløbet af de første 13 Uger af Sygdommen forløbende Tid, ved sit Bidrag til Ulykkesforsikringen for Søfolk (særlig Fiskere), jfr. Lov Nr. 85 af 12te April 1892 og Anordning Nr. 261 af 24de November 1893.

Imidlertid har man Erfaring for, at Sygekasser hidtil ikke har kunnet trives paa Færøerne, og dette har forskellige naturlige Grunde. Befolkningen er lidet vænnet til Sammenslutninger til fremme af fælles Formaal; men desuden er det yderst vanskeligt — og dette er Hovedsagen — at danne Sammenslutninger, hvor Bebyggelsen er saa spredt, som Tilfældet er paa Øerne. Endvidere findes der i Forhold til Arealet og tildels ogsaa i Forhold til Befolkningens Antal faa Læger. Naar undtages Thorshavn, har man intet Valg, naar Spørgsmaalet om Antagelse af Læger til en Sygekasse skal afgøres. Man har kun den enkelte Læge at henvende sig til, og dette vil selvfølgelig ofte vanskeliggøre Tilvejebringelse af Overenskomst om Vilkaarene for Lægens Hjælp til Sygekassens Medlemmer. Der findes ogsaa kun to Sygekasser paa Øerne, nemlig i Thorshavn og Klaksvig, hvoraf kun den ene har opnaaet at blive statsanerkendt.

Som Følge af forannævnte Forhold er man paa Færøerne næsten helt afskaaren fra at nyde godt af Statens Tilskud til Sygekasserne, og det synes derfor ikke ubilligt, om der blev truffet den Ordning for Øernes Vedkommende, at Medlemmer af »Ulykkesforsikringsforeningen for danske Fiskere«, som ikke er Medlemmer af en Sygekasse, faa Bistand af Foreningen ogsaa inden Udløbet af 13 Uger fra Ulykkestilfældet. For dog at udelukke helt smaa Skader fra Erstatning kunde man f. Eks. sætte Grænsen med 4 Uger jfr. Sølov af 1ste April 1892 § 90, cfr. Adg. Nr. 203 af 4de Novbr. s. A.

5. Det vilde være meget ønskeligt, om man kunde naa dertil, at alle voksne Mandspersoner paa Færøerne blev forsikrede mod Ulykkestilfælde. Gennemgaaende drive alle Mænd paa Øerne i større eller mindre Omfang Fiskeri som Erhverv. De yngre Mænd fare gerne med Fiskerskibene i c. 7 Maaneder aarlig og drive Fiskeri med Baad i Forbindelse med Jordbrug eller andet Erhverv Resten af Aaret. I noget ældre Alder pleje Mændene at fiske med Baad lejlighedsvis hele Aaret afvekslende med andet Erhverv. Ved Fiskeri og ved Færdsel paa Havet med Baad i det hele taget, som efter Omstændighederne maa foregaa i stort Omfang ogsaa udenfor Fiskerinæringen, er Færingerne meget udsatte for Ulykkestilfælde. Ogsaa paa Landjorden er Færingernes Erhverv forbundet med betydelig Fare, f. Eks. ved Fuglefangst.

Tvungen Ulykkesforsikring haves for Tiden her paa Øerne alene i Henhold til Lov Nr. 54 af 1ste April 1905 om Søfolks Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde i Søfartsvirksomhed, der bestemmer, at Søfolk i danske Skibe, der er maalte til 20 Reg. Tons Brutto eller derover, skal være forsikrede efter de i Loven givne Regler.

Frivillig Ulykkesforsikring kan paa Øerne tegnes i den af Staten i Henhold til Lov Nr. 71 af 3dje April 1900 om danske Fiskeres Forsikring i Ulykkestilfælde stiftede og af Staten støttede Forening »Ulykkesforsikringsforeningen for danske Fiskere«, jfr. Lov Nr. 65 af 30te Marts 1906. Et Eksemplar af denne Foreningens Vedtægter (af 30te September 1906) vedlægges Betænkningen.*)

Endvidere haves en helt privat Forening »Forsikringsforeningen for forulykkedes efterladte paa Færøerne«, hvis Vedtægter*) ligeledes vedlægges.

Denne sidste Forening har bestaaet i 25 Aar, men har i de senere Aar været i Tilbagegang med Hensyn til Medlemstal. Aarsagen hertil er formentlig den Konkurrence, som er opstaaet ved fornævnte Lov Nr. 54 1905. Det er beklageligt, at Foreningen gaar tilbage, idet den ikke kan erstattes af den Ulykkesforsikring, som man kan tegne i Medfør af Lov Nr. 54 — 1905 eller Lov Nr. 71 — 1900 og Lov Nr. 65 — 1906. »Forsikringsforeningen for forulykkedes efterladte« forsikrer vel ikke ligesom de i Henhold til nævnte Love stiftede Foreninger mod Følger af Skade, som ikke har Døden til Følge, men paa den anden

* Udelades her.

Side yder førstnævnte Forening Erstatning i alle Tilfælde af Dødsfald ved Ulykke i Modsætning til de andre Foreninger, der kun forsikre mod Følger af Ulykkestilfælde i visse Erhverv.

Hovedulempen ved de oftnævnte Forsikringsforeninger nede i Kongeriget er, at den Forsikring, som disse yde, er knyttet til visse Erhverv. Denne Ulempe er særlig fremtrædende paa Færøerne, hvor de enkelte Personer kun i ringe Grad ere knyttede til bestemte Erhverv. Det er f. Eks. ret almindeligt, at den samme Person afvekslende fungerer som Fisker, Jordbruger, Fuglefanger eller Tømmermand, og i alle disse forskellige Erhverv er han udsat for at komme til Skade, men af de nævnte Erhverv omfatter Ulykkesforsikringen kun hans Virksomhed som Fisker. Der er derfor her paa Øerne stærk Trang til Oprettelse af en alsidig Ulykkesforsikring, omfattende alle Erhverv, og en saadan Forsikring er formentlig af de forannævnte Grunde mere paakrævet paa Færøerne end i den øvrige Del af Kongeriget, hvor der hersker en betydelig større Deling af Arbejdet.

Forsikringen burde forene det Gode, som findes i den bestaaende færøske Forsikring, at den er almindelig (omfatter alle, der ere indtegnede i Forsikringen, uden Hensyn til Erhverv) med visse Fordele, som f. Eks. Forsikringen efter Lov Nr. 54 af 1905 frembyder, at den er tvungen og omfatter alle Følger af Ulykkestilfælde.

Forsikringen maatte nødvendigvis støttes af Staten paa lignende Maade, som Ulykkesforsikringsforeningen for danske Fiskere. Den burde under Statens Overtilsyn bestyres paa Færøerne, dog saaledes, at Afgørelsen af Erstatningskrav maatte henhøre under Arbejderforsikrings-Raadet.

I Henhold til foranførte skal Udvalget foreslaa, at Tinget indgaar til Justitsministeriet med følgende Indstilling:

1. Lagtinget tillader sig, med Henvisning til den af vedkommende Udvalg afgivne Betænkning, at anmode Justitsministeriet om at søge de Mangler, der for Færøernes Vedkommende ere til Stede med Hensyn til Søfolks (deri indbefattet Fiskeres) Forsikring mod Følgerne af Ulykkestilfælde i deres Virksomhed afhjulpne.
2. Lagtinget udtaler det i høj Grad ønskelige i, at der for Færøernes Vedkommende tilvejebringes en alle voksne Mandspersoner omfattende tvungen Forsikring mod Følgerne af Ulykkestilfælde, og anmoder Ministeriet om at tilkendegive for Lagtinget, hvorledes Ministeriet vil stille sig til Spørgsmaalet om en eventuel Ordning i den Retning.

De i Betænkningen ommeldte Skrivelser af henholdsvis 14de December og 6te Oktober 1906 fra »Ulykkesforsikringsforeningen for danske Fiskere« og »Danske Skibsrederes gensidige Forsikringsforening for Søfolk« til Indenrigsministeriet ere saalydende:

Ulykkesforsikringsforeningen
for
danske Fiskere.

København, den 14de December 1906.

Til Indenrigsministeriet.

I Skrivelse af 27de f. M. har det høje Ministerium paa Grund af en af Færøernes Lagting afgiven Indstilling angaaende Spørgsmaalet om, hvilke Lem-

pelser der for Færøernes Vedkommende maatte være Anledning til at foretage i Lov Nr. 54 af 1ste April 1905 om Søfolks Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde i Søfartsvirksomhed, forlangt en Udtalelse fra Bestyrelsen med Hensyn til det i nævnte Indstilling udtalte Ønske om, at der maatte blive truffet en Ordning, hvorefter Redere kunne indmelde deres Mandskab i Ulykkesforsikringsforeningen for danske Fiskere, hvad enten Mandskabet samtykker deri eller ej, og Indmeldelser kunne ske overalt paa Øerne, eventuelt hos enhver Skydsskaffer, samt angaaende et af Justitsministeriet i Skrivelse af 8de August d. A. stillet Forslag om en nærmere angiven Ordning for Færøernes Vedkommende i den førnævnte Lovs § 37. 2det Stykke.

Saaledes foranlediget skal man herved med Bilagenes Tilbagesendelse meddele følgende først med Hensyn til Spørgsmaalet om Redernes Adgang til at indmelde deres Mandskab i Foreningen, hvad enten dette samtykker deri eller ej. Ved sin Behandling af Sagen og den derpaa følgende Indstilling er Lagtinget gaaet ud fra Ordene i Foreningens Vedtægter af 29de September 1900 og 2den April 1904 § 4, hvorefter Foreningen ikke indlader sig paa at slutte Kontrakt med en Arbejdsgiver om Forsikring af de Folk, som han maatte antage til at fiske for hans Regning, men vedkommende, der arbejder for andre, maa selv indmelde sig i Foreningen. Med de i denne Bestemmelse brugte Udtryk har man villet tilkendegive, at Foreningen ikke ydede kollektiv Forsikring, men kun Forsikring for navngivne Personer. Den nævnte Bestemmelse er imidlertid bleven omskreven i de nu gældende, under 30te September d. A. stadfæstede Vedtægter, i hvis § 4, 2det Stykke, det er udtrykkelig anført, at Rederen kan indmelde de af ham forhyrede Folk i Foreningen, uden at det i saa Henseende fordres, at Rederen skal godtgøre, at han har den Forhyredes Samtykke til Indmeldelsen. Den saaledes trufne Ordning fyldestgør formentlig Lagtingets Ønske.

Med Hensyn til Ønsket om, at Adgangen til at indmelde sig i Foreningen gøres saa let som mulig paa Færøerne, eventuelt saaledes, at Indmeldelse kan ske hos enhver Skydsskaffer, skal man dernæst under Henvisning til Bestyrelsens Skrivelse af 12te Juli d. A. til det høje Ministerium oplyse følgende:

Bestyrelsen har delt Færøerne i Distrikter, et for hvert Syssel og 2 for Strømø Syssel, og man har formaaet Sysselmændene til at være Foreningens Repræsentant i det dem underlagte Syssel, dog saaledes, at Sysselmanden for Strømø Syssel, som bor i Vestmanhavn, kun er det for Nordstrømø Præstegæld, medens Kammerassessor, Postekspeditør Danielsen i Thorshavn er vedblevet at være Repræsentant for Sydstrømø Præstegæld. Disse Repræsentanter har man opfordret til, for saa vidt der efter deres Kendskab til de stedlige Forhold maatte være Trang dertil, da om muligt paa hvert Sted, hvor der findes en Skydsskaffer, at antage Underrepræsentanter, hos hvem Indmeldelse kan finde Sted.

Endelig skal man med Hensyn til den af Justitsministeriet ønskede Ændring af § 37, 2det Stykke, i Lov Nr. 54 af 1ste April 1905 bemærke, at den nævnte Ændring, der skulde gaa ud paa, at Udbetaling af Skadeserstatninger paa Færøerne skulde ske igennem Landfogden paa Arbejderforsikrings-Raadets Vegne, formentlig ikke lader sig gennemføre. I Henhold til Lov Nr. 71 af 3dje April 1900 om danske Fiskeres Forsikring i Ulykkestilfælde § 5, 4de Stk., skal nemlig samtlige Udbetalinger af Forsikrings- og Dagpenge-Beløb ske ved Ulykkesforsikringsforeningen og ikke gennem Arbejderforsikrings-Raadet. Naar vedkommende Forsikringsberettigede ikke har udtalt andet Ønske, sker alle Udbetalinger af Forsikringsbeløb og Dagpenge paa Færøerne efter Foranstaltning af Foreningens Bestyrelse gennem vedkommende Repræsentant, hvilken Ordning ventelig er bedst stemmende med de Forsikringsberettigedes Interesser.

* * *

Danske Skibsrederes
gensidige Forsikringsforening
for Søfolk.

København, den 6te Oktober 1906.

Til Indenrigsministeriet.

I Skrivelse af 9de Juli d. A. har det høje Ministerium anmodet om Bestyrelsens Udtalelser i Anledning af Skrivelse fra Justitsministeriet, hvori dette har begært en Udtalelse med Hensyn til et i en Indstilling fra Færøernes Lagting fremsat Ønske om, at Indmeldelse i »Danske Skibsrederes gensidige Forsikringsforening for Søfolk« maa kunne ske i samtlige Klareringshavne paa Færøerne eller paa anden hensigtsmæssig Maade.

Bestyrelsen skal tillade sig i denne Anledning at udtale følgende:

Det fremgaar af den af et Udvalg i Lagtinget under 21de September f. A. afgivne Betænkning, at der paa nævnte Tidspunkt var registreret som hjemmehørende paa Færøerne eller var under Registrering sammesteds 16 Handelsfartøjer, heri indbefattet Hvalfangerskibe, og 133 Fiskerfartøjer. Det Antal Søfolk, der er beskæftiget i Handelsfartøjer, er altsaa saa ringe, at der ikke synes, af Hensyn til Ordningen af deres Forsikring, at være Grund for Foreningen til at aabne Adgang til at tegne denne i samtlige Klareringshavne paa Færøerne, saa meget mindre som den Form, under hvilken Forsikring tegnes her i Foreningen (kollektiv Forsikring), gør det nødvendigt, at der bliver Adgang til at tegne Forsikring paa et saa stort Antal Pladser.

Medens Bestyrelsen saaledes ikke, af Hensyn til Forsikringen af de færøske Handelsfartøjers Besætninger, kan finde tilstrækkelig Grund til at træffe nogen særlig Ordning for Færøerne, stiller Forholdet sig noget anderledes for Fiskerfartøjernes Vedkommende. De paa disse beskæftigede Søfolk udgør et saa stort Antal, at der vil være Anledning til at træffe særlige Foranstaltninger med Hensyn til Ordningen af deres Forsikring, og Bestyrelsen skal under visse Betingelser være villig til at træffe saadanne. Til Motivering af det Standpunkt, Bestyrelsen i denne Henseende maa indtage, skal den knytte følgende Bemærkninger til den ovennævnte, af et Udvalg i Lagtinget under 21de September f. A. afgivne Betænkning.

Udvalget har i denne Betænkning (ad Punkt 2. b.) gjort opmærksom paa de Vanskeligheder, der for færøske Fiskerfartøjer vil være forbundet med en Ordning, der ikke tillader Fartøjets Reder, forinden Fartøjet gaar i Fart, at tegne Forsikring for dets Besætning, uanset hvilke eller hvor mange Personer denne kommer til at bestaa af. Disse Vanskeligheder vil ikke frembyde sig ved den Ordning af Forsikringen, der er truffet i »Danske Skibsrederes gensidige Forsikringsforening for Søfolk«. Rederen tegner her Forsikring for Fartøjets samlede Besætning, og han betaler en Grundpræmie af det Antal Personer, han anslaar den til, hvilken Præmie ved Aarets Udgang reguleres efter det *Antal Personer*, den i Aarets Løb faktisk har bestaaet af. Forsikringen gælder saa den hele Besætning, og Foreningen bærer Risikoen i Henhold til Loven for denne. Rederen kan forøge eller formindske Besætningen eller helt eller delvis skifte Folkene, uden at dette har Indflydelse paa Foreningens Ansvar.

I Punkt 2. c. har Udvalget gjort opmærksom paa Ønskeligheden af, at Rederen kun kommer til at betale Præmie for en saa stor Del af Aaret, som paagældende Fisker har faret med Skibet. En saadan Ordning er truffet i vor Forening, hvorom vi henvise til vore Loves § 10, ifølge hvilken Præmien ved Aarets Udgang reguleres tillige efter det *Antal Dage*, de paagældende Folk har været forhyrede.

I Punkt 2. d. har Udvalget fremhævet, at det vil være vanskeligt eller umuligt for en Reder, hvis Skib sædvanlig benyttes til Fiskeri, men midlertidig helt eller delvis benyttes til Transport af Gods, at afgøre, om Skibet i et givet Tilfælde anses for at være Fiskerfartøj eller ej. Da vor Forening overtager For-

sikring i Henhold til Lov af 1ste April 1905, uanset om Skibet driver Fiskeri eller er i Fragtfart, er det ikke nødvendigt ved Forsikring her i Foreningen forud at opgive, om Skibet vil blive anvendt i Fiskeridrift eller i Fragtfart.

I Bemærkningerne til Punkt 7 har Udvalget fremhævet Nødvendigheden af at kende Enkelthederne med Hensyn til Ordningen af den i Lov om Søfolks Ulykkesforsikring § 23 ommeldte Forsikring, hvorefter Rederens Risiko skal overtages af et statsanerkendt Selskab af Redere under gensidigt Ansvar. Til de af Udvalget i saa Henseende særlig fremdragne Spørgsmaal skal vi bemærke følgende:

ad 7. a. Færøske Redere, der har Forsikringspligt i Henhold til Lov af 1ste April 1905, kan blive Medlemmer af Danske Skibsrederes gensidige Forsikringsforening for Søfolk, jfr. denne Lovs § 2.

ad 7. b. Rederen kan i vor Forening forsikre Besætningen forud, uden Hensyn til dens Størrelse eller til af hvilke Personer den bestaar, se Bemærkningerne ovenfor ad Punkt 2. b.

ad 7. c. Rederen betaler kun Præmie for den Del af Aaret, i hvilken vedkommende forsikrede er i hans Tjeneste, se Bemærkningerne ovenfor ad Punkt 2. c.

Det vil til ovenstaaende Bemærkninger til Lagtingsudvalgets Betænkning ses, at den Ordning af Forsikringen, der er truffen i »Danske Skibsrederes gensidige Forsikringsforening for Søfolk«, i det væsentlige tilfredsstiller de i Udvalgets Indstillinger fremsatte Ønsker. Overfor Udvalgets Ønske om, at Indmeldelse i Foreningen maa kunne ske i samtlige Klareringshavne paa Færøerne eller paa anden hensigtsmæssig Maade, skal Bestyrelsen henstille, om det, henset til den ovenfor fremstillede Ordning af Forsikringen, ikke vilde være tilstrækkeligt, om der i de vigtigere Havne paa Færøerne ansattes Tillidsmænd for Foreningen med Fuldmagt til at optræde paa dennes Vegne. Bestyrelsen skal saavel i denne Henseende som overfor andre Foranstaltninger med Hensyn til Forsikringens Ordning, der maatte ønskes fra de færøske Rederes Side, være villig til at træffe en for de særlige Forhold paa Færøerne afpasset Ordning. Men Bestyrelsen kan ikke skride hertil, uden at den faar Vished for, at de færøske Redere i tilstrækkelig stor Udstrækning ønske at forsikre hos Foreningen, og den kan derfor ikke træffe Foranstaltninger af den omhandlede Art, saa længe der ikke foreligger Tilkendegivelse fra de nævnte Rederes Side om, at de ønsker saadanne foretagne.

De med det høje Ministeriums Skrivelse fremsendte Bilag følge hermed tilbage.

Ved Sagens *2den Behandling den 17de September* vedtoges dens Overgang til 3dje Behandling med 17 Stemmer mod 0.

Ved *3dje Behandling den 21de September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald:

Ja stemte: J. Poulsen, Nielsen, Provsten, Skaalum, Hentze, Michelsen, Johannesen, Olsen, T. J. Petersen, Samuelsen, H. A. Djurhuus, Evensen, Skarð, Winther, Konoy, N. Djurhuus, Dahl, Weihe og Formanden. *Stemte ikke:* Patursson og Dam. *Fraværende:* Effersøe, — og var Forslaget saaledes vedtaget med 19 Stemmer mod 0.

Den 26de September oplæstes og vedtoges følgende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 26de September 1908.

Til

Justitsministeriet.

Ved Skrivelse af 26de November f. A. til Amtmanden over Færøerne har det høje Ministerium fremsendt Anordning om Lempelser for Færøernes Vedkommende i Lov Nr. 54 af 1ste April 1905 om Søfolks Forsikring mod Ulykkestilfælde i Søfartsvirksomhed og i Forbindelse dermed givet Lagtinget forskellige Meddelelser i Anledning af sammes Betænkninger angaaende nævnte Lov.

Efter at Amtmanden havde oversendt den nævnte Skrivelse med Bilag til Lagtinget, har Sagen været behandlet i et Udvalg, hvortil derefter er henvist en Skrivelse af 4de August d. A., hvori Lagtingsmand Effersøe henstiller til Overvejelse Bestemmelserne om Søfolks Ulykkesforsikring samt i Forbindelse dermed Spørgsmaalet om Ordningen af Ulykkesforsikringsvæsenet paa Færøerne i sin Helhed.

Vedkommende Udvalg har i Sagen afgivet en Betænkning, som man tillader sig at vedlægge.

Ved Sagens endelige Behandling i Tinget den 21de dennes vedtoges ved Navneopraab enstemmig Udvalgets Forslag, der er saalydende:

(Se Udvalgsbetænkningen).

Med Henvisning til det i Udvalgsbetænkningen anførte tillader man sig at indstille Sagen til det høje Ministeriums gunstige Forsorg.

For Ordføreren

C. Berentsen. *A. Samuelsen.*

Joen Poulsen.

XX. Forsikring af Motorfartøjer.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes nedenstaaende Skrivelser fra Justitsministeriet:

Justitsministeriet.

København, den 6te Marts 1908.

Ved hoslagt at tilstille Hr. Amtmanden et direkte hertil indkommet Andragende med Bilag fra »Færøernes gensidige Forsikringsforening for Motorfartøjer« »Motor«, hvori navnlig anholdes om, at der maa blive tilstaaet Foreningen Tilskud af Statskassen, samt om at den maa blive anerkendt som Forsikrer af Fartøjer, der hæfte for Laan af Statslaanefonden, skal man anmode Dem om at forelægge Sagen for Lagtinget i dettes næste Samling, hvorefter den med Tingets Erklæring og Deres Udtalelser forventes paany indsendt hertil.

I Forbindelse med foranstaaende skal man meddele, at der paa Forslaget til Tillægsbevillingsloven for indeværende Finansaar under § 20 V. E. er søgt erhvervet Bemyndigelse for Justitsministeriet til at udbetale det Beløb af 2000 Kr., der ved Bevilling for Finansaaret 1907—08 under samme Konto er stillet til Ministeriets Disposition til Forsikring af Motorfartøjer, samt at der yderligere paa Forslaget til Finansloven for Finansaaret 1908—09 søges stillet et Beløb af indtil 4500 Kr. til Disposition for Ministeriet til samme Formaal.

For saa vidt Andragendet gaar ud paa Statstilskud, vil Spørgsmaalet altsaa dreje sig om, hvorvidt der vil være Grund til at tillægge den paagældende, nystiftede Forening Andel i disse Beløb fremfor eller i Forbindelse med »Suderø Fiskeriforsikring« under hvilken der — saaledes som det fremgaar af den med Amtets Skrivelse af 19de November f. A. hertil indsendte Sag — eventuelt paatænkes dannet en særlig Afdeling for Forsikring af Motorfartøjer, hvorved bemærkes, at Afgørelsen af hvorledes en eventuel Fordeling skal finde Sted, særlig vil komme til at afhænge af Antallet af de i hver af Foreningerne forsikrede Motorfartøjer af enhver Art i Forbindelse med de respektive Forsikringssummers Beløb og Præmiernes Størrelse.

Alberti.

Rentzmann.

Til
Amtmanden over Færøerne.

* * *

Det i Ministeriets Skrivelse ommeldte Andragende er saalydende:

Thorshavn, den 2den Februar 1909.

Til
Justitsministeriet.
København.

Som det vil være det høje Justitsministerium bekendt, har Forsikringsforholdene for Motorfartøjer paa Færøerne ladet meget tilbage at ønske. Man

har ikke kunnet faa saadanne Fartøjer forsikrede til rimelige Pris uden i »Suderø Fiskeriforsikring«, men denne har kun antaget egentlige Dæksfartøjer, og Optagelse i denne Forening har medført Udelukkelse til at bruge de forsikrede Fartøjer til andet end Fiskeri. Da det er af stor Betydning for Rentabiliteten af de omneldte Fartøjer, at Ejerne kan bruge dem til hvad som helst, har Adgangen til »Suderø Fiskeriforsikring« været til liden Gavn — selv for Ejerne af Fartøjer, som have kunnet optages.

Forholdene har ikke alene været uheldige for Folk, der allerede har anskaffet sig Motorfartøjer, men der gaar mange og venter paa Oprettelse af en Forsikring, inden de tør anskaffe sig saadanne Fartøjer. De nuværende Forhold ere en stor Hæmsko paa Udviklingen.

Der har imidlertid ikke været noget at gøre ved det; der har ikke været Fartøjer nok til Dannelse af en egen Forsikring. Men nu er Tallet paa Motorfartøjer steget til c. 40, og deres samlede Værdi maa være c. 300,000 Kr. Tiden er da vistnok inde til Oprettelse af en Forsikring.

I Erkendelse heraf er der paa et Møde her i Byen den 26de f. M. af Motorfartøjsejere stiftet: Færøernes gensidige Forsikringsforening for Motorfartøjer »Motor«. Et forelagt Lovforslag blev foreløbig vedtaget. Det blev bestemt, at Tegning af Medlemmer og Afholdelse af Generalforsamling til Foreningens endelige Organisation skulde udsættes, indtil der var indhentet Oplysning om det høje Ministeriums Stilling til nogle for Foreningen vigtige Spørgsmaal. Endelig sammentraadte vi undertegnede Smed N. Jenson, Fabrikant V. Lützen og Skipper Marius Rein, alle af Thorshavn, og Skipper Morten Johan Mortensen af Argir til et Udvalg, som har den Opgave at føre Sagen frem, saaledes at Foreningen snarest muligt kan endelig organiseres.

Idet vi herslagt lade følge en Afskrift af de vedtagne Love, tillade vi os at forespørge, om Foreningen kan blive anerkendt som Forsikrer af Fartøjer, der hæfte for Laan af Stats-Laanefonden, og i bekræftende Fald, hvor stort et Antal af Fartøjer — og med hvilken Forsikringssum — der vil blive krævet som indtegnede i Foreningen. Vi gøre opmærksom paa, at det vil lette Foreningens Stiftelse, hvis Fordringerne i saa Henseende ikke sættes for højt. Naar Foreningen først er stiftet (og endelig organiseret) vil Medlemmernes Antal snart stige.

Vi tillade os endvidere at spørge, om der vil blive ydet Foreningen Tilskud til Administrationsomkostninger, og i bekræftende Fald: hvor meget. Dette er et meget væsentligt Spørgsmaal, da disse Omkostninger, selv om man gør sit yderste for at indskrænke dem, efter Fartøjernes Art og ringe Værdi samt de lokale Forholds Beskaffenhed, maa blive forholdsvis store.

Vi ere bekendte med, at der i sin Tid i Lagtinget nærmest var Tale om Tilskud til Forsikring af Motorfiskerfartøjer, men vi mene at vide, at en senere opnaaet Bevilling gælder Motorfartøjer i Almindelighed. Foreningen er derfor bleven stiftet som omfattende alle Motorfartøjer paa Færøerne, og vi tillade os at anmode om, at der maa blive erhvervet Hjemmel til at yde Foreningen Tilskud, hvis der skulde være Tvivl om Berettigelsen til at udbetale det bevilgede Tilskud til Foreningen. Bevæggrunden til at stifte Foreningen som omfattende alle Motorfartøjer har dels været den at lette selve Stiftelsen og sikre Foreningens Bestaaen i dens første Levetid; der er nemlig mange af Motorfartøjerne, som ikke ere Fiskerfartøjer. Dels har man villet imødekomme et almindeligt Ønske blandt Ejerne af Motorfartøjer om Bevægelsesfrihed. Det er af største Betydning for dem at kunne bruge deres Fartøjer paa den Maade, som til enhver Tid betaler sig bedst. f. Eks. til Passagerfart, Vareførsel og Postfart. Ogsaa for Ejerne af saadanne Fartøjer, som slet ikke bruges til Fiskeri, er det af største Vigtighed at komme med i Foreningen; de kan jo praktisk taget ikke faa deres Fartøjer forsikrede paa anden Maade.

Af Lovens § 46 vil det ses, at der er truffet Bestemmelse om Sikring af Panthavernes (Stats-Laanefondens) Interesser, selv om vedkommende Forsikringstager taber sine Medlemsrettigheder. Denne Panthavernes begunstigede Stilling kan imidlertid ikke vel være ubegrænset i Tid, og vi tillade os at udbede os et Forslag fra det høje Ministerium om en Ændring i Loven, som med-

fører en saadan Begrænsning, uden dog at gaa Stats-Laanefondens Interesser for nær.

I det hele vilde vi sætte megen Pris paa, om det høje Ministerium vilde paapege (sandsynlige) Mangler i Loven, saa at den ved Foreningens Organisation kunde endelig vedtages i en saa fuldkommen Skikkelse som muligt.

Vi bede om, at det høje Ministeriums Svar maa blive os tilstillet saa snart som muligt. Sagen er vigtig, og det har Hast med den. Vi sende derfor ogsaa Sagen direkte til det høje Ministerium.

Vi tillade os at slutte med en ærbødig Henstilling om, at der for Fremtiden maa blive indført den Ordning ved Betaling af Renter og Afdrag til Stats-Laanefonden, at der ved saadan Lejlighed kræves Forevisning af Kvittering for Præmiebetaling. Det vil vistnok være et Gode baade for Stats-Laanefonden og Forsikringsforeningen.

Det høje Ministeriums Svar bedes tilstillet medundertegnede V. Lützen.

Allerærbødigst

N. Jensen. *Valdemar Lützen.*

Morten Johan Mortensen. *Marius Rein.*

Justitsministeriet.

København, den 30te April 1908.

Paa Finansloven for Finansaaret 1908—09 er der under § 20—V. E.—Nr. 2 bevilget som forhøjet Tilskud til Suderø Fiskeriforsikring et Beløb af 1500 Kr. og under samme Litra Nr. 3 stillet til Justitsministeriets Disposition til Udbetaling helt eller delvis til et eller flere Selskaber, der paatage sig Forsikring af paa Færøerne hjemmehørende Motorfartøjer, saavel Dæksfartøjer som Halvdæks- og aabne Baade et Beløb af 4500 Kr.

Ved i Fortsættelse af Skrivelse af 6te f. M. at meddele Hr. Amtmanden foranstaaende til Efterretning og videre Bekendtgørelse for Lagtinget, og idet man vedlægger et hertil indkommet Andragende med 1 Bilag fra Suderø Fiskeriforsikring, skal man anmode Dem om at indhente og med Deres egne Ytringer hertil indsende en Udtalelse fra Lagtinget angaaende, hvorledes der rettest bør disponeres med Hensyn til den ovennævnte under Nr. 3 givne Bevilling paa 4500 Kr.

Man skal herved bemærke, at det vil være en Betingelse for Tilskud til begge Motorforsikringer eller en af disse, at der foreligger tilfredsstillende Statuter, at Tilskudets Størrelse vil blive gjort afhængigt af Antallet af de i paagældende Forsikring indtegnede Motorfartøjer, saavel overdækkede som halvdæks- og aabne, samt at Ministeriet saaledes maa forbeholde sig, at der eventuelt kun udbetales en Del af de 4500 Kr. til begge Fiskeriforsikringer tilsammen.

Alberti.

Poul Hansen,
fg.

Til
Amtmanden over Færøerne.

* * *

Det med Ministeriets Skrivelse fremsendte Andragende lyder saaledes:

Trangisvaag, Færøerne, den 4de April 1908.

Til

Justitsministeriet.

Undertegnede Bestyrelse for Suderø Fiskeriforsikring tillader os herved allerærbødigst at ansøge om, at den paa Finansloven for 1907—08 opførte Bevilling af 2000 Kr. til Motorforsikring maa blive os udbetalt.

Vort aarlige Tilskud fra Statskassen har hidtil kun udgjort 1000 Kr., medens Tilskudet til Færøernes gensidige Forsikringsforening for Sejlfartøjer til Fiskeribrug har udgjort 2000 Kr. I Modsætning til sidstnævnte Forening, der har stillet sig absolut afvisende til Forsikring af Motorfartøjer, har Suderø Fiskeriforsikring stillet sig meget imødekommende med Hensyn til saadan Forsikring, hvilket formentlig vil være det høje Ministerium bekendt, bl. a. af vort i Fjor gennem Lagtinget indsendte Andragende om Tilskud til Forsikring af aabne Motorfartøjer og Halvdæksbaade med Motor.

For Motordæksfartøjer har Suderø Fiskeriforsikring staaet aaben i mere end et Aar.

Idet vi henlede Opmærksomheden paa foranmævnte Andragende, tillade vi os at meddele, at Suderø Fiskeriforsikring stadig er villig til at optage ogsaa aabne Motorfartøjer i en særskilt Afdeling under Forudsætning af Tilskud til saadan Forsikring.

Da Suderø Fiskeriforsikring som foran bemærket i Modsætning til alle andre Forsikringsselskaber har stillet sig yderst imødekommende med Hensyn til al Slags Motorforsikring, er det vort Haab, at det høje Ministerium paaskønner denne vor Imødekommenhed ved Anvendelsen af den paa indeværende Aars Finanslov til Ministeriets Raadighed til Motorforsikring foreslaaede Sum af 4500 Kroner.

Allerærbødigst

»Suderø Fiskeriforsikring«

Carl Mortensen, Formand. *N. J. Mortensen.*

Samme Dag fremlagdes endvidere saalydende Skrivelse fra samme Ministerium:

Justitsministeriet.

København, den 15de Maj 1908.

Paa Tillægsbevillingsloven for Finansaaret 1907-08 er der ad § 20. V. E optaget en saalydende Anmærkning:

> Justitsministeriet bemyndiges til efter eget Skøn at disponere helt eller delvis over det under denne Konto som Tilskud til Forsikring af saavel Motordæksfartøjer som aabne Motorbaade bevilgede Beløb af 2000 Kr. til Fordel enten for Suderø Fiskeriforsikring eller for det i Thorshavn den 26de Januar 1908 stiftede Selskab »Færøernes gensidige Forsikringsforening af Motorfartøjer Motor«, eller for begge disse Forsikringer, selv om de ikke opfylde de for Bevillingen stillede Betingelser«.

Ved i Forbindelse med Ministeriets Skrivelse af 30te f. M. at meddele Hr. Amtmanden foranstaaende til Efterretning og videre Bekendtgørelse for Lagtinget, skal man anmode Dem om at indhente en Udtalelse fra Lagtinget angaaende Beløbets nærmere Anvendelse, hvilken Udtalelse derefter forventes indsendt hertil, ledsaget af Deres egne Ytringer over Sagen.

Alberti.

Poul Hansen,
fg.

Til
Amtmanden over Færøerne.

. . . . . .

Ved Sagernes *foreløbige Behandling den 4de August* henvistes den ved den førstanførte Skrivelse forelagte Sag efter Forslag af Effersøe med 15 Stemmer mod 0 til et Udvalg paa 3 Medlemmer, hvortil ogsaa de to andre Sager henvistes efter Forslag af Formanden med henholdsvis 17 og 16 Stemmer mod 0. Til Medlemmer af Udvalget valgtes *den 5te August* uden Afstemning: *Effersøe, P. C. Johannesen* og *Nielsen.* Endelig henvistes til samme Udvalg et den 13de August fremlagt Andragende fra »Færøernes gensidige Forsikringsforening for Motorbaade til Fiskeribrug« om Del i det bevilgede Statstilskud til Forsikring af Motorfartøjer.*)

Den 3dje September fremlagdes følgende af Udvalget (Ordfører: Effersøe) afgivne

Betænkning.

Til Udvalgets Betænkning foreligger:

1) Skrivelse af 6te Marts 1908 fra Justitsministeriet til Amtmanden over Færøerne med et Andragende med Bilag fra Færøernes gensidige Forsikringsforening for Motorfartøjer« »Motor« af Thorshavn om Statstilskud m. v.
2) Skrivelse af 30te April s. A. fra samme til samme med Afskrift af et Andragende med Bilag fra Suderø Fiskeriforsikring om Do.
3) Ansøgning af 7de d. M. med Bilag fra »Færøernes gensidige Forsikringsforening for Motorbaade til Justitsministeriet om do.

Til Skrivelse Nr. 2 hører en senere modtagen Fortegnelse over Motorfartøjer, der ere forsikrede i Suderø Fiskeriforsikring, dat. 9de d. M.

Justitsministeriet ønsker Lagtingets Udtalelse om det under Nr. 1 nævnte Andragende og om, hvorledes der rettest bør disponeres med Hensyn til en paa Finansloven for Finansaaret 1908—09 § 20, V., E., Nr. 2 given Bevilling paa 4500 Kr. til Udbetaling helt eller delvis, til et eller flere Selskaber, der paatage sig Forsikring af Motorfartøjer, saavel Dæks- som Halvdæks- og aabne Baade, der høre hjemme paa Færøerne. Skønt det ikke udtrykkelig nævnes i Ministeriets Skrivelse, er det antagelig ogsaa Ministeriets Ønske at erfare Lagtingets Mening om Anvendelsen af et Beløb paa 2000 Kr., der var bevilget paa Finansloven for 1907—08 til Forsikring af Motorfartøjer paa Færøerne, men ikke blev udbetalt, og nu ved Tillægsbevillingsloven for samme Finansaar under § 20 V., E. paany er stillet til Ministeriets Raadighed.

*) Udelades her.

Udvalget skal næst at henvise til Sagen »Forsikring af Motorfiskerfartøjer« i Lagtingstidende for 1907 (Side 49 ff.) samt samme Sag i Tidenden for 1905 og 1906, udtale følgende:

Der findes paa Færøerne, eller er under Oprettelse sammesteds, følgende tre Foreninger, som alle med Gensidighed forsikre Motorfartøjer:

1. Suderø Fiskeriforsikring med Hjemsted i Trangisvaag. Foreningen, der har bestaaet i flere Aar, forsikrer ifølge medfølgende Eksemplar af dens Love*) og af ligeledes medfølgende Ekstrakt-Udskrift*) af Foreningens Forhandlingsprotokol Sejlfiskerskibe, hjemmehørende paa Færøerne, derunder indbefattet al Slags Motorfartøjer (Dæks- Halvdæks- og aabne). Endvidere forsikrer den Motorfartøjer i Transportfart.

Oprindelig forsikrede Foreningen alene Sejlfiskerskike (Dæksfartøjer), men den 5te August 1906 vedtoges ogsaa at forsikre Motordæksfartøjer samt, under Forudsætning af, at Foreningen fik et Statstilskud paa mindst 5000 Kr. aarlig, tillige Halvdæks- og aabne Motorbaade. Fra 1ste Juli d. A. har Foreningen vedtaget at forsikre ogsaa Halvdæks- og aabne Motorbaade, selv om det nævnte Statstilskud ikke opnaaedes. Fra 1ste d. M. har Foreningen endelig aabnet Motorfartøjer i Transportfart Adgang til Forsikring.

I Foreningen er forsikret 14 Motorfartøjer med en Drægtighed af 220 Reg. Tons og Forsikringssum 60,900 Kr. I alt er optaget i Foreningen 64 Fartøjer med en Drægtighed af 4286,61 Reg. Tons og Forsikringssum 474,400 Kr.

2. Færøernes gensidige Forsikringsforening for Motorbaade til Fiskeribrug med Hjemsted i Sørvaag.

Foreningen er nylig dannet. Den forsikrer ifølge medfølgende Eksmpl. af dens Love »paa Færøerne hjemmehørende Motorbaade, hvis Hovedformaal er Fiskeridrift.

I fornævnte Andragende fra Foreningen forklares dette nærmere derhen, »at Foreningen netop er stiftet med det Formaal for Øje at optage alle paa Færøerne hjemmehørende Motorfartøjer, saavel Dæksfartøjer som Halvdæks- og aabne Baade«.

I Foreningen er ifølge hoslagte Fortegnelse forsikret 16 Motorfartøjer (9 Dæksbaade og 7 Halvdæksbaade) til en Forsikringssum af 28,400 Kr.

3. Færøernes gensidige Forsikringsforening for Motorfartøjer »Motor« med Hjemsted i Thorshavn. Foreningen blev ifølge fornævnte Andragende fra Foreningen stiftet den 26de Januar d. A., medens Tegning af Medlemmer og Afholdelse af Generalforsamling til Foreningens endelige Organisation blev udsat, indtil der var indhentet Oplysning om Justitsministeriets Stilling til nogle for Foreningen vigtige Spørgsmaal. Videre er ikke foretaget.

Efter de med Andragendet følgende foreløbig vedtagne Love forsikrer denne »Motorfartøjer, som er hjemmehørende paa Færøerne.« For denne Forening saavel som for de to andre gælder det iøvrigt, at Fiskeriudrustning og Fangst tillige forsikres.

Udvalget mener, at det forannævnte Beløb paa 2000 Kr., som var bevilget paa Finansloven 1907—08 til Forsikring af Motorfartøjer paa Færøerne, og som Ministeriet er blevet bemyndiget til at udbetale ved Tillægsbevillingsloven for samme Finansaar, bør udbetales Suderø Fiskeriforsikring, som var den eneste gensidige Forsikringsforening, der forsikrede Motorfartøjer i nævnte Finansaar, og som i det hele taget har stillet sig meget imødekommende overfor Kravet om Forsikring af saadanne Fartøjer. Dette vil ogsaa være i god Overensstemmelse med, at der, formentlig i Anledning af, at Foreningen forsikrede Motorfartøjer, blev ydet den et ekstraordinært Tilskud fra Statskassen for Januar Fjerdingaar 1907 paa 500 Kroner.

Hvad angaar Bevillingen paa 4500 Kr. for Finansaaret 1908—09 skal bemærkes:

Naar der ses hen til det ikke betydelige Antal Motorfartøjer, som findes paa Færøerne, anser man det for mest naturligt, at der kun oprettedes en enkelt

*. Udeladen her.

Forening, som omfattede alle Øerne. Imidlertid tør man efter de Erfaringer, man har gjort med Hensyn til den hidtilværende Forsikring af Fiskerfartøjer paa Færøerne, gaa ud fra, at paagældende interesserede ikke vil finde sig tilfredse hermed, og at der i alt Fald vil vise sig Trang til en Forening for den sydlige Del af Øerne og en anden for den nordlige. Dette bør vistnok efter Forholdene tages i Betragtning, saaledes at Statstilskudet eventuelt fordeles mellem to Foreninger. At dele Tilskudet yderligere er der derimod ikke Grund til.

De Regler, som gælde for Forsikring, ere formentlig for hver enkelt af de tre fornævnte Foreninger tilfredsstillende.

Med Hensyn til den i Sørvaag hjemmehørende Forening skal undertegnede Nielsen særlig bemærke:

Denne vil antagelig i en nær Fremtid vokse ikke saa lidt, dels derved, at de under Numrene 3: »Prøven« af Sørvaag, 6: »Eva« af Gaasedal, 7: »Stril« af Sørvaag og 13: »Skøjten« af Trangisvaag, for Tiden i »Suderø Fiskeriforsikring« optagne Motorfartøjer formentlig ret snart ville udmelde sig af denne Forening og indmelde sig i den nu stiftede i Sørvaag hjemmehørende Forening, og dels derved, at de mange Motorfartøjer, der ere under Bygning, og som skulle være hjemmehørende paa Vaago, antagelig ville blive forsikrede i denne Forening. Under Forudsætning af, at Suderø Fiskeriforsikring, saaledes som Udvalget foreslaar, alene erholder de paa Finansaaret 1907—08 bevilgede 2000 Kr., taler Billighed for, at der af de 4500 Kr., som ere bevilgede for Finansaaret 1908—09, tillægges den i Sørvaag hjemmehørende Forening et forholdsvis større Beløb. At denne Forening maa komme i Betragtningen ved Fordelingen af det af Statskassen til Forsikring af Motorfartøjer bevilgede Beløb, er saa meget naturligere, som denne Forening allerede har de fleste forsikrede Motorfartøjer.

I Henhold til det anførte skal Udvalget foreslaa, at Tinget vedtager som Svar paa Ministeriets Henvendelse følgende:

Lagtinget foreslaar:

1. at det Beløb paa 2000 Kr., der ved Bevilling paa Finansloven for 1907—08 under § 20 V. E. er stillet til Justitsministeriets Raadighed til Forsikring af Motorfartøjer, bliver udbetalt til den gensidige Forsikringsforening »Suderø Fiskeriforsikring.«
2. At det Beløb paa 1500 Kr., som paa Finansloven for 1908—09 under samme Konto er stillet til Ministeriets Raadighed til samme Formaal, udbetales til højst to af de gensidige Forsikringsforeninger paa Færøerne, som forsikre Motorfartøjer paa Fiskeri og i Varetransport i H. t., hvad der er udtalt i vedk. Udvalgsbetænkning.

Ved *2den Behandling den 8de September* vedtoges det at lade Sagerne overgaa til 3dje Behandling.

Henholdsvis den *15de*, *16de* og *19de September* fremlagdes følgende Ændringsforslag til Udvalgets Forslag:

(368) Følgende Ord i Slutningen af Punkt 2 udgaa:
»i H. t. hvad der er udtalt i vedk. Udvalgsbetænkning.«

Thorshavn, den 13de September 1908.

Oliver Effersøe.

* * *

(379) I Stedet for Udvalgets Forslag sættes:
Lagtinget anbefaler:

1. At det Beløb paa 4500 Kr., som paa Finansloven for 1908—09 under § 20 V. E. er stillet til Justitsministeriets Disposition til Forsikring af Motorfarfartøjer udbetales til een gensidig, Færøerne i deres Helhed omfattende Forening, som dannes ved Sammenslutning af de 3 for Tiden bestaaende Foreninger for Forsikring af Motorfartøjer, — eller i alt Fald 2 af disse —, og som forsikrer saadanne Fartøjer paa Fiskeri eller i Varetransport, under Forudsætning af, at der i Foreningen er indtegnet Motorfartøjer til en samlet Forsikringssum af mindst 100,000 Kroner.
2. At der ved Finansloven for $19^{09}/_{10}$ maa blive søgt bevilget et Beløb af samme Størrelse som Tilskud til en saadan Forening, som under Punkt 1 ommeldt, som første Bidrag af en 6aarig Understøttelse.
3. At der, naar en saadan Forening, som ommeldt under Punkt 1, er dannet, gives den Anerkendelse med Hensyn til Forsikring af Motorfartøjer, hvori der maatte indestaa Fiskerilaan fra Statslaanefonden.
4. At det Beløb paa 2000 Kr., som ved Finansloven for $19^{07}/_{08}$ under § 20 V. E., jfr. Tillægsbevillingsloven for samme Finansaar, ad samme Konto, er stillet til Justitsministeriets Raadighed til Forsikring af Motorfartøjer, udbetales den gensidige Forsikringsforening »Suderø Fiskeriforsikring« helt eller med et saadant Beløb, som maatte skønnes passende til Dækning af den af Foreningen i $19^{07}/_{08}$ baarne Risiko ved Forsikring af Motorfartøjer.

Den 16de September 1908.

C. Bærentsen.

* * *

(406) Under Forudsætning af, at det af Formanden stillede Ændringsforslag ikke vedtages, ændres Ordene »højst to af de gensidige Forsikringsforeninger« i Udvalgets 2det Indstillingspunkt til »højst 3 af de gensidige Forsikringsforeninger«.

Lagtingssalen, den 19de September 1908.

J. Z. Nielsen. *J. Patursson.* *A. C. Evensen.*

Den 19de September fremlagdes endvidere saalydende *Underændringsforslag* (410) til Formadens Ændringsforslag fra *Effersøe*:

Til Post 1)
1. Følgende Ord udgaa:
»som dannes ved Sammenslutning af de 3 for Tiden bestaaende Foreninger for Forsikring af Motorfartøjer, — eller i alt Fald 2 af disse —, og«
2. »indtegnet Motorfartøjer« ændres til: »indtegnet Fartøjer under samme Risiko«.

Til Post 3)
3. »Forening« rettes til »Forsikring« og »dannet« rettes til »tilvejebragt«, hvorhos der i Stedet for »den« indsættes: »vedkommende Forening«.

Til Post 4)
4. Slutningen af Post 4: »helt eller . . . . Motorfartøjer« udgaar.

Ved Sagens *samme Dag* foretagne *3dje Behandling* fremlagdes fremdeles følgende *Underændringsforslag* (Nr. 411) til Formandens Forslag fra *Winther*:

Ad Post 1. Efter Ordet »Forening« i 4de Linie indskydes: *med Sæde i Thorshavn.*

Efter at der med 17 Stemmer mod 0 var givet Tilladelse til, at Winthers Underændringsforslag toges under Forhandling (Nr. 410), sattes det under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 5 stemte for og ingen imod.

Effersøes Underændringsforslag (Nr. 410), Punkt 1—3, bortfaldt ligeledes, idet kun 7 stemte for og ingen imod.

Derefter vedtoges Formandens Ændringsforslag (Nr. 370), Post 1, med 13 Stemmer mod 0, Post 2 med 13 Stemmer mod 0. Post 3 med 17 Stemmer mod 0.

Effersøes Underændringsforslag til Punkt 4 vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

Punkt 4 saaledes ændret vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

Herefter betragtedes de øvrige Forslag som bortfaldne.

De saaledes vedtagne Punkter sattes derpaa samlede under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald:

Ja stemte: J. Poulsen, Nielsen, Hentze, Michelsen, Johannesen, Olsen, Samuelsen, H. A. Djurhuus, Evensen, Skarð, Konoy, Dam, Dahl, Weihe og Formanden. *Stemte ikke:* Provsten, Skaalum, Winther. N. Djurhuus og Effersøe. *Fraværende:* Patursson og T. J. Petersen, og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 15 Stemmer mod 0.

Den 26de September oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færoernes Lagting.

Thorshavn, den 26de September 1908.

Lagtinget har forhandlet om Ministeriets Skrivelser af 6te Marts, 30te April og 13de Maj d. A. med Bilag angaaende Spørgsmaalet om Fordeling af to Beløb paa 4500 Kr. og 2000 Kr., som er bevilgede henholdsvis ved indeværende Aars Finanslov og ved Tillægsbevillingsloven for Finansaaret 1907—08 som Tilskud til Foreninger, der forsikre Motorfartøjer paa Færøerne.

Det i Sagen nedsatte Udvalg har afgivet den herved følgende Betænkning, hvori der fremsættes et Forslag til Tingets Vedtagelse.

Til dette Forslag er der under Sagens videre Behandling fremsat efternævnte herved følgende Ændringsforslag og Underændringsforslag.

1. Ændringsforslag Nr. 379 af 16de d. M. fra Formanden.
2. Underændringsforslag Nr. 410 af 19de s. M. fra Effersøe til fornævnte Ændringsforslag.
3. Ændringsforslag Nr. 368 fra samme af 15de d. M.
4. Ændringsforslag Nr. 411 af 18de s. M. fra Winther.
5. Ændringsforslag af 19de s. M. fra Nielsen, Patursson og Evensen.

Ved Afstemningen over Ændringsforslagene vedtoges Formandens Ændringsforslag Nr. 370 tilligemed Effersøes Underændringsforslag Nr. 410 til Post 4.

Det samlede Forslag vedtoges dernæst endelig med 15 Stemmer.

Lagtingets Indstilling til Ministeriet er herefter saalydende:

Lagtinget anbefaler:

1. at det Beløb paa 4500 Kr., som paa Finansloven for 1908 og under § 20 V. E. er stillet til Justitsministeriets Disposition til Forsikring af Motorfartøjer, udbetales til een gensidig, Færøerne i deres Helhed omfattende Forening, som dannes ved Sammenslutning af de 3 for Tiden bestaaende Foreninger for Forsikring af Motorfartøjer — eller i alt Fald to af disse — og som forsikrer saadanne Fartøjer paa Fiskeri eller i Varetransport, under Forudsætning af, at der i Foreningen er indtegnet Motorfartøjer til en samlet Forsikringssum af mindst 100.000 Kr.,
2. at der ved Finansloven for $19^{09}/_{10}$ maa blive søgt bevilget et Beløb af samme Størrelse som Tilskud til en saadan Forening, som under Punkt 1 ommeldt, som første Bidrag af en 6aarig Understøttelse.'
3. at der, naar en saadan Forening, som ommeldt under Punkt 1, er dannet, gives den Anerkendelse med Hensyn til Forsikring af Motorfartøjer, hvori der maatte indestaa Fiskerilaan fra Statslaanefonden.
4. At det Beløb paa 2000 Kr., som ved Finansloven for $19^{07}/_{08}$ under § 20 V. E., jfr. Tillægsbevillingsloven for samme Finansaar ad samme Konto er stillet til Justitsministeriets Raadighed til Forsikring af Motorfartøjer, udbetales den gensidige Forsikringsforening »Suderø Fiskeriforsikring«.

Iøvrigt tillader man sig at henvise til forskellige med Sagen følgende Bilag.

For Ordføreren

C. Berentsen. *P. C. Johannesen.*

Joen Poulsen.

Til
Justitsministeriet.

XXI. Færingers Fiskeri ved Island.

Den 5te August fremlagdes følgende Skrivelse:

Til
Lagtinget.

Med Henvisning til, at det Forslag, som er fremsat af Flertallet i den dansk-islandske Kommission, hvorefter det hidtidige Fællesskab mellem Danske og Islændere til at drive Fiskeri paa Søterritoriet saavel ved Danmark som ved Island vil kunne foranlediges ophævet ved Beslutning enten fra dansk eller islandsk Side efter 37 Aars Forløb, tillader vi undertegnede os at foreslaa, at

Lagtinget optager til Overvejelse Spørgsmaalet om, hvorvidt der i den Anledning bør foretages noget fra Lagtingets Side til Varetagelse af Færingernes Interesse i Opretholdelsen af det forhaandenværende Fællesskab med Hensyn til Søterritoriet.

Thorshavn, den 4de August 1908.

Fr. Petersen. *Oliver Effersøe.* *C. Olsen.* *Joen Poulsen.* *A. Weihe.*

O. N. Skaalum. *P. C. Johannesen* *Johan C. F. Dam.*

T. J. Petersen. *H. A. Djurhuus.* *A. Samuelsen.*

Ved *den foreløbige Behandling den 26de August* blev det efter Formandens Forslag med 15 Stemmer mod 0 vedtaget at behandle Sagen for lukkede Døre. Efter Forslag af Provsten vedtoges det derefter med 16 Stemmer mod 0 at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil *den 27de s. M.* valgtes: *Effersøe, Olsen, Provsten, Nielsen* og *Patursson.*

Den 23de September fremlagdes følgende af Udvalget (Ordfører: Provsten) afgivne

Betænkning.

Fra flere Lagtingsmænd er til Tinget indkommet en Henstilling om, at Tinget vil optage til Overvejelse Spørgsmaalet om, hvorvidt der paa Grund af det af den dansk-islandske Kommissionen stillede Forslag angaaende Fiskerettighederne ved Islands Kyster er Anledning for Tinget til at foretage noget til Varetagelse af Færingernes Interesse i Opretholdelsen af det forhaandenværende Fællesskab med Hensyn til Søterritoriet.

Det foreliggende Spørgsmaal er efter Udvalgets Mening af saa stor økonomisk Betydning for Færøerne, at Lagtinget ganske naturligt under de forhaandenværende Omstændigheder beskæftiger sig dermed.

Fra en ringe Begyndelse i Midten af halvfjerdserne udviklede Færingernes Fiskeri ved Island sig snart til en af de vigtigste Faktorer - for ikke at sige den vigtigste Faktor — i Øernes Erhvervsliv. For en ikke uvæsentlig Del foregaar dette Fiskeri inde paa Søterritoriet. Dette gælder ikke blot det Fiskeri, som hundreder af Færinger, stationerede ved forskellige af Østislands Fjorde, om Sommeren drive med deres aabne Baade, men ogsaa for vor Flaade paa over 100 Fiskerskibe spiller Fiskeriet indenfor Territorialgrændsen til Tider en betydelig Rolle. Det er derfor let forstaaeligt, at Færingerne med Bekymring imødeser det Tidspunkt, da Adgangen til Fiskeri paa Søterritoriet ved Island maatte blive dem forment.

Som bekendt blev der i forrige Aar nedsat en Kommission til Forberedelse af Foranstaltninger til en ny Lovgivning om Islands forfatningsmæssige Stilling i det samlede danske Rige. Denne Kommissions Betænkning, hvortil man skal henvise, indeholder et af alle Kommissionens Medlemmer, med Undtagelse af en, tiltraadt Udkast til Lov om det statsretslige Forhold mellem Danmark og Island.

Med Hensyn til Fiskeri paa Søterritoriet henholdsvis ved Danmark og ved Island indeholder Udkastet følgende Bestemmelser:

§ 3.

Fælles for Danmark og Island ere efternævnte Anliggender:

— — — —

tvelt maatte blive førte om Ordningen af det statsretlige Forhold mellem Danmark og Island, vil tage det fornødne Hensyn til den ganske særlige Interesse, som Færingerne have i, at deres uhindrede Adgang til at drive Fiskeri paa Søterritoriet ved Island maa blive bevaret.

Endvidere fremlagdes *samme Dag* saalydende af et Mindretal inden for Udvalget (J. Patursson og J. Z. Nielsen) afgivne

Betænkning.

Idet Mindretallet (J. Patursson og J. Z. Nielsen) tiltræder foranstaaende Udvalgsbetænkning og Indstilling, skal man tillade sig i Korthed at begrunde efterfølgende Mindretalsindstilling.

Mindretallet maa formene, at nærværende Sag, set i Henhold til dens særlige Natur, for en Del ligger udenfor Lagtingets Omraade. Da Sagen imidlertid har den allerstørste Betydning for det færøske Fiskeri, finder Mindretallet, at Tinget maa henholde sig til den raadgivende Indflydelse, der er dette tillagt ifølge Lagtingslovens § 11 vedrørende Genstande, der kunne anses for at være af indgribende Vigtighed for Landets Velfærd.

I Henhold til denne Betragtningsmaade anser Mindretallet det ikke for at være tilstrækkeligt, at Tinget overfor Regeringen betoner Betydningen af, at Færingernes Fiskerirettigheder ved Island bibeholdes, men at man tillige bør henlede Regeringens Opmærksomhed paa, ad hvilken Vej Tinget antager, at Børnes Interesser i dette Tilfælde bedst varetages.

Mindretallets Opfattelse er denne, at Sagens gunstigste Udfald for Færingerne bedst kan opnaas ved, om der saavel fra dansk som fra islandsk Side blev billiget, at en Færing, eventuelt indstillet af Lagtinget, blev indvalgt i den i Udvalgsbetænkningen omhandlede Kommission, udelukkende med det Formaal for Øje at søge opnaaet de for det færøske Fiskeri gunstigst mulige Betingelser paa Søterritoriet ved Island.

Videre har Mindretallet ikke ment at burde gaa i sin Indstilling. Dog skal man udtale, at det vil være i Lagtingets Interesse, i Tilfælde af at et eventuelt Kommissionsforslag fremkommer, der foreslaar nye Bestemmelser vedrørende Færingernes Fiskeri ved Island, at dette Forslag da af Regeringen maa blive Tinget forelagt til Betænkning, jfr. Lagtingslovens § 11.

I Henhold hertil skal Mindretallet tillade sig at indstille til Tingets Vedtagelse:

> Det henstilles til Regeringen, hvorvidt samme, i Betragtning af Sagens allerstørste Betydning for Færingerne, ikke maatte finde Anledning til, hvis en dansk-islandsk Kommission paany maatte blive nedsat til Drøftelse af det statsretlige Forhold mellem Danmark og Island, at udvirke, at en Færing kunde indtræde i nævnte Kommission, eventuelt uden Stemmeret, for at vedkommende Repræsentant, under Kommissions-Forhandlingerne om det islandske Søterritorium, kunde virke hen til, at der fra islandsk Side og under Billigelse fra dansk Side blev forbeholdt Færinger Ret til Fiskeri paa Søterritoriet ved Island.

Den 24de s. M. fremlagdes en af 2 Medlemmer af Udvalget: C. Olsen og Provsten afgivet

Kontinuationsbetænkning.

Et Mindretal (Nielsen og Patursson) inden for nævnte Udvalg er fremkommet med en særlig Betænkning og Indstilling ved Siden af det samlede Udvalgs Betænkning og Indstilling i Sagen.

Undertegnede Medlemmer af Udvalget maa tage Afstand fra Mindretallets Indstilling og fra de Betragtninger, hvormed den søges begrundet.

I størst mulig Korthed skal vi gøre Rede for vor Stilling paa dette Punkt, idet vi forbeholde os at give mere indgaaende Begrundelse i Salen.

Vi mene nemlig at kunne og burde gaa ud fra, at der ved Sammensætningen af en eventuel dansk-islandsk Kommission vil blive taget Hensyn til hele Statens og samtlige danske Statsborgeres — deriblandt selvfølgelig ogsaa Færingernes — Interesser.

Ligeover for Regeringen at paapege en bestemt Fremgangsmaade til Varetagelse af Færøernes Fiskerirettigheder under nævnte eventuelle Kommissions Forhandlinger kan vi derfor ikke anse for nødvendigt, og den af Mindretallet foreslaaede Vej maa vi af flere Grunde anse for at være ikke blot uhensigtsmæssig, men aldeles ufremkommelig.

Vi maa derfor anbefale Lagtinget at stemme imod Mindretallets Indstilling.

—

Ved Sagens *2den Behandling den 24de September* vedtoges dens Overgang til 3dje Behandling med 20 Stemmer mod 0.

Ved *3dje Behandling den 25de September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald:

Ja stemte: J. Poulsen, Nielsen, Provsten, Skaalum, Patursson, Hentze, Michelsen, Johannesen, Olsen, T. J. Petersen, Samuelsen, H. A. Djurhuus, Skarð, Winther, Dam, N. Djurhuus, Dahl, Weihe og Formanden. *Stemte ikke:* Evensen og Konoy. *Fraværende:* Effersøe, — og var Forslaget saaledes vedtaget med 19 Stemmer mod 0.

Mindretallets Forslag sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald:

Ja stemte: Nielsen, Patursson, Hentze, Michelsen, Evensen, Skarð, Winther og Konoy. *Stemte ikke:* J. Poulsen, Provsten, Skaalum, Johannesen, Olsen, T. J. Petersen, Samuelsen, H. A. Djurhuus, Dam, N. Djurhuus, Dahl, Weihe og Formanden. *Fraværende:* Effersøe, — og var Forslaget saaledes bortfaldet.

Den 26de September oplæstes og vedtoges følgende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 26de September 1908.

Lagtinget har i dettes indeværende Samling paa Foranledning af en Henstilling fra flere Lagtingsmænd haft under Overvejelse, hvorvidt der som Følge af det af den dansk-islandske Kommission stillede Forslag angaaende Fiskerirettighederne ved Islands Kyster er Grund for Tinget til at foretage noget til Varetagelse af Færingernes Interesser i saa Henseende.

Det i Sagen efter dennes foreløbige Behandling nedsatte Udvalg paa 5 Medlemmer har i sin under 23de d. M. afgivne Betænkning foreslaaet Tinget at vedtage følgende Udtalelse:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

(Se Flertalsbetænkningen.)

Dette Forslag blev af Lagtinget vedtaget med 19 Stemmer, idet 2 Medlemmer ikke stemte og 1 Medlem var fraværende.

Et af et Mindretal indenfor Udvalget (Patursson og Nielsen) stillet og i en særlig Mindretalsbetænkning motiveret Forslag, imødegaaet i en Kontinuationsbetænkning fra 2 Udvalgsmedlemmer (C. Olsen og Fr. Petersen), blev ikke vedtaget, idet kun 8 Medlemmer stemte derfor.

Idet man tager sig den Frihed at fremsende det af Lagtinget vedtagne angaaende denne for Færøerne særdeles betydningsfulde Sag, skal man, under Henvisning til de vedlagte Aktstykker, anbefale Sagen til den høje Regerings velvillige Overvejelse.

C. Bærentsen. *Fr. Petersen.*

Joen Poulsen.

Til
Justitsministeriet.

XXII. Is- og Vejrmeldinger fra Island.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes følgende Andragende fra Færøernes Skipper- & Navigatørforening:

Færøernes Skipper- & Navigatørforening har i den forløbne Vinter haft under Overvejelse, om det ikke vilde være ønskeligt for det færøske Fiskeri under Island at modtage daglige Is- og Vejrmeldinger fra Islands Nordkyst inden Fiskernes Afrejse herfra; da Foreningens Medlemmer har været enige om det ønskelige i at opnaa saadanne Meldinger, tillader man sig nu herved ærbødigst at ansøge Færøernes Lagting om at søge udvirket, at man her paa Færøerne af Hensyn til vort Fiskeri under Island hvert Aar inden Islandsfiskeriets Begyndelse kunde faa daglige Is- og Vejrmeldinger fra Islands Nordkyst.

Med Hensyn til de Pladser, fra hvilke man kunde ønske Meldinger, til-

lader Foreningen sig at bringe følgende Steder, der, som hoslagte Skrivelse udviser, har Telefonforbindelse med Hovedlinien Akureyri—Reykjavik, i Forslag:
Vopnafjord, Husavik, Dalvik, Blønduós og Isafjord.

Thorshavn, den 18de Maj 1908.

Ærbødigst

P. B. V.

J. Lambaa.

Til
Færøernes Lagting.

Den i Andragendet ommeldte Skrivelse er saalydende:

Landssimastjórinn.

Reykjavik, den 10de Marts 1908.

I Anledning af Deres Skrivelse af 22de Februar sidstl. meddeles:
Island har nu en Telegraf- og en Telefonlinie fra Seydisfjord over Akureyri til Reykjavik. Fra denne Hovedlinie udgaar Telefonlinier

fra Seydisfjord til Mjøafjord
- Hof - Vopnafjord
- Fagraskog - Hjalleyri } i Øfjorden
- Vellir - Dalvik }

Endvidere en privat Telefonlinie Seydisfjord—Egilstaðir—Reyðarfjord—Eskefjord—Nordfjord.

I indeværende Aar vil følgende Anlæg blive udførte og aabnede for Drift:

En Telefonlinie fra Reyðarfjord til Faskrudsfjord
- do. - Breiðumyril - Husavik
- Telegraf og Telefonlinie fra Hefltafjord til Isafjord
- Telefonlinie fra Isafjord til Patriksfjord
- do. - Reykjavik til Hafnefjord og Keflavik

samt en privat Telefonlinie fra Dalvik til Olafsfjord.

Af Interesse for Ismeldinger kan jeg tænke mig følgende Stationer: *Vopnafjord*, *Husavik* (Dalvik?), Sauðarkrok, *Blondnós*, en Station i Hrútafjord, *Isafjord* og muligens flere af Vestfjordene.
Jeg vedlægger et lidet Kort over Island, hvor de nuværende Linier ere optrukne og de, som skal bygges i Aar, punkterede. Landskassens Linier med rødt, private med sort.
For øvrigt staar jeg gerne til Tjeneste med yderligere Oplysninger, om saadanne maatte ønskes.

I Direktørens Fravær
Paul Smith.

Til
Færøernes Skipper- & Navigatørforening, Thorshavn.

Den 21de August blev Sagen af Formanden henvist til *Udvalget i Telefonsagen* (T. J. Petersen, J. Dahl, H. A. Djurhuus, M. A. Winther og J. Z. Nielsen).

Den 11te September fremlagdes følgende af Udvalget (Ordfører: T. J. Petersen) afgivne

Betænkning.

Færøernes Skipper- & Navigatørforening har indgivet Andragende om, at Tinget vil søge udvirket, at der til Færøerne, af Hensyn til Fiskeriet under Island, modtages daglige Is- og Vejrmeldinger fra Islands Nordkyst. Andragendet er henvist til undertegnede Udvalg, og man tillader sig derfor at bemærke:

Efter Vedtagelse i Lagtingssamlingen 1906 blev der indgivet Andragende til Justitsministeriet om, at der maatte blive truffet Foranstaltning til Organisation af Vejr- vg Stormvarselstjeneste paa Færøerne i saa vidt Omfang, som Omstændighederne tilstede. Denne Henvendelse førte til, at der nu daglig fra Meteorologisk Institut i København modtages Meldinger om Vejrforholdene paa forskellige Steder, bl. a. fra to Steder paa Island, nemlig Reykjavik og Seydisfjord.

Uagtet den nævnte Foranstaltning maa siges at have stor Betydning, maa man give Andragerne Medhold i, at ogsaa daglige Is- og Vejrmeldinger fra Islands Nordkyst ville have Interesse, og mener, at Tinget bør rette en Henvendelse til det nævnte Ministerium om at ville udvirke, at de daglige Telegrammer, som angaaende Vejrforholdene afsendes til Thorshavn, komme til at indeholde saadanne Oplysninger fra et eller to Steder paa Islands Nordkyst, f. Eks. Husavik og Isafjord.

Udvalget tillader sig derfor at foreslaa til Vedtagelse:

»Tinget indgaar til Justitsministeriet med Andragende om, at samme vil udvirke, at de Vejrmeldinger, som daglig ville blive telegraferede til Færøerne, komme til at indeholde Oplysning om Is- og Vejrforholdene paa et eller to Steder paa Islands Nordkyst, f. Eks. Husavik og Isafjord.«

Ved Sagens *2den Behandling den 12te September* vedtoges det med 18 Stemmer mod 0 at lade den overgaa til 3dje Behandling.

Ved *3dje Behandling den 15de September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 21 Stemmer mod 0.

Den 26de September oplæstes og vedtoges følgende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 26de September 1908.

Færøernes Skipper- & Navigatørforening har indgivet Andragende af 18de Maj d. A. til Tinget om at udvirke, at der af Hensyn til Færingernes Fiskeri under Island hvert Aar inden Islandsfiskeriets Begyndelse kunde faas daglige Is- og Vejrmeldinger fra Islands Nordkyst.

Andragendet blev ved den foreløbige Behandling henvist til det angaaende Telefonvæsenet nedsatte Udvalg paa 5 Medlemmer. Udvalget afgav under 9de d. M. Betænkning i Sagen og foreslog til Tingets Vedtagelse at indgaa til Justitsministeriet med Andragende om, at samme vil udvirke, at de Vejrmeldinger, som daglig fra Meteorologisk Institut i København ville blive telegraferede til Færøerne, komme til at indeholde Oplysning om Is- og Vejrforholdene paa et eller to Steder paa Islands Nordkyst.

Ved Sagens 3dje Behandling den 15de d. M. blev Udvalgets Forslag enstemmig vedtaget med 21 Stemmer.

Idet man henviser til Udvalgsbetænkningen og Sagens øvrige Aktstykker, som hoslagt fremsendes, tillader man sig ærbødigst at andrage om, at det høje Ministerium vil udvirke, at de ovenfor nævnte Is- og Vejrmeldinger gennem Meteorologisk Institut fremtidig modtages til Færøerne.

C. Bærentsen. *T. J. Petersen,*
Ordfører.

Joen Poulsen.

Til
Justitsministeriet.

XXIII. Postdampskibet „Tjaldur"s Fartplan.

Den 11te August fremlagdes følgende Andragende:

Til
Færøernes Lagting.

Da et flere Gange gentaget Krav fra Lagtinget om, at det forenede Dampskibs Selskabs Færø Skib f. T. »Tjaldur« bl. a. maa anløbe Kollefjord med flere Ture end hidtil ikke er blevet opfyldt, maa vi undertegnede Lagtingsmænd for Nordstrømø Præstegæld tillade os at indgaa til det ærede Ting med Begæring om, at dette Krav endnu en Gang maa blive gentaget. Vi formene, at man med Billighed kan forlange, at Kollefjord saavel som Kongshavn anløbes 6 Gange aarlig. At Kollefjord anløbes hver Gang Skibet besejler Kongshavn vil paa Grund af den ringe Afstandsforlængelse ikke forhindre Skibet i nogen nævne-

værdig Grad, saa at Selskabet uden nævneværdigt Offer vil kunne imødekomme Tingets Begæring. Vi maa fremhæve, at de to Pladser, Kongshavn og Kollefjord, hvor man nu har anset det for nødvendigt at oprette Brevsamlingssteder, er at betragte som Centralpunkter, der have gode Udviklingsmuligheder, og disse Muligheder formener man, at det maa være det mest statsunderstøttede Dampskibs Selskabs Pligt at fremme.

Lagtinget har hidtil ikke henvendt sig til andre Dampskibs Selskaber med lignende Anmodninger formentlig dels paa Grund af, at det forenede Dampskibs Selskab indtil fornylig har været det eneste statsunderstøttede Selskab, der besejler Færøerne, dels fordi man er gaaet ud fra, at samme Selskab uden videre straks kan imødekomme Anmodningerne, da det har et Skib, som udelukkende besejler Færøerne, hvorimod andre Selskaber ikke saa nemt kunne gøre det sammen med Besejlingen af Island. Der er dog Grund til at antage, at andre Selskaber nok vilde indrette sig saaledes som af Lagtinget ønsket, naar de af Bevillingsmyndighederne erholdt et Tilskud, som stod i passende Forhold til den Virksomhed, de udførte til Forretningslivets Udvikling og Landets Opkomst. Den Regel maa efter Haanden vinde mere og mere Anerkendelse, at Tilskud fra det Offentlige maa fordeles mellem Selskaberne i det Forhold, hvori de deltager i Løsningen af de Opgaver, som maa anses for nødvendige men mindre lukrative.

Idet vi henstille foranstaaende til det højtærede Tings Overvejelse, undlade vi ikke at henvise til, hvad der tidligere foreligger i Sagen.

Lagtingssalen, den 6te Avgust 1908.

Johan C. F. Dam. *A. Samuelsen.*

Ved *den foreløbige Behandling den 14de August* blev det efter Forslag af Samuelsen med 16 Stemmer mod 0 vedtaget at nedsætte et Udvalg paa 3 Medlemmer, hvortil *den 17de August* uden Afstemning valgtes: *Dam, J. Poulsen* og *Evensen.*

Direkte til Udvalget indkom følgende Skrivelse:

Til

Lagtingsudvalget i Sagen angaaende »Tjaldur«s Fartplan.

Jeg skal herved tillade mig at henlede det ærede Udvalgs Opmærksomhed paa Ønskeligheden af, at »Tjaldur« herefter maatte anløbe Kvalbø i Marts, Juni og September, i Stedet for som i indeværende Aar i April, Juni og Avgust. Ved en saadan Ordning vilde Turene blive mere benyttede og et almindeligt udtalt Ønske hos Bygdens Beboere imødekommet. Jeg tillader mig at udtale Forventningen om, at Udvalget vil bidrage hertil.

Lagtingssalen, den 17de August 1908.

Ærbødigst

O. N. Skaalum.
Lagtingsmand for Sudero.

Den 19de September fremlagdes saalydende af Udvalget (Ordfører J. Poulsen) afgivne

Betænkning.

Undertegnede Udvalg er nedsat til at afgive Betænkning ang. et fra Lagtingsmændene for Nordstrømø indkommet Forslag om, at Postdampskibet »Tjaldur« fremtidig maa anløbe Kollefjord 6 Gange aarlig, nemlig paa de samme Ture, som det anløber Skaalefjorden (Kongshavn).

Efter at Udvalget er blevet nedsat, har dette faaet direkte tilstillet medfølgende Andragende om, at »Tjaldur« i Stedet for at anløbe Kvalbø i April, Juni og August, maa anløbe denne Plads i Marts, Juni og September.

Hvad nu først Andragendet fra Nordstrømø angaar, da vil Udvalget tillade sig at udtale, at dersom Forretningsfolk i Kollefjord og deromkring skulle have virkelig Nytte af, at Postskibet anløber denne Plads, saa kunne 2 aarlige Anløb ikke forslaa. Ingen Kobmand kan i Marts Maaned tage en Vareforsyning, der er tilstrækkelig til ind i August, end mindre kan han i August forsyne sig til Marts. Efter hvad Udvalget ad privat Vej er kommet til Kundskab om, har »Tjaldur« de sidste Ture haft saa meget Fragtgods med til Kollefjord, at det sikkert maa kunne betale sig at anløbe denne Plads, selv om man gaar ud fra, at Fragten for de enkelte Ture bliver noget mindre, naar disses Antal forøges. Om der ikke skulde blive den samme Varemængde som nu for hver enkelt Tur, vilde den samlede Vareforskrivning til Kollefjord forøges i betydelig Grad ved, at Turene bleve flere.

Som det alt er anført i en i forrige Samling afgiven Udvalgsbetænkning (se Lagtingstidende 1907, Side 65—67), er det af megen Betydning for Forretningsfolk udenfor Thorshavn at kunne faa største Parten af deres Varer direkte tilførte for at undgaa den kostbare Omladning og Fragt. Da nu Kollefjord ligger saa lidt af Vejen fra Ruten Thorshavn—Kongshavn, at Sejladsen kun forøges med c. ½ Mil ved at anløbe Kollefjord, vil den Omstændighed, at denne Plads anløbes, næppe i nævneværdig Grad komme til at forsinke Skibet. Man vil derfor tillade sig at foreslaa Tinget at anbefale dette Andragende.

Andragendet fra Kvalbø gaar kun ud paa, at Anløbstiderne forlægges fra en Tur til en anden; hvad Skibet saaledes forsinkes den ene Tur, vil det indvinde den næste. For Skibet vil den ønskede Forandring saaledes næppe volde nogen nævneværdig Forsinkelse. For Forretningsfolk paa disse Steder vil det derimod være af stor Betydning, at Tiden mellem Skibets sidste Anløb det ene Aar og det første Anløb det næste Aar forkortes fra 8 til 5 Maaneder. Man maa derfor tilraade, at Tinget ogsaa anbefaler dette Andragende.

Udvalget har fra Folketingsmand Effersøe faaet til Gennemsyn to private Skrivelser, hvoraf Afskrift*) med hans Samtykke vedlægges. Det fremgaar formentlig heraf, at der kan være Mulighed for at faa et andet Skib til at gøre nogle faste Ture mellem Køhenhavn Færøerne og Island, hvilket vilde være meget ønskeligt ogsaa af Hensyn til Postforbindelsen mellem Færøerne og Island, som lader ikke saa lidt tilbage at ønske, især da nogle af Skibene i denne Rute (Thores og til Dels Wathnes) gaa meget uregelmæssigt. Skulde det altsaa imod Forventning vise sig, at »Tjaldur« ikke kan overkomme at anløbe alle Pladserne saa ofte som ønsket, kunde der dog være Mulighed for, at et andet Skib kunde tage nogle af Turene; men Udvalget maa dog formene, at det h e r ønskede vil kunne opnaas med »Tjaldur« alene.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa til Vedtagelse:

Tinget indgaar til Generaldirektoratet for Postvæsenet med Andragende om,

at Postdampskibet »Tjaldur« maa anløbe Kollefjord 6 Gange aarlig, hvilket lettest vil kunne ske paa de samme Ture, det anløber Kongshavn,

---

*) Udelades her.

at Kvalbø anløbes i Marts, Juni og September i Stedet for som nu i April, Juni og August.

Ved Sagens *2den Behandling den 22de September* vedtoges dens Overgang tfl 3dje Behandling med 14 Stemmer mod 0.

Ved *3dje Behandling den 23de September* vedtoges Udvalgets Forslag med 17 Stemmer mod 0.

Den 26de September oplæstes og vedtoges følgende *Indstilling:*

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 26de September 1908.

Fra Lagtingsmændene for Nordstrømø er til Tinget indkommet medfølgende Andragende om, at Postdampskibet »Tjaldur« fremtidig maa anløbe Kollefjord 6 Gange aarlig. Endvidere er indkommet ligeledes medfølgende Andragende om, at »Tjaldur« maa anløbe Kvalbø i Maanederne Marts, Juni og September, i Stedet for som i indeværende Aar i April, Juni og August.

Sagen er bleven behandlet i et Udvalg, der har afgivet en Betænkning, som man tillader sig at vedlægge.

Udvalgets Indstilling, saalydende:

(Se Udvalgsbetænkningen).

blev ved Sagens 3dje Behandling, den 23de ds., enstemmig vedtagen med 17 St.

C. Bærentsen. *Joen Poulsen.*

J. Z. Nielsen.

Til
Direktoratet for Post- og Befordringsvæsenet.

XXIV. Fartplan for Dampskibet „Smiril".

Den 22de September fremlagdes saalydende

Forslag
til
Beslutning ang. Udarbejdelse af Fartplanen for Postdampskibet „Smiril".

1. Tinget anmoder Amtmanden om at søge udvirket, at samme i Lighed med, hvad der har fundet Sted i foregaaende Aar, bemyndiges til at approbere et af et af Lagtinget nedsat staaende Udvalg i Forening med vedkommende Rederi udarbejdet Forslag til Fartplan for Postdampskibet »Smiril« for 1909.
2. Tinget nedsætter et staaende Udvalg paa 3 Medlemmer til i Forening med »J. Mortensens Eftf.« at udarbejde Fartplan for den lokale Dampskibsfart her mellem Øerne for 1909. Dette Udvalg vil have at konferere med Sorenskriveren om Tingturene til Suderø.

I Udvalget ang. »Tjaldur«s Fartplan, Thorshavn den 22de Septbr. 1908.

Joen Poulsen. *Johan C. F. Dam.* *A. C. Evensen.*

Den 23de September foretoges Sagens *endelige Behandling*. Det stillede Forslag vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

Den 26de September valgtes uden Afstemning *Dahl*, *J. Poulsen* og *Nielsen* til Medlemmer af det i Forslagets Pkt. 2 ommeldte staaende Udvalg.

XXV. Udskænkningstilladelse for „Det forenede Dampskibsselskab"s Skibe.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes saalydende Skrivelse fra Justitsministeriet til Færø Amt:

Justitsministeriet.

København, den 12te Februar 1908.

I det med Hr. Amtmandens Skrivelse af 18de f. M. tilbagesendte Andragende af 2den f. M. har Det forenede Dampskibsselskab anholdt om, at den i § 16, 4de Stk. af Lov for Færøerne af 19de April f. A. om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke ommeldte Udskænkningstilladelse maa blive meddelt Selskabet med Hensyn til dets Dampskib »Tjaldur« og de af dets Islandsskibe, der anløbe Færøerne.

Foranlediget heraf har Justitsministeriet med Skrivelse af Dags Dato meddelt Selskabet den ansøgte Tilladelse paa de i Deres anførte Skrivelse foreslaaede Vilkaar, nemlig *at* den kun gælder saadanne Personer, som *have løst* Billet til en Rejse med Skibet, *at* der kun maa udskænkes til disse *til eget Forbrug*, men ikke til Traktering af andre Personer, samt *at* Skibets Fører er ansvarlig for, at Tilladelsen ikke overskrides, idet man dog har tilføjet, at den saaledes meddelte Dispensation kun er at betragte som midlertidig, idet Sagens endelige Afgørelse først vil finde Sted, naar den har været forelagt Lagtinget i dettes næste Samling.

I Overensstemmelse hermed skal man herefter anmode Dem om ved Lagtingets Sammentræden førstkommende Olaidag at forelægge Andragendet til Tingets Betænkning med Oplysning om den af Ministeriet trufne foreløbige Ordning.

Naar Betænkning er afgivet, forventes den med Deres egne deraf foranledigede Udtalelser, snarest indsendt hertil.

Alberti.

Rentzmann.

Til
Amtmanden over Færøerne.

Ved Sagens *forelobige Behandling den 4de August* vedtoges det efter Forslag af Effersøe med 14 Stemmer mod 0 at henvise Sagen til *Udvalget for forskelligartede Sager.*

Den 25de August fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Lov for Færøerne om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke af 19de April 1907, § 16, sidste Stykke, hjemler Justitsministeriet Ret til, efter indhentet Betænkning fra Lagtinget, at meddele Tilladelse for Passagerdampskibe, som gaa i fast Rute, til Udskænkning til Passagerer, under Iagttagelse af de Forskrifter, som i hvert enkelt Tilfælde findes fornødne.

Ved Skrivelse af 2den Januar d. A. til Justitsministeriet har Det forenede Dampskibs-Selskab andraget om, at en Tilladelse, som ovenfor nævnt, maa blive meddelt Selskabet for saa vidt angaar Dampskibet »Tjaldur« og de af Selskabets Islandsskibe, der anløber Færøerne. Justitsministeriet har i den Anledning, efter at have indhentet Erklæring fra Amtmanden, meddelt det nævnte Selskab den ansøgte Tilladelse, dog at den kun er at betragte som foreløbig, idet den endelige Afgørelse først vil finde Sted efter at Sagen har været forelagt Lagtinget. I Tilladelsen er betinget, *at* den kun gælder saadanne Personer, som *have løst* Billet til en Rejse med Skibet, *at* der kun maa udskænkes til disse til *eget Forbrug*, men ikke til Traktering af andre Personer, samt *at* Skibets Fører er ansvarlig for, at Tilladelsen ikke overskrides.

Sagen er derefter af Amtmanden forelagt Lagtinget, og ved den foreløbige Behandling henvist til undertegnede Udvalg, som skal bemærke følgende:

Det er formentlig ikke i Strid med Lovens Hensigt, – nemlig at hæmme Misbrug af Spirituosa –, om den ansøgte Tilladelse meddeles, naar der ved Tilladelsen foreskrives hensigtsmæssige Vilkaar for at forhindre, at Folk fra Land skal kunne gaa om Bord og der faa Forsyning af Spiritus. I denne Henseende mener man, at de af Justitsministeriet ved den ovennævnte midlertidige Tilladelse stillede Betingelser ere betryggende, dog vil det antagelig være rettest yderligere at betinge, at den eventuelle Udskænkningstilladelse til enhver Tid kan tilbagekaldes af Justitsministeriet.

Udvalget tillader sig derfor at foreslaa til Tingets Vedtagelse, at der svares Justitsministeriet:

»Tinget anbefaler, at der i Henhold til Lov Nr. 108 af 19de April 1907 § 16, 4de Stykke, meddeles Det forenede Dampskibs-Selskab Tilladelse til Udskænkning af berusende Drikke med Hensyn til de af Selskabets Dampskibe, som anløbe Færøerne efter fast Rute, dog paa følgende Vilkaar:

at Tilladelsen kun gælder saadanne Personer, som *have løst* Billet til en Rejse med Skibet,
at der kun maa udskænkes til disse til *eget Forbrug*, men ikke til Traktering af andre Personer,
at Skibets Fører er ansvarlig for, at Tilladelsen ikke overskrides samt
at Justitsministeriet til enhver Tid kan tilbagekalde Tilladelsen.«

Ved *2den Behandling den 27de August* vedtoges Sagens Overgang til 3dje Behandling.

Ved *3dje Behandling den 31te August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald: *Ja stemte:* J. Poulsen, Nielsen, Skaalum, Hentze, Michelsen, Johannesen, C. Olsen, T. J. Petersen, Samuelsen, H. A. Djurhuus, Winther, Dam, N. Djurhuus, Iffersøe og Formanden. *Stemte ikke:* Konoy og Weihe. *Fraværende:* Provsten, Patursson, Evensen, Skarð og Dahl, og var Forslaget saaledes vedtaget med 15 Stemmer mod 0.

Den 26de September oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 26de September 1908.

Ved Skrivelse af 12te Februar d. A. til Færø Amt har det høje Ministerium begæret Lagtingets Udtalelser angaaende et Andragende fra Det forenede Dampskibsselskab om, at der i Henhold til Lov om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke af 19de April 1907, § 16, 4de Stykke, maa blive Selskabet meddelt Tilladelse til Udskænkning af saadanne Drikke med Hensyn til Dampskibet »Tjaldur« og de af Selskabets Islandsskibe, der anløbe Færøerne.

Det fremgaar af ovennævnte Skrivelse, at Ministeriet under samme Dato midlertidig har meddelt det nævnte Selskab den ansøgte Tilladelse paa nærmere angivne Vilkaar.

Ved Sagens foreløbige Behandling blev den henvist til et Udvalg paa 3 Medlemmer, som under 25de f. M. afgav sin Betænkning.

Udvalgets Forslag gaar ud paa at anbefale, at den ansøgte Tilladelse meddeles paa de i Ministeriets midlertidige Tilladelse foreskrevne Vilkaar med Tilføjelse af, at Justitsministeriet til enhver Tid kan tilbagekalde Tilladelsen, idet Tinget mener, at der kan fremkomme saadanne Forhold, som gøre dette ønskeligt. Dette Forslag blev ved 3dje Behandling den 31te f. M. enstemmig vedtaget med 15 Stemmer, idet 2 Medlemmer ikke stemte og 5 vare fraværende.

I øvrigt tillader man sig at henvise til vedlagte Udvalgsbetænkning.

C. Børentsen. *I. J. Petersen,*
Ordfører.

Joen Poulsen.

Den 24de Oktober tilstillede Justitsministeriet Amtmanden over Færøerne saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

København, den 24de Oktober 1908.

Efter Modtagelsen af Hr. Amtmandens Skrivelse af 5te d. M., hvormed fremsendtes Indstilling fra Lagtinget vedrørende det af Det forenede Dampskibsselskab indgivne Andragende om, at den i § 16, 4 i Lov for Færøerne af 19de April f. A. om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke ommeldte Udskænkningstilladelse maatte blive meddelt Selskabet med Hensyn til dets Dampskib »Tjaldur« og de af dets Islandsskibe, der anløbe Færøerne, har man under Dags Dato meddelt Selskabet den ansøgte Tilladelse paa de i Justitsministeriets Skrivelse om midlertidig Tilladelse af 12te Februar d. A. ommeldte Vilkaar, dog saaledes, at Justitsministeriet til enhver Tid skal være berettiget til at tilbagetage Tilladelsen.

Hvilket man herved skal meddele til Efterretning og videre Bekendtgørelse.

P. M. V.

Rentzmann.

Hude Jørgensen.
Fg.

Til
Amtmanden over Færøerne.

XXVI. Behandling af ufortoldede Spirituosa.

Den 28de August fremlagdes saalydende Andragende:

Til

Færøernes Lagting.

Efter Forlydende har Justitsministeriet nylig truffet Bestemmelse om, at berusende Drikke, som komme til Toldsteder paa Færøerne, men ikke blive afhentede af Adressaten, skulle sælges ved Auktion for Afsenderens Regning, saaledes at det skyldige Afgiftsbeløb fradrages.

Undertegnede Repræsentanter for færøske Afholdsorganisationer tillade os herved under Henvisning til nedenstaaende Begrundelse at andrage om, at det høje Lagting vil søge at faa ovennævnte Bestemmelse ændret saaledes, at Varerne tilbagesendes for Afsenderens Regning.

Hensigten med Lov for Færøerne om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke er at hæmme Spiritusmisbrugen paa Færøerne. Denne Hensigt modvirkes ved Forsøg paa at omgaa Loven. For saa vidt man havde næret Haab om, at Handlende udenfor Øerne af Hensyn til den tydelig udtalte Folkevilje vilde forholde sig passive, blev man skuffet. Der har tværtimod indfundet sig energiske Agenter, hvis Bestræbelser for at skaffe deres Firmaer Afsætning vistnok har nærmet sig eller endog maaske overskredet Ulovlighedens Grænser. Tilfælde ere bekendte, hvor paagældende Firmaer have sendt større Kvanta end rekvireret, og det ligger da nær at antage, at de ikke vilde undse sig ved at sende Spiritus til fingerede Adresser eller til saadanne Personer, som slet ikke have gjort nogen Bestilling, idet de snart vil opdage, at Auktionsbeløbene ere rigelig Betaling for de afsendte Varer.

Selv om det offentlige skulde paatale denne Trafik og faa vedkommende dømt for ulovlig Handel, ere Bøderne saa lave, at det formentlig vil kunne betale sig at udrede Bøderne og fortsætte Trafikken, og saaledes paa Trods af Loven bringe de berusende Drikke saa at sige umiddelbart til hver Mands Dør.

Vi skulle til Slutning fremhæve, at det nu, da al Handel med og Udskænkning af berusende Drikke er forbudt overalt paa Øerne, vil være højst paafaldende, om det offentlige kom til at foranstalte Salg af Spiritus, det være sig i større eller mindre Omfang, thi Folket vil se, at saadant Salg af berusende Drikke er i Strid med Lovens Aand.

Hermed anbefale vi denne Sag til det høje Lagtings velvillige Forsorg.

Thorshavn, den 27de August 1908.

For Thorshavns Afholdsforening:

Dione Isaksen. *Christian J. M. Christiansen.* *Hans D. Niclasen.*
Ole Mortensen. *N. C. Rein.* *Elias Johansen.* *R. C. Effersøe.*

For Good Templarlogerne »Polarstjernen« og »Støt Viljen«:

J. A. Arge. *Niels F. Joensen.* *Thomas Askham.*
Magdalene Thomsen. *Poul Johs. Hansen.*

Ved *den forelobige Behandling den 29de August* blev det efter Effersøes Forslag med 17 Stemmer mod 0 vedtaget at nedsætte et Udvalg paa 3 Medlemmer, hvortil *den 31te August* valgtes uden Afstemning: *H. A. Djurhuus*, *N. Djurhuus* og *S. úr Konoy*.

Den 5te September fremlagdes følgende af Udvalget (Ordfører: N. Djurhuus) afgivne

Betænkning.

Fra Repræsentanter for færøske Afholdsorganisationer er til Lagtinget indkommet et Andragende, hvori der søges om Ændringer i en af Justitsministeriet den 11te August d. A. truffen Afgørelse, hvorefter afgiftspligtige Varer, som henligge paa de færøske Indklareringssteder og ikke inden en vis Frist blive afhentede af Adressaterne, ville være at sælge ved offentlig Auktion.

Undertegnede Udvalg, som er nedsat til at afgive Betænkning i denne Sag, tillader sig at udtale følgende:

I bemeldte Andragende fremhæves, at Hensigten med Lov for Færøerne om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke var at hæmme Brugen af disse Drikke paa Øerne. I den Forbindelse omtales, at Hensigten modvirkes ved at omgaa Loven, idet Handlende udenfor Øerne har sendt Agenter til Øerne, som have virket for Afsætning af Spirituosa, og at paagældende Firmaer fremsende større Kvanta af Spiritus, end paagældende Forbrugere paa Øerne have rekvireret. Man frygter for, at denne Trafik vil blive udvidet, idet de Handlende vil se deres Fordel i at sende Varerne hertil efter fingerede Adresser eller uden Bestilling, for at Varerne kan blive solgte af det offentlige ved Auktion. Udvalget kan næppe tro, at denne Trafik vil lykkes, og finder, at Muligheden for en Omgaaen af Loven ad den nævnte Vej ikke kan veje meget ved Afgørelsen af Spørgsmaalet om en eventuel Ændring i den i Andragendet ommeldte Ordning.

Derimod maa Udvalget være enigt med Andragerne i, at Befolkningen paa Øerne, nu da al Næring med berusende Drikke er ophørt, vil møde ethvert Salg af berusende Drikke ved Auktion, som foranstaltes af det offentlige, med absolut Modvilje, og at der i det hele taget er god Grund til at hindre saadant Salg, der heller ikke synes at være nødvendigt.

Udvalget tillader sig at foreslaa til Tingets Vedtagelse:

Lagtinget indstiller til Justitsministeriet om at træffe Foranstaltning til, at berusende Drikke, som henligge paa Indklareringssteder paa Færøerne, blive returnerede, naar Importøren særlig er bleven opfordret til at afhente dem inden en vis Frist, men dog undlader dette.

Ved *2den Behandling den 7de September* vedtoges Sagens Overgang til 3dje Behandling med 18 Stemmer mod 0.

Den 15de September fremlagdes følgende af Udvalget afgivne *motiverede Ændringsforslag:*

Under Sagens 2den Behandling i Tinget syntes der at være Enighed om det uholdige i, at paagældende Varer blev solgte paa Færøerne; men der blev tillige rejst Tvivl om Berettigelsen af at retournere disse. Udvalget, som paany har taget Sagen under Overvejelse, skal i Anledning heraf og iøvrigt foranlediget ved, hvad der i det hele taget fremkom under nævnte Behandling, tillade sig neden for at fremsætte et nyt Forslag.

Udvalget mener, at Hovedsagen for Tinget maa være at fremhæve, at man ikke ønsker Varerne solgte paa Færøerne. Paa hvilken Maade dette bedst kan undgaas, vil formentlig kunne overlades til Justitsministeriets Afgørelse.

Dog skal Udvalget bemærke herom:

Lov Nr. 44 af 30te Marts 1892, § 2, bestemmer, at Afgiften af Varerne skal erlægges kontant, og at Skibsføreren eller Skibets Ekspeditør, om saadan haves, ikke maa udlevere Varerne, før Afgiften er betalt. Heraf følger formentlig, at hverken Skibsføreren eller Ekspeditøren er pligtig at udrede Afgiften, men kun at tilbageholde Varen, til Afgiften er berigtiget. I Lovens § 8 hedder det endvidere, at Landfogden eller Sysselmanden er berettiget til i Mangel af Betaling af Afgiften at realisere Varerne til Dækning af paaløbne Afgifter og Bøder. Der synes herved ikke at være paalagt Myndighederne til Pligt at realisere Varerne og navnlig ikke at realisere dem her paa Øerne. Loven foreskriver ikke, hvor Realisationen skal finde Sted. Hvis det rette desuagtet skulde være, at Varerne ikke kunde udføres igen for at realiseres, staar endnu den Vej aaben for det Offentlige at lade Realisationen henstaa, og hertil maa man dog være berettiget. De Ulemper, dette vil kunne medføre med Hensyn til Regnskabsaflæggelsen, kan man nok komme ud over. Udsættes Realisationen, bliver Varen liggende, og man tør da vel gaa ud fra, at Afsenderen, hvis han ikke har faaet sin Betaling, ikke lader meget lang Tid hengaa, inden han ordner Sagen, eller ogsaa Modtageren, hvis han har betalt. Endvidere vil Ekspeditøren være interesseret i, at Sagen bringes til en Afslutning ved, at Afgiften betales, da Varerne i modsat Fald vedblivende ville ligge og tage Plads op i hans Pakhus. Maaske vil der tilmed hvile Efterkrav eller Fragt paa Varerne.

I Henhold til foranførte foreslaar Udvalget at indsætte følgende i Stedet for Udvalgets oprindelige Forslag:

Lagtinget indstiller til Justitsministeriet at træffe Foranstaltning til, at berusende Drikke, der indføres til Færøerne, i intet Tilfælde realiseres her til Dækning af paaløbne Afgifter eller Bøder.

Ved *3dje Behandling den 23de September* sattes Ændringsforslaget først under Afstemning og vedtoges med 11 Stemmer.

Udvalgets Forslag, saaledes ændret, sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald: *Ja stemte*: J. Poulsen, Provsten, Skaalum, Michelsen, T. J. Petersen, Samuelsen, H. A. Djurhuus, Konoy, Dam, N. Djurhuus, Dahl, Effersøe og Weihe. *Stemte ikke*: Nielsen, Patursson, Hentze, Johannesen, Evensen, Skarð, Winther og Formanden. *Fraværende*: C. Olsen, og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget

Den 26de September oplæstes og vedtoges følgende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 26de September 1908.

Fra Repræsentanter for færøske Afholdsorganisationer er i indeværende Samling indkommet et Andragende om, at berusende Drikke, som indføres til Færøerne, og hvoraf Afgift ikke betales, maa retourneres for Afsenderens Regning.

Efter at Sagen var bleven henvist til et Udvalg paa 3 Medlemmer, har dette under 5te d. M. indgivet sin Betænkning, hvis Indstillingspunkt er saalydende:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

(Se Udvalgsbetænkningen.)

I Henhold til de Udtalelser, der faldt ved Sagens 2den Behandling i Tinget, fremsatte Udvalget et motiveret Ændringsforslag, hvilket vedtoges af Tinget med 11 Stemmer.

Udvalgets saaledes ændrede Forslag vedtoges af Tinget ved Sagens endelige Behandling den 15de September med 13 Stemmer, idet 8 Medlemmer ikke stemte og 1 var fraværende.

Tingets Vedtagelse er herefter saalydende:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

(Se det motiverede Ændringsforslag.)

Idet Tinget henviser til Sagens hermed følgende Bilag, nemlig Andragendet, Udvalgsbetænkningen og det motiverede Ændringsforslag, tillader man sig at anbefale denne Sag til det høje Ministeriums Velvilje.

C. Bærentsen. *N. Djurhuus.*

Joen Poulsen.

Til
Justitsministeriet.

XXVII. Statstilskud til Køreveje.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes Afskrift af saalydende Skrivelse til Færø Amt:

Justitsministeriet,
København, den 25de Februar 1908.

Efter at Justitsministeriet havde oversendt den med Hr. Amtmandens Skrivelse af 8de November f. A. hertil indkomne Indstilling fra Lagtinget af 21de September f. A. angaaende Statstilskud til Anlæg af Køreveje paa Færøerne til Ministeriet for offentlige Arbejder, har nævnte Ministerium under 13de d. M. meddelt, at det ikke ser sig i Stand til at søge udvirket nogen Bevilling i ommeldte Øjemed.

Hvilket herved ved hosfølgende Bilags Tilbagesendelse meddeles Dem til Efterretning og videre Bekendtgørelse for Lagtinget.

Alberti.

Rentzmann.

Til
Amtmanden over Færøerne.

Den 7de August fremlagdes følgende Andragende:

Undertegnede Medlemmer af Lagtinget tillade os herved ærbødigst at anmode det ærede Lagting om paany at rejse Vejsagen ved at genoptage den til Behandling i indeværende Samling.

Lagtinget, Thorshavn den 6te August 1908.

J. Patursson. *J. Z. Nielsen.* *M. A. Winther.* *A. C. Evensen.*

J. M. Hentze. *Simun av Skarði.* *D. P. Michelsen.*

Ved Sagens *forelobige Behandling den 14de August* blev det efter Forslag af Effersøe vedtaget at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil i det følgende Møde valgtes uden Afstemning: *Dam, Effersoe, T. J. Petersen, Patursson* og *Michelsen.*

Den 18de September fremlagdes en Flertals- og en Mindretalsbetænkning.

Den af *Flertallet* (Dam, Effersøe og Petersen) afgivne Betænkning er saalydende:

Flertalsbetænkning.

Undertegnede Udvalg, der er nedsat i Anledning af et Andragende til Tinget fra flere Lagtingsmænd om at genoptage Vejsagen til Behandling i indeværende Samling, tillader sig at anføre følgende:

Tinget vedtog i f. A., jfr. Lagtingstidende for 1907, Side 76, følgende:

»Lagtinget indgaar til Justitsministeriet med Andragende om:

1. at Spørgsmaalet angaaende Anlæg af Køreveje paa Færøerne paa Grundlag af den hermed følgende af Tinget vedtagne Plan maa blive gjort til Genstand for Regeringens Overvejelse,
2. at der eventuelt paa Finansloven for næste Finansaar maa blive søgt bevilget et i Henhold til de i Andragenderne fremsatte Tilbud passende Beløb til Anlæg af Køreveje, a) mellem Skopen og Sand—Trødum med Bro over Sandselven, og b) mellem Thorshavn, Velbestad og Kirkebø, samt
3. at Sagen i dens Almindelighed, jfr. Indstillingspunkt 1, maa blive forelagt Lagtinget med Oplysning om, hvorvidt og i hvilken Udstrækning Regeringens Støtte til Erhvervelse af fornødne Bevillinger fra Statskassen vil kunne paaregnes.«

Tinget vedtog derhos den foran omtalte Vejplan, der findes i Lagtingstidende for 1907, Bilag 20, betegnet som Plan B, Side 11.

Justitsministeriet har som Svar herpaa i en Tinget forelagt Skrivelse af 25de Februar d. A. til Amtmanden over Færøerne tilkendegivet, at Ministeriet for offentlige Arbejder, som Lagtingets Indstilling var bleven forelagt, under 13de s. M. har meddelt, at det ikke ser sig i Stand til at søge udvirket nogen Bevilling til Anlæg af Køreveje paa Færøerne.

Sagen har været Genstand for Behandling i Lagtinget i flere Aar, jfr. Lagtingstidende for 1907, Bilag 20, Side 1, og tillige for Forhandling med Regegeringen i Henhold til Indstillinger fra Tinget i 1905 og i 1907.

Ved Skrivelse af 1ste Juni 1906 fra Justitsministeriet til Lagtinget, se Lagtingstidende for 1906, Side 1, har Ministeriet erklæret sig villigt til at yde bl. a. denne Sag Støtte fra Staten paa en i Skrivelsen nærmere angiven Maade. Lagtinget fandt imidlertid ikke Anledning til at gaa ind paa den Ordning, som vilde være at gennemføre, for at den omhandlede Støtte fra Staten kunde blive ydet.

Det ses endvidere, at Sagen i Vinteren 1906—07 har været Genstand for en Brevveksling mellem Justitsministeriet og Ministeriet for offentlige Arbejder. Med Hensyn hertil henvises til en Skrivelse af 15de Marts 1907 fra Justitsministeriet til Amtmanden over Færøerne, som er gengiven i Lagtingstidende for 1906, Side 267 og 268. I denne Skrivelse hedder det bl. a.:

»Efter at Justitsministeriet i den Anledning havde henstillet til Ministeriet for offentlige Arbejder, hvorvidt samme, under Hensyn til, at det maa anses for særdeles betydningsfuldt for Øerne, at Koreveje anlægges, og at disse efter Øernes Naturforhold ville blive bekosteligere end Vejanlæg i det øvrige Kongerige, uden at der efter Befolkningens Faatallighed kan ventes væsentligt Tilskud, maatte finde sig foranlediget til at lade Staten overtage Vejanlæg paa Færøerne ved et bestemt aarligt Tilskud fra Statskassen, har man fra nævnte Ministerium modtaget Meddelelse om, at da Vejvæsenet paa Færøerne ifølge Lov Nr. 30 af 28de Februar 1872 om de færøske Landkommuners Styrelse § 10 er underlagt Forstanderskabernes Bestyrelse med Tilsyn af Lagtinget, vil der allerede som Følge heraf ikke kunne blive Spørgsmaal om, at Ministeriet for offentlige Arbejder overtager nye Vejanlæg paa Færøerne.

Oftnævnte Ministerium har derhos med Bemærkning, at det er ubekendt med Færø Amtskommunes økonomiske Forhold og derfor mangler Forudsætningerne for at kunne bedømme, hvilke Bidrag der kunde være Anledning for Stats-

kassen til eventuelt at yde til Anlæg af Landeveje paa nævnte Øer, henstillet til Justitsministeriet, hvorvidt samme, efter det foreliggende, maatte finde Anledning til at søge finansiel Hjemmel til at yde et saadant Bidrag.«

Udvalget skal navnlig paapege, at det i Justitsministeriets Skrivelse af 1ste Juni 1906 siges, at *Regeringen* er villig til at yde sin Støtte bl. a. til Anlæg af Køreveje paa Færøerne, og at Justitsministeriet i Følge sammes Skrivelse af 15de Marts 1907 synes at være velvillig stemt overfor Sagen.

Da det maa anses for givet, at man ikke paa Færøerne vil være i Stand til at anlægge Køreveje mellem Bygderne uden Pengebidrag fra Statskassen, og da det derhos er Udvalgets Mening, at det er af stor Betydning, at der allerede nu aabnes Mulighed for Anlæg af saadanne Veje, skal man tilraade, at Tinget paany henvender sig til Justitsministeriet angaaende denne Sag.

Man skal i saa Henseende foreslaa, at Tinget vedtager følgende Henvendelse til Justitsministeriet:

»Justitsministeriet har som Svar paa Lagtingets Indstilling i f. A. om Statstilskud til Anlæg af Køreveje paa Færøerne i en Tinget forelagt Skrivelse af 25de Februar d. A. til Amtmanden over Færøerne givet Tinget Underretning om, at Ministeriet for offentlige Arbejder, som Lagtingets Indstilling var bleven forelagt, under 13de s. M. har meddelt, at det ikke ser sig i Stand til at søge udvirket nogen Bevilling til Anlæg af Køreveje paa Færøerne.

I Anledning heraf tillader Tinget sig under Henvisning til den af vedkommende Udvalg afgivne Betænkning og til, hvad der iøvrigt foreligger i Sagen, paany at anmode Justitsministeriet om at tage Tingets Indstilling af 21de September f. A. i denne Sag under Overvejelse.

Den af *Mindretallet* (Michelsen og Patursson) afgivne Betænkning er saalydende:

Mindretalsbetænkning.

Efter at der i Lagtingssamlingen 1902 var bevilget og senere afholdt et forholdsvis betydeligt Beløb til Undersøgelse af Kommunikationsvæsenet her i Landet, fremkom som Resultat heraf i 1904 en Betænkning med Planer og Overslag angaaende eventuelle Vejanlæg paa Færøerne, udarbejdet af Ingeniør Horn.

Lagtinget vedtog dernæst i 1905 følgende Andragender til Justitsministeriet:

1. At Spørgsmaalet om Anlæg af Køreveje paa Færøerne med Tilskud fra Statskassen paa Grundlag af den paa Tingets Foranledning af Ingeniør Horn udarbejdede Plan maa blive gjort til Genstand for Regeringens Overvejelse.
2. At der eventuelt paa Finansloven for næste Finansaar maa blive søgt bevilget et i Henhold til de i Andragenderne fremsatte Tilbud passende Beløb til Anlæg af Køreveje a) mellem Skopen og Sand og Sand—Trøðum, med Bro over Sandselven, og b) mellem Thorshavn, Velbestad og Kirkebø, samt
3. At Sagen i dens Almindelighed, jfr. Indstillingspunkt 1, maa blive forelagt Lagtinget med Oplysning om, hvorvidt og i hvilken Udstrækning Regeringens Støtte til Erhvervelse af fornødne Bevillinger til Statskassen vil kunne paaregnes.

Justitsministeriet fandt ikke Anledning til at søge Bevilling paa Finansloven 1905—06 til ommeldte i Punkt 2 foreslaaede Vejanlæg.

Som Svar paa Punkt 1 og særlig Punkt 3 udtalte derimod Justitsministeriet i Skrivelse af 1ste Juni 1906, at Regeringen var rede til at søge gennemført en Ordning, hvorved paa den ene Side Færøernes Telefon-, Vej- og Havneanlæg blive amtskommunale Anliggender og paa den anden Side de nuværende direkte og indirekte Skatter paa Færøerne gik over til at blive amtskommunale Indtægter, og det overlodes Lagtinget under Justitsministeriets Kontrol at fastsætte saadanne andre amtskommunale Skatter og Afgifter, som maatte findes fornødne til Gennemførelse af de nævnte og andre amtskommunale Formaal.

Under 8de September 1906 vedtog Lagtinget med 13 Stemmer at svare Ministeriet, at Tinget finder, at en Gennemførelse af den i det høje Ministeriums Skrivelse ommeldte Ordning ikke er gavnlig for Færøerne.

Angaaende selve Vejsagen vedtog Lagtinget forøvrigt, at den udsattes til næste Aar, hvorhos Tinget udtalte Haab om til den Tid, at faa en Udtalelse fra Regeringen om dens Stilling til Vejsagen i Almindelighed.

Som Svar herpaa meddelte Justitsministeriet i Skrivelse af 15de Marts 1907, at dette havde henstillet Sagen til Ministeriet for offentlige Arbejder og derfra modtaget Meddelelse om, at da Vejvæsenet ifølge Landkommunalloven hørte under Forstanderskabernes Bestyrelse med Tilsyn af Lagtinget, vilde der allerede af den Grund ikke kunne blive Spørgsmaal om, at Ministeriet for offentlige Arbejder overtog nye Vejanlæg paa Færøerne.

Oftnævnte Ministerium meddelte derhos, at det var ukendt med Færø Amtskommunes økonomiske Stilling, og derfor manglede Forudsætninger til at bedømme, hvilket Bidrag der kunde være Anledning for Statskassen til at yde til Anlæg af Landeveje paa nævnte Øer, og henstillede til Justitsministeriet, hvorvidt samme maatte finde Anledning til at søge finansiel Hjemmel til at yde et saadant Bidrag.

Hertil bemærkede Ministeriet, at det paa Finansloven 1906 07 havde stillet Forslag om 2 Bidrag til det færøske Telefonvæsen paa tilsammen 177,500 Kr. samt 1700 Kr. aarlig.

Lagtinget fattede fornyet Beslutning i Sagen den 12te September 1907 af saalydende Indhold:

Lagtinget andrager hos Justitsministeriet om:

1. at Spørgsmaalet om Anlæg af Køreveje paa Grundlag af den af Tinget vedtagne Vejplan maa blive gjort til Genstand for Regeringens Overvejelse.
2. At der eventuelt paa Finansloven for næste Aar maa søges et passende Beløb bevilget til Vejanlægene i Skopen, Sand, Trøðum og Kirkebø, Velbestad, Thorshavn samt
3. At Sagen i Almindelighed maa blive forelagt Lagtinget med Oplysning om, hvorvidt og i hvilken Udstrækning Regeringens Støtte til Erhvervelse af fornødne Bevillinger fra Statskassen vil kunne paaregnes.

Herpaa har Justitsministeriet svaret i Skrivelse af 21de Februar d. A., at Ministeriet for offentlige Arbejder har meddelt, at det ikke ser sig i Stand til at søge udvirket nogen Bevilling til Anlæg af Køreveje paa Færøerne.

Ser man paa de saaledes gennem Aarene førte Forhandlinger mellem Justitsministeriet og Lagtinget angaaende Vejsagen, vil det fremgaa deraf, at Regeringen betragter det færøske Vejvæsen som en færøsk amts- og landkommunal Sag, som Staten ikke kan overtage, og at Regeringen i 1906 har erklæret sig villig til at yde den færøske Vejsag finansiel Støtte ved at overdrage til Lagtingets Raadighed Dispositionsretten over daværende og fremtidige færøske direkte og indirekte Skatter.

Endvidere har Ministeriet for offentlige Arbejder udtalt, at det ikke ser sig i Stand til at søge udvirket Bevilling til Anlæg af Køreveje paa Færøerne.

Da Lagtingets Flertal imidlertid ikke har kunnet bifalde Regeringens

Forslag af 1906 vedrørende den her omhandlede finansielle Ordning, maa den færøske Vejsag saaledes for Øjeblikket anses for standset.

Overfor den stadig voksende Trang til Paabegyndelsen af Anlæg af de færøske Landeveje, formener Mindretallet, at Tinget ikke vel kan forsvare at henlægge denne, for store Dele af Befolkningen saa vigtige Sag.

I alle de omliggende Lande har man allerede et mer og mindre oparbejdet Vejnæt.

Vort Land derimod maa endnu lide under den totale Mangel paa Landeveje. Hos os er kun Stier mellem Bygderne, hvor Menneskene selv maa besørge Transporten i Bærekurve, mens Hestene lever sit Friluftsliv i Fjælde og Dale, uden at komme i Berøring med Vogne. Fra disse almindelige Forhold undtages dog de Bygder, som i de allersidste Aar har faaet anlagt kortere Vejstrækninger indenfor selve Bygden, der benyttes som Køreveje; men netop Anvendelsen af disse lokale Bygdeveje har særlig opladt Befolkningens Blik for den nuværende mærkelige Urtilstand, som ikke tillader Benyttelse af Vogntransport mellem nogen af de færøske Bygder. Ikke ikke Hovedbyen Thorshavn har Køreveje til nærmeste Bygd. Det nuværende Savn af Landeveje, betyder for store Distrikter af vort Land en saa betydelig Hindring for den økonomiske særlig landøkonomiske Udvikling, at Mindretallet maa formene, at Vejsagen maa bringes til hurtigst mulig Løsning.

Mindretallet maa fuldt ud anerkende Regeringens Stilling til Sagen, og skal udtale Forventning om, at den Tid vil være nær forestaaende, da de finansielle Forhold mellem Lagtinget og Regering og Rigsdag kunne ordnes i nær Overensstemmelse med Justitsministeriets Forslag af 1ste Juni 1906.

Dog formener man, at det ikke vel vil kunne forsvares at lade den færøske Vejsag forblive udsat indtil en saadan eventuel Ordning er istandbragt.

Man vil derfor tillade sig at foreslaa Tinget foreløbig at gaa en Mellemvej. Som de sidste for Regeringen forelagte Lagtingsforslag have udvist, har Tinget nærmest henholdt sig til, at Vejene burde bekostes af Staten og Landkommunerne.

Mindretallet har angaaende Trafikministeriets Bemærkning — se Justitsministeriets Skrivelse af 15de Marts 1907 — om, at det ikke er kendt med Færø Amtskommunes økonomiske Stilling, taget under Overvejelse, hvorvidt der af økononomisk Fonds Midler, af hvilken Fond der i Henhold til Kommunallovens § 18 kan ydes Bidrag til det færøske Bygdevejvæsen, kan afses et antageligt Beløb til Anlæg af de egentlige Landeveje.

Den økonomiske Fond havde sidste Aar en Indtægt af c. 22,000 Kr.

Der udbetaltes i alt samme Aar af Fonden:

	Kr.	Ø.
Til Veje, Broer og Landingssteder	345	60
Til andre Formaal anvendtes:		
Erstatning for Grindeskade	832	38
Bidrag til Amtsbiblioteket	500	00
Til »Fagralíð Højskole«	300	00
Til Aftenskoler	44	10
Til Tilbygning af Lagtingshuset	8,586	22
Sorenskriver Helms til en Stipendierejse	300	00
Regnskabsføreren	96	00
Afholdslogen »Tveraa Fremtid«	200	00
Grindehus i Kvalvig, Suderø	13	50
Telefoningeniør Møller	164	40
Telefonudgifter for Grindebud	»	50
Anna Olsen, Thorshavn	33	00
Søren Sørensen, Kunø	162	50
Bekendtgørelser	10	63
Konge- og Rigsdagsmændenes Besøg	12,482	57

Det fremgaar af ovenstaaende, at kun en minimal Del af Fondens Ind-

tægter i Fjor anvendtes til Veje, Broer og Landingssteder, hvorimod det øvrige disponible Beløb anvendtes til overmaade forskellige Formaal.

Fraregnet Kirkekasserne og Skolefonden, der har specielle Formaal, er økonomisk Fond den eneste af de under Tinget sorterende Kasser, der i Løbet af de sidste 6 Aar i en betydelig Grad har faaet forøget sin Indtægt.

Da Lagtingets Udgifter i det samme Tidsrum have været megt stærkt stigende og Tinget paa samme Tid ikke har set sig om efter nye Indtægter, har Lagtinget været nødt til at optage betydelige Laan paa samme Tid som Tinget har lagt overordentlig stærkt Beslag paa økonomisk Fonds Midler til andre Foretagender udover Brobygning og Anlæg af Landingssteder.

I Betragtning heraf samt under Hensyn til, at Kravene til Bidrag af de til Tingets Disposition staaende Midler endnu en Tid ville være stigende, vil det indses, at ommeldte Fond, saaledes som der nu disponeres over den, ikke vil være i Stand til at yde nogen betydelig Sum til de færøske Landevejes Anlæg.

Imidlertid nærer Mindretallet den Forventning til Færøernes Lagting, at dette, mer end sket er i de sidste Aar, vil vide at forøge sine Indtægter, saaledes at disse komme at staa i Forhold til de Udgifter, som Tinget finder at burde yde til Ophjælp af Landets Udvikling, samt tillige saaledes, at de store Bevillinger, der nu maa ydredes af økonomisk Fond, udover hvad der ydes til Veje, Broer og Landingssteder, maa indskrænkes noget.

Med Henblik paa foranførte Stilling i økonomisk Fond og under Hensyntagen til eventuelle fremtidige Indtægtsforøgelser formener Mindretallet, at Lagtinget i de første 5 Aar kan paatage sig at indestaa for, at der af denne Fond ydes et Beløb af indtil 2000 Kr. aarlig i de første 5 Aar til det færøske Vejanlægs Fremme under Forventning af, at Statskassen yder en Bevilling paa indtil 18000 Kr. aarlig i samme Tidsrum.

Hvor stort Tilskud der desuden, ved eventuelle Landevejsanlæg, skulde ydes af Sognekommunerne, maa komme til at bero paa Lagtingets Skøn. Særlig maatte Tinget tage i Betragtning de eventuelle Vejanlægs særlige Betydning for vedkommende Kommune, for andre Kommuner, Kommunens Befolkningstal, Anlæggets lette eller vanskelige Udførelse m. v. Mindretallet formener dog, at Sognekommunernes Bidrag, i Betragtning af Anlægsvanskelighederne og den faatallige og spredte Bebyggelse, dog næppe kan sættes højere end $^1/_{10}$ af Anlægssummen.

Efter den i Fjor af Tinget vedtagne Vejplan, udviste den en samlet Anlægssum af 400,000 Kr.

Med en aarlig Anlægssum af 22,000 Kr. ville de efter Planen projekterede Anlæg kunne blive udførte i Løbet af 19 Aar.

Det maa dog forventes, at Tinget efter Udløbet af de første 5 Aar, i Tilfælde af, at en hurtigere Gennemførelse af Vejplanen anses ønskelig eller at andre nødvendige Omstændigheder i Henseende til Afvigelse fra den nu foreslaaede Plan skulde medføre større aarlige Udgifter, til den Tid vil være saaledes finansielt situeret, at det uden større Udgifter af Statskassen end de nu foreslaaede kan gennemføre Vejplanen i et kortere Aaremaal.

Skulde Tinget finde, at den her anviste Vej ikke kan føre til Vejsagens Løsning, ser Mindretallet ingen anden Udvej end at der gaas tilbage til Regeringens Standpunkt i 1906, saaledes som det er fremstillet i Justitsministeriets Skrivelse af 1ste Juni s. A.

Da en Ordning som foreslaaet i nævnte Skrivelse imidlertid vil medføre en længere Overvejelse, idet en af de den Gang for Lagtinget paatænkte Indtægtskilder er overgaaet til Statskassen, medens paa den anden Side Telefonanlægget er bleven en færøsk Sag, kan Tinget paa dette sene Standpunkt af Samlingen ikke faa Tid til at behandle denne Sag til Ende, og Mindretallet vil derfor subsidiært anvise Tinget paa ovennævnte Grundlag at udsætte Sagen til næste Aar.

I Henhold til foranstaaende skal Mindretallet tillade sig at foreslaa til Tingets Vedtagelse:

Principaliter:

1. Tinget ansøger Justitsministeriet om at udvirke, at der af Statskassens Midler overdrages til Lagtingets Disposition et Beløb af indtil 18,000 Kr. aarlig i 5 Aar, at anvende til Anlæg af Landeveje paa Færøerne.
2. I Tilfælde af, at det under Punkt 1 nævnte Statsbidrag opnaas, bevilges der af økonomisk Fond et Bidrag paa indtil 2000 Kr. aarlig i 5 Aar til de under samme Punkt nævnte Anlæg.

Subsidiært:

Tinget udsætter Sagen til næste Aars Samling for da at genoptage Regeringens Forslag af 1ste Juni 1906 til Vejsagens Løsning under fornyet Overvejelse.

Ved Sagens *2den Behandling den 21de September* vedtoges dens Overgang til 3dje Behandling med 21 Stemmer mod 0.

Ved *3dje Behandling den 24de September* sattes Flertallets Forslag først under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0, hvorefter Mindretallets Forslag betragtedes som bortfaldet.

Den 26de September oplæstes og vedtoges følgende *Indstilling:*

Færoernes Lagting.

Thorshavn, den 26de September 1908.

Ved Indstilling af 21de September f. A. androg Lagtinget hos det høje Ministerium om:

at Spørgsmaalet angaaende Anlæg af Køreveje paa Færøerne paa Grundlag af en af Tinget vedtaget Plan maatte blive gjort til Genstand for Regeringens Overvejelse.

at der eventuelt maatte blive søgt hevilget ved Finansloven 1908—09 et passende Beløb af to i Indstillingen nærmere angivne Køreveje, samt

at Sagen i dens Almindelighed maatte blive forelagt Lagtinget med Oplysning om, hvorvidt og i hvilken Udstrækning Regeringens Støtte til Erhvervelse af forudnævnte Bevillinger fra Statskassen vil kunne paaregnes.

Som Svar paa denne Henvendelse har det høje Ministerium ved Skrivelse af 25de Februar d. A. meddelt, at Ministeriet for offentlige Arbejder ikke har set sig i Stand til at søge udvirket nogen Bevilling i det nævnte Øjemed.

Paa Foranledning af en Henvendelse fra 7 af Lagtingets Medlemmer har dette i indeværende Samling genoptaget Sagen til Overvejelse.

Til at afgive Betænkning i Sagen blev der nedsat et Udvalg paa 5 Medlemmer, som imidlertid ikke kunde blive enigt om en fælles Indstilling, men delte sig i et Flertal (Dam, Effersøe og Petersen) og et Mindretal (Michelsen og Patursson). Saavel Flertallet som Mindretallet afgav under 14de d. M. særskilt Betænkning.

Flertallet foreslog, at Tinget retter en Henvendelse til Justitsministeriet om paany at tage Tingets Indstilling af 21de September f. A. under Overvejelse. Mindretallet foreslog derimod *principaliter* at andrage Justitsministeriet om at udvirke, at der i det nævnte Øjemed af Statskassen stilles til Lagtingets Disposition et Beløb af indtil 18,000 Kr. aarlig i 5 Aar samt at der i samme Tidsrum bevilges af Færø Amts økonomiske Fond et Beløb af indtil 2000 Kr. aarlig,

subsidiært at Sagen udsættes til næste Aar for da at genoptage Regeringens Forslag af 1ste Juni 1906 til Vejsagens Løsning under fornyet Overvejelse.

Ved Sagens endelige Behandling, som fandt Sted den 24de d. M., bortfaldt saavel Mindretallets principiale som subsidiære Forslag, hvorimod Flertallets Forslag enstemmig vedtoges med 14 Stemmer.

Med Henvisning til de medfølgende Udvalgsbetænkninger af 14de d. M. samt til, hvad der tidligere er passeret i Sagen, tillader man sig allerærbødigst at anbefale denne Sag til det høje Ministeriums velvillige Behandling.

For Ordføreren
C. Bærentsen. *T. J. Petersen.*

Joen Poulsen.

Til
Justitsministeriet.

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.
København, den 17de Februar 1909.

I Anledning af den med Hr. Amtmandens Skrivelse af 20de November f. A. paany hertil indsendte Sag om Statstilskud til Anlæg af Køreveje paa Færøerne skal man efter Brevveksling med Ministeriet for offentlige Arbejder og i Overensstemmelse med dettes Anbefaling udtale, at man under Hensyn til, at der i det øvrige Kongerige er ydet Tilskud til Jernbaneanlæg, medens saadanne Anlæg ikke findes paa Færøerne, vil kunne indgaa paa, at der efter saa vidt muligt tilsvarende Principper ydes Statstilskud til saadanne Vejanlæg paa oftnævnte Øer, som godkendes af Regeringen, efter at de fornødne Planer og Overslag have været forelagte og ere blevne underkastede et sagkyndigt Skøn fra nævnte Ministerium, saaledes at der fra Statens Side føres Tilsyn saavel med Anlæg som med Vedligeholdelsen af saadanne Veje, som tilvejebringes med Tilskud fra Statskassen.

Hvilket man herved skal meddele til Efterretning og videre Bekendtgørelse for Lagtinget med Tilføjende, at man herefter imødeser nærmere Forslag og Planer med Hensyn til det af Lagtinget i dettes med Deres Skrivelse af 8de November 1907 hertil indsendte Indstilling af 21de September s. A. fremhævede Vejanlæg Skopen—Sand- Trødum med Bro over Sandselven.

Svend Høgsbro.

A. Tang.
Fm.

Amtmanden over Færøerne.

XXVIII. Tilvejebringelse af Drikkevandsledninger.

Ved Lagtingets Aabning forelagdes den fra sidste Tingsamling udsatte Sag*) om Tilvejebringelse af Drikkevandsledninger.

Ved *den foreløbige Behandling den 3dje August* blev det efter Forslag af Effersøe med 16 Stemmer mod 0 vedtaget at nedsætte et Udvalg paa 3 Medlemmer, hvortil *den 4de August* valgtes *Dam*, *Effersøe* og *Michelsen*. Endvidere henvistes til dette Udvalg de i Overensstemmelse med Lagtingets Beslutning i 1907 vedrørende denne Sag indhentede Erklæringer fra Forstanderskaberne.

Den 7de September fremlagdes saalydende af Udvalget (Ordfører: Effersøe) afgivne

Betænkning.

Denne Sag er udsat fra i Fjor, jfr. Lagtingstidende for 1907, Side 185 f. f. Den blev da behandlet i Udvalg, som affattede et Lovudkast, hvorom efter Tingets Vedtagelse Amtmanden anmodedes om at indhente Kommunalforstanderskabernes Erklæring, medens Sagens videre Behandling udsattes til i Aar.

Om de modtagne Svar fra Kommunalforstanderskaberne skal bemærkes:

Der udtales Ønskeligheden af at faa Lovbestemmelser angaaende det omhandlede Forhold. Lovudkastet anbefales, tildels med Ændringer, og navnlig anbefales Bestemmelserne i § 1.

Et enkelt Forstanderskab udtaler Betænkelighed ved Udkastets § 4, da det kan komme til at medføre temmelig store Udgifter for Kommunerne. Et andet Forstanderskab udtaler, at der »bør paalægges de Nybygninger, der forurenser Vand, der har været benyttet som Drikkevand, yderligere Forpligtelser end i § 4 nævnt, især paa saadanne Steder, hvor Naturforholdene tillader, at Forurenselse af Vandet kan undgaas.«

Udvalget har overvejet Sagen og skal tillade sig at fremsætte det hermed følgende Lovforslag**) hvorom bemærkes:

Man har anset det for rigtigst at ændre Lovudkastet fra i Fjor betydeligt. Udkastets § 1 bibeholdes, men i en ændret Form. Det fastholdes, at Ekspropriation kan foretages saavel vedr. kommunale som private Ledninger, naar blot Anlægget er af en saadan Beskaffenhed, at det paakræves af Almenvellet, jfr. Grundlovens § 82. Dette er af Vigtighed, da Anlæg af Vandledninger bl. a. af Hensyn til den spredte Bebyggelse, i alt Fald indtil videre, i Reglen ikke kan ventes udførte af Kommunerne. Ekspropriation foretages kun, naar vedkommende Kommunalbestyrelse finder den fornøden, og i det Omfang, som Kommunalbestyrelsen bestemmer.

Man anser det for uhensigtsmæssigt at fastsætte saa detaillerede Regler

*) Se Lagtingstidende for 1907, Side 185—187.

**) Vedhæftet som *Bilag 3*.

som de, der indeholdes i Udkastets §§ 2 og 3. Det bør formentlig overlades til Kommunalbestyrelsen at ordne Sagen efter Skøn. Den bestemmer, om der er Anledning til at foretage Ekspropriation samt under Hensyntagen til alle berettigede Interesser i hvilket Omfang der skal eksproprieres. Efter Lovforslagets § 4 er Kommunalbestyrelsens Bestemmelse underkastet Appel til Lagtinget eller Justitsministeriet.

Lovforslaget er affattet paa Grundlag af Lov for Norge Nr. 8 af 14de Juli 1893 om Forandring i Lov om Vosdragenes Benyttelse af 1ste Juli 1887, der omhandler Forhold, som ligne de paa Færøerne forhaandenværende meget, og Lov Nr. 69 af 7de Maj 1881 om Forpligtelse til Jords Afgivelse til offentlige Veje, Havne og Landingssteder samt til offentlige Skoler paa Færøerne. Lovforslagets § 5 er affattet efter Lov Nr. 48 af 24de Marts 1899 om Tilvejebringelse af Vedtægt for Benyttelse af Vand fra Thorshavns Vandværk.

Den 26de September fremlagdes følgende Ændringsforslag fra *Udvalget*:

Til § 8.

Foran »Sognekommissionens« i Linie 1 sættes »Bygningskommissionens og«.

Ved *3dje Behandling den 17de September* vedtoges § 1 med 12 Stemmer mod 0, § 2 ligeledes med 12 Stemmer mod 0, § 3 med 13 Stemmer mod 0, § 4 med 12 Stemmer mod 0, § 5 med 12 Stemmer mod 0, § 6 med 15 Stemmer mod 0, § 7 med 11 Stemmer mod 0. § 8 .... Ændringsforslaget sattes under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0, hvorefter Paragraffen, saaledes ændret, vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

Lovforslaget i dets Helhed sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald: *Ja* stemte: J. Poulsen, Nielsen, Provsten, Skaalum, Patursson, Michelsen, Olsen, Samuelsen, Skarð, Winther, Konoy, Dam, N. Djurhuus, Dahl og Effersøe. *Stemte ikke:* Hentze, Johannesen, H. A. Djurhuus, Evensen og Formanden. *Fraværende:* T. J. Petersen og Weihe, og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 15 Stemmer mod 0.

Den 22de September fremlagdes saalydende *Indstilling*, der vedtoges *den 26de s. M.*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 26de September 1908.

Lagtinget har i indeværende og nærforegaaende Samling beskæftiget sig med Spørgsmaalet om Foranstaltninger for at lette Anlæg af Drikkevandsledninger m. m.

I 1907 blev der af vedkommende Udvalg affattet et Lovudkast, som udsendtes til samtlige Kommunalforstanderskaber til Erklæring, medens Sagen iøvrigt udsattes til i Aar.

Fra forskellige Forstanderskaber er der i Anledning heraf til Tinget indkommet Erklæringer i Sagen, som følge hermed.

Det til Sagens Behandling i Aar nedsatte Udvalg har afgivet en Betænkning og affattet et Forslag til Lov for Færøerne om Vandledninger.

Lovforslaget blev med en mindre Ændring til § 8 af redaktionel Beskaffenhed endelig vedtaget i Tinget den 17de d. M. med 15 Stemmer (5 Medlemmer stemte ikke og 2 Medlemmer var fraværende).

Idet man henviser til samtlige til Sagen hørende hermed følgende Aktstykker, tillader man sig herved at anbefale denne Sag til Justitsministeriets Velvilje.

For Ordføreren
C. Bærentsen. *Johan C. F. Dam.*

Joen Poulsen.

Til
Justitsministeriet.

XXIX. Færøernes Deltagelse i Udstillingen i Aarhus.

Den 22de August fremlagdes saalydende *Andragende*:

Paa Opfordring af Hovedkomiteen for Landsudstillingen i Aarhus 1909 har vi undertegnede i Forening med Hr. Grosserer Carl Møller i København dannet en Komite for Færøernes Deltagelse i nævnte Udstilling.

Det vil være vor Opgave at arbejde hen til at faa Færøerne repræsenteret saa fyldigt som muligt ved denne Udstilling i Aarhus, der baade omfatter hele Kongeriget, og samtidig omfatter alle Industrigrene og Erhverv.

Der vil kræves en Del Midler til Ordning af alt vedrørende denne Udstilling og til Fremskaffelsen af kollektive Samlinger paa de forskellige Erhvervsgrenes Omraade, saaledes særlig Fiskeriets, og vi have derfor ment det rigtigst at udbede os det høje Lagtings Anbefaling til, at der af Statskassen ydes os et passende Beløb til Iværksættelsen af vort Formaal, at faa en saa smuk og fyldig Udstillling fra Færøerne som mueligt.

Endvidere formene vi, at det vil være af den største Betydning, om Lagtinget ligeledes maatte finde Anledning til at anbefale, at der af Statskassen stilles et andet passende Beløb til Disposition til Hjælp til Rejse fra Færøerne til Aarhus for dygtige men mindre bemidlede Færinger. Vi skal tillade os at bemærke, at det vil have stor Betydning, om der vil kunne disponeres over et større Beløb hertil, idet Folk baade Mænd og Kvinder sikkert i Mængde vil benytte en saadan Lejlighed til at se det høje Kulturtrin, Danmark har naaet og til at lære adskilligt nyt og godt til Gavn for vore Øer.

De i de senere Aar afholdte Udstillinger have været Fiskeriudstillinger, og kun virkelige Fiskere have kunnet nyde godt af den Rejsehjælp, Staten har

ydet, og da saa godt som alle Fiskerne ere paa Fangst i den Tid, Udstillingerne have været aabne, har Efterspørgselen efter Assistance til Rejse ikke været saa stor. Da Landsudstillingen i Aarhus, som før bemærket, omfatter alle Erhvervsgrene, vil enhver, der har Lyst og Interesse, kunne komme i Betragtning ved eventuel Rejseunderstøttelse.

Endnu skal vi kun tillade os at bemærke, at Hovedkomiteen i Aarhus har lovet os at gøre sit yderste til, at Færøerne kan faa anvist en god og rummelig Plads, saaledes at alle Udstillingsgenstande, der maatte sendes herfra, kan komme til sin Ret.

Thorshavn, den 15de August 1908.

Ærbødigst

Finsen. *Jens Evensen.* *Chr. Helms.* *Just Jakobsen.*

Til
Færøernes Lagting.

Ved *den foreløbige Behandling den 25de August* blev Sagen efter Forslag af Effersøe med 12 Stemmer mod 0 henvist til Budgetudvalget.

Den 1ste September fremlagdes følgende af Udvalget (Ordfører: Effersøe) afgivne

Betænkning.

Fra Komiteen for Færøernes Deltagelse i Landsudstillingen i Aarhus i 1909 har Lagtinget modtaget et Andragende om Tingets Anbefaling til, at der af Statskassen ydes Komiteen et passende Beløb til Iværksættelse af dens Formaal at faa en saa smuk og fyldig Udstilling fra Færøerne ved Landsudstillingen som muligt, samt at der endvidere, ligeledes af Statskassen, stilles et passende Beløb til Raadighed til Hjælp til Rejse fra Færøerne til Aarhus for dygtige, men mindre bemidlede Færinger.

Udvalget er enig med Komiteen om det i høj Grad ønskelige i, at Færøerne deltager i nævnte Udstilling, der omfatter hele Kongeriget og samtidig alle Industrigrene og Erhverv paa en saa smuk og fyldig Maade som muligt samt om, at der bør virkes hen til, at Færinger, baade Kvinder og Mænd, i saa stort Antal som muligt, benytter Lejligheden til ved en Rejse til Udstillingen at se det høje Kulturtrin, Danmark har naaet og til at lære adskilligt nyt og godt til Gavn for vore Øer.

Udvalget skal i det hele taget tiltræde Komiteens Andragende og tilraader Tinget at anbefale ved en Indstilling til Justitsministeriet, at de ansøgte Tilskud fra Statskassen bliver ydede.

Udvalget finder det derhos rigtigt, at Lagtinget af de til dets Raadighed staaende Pengemidler stiller et Beløb til Komiteens Raadighed i samme Øjemed. Dog mener man, at Beløbet af Hensyn til de store Krav, der for Tiden stilles til Tingets Kasser i forskellige Øjemed, maa være ret begrænset.

Hvad angaar Spørgsmaalet om Færingers Rejse til Udstillingen, maa man fremhæve Nødvendigheden af, at der blivor truffet Ordning til en særlig Tur med et passende Dampskib fra Færøerne til Aarhus og tilbage igen, saaledes at Rejsen bliver saa bekvem og billig som muligt og derhos ikke af længere Varighed end hensigtsmæssig.

T Henhold til foranførte foreslaas til Tugets Vedtagelse:

1. Lagtinget indgaar til Justitsministeriet med Indstilling om, at der af Statskassen ydes en passende Bevilling
   a) til Færøernes Deltagelse i Landsudstillingen i Aarhus i 1909, saaledes at det bevilgede Beløb stilles til Raadighed for paagældende færøske Komité, samt
   b) til Færingers Rejse til Udstillingen.
2. Af Amtets økonomiske Fond bevilges et Beløb af 300 Kr., som stilles til Raadighed for den færøske Komite til Anvendelse til Øernes Deltagelse i Udstillingen, eventuelt til Rejser til samme.
3. Der tilstilles Andragerne Meddelelse om Tingets Vedtagelse tilligemed en Afskrift af Udvalgsbetænkningen.

Ved Sagens *2den Behandling den 3dje September* vedtoges dens Overgang til 3dje Behandling med 15 Stemmer mod 0.

Ved *3dje Behandling den 10de September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning med Navneopraab med følgende Udfald: *Ja* stemte: J. Poulsen, Nielsen, Provsten, Skaalum, Hentze, Michelsen, Johannesen, Olsen, T. J. Petersen, Samuelsen, H. A. Djurhuus, Evensen, Winther, Dam, N. Djurhuus, Dahl, Weihe og Formanden. *Stemte ikke:* Konoy. *Fraværende:* Patursson, Skarð og Effersøe, — og var Forslaget saaledes vedtaget med 18 Stemmer mod 0.

Den 26de September oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting,

Thorshavn, den 26de September 1908.

Fra Komiteen for Færøernes Deltagelse i Landsudstillingen i Aarhus i 1909 har Lagtinget modtaget et Andragende om Tingets Anbefaling til, at der af Statskassen ydes Komiteen et passende Beløb til Iværksættelsen af dens Formaal at faa en saa smuk og fyldig Udstilling fra Færøerne ved Landsudstillingen som muligt, samt at der endvidere, ligeledes af Statskassen, stilles et passende Beløb til Raadighed til Hjælp til Rejse fra Færøerne til Aarhus for dygtige, mindre bemidlede Færinger.

Lagtinget har efter vedkommende Udvalgs Forslag vedtaget enstemmig med 18 Stemmer følgende Indstilling:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

(Se Udvalgsbetænkningen.)

Idet Tinget anbefaler denne Sag til Justitsministeriets Velvilje, skal man tilføje, at Tinget samtidig har vedtaget at bevilge af Amtets økonomiske Fond et Beløb af 300 Kr., som stilles til Raadighed for den færøske Komité til Anvendelse til Øernes Deltagelse i Udstillingen, eventuelt til Rejser til samme.

For Ordføreren:
Fr. Petersen.

C. Bærentsen.

Joen Poulsen.

Til
Justitsministeriet.

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

København, den 10de April 1909.

I Fortsættelse af Skrivelse herfra af 11te f. M. skal man herved til Efterretning og videre Bekendtgørelse for Komiteen for Færøernes Deltagelse i Landsudstillingen i Aarhus meddele, at der paa Finansloven for 1909—10 under § 26 — III — Nr. 69 til Færøernes Deltagelse i Udstillingen samt til Færingers Rejse til denne er bevilget et Tilskud af 5000 Kr.

P. M. V.

Rentzmann.

A. Tang,
Fm.

Amtmanden over Færøerne.

XXX. Amtskommunens Telefonanlæg.

A. Udvidelse af Telefonanlægget.

Den 31te Juli fremlagdes en af Ingeniør P. Møller, København, fremsendt Skrivelse*), bilagt Oversigt, Bemærkninger og Overslag*) vedrørende en Del nye Telefonforbindelser paa Færøerne.

Ved Sagens *forelobige Behandling den 20de August* blev det efter et af T. J. Petersen stillet Forslag med 18 Stemmer mod 0 vedtaget at henvise Sagen til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil *den 21de s. M.* valgtes: *Dahl, H. A. Djurhuus, T. J. Petersen, Nielsen* og *Winther*. Til Udvalget henvistes i *samme Møde* fire til Tinget indkomne Andragender*) om Anlæg af Telefonlinier til Skarvenæs, Svinø, Fuglø og Trollenæs.

Den 15de September fremlagdes følgende af Udvalget (Ordfører: T. J. Petersen) afgivne

Betænkning.

Foruden de i forrige Aars Tingsamling foreliggende Andragender om Udvidelse af Telefonnettet — se Lagtingstidende for 1907, Pag. 120 — er der indkommet Andragende fra Beboerne af Svinø, Fuglø, Trollenæs og Skarvenæs om, at der maa blive etableret Telefonforbindelse til disse Bygder.

Udvalget er enigt i, at Tinget bør virke hen til, at der bliver anlagt Telefon til samtlige Bygder paa Færøerne. Man har desuagtet ikke kunnet enes om en fælles Indstilling, idet et Flertal (Dahl, Djurhuus og Petersen) mener, at Udvidelsen af Telefonnettet bør ske efterhaanden, medens et Mindretal (Nielsen og Winther) anse det rettest allerede nu at vedtage, at Nettet udvides til de fleste Bygder.

Flertallet tillader sig at bemærke følgende:

Efter Tingets Anmodning i Samlingen 1906 har Ingeniør Møller udarbejdet et ved indeværende Tingsamlings Begyndelse fremlagt Projekt til Telefonforbindelser til de fleste Bygder, hvortil saadan ikke allerede er anlagt, samt Overslag over Udgifterne hermed. Overslaget lyder paa et samlet Beløb af 130,400 Kroner.

Det maa anses for sikkert, at ved en Forøgelse af Anlægssummen med et saa stort Beløb, som det her drejer sig om, vil Telefondriften komme til at udvise et ret betydeligt Underskud, bortset fra uforudsete store Brud paa Linierne, som kunne indtræffe, idet der i de fleste af de Bygder, hvortil nye Telefonforbindelser ere projekterede, findes en saa ringe Befolkning, at Brugen ikke vil kunne dække Udgifterne til Vedligeholdelse af Linierne samt til Forrentning og Afbetaling af Anlægssummen.

*) Udelades her.

Selv med et muligt mindre Underskud i Udsigt vilde Flertallet nok være gaaet med til en Realisation af hele det foreliggende Projekt, idet man erkender, at Befolkningen i de Bygder, som ligge udenfor Telefonnettet, have et moralsk Krav paa at faa Del i de Goder, som en Telefonforbindelse maa medføre; men under Hensyn til, at man ikke har nogen Erfaring at bygge paa med Hensyn til Holdbarheden af Telefonkablerne, maa det anses altfor uforsigtigt allerede nu at anlægge Telefonforbindelse til Bygderne paa saadanne Øer, hvortil Forbindelse kun kan etableres ved Hjælp af Telefonkabler over saadanne Fjorde, hvor Kablerne ere særlig udsatte.

Flertallet kan derfor ikke være med til at foreslaa Anlæg af Telefon til følgende af de Øer, hvortil saadan er projekteret, nemlig: Skuø, Hestø, Nolsø, Myggenæs, Kalsø og Svinø, hvilke Anlæg i Overslaget er beregnet til c. 81,000 Kroner. Til Fuglø har Ingeniøren ikke projekteret noget Anlæg paa Grund af, at Kabel ikke menes at kunne føres ud fra Østsiden af Svinø; det maatte derfor føres ud fra samme Sted som Svinø-Kablet, og vilde derfor være uforholdsmæssigt dyrt. — For Tinget allerede nu at iværksætte de her nævnte Anlæg er saa meget mere betænkeligt, som der er Udsigt til, at Brugen af traadløs Telefon om et Par Aar vil være saa vidt fremskredet, at den vil kunne anvendes som Forbindelsesmiddel til de nævnte Øer. Anlægsudgifterne hertil ville sandsynligvis blive langt mindre end Udgifterne til Kabel, Driftsudgifterne derimod større; men dette vejer formentlig ikke op mod den Risiko, som Kabelanlægget medfører.

Flertallet mener i øvrigt at burde foreslaa Udvidelse af Telefonnettet til saadanne Bygder, hvor det ikke drejer sig om nær saa store Summer som foran anført, og hvor navnlig Risikoen for, at uforholdsmæssig store Vedligeholdelsesudgifter udkræves, ikke er til Stede, idet man kun vil foreslaa Anlæg af Kabler over de Fjorde, hvor der ikke forefalder saa stærk Urolighed i Søen, at Kabelbrud ofte kan risikeres.

Foruden at inddrage en Del Bygder i Telefonnettet, mener man, for Trafikkens Skyld, at burde foreslaa, at Linien fra Andefjord til Eldevig fortsættes til Funding med Kabel over Fundingsfjord; Linien Thorshavn—Klaksvig er nemlig saa stærkt optaget, at Trafikken hæmmes, hvilket for en væsentlig Del vil afhjælpes ved den her nævnte Forbindelse over Funding vesterefter til Vestmanhavn.

Man maa selvfølgelig indrømme, at den Befolkning, som bor paa Udøerne, er daarligere stillet hvad angaar Kommunikationsforhold end den øvrige Befolkning, og saaledes føler Savnet af Telefon mindst lige saa meget; men af Hensyn til den dermed forbundne store Risiko kan det ikke anses for nogen Uretfærdighed, om Tinget udsætter Realisationen af Telefonanlæg til saadanne Steder. — Dette bør ikke bevirke, at man undlader at imødekomme andre Krav, som ikke fordre nær saa stor Anlægskapital, foruden at der ikke kan forudsættes større Vedligeholdelsesudgifter.

Hvad angaar det af Ingeniør Møller udarbejdede Projekt og Overslag, finder man intet at bemærke, naar undtages, at Forbindelsen til Skarvenæs er foreslaaet tilvejebragt ved en særlig Ledning fra Land; rettere vilde det maaske være at indskyde Skarvenæs-Stationen paa Hovedlinien Thorshavn—Tveraa, mod at Velbestad udgaar og faar en særlig Linie fra Thorshavn. Der vil herved spares c. 250 Kroner, og samtidig opnaas den Fordel, at der kommer til at være Station nærmere ved Landingsstedet for Suderø-Kablet end hidtil.

Den Udvidelse af Telefonnettet, som Flertallet er sindet til at foreslaa iværksat, er nedennævnte Linier, hvis Anlæg er anslaaet til følgende Beløb, nemlig:

1.	Klaksvig, Haraldsund, Kunø	6550 Kr.
2.	Hellerne (indskydes paa Linien Fuglefjord—Andefjord)	500 —
3.	Andefjord Eldevig	2300 —
4.	Eldevig—Funding	5500 —
	Overføres...	14850 Kr.

5.	Sydregøte—Nordregøte	320	Kr.
6.	Tofte—Saltangeraa (eller Glibre efter Forstanderskabets Ønske	550	—
7.	Strænder—Skaale	2800	—
8.	Strænder—Morskrenæs—Sælletræ	5000	—
9.	Kvalvig—Strømnæs—Nordskaale	2300	—
10.	Nordskaale—Thorsvig	3000	—
11.	Øreenge—Kollefjord (Sjov eller Todnæs)	1800	—
12.	Sund—Kalbak	2800	—
13.	Sørvaag—Bø	1500	—
14.	Skaalevig—Husevig	1650	—
15.	Skarvenæs (indskydes paa Hovedlinjen Thorshavn—Tveraa	150	—
	Thorshavn—Velbestad	450	—
16.	Tveraa—Ørdevig—Famien	2950	—
17.	Station i Hove, indskydes paa Linjen Tveraa—Vaag	200	—
		40320	Kr.

Som Overskud fra Hovedanlægget henligger der paa forskellige Steder c. 500 Stænger. Heraf vil der kunne anvendes c. 300 Stænger, idet en Reservebeholdning af c. 200 maa anses tilstrækkelig. — Da Stængerne i Overslaget ere ansatte til 7 Kr. 35 Øre pr. Stk., vil de nævnte 300 Stænger have en Værdi af 2205 Kr., som kan fradrages ovennævnte Overslagssum.

Det vil formentlig være rettest at følge den samme Fremgangsmaade som ved Hovedanlægget, nemlig at ingen Station oprettes, undtagen vedkommende Kommune leverer Lokale til og Betjening af Stationen og paatager sig en saadan Forpligtelse, forinden Arbejdet paa Anlægget af paagældende Linie paabegyndes. — At dette sker, vil formentlig kunne iagttages af Driftsudvalget.

Da Amtskommunen ikke har disponible Penge, kan den ovennævnte Udvidelse formentlig ikke ske undtagen ved Optagelse af Laan, men da det paagældende Pengeinstitut formentlig vil fordre, at den eventuelle Obligation underskrives af Tingets samtlige Medlemmer, vil Laanet ikke kunne ordnes førend i næste Tingsamling. Det vil være rettest, at Driftsudvalget indtil den Tid tilvejebringer Oplysninger fra forskellige Pengeinstitutioner i Danmark om, paa hvilke nærmere Betingelser Laan vil kunne opnaas. Hvis man bestemmer, at Anlægget skal udføres, vil det være ønskeligt, at dette paabegyndes tidlig næste Sommer, og at Driftsudvalget faar Bemyndigelse til at foranstalte saadant, hvad der imidlertid ikke kan ske uden ved Optagelse af et midlertidigt Laan, som Driftsudvalget maa faa Bemyndigelse til at optage i »Føroya Banki«. Som bekendt er der daarlige Pengeforhold i Danmark for Tiden, og det kan derfor komme til at støde paa Vanskeligheder at opnaa Laan paa rimelige Vilkaar, hvorfor det vil være rettest at bestemme, at Arbejdet ikke paabegyndes, forinden der foreligger et Laantilbud, som Tinget kan acceptere; man mener ikke, at Tinget bør optage Laan mod højere Rente end 4½ pCt. p. a. og vil derfor foreslaa, at der stilles som Betingelse for Arbejdets Paabegyndelse, at der forinden for Driftsudvalget foreligger et saadant Tilbud.

Endvidere vil det formentlig være utilraadeligt at foretage en Udvidelse af Telefonnettet som ovenfor antydet, hvis der ikke opnaas et passende Tilskud fra Statskassen.

Det kan endnu ikke skønnes med blot nogenlunde Sikkerhed, hvorledes Indtægter og Udgifter ved Driften fremtidig ville stille sig. Det maa erindres, at det Regnskab, som er aflagt for Aaret fra 1ste April 1907 til 31te Marts 1908, ikke danner tilstrækkeligt Grundlag for en Beregning, idet en væsentlig Del af Anlægget ikke har været i Drift mere end ½ Aar. Den største Risiko, som Amtskommunen løber, er Vedligeholdelsen af Kablerne, og om disses Holdbarhed kan der endnu ikke udtales noget bestemt, kun kan man gaa ud fra, at Udgifterne herved bliver ret betydelige, i hvilken Henseende skal bemærkes, at der allerede er forefaldet 3 større Kabelbrud, nemlig et paa Kablet i Skopenfjord forrige Sommer, og for faa Dage siden er Kablet over Suderøfjorden gaaet i

Stykker, ligesom der i Gaar blev konstateret en Beskadigelse af Skopenkablet. Istandsættelsen heraf vil kræve store Udgifter, og den Mulighed er langt fra udelukket, at navnlig Suderø-Kablet ikke kan blive repareret førend til næste Sommer, idet Reparationen kun kan udføres i godt Vejr, under de gunstigste Strømforhold. Desuden er der forefaldet mindre Brud paa Kabler ved Landingsstederne ved Føgrulfö, Skarvenæs og Vaagø. Et Kabelbrud vil under alle Omstændigheder standse Trafikken for kortere eller længere Tid, hvad der ogsaa betyder et Tab. Paalidelige Erfaringer med Hensyn til Kablernes Holdbarhed og hvorledes Forholdet i det hele vil stille sig med Hensyn til Indtægter og Udgifter ved Driften ville først indvindes gennem flere Aar.

Da desuden de nu paatænkte Linjers Drift kan ventes at ville give Underskud, vil det formentlig være rettest, at Tinget, hvis intet Tilskud opnaas fra Statskassen, atter overvejer Spørgsmaalet om Telefonnettets Udvidelse i næste Samling. Dette vil ganske vist betyde en Forsinkelse af Anlægets Udførelse, men ikke i meget væsentlig Grad, da Arbejdet i saa Fald dog vil kunne udføres til næste Efteraar med paafølgende Vinter. Man tør vente, at der af Statskassen, i Lighed med, hvad der skete ved det oprindelige Anlæg, vil blive ydet et Tilskud, som svarer til Halvdelen af Anlægssummen. Man mener derfor at burde foreslaa, at Tinget andrager hos Regeringen om, at der af Statskassen ydes et saadant Tilskud, og at det bestemmes, at Driftsudvalget ikke lader Anlægget paabegynde, hvis der ikke af Statskassen opnaas en Bevilling af mindst 19,000 Kroner.

Mindretallet (Nielsen og Winther) maa formene, at Tinget bør imødekomme alle rimelige Krav, som stilles til Lagtinget om Anlæg af Telefon. Navnlig kan man ikke være med til at afvise de berettigede Ønsker, som næres hos Befolkningen paa Udøerne. Denne er i Forvejen, hvad angaar Samfærdselsmidler, daarligere stillet end nogen anden Del af Øernes Befolkning, og har derfor stærkere Krav paa at faa Del i de Goder, som en Telefonforbindelse maa føre med sig. Det vil derfor se ud som en Uretfærdighed, hvis Tinget lader foretage Anlæg af Telefon til en hel Del Bygder paa de større Øer, men undlader at faa Udøerne med.

Vi mene derfor at burde foreslaa, at der, foruden den af Flertallet foreslaaede Udvidelse af Telefonnettet, anlægges Telefonforbindelse til nedennævnte Øer. De hermed forbundne Udgifter er af Ingeniør Møller anslaaet til følgende Beløb:

Skuø	11200 Kr.
Hestø	9000 —
Nolsø	12200 —
Myggenæs	26400 —
Kalsø	10300 —
Svinø	11400 —

I Erkendelse af den store Risiko, som er forbundet med disse Anlæg, mener vi, at disse foreløbig ikke bør udføres, medmindre der af Statskassen opnaas en Bevilling af to Tredjedele af Anlægssummen. I øvrigt kan vi tiltræde Flertallets foranstaaende Bemærkninger.

I Henhold til det anførte foreslaas til Tingets Vedtagelse:

I. Forslag fra Flertallet.

a) Tinget andrager hos Regeringen om, at samme vil udvirke, at der af Statskassen bevilges Halvdelen af Udgifterne ved Udvidelse af Amtskommunens Telefonanlæg til at omfatte Bygderne: Haraldssund, Kunø, Hellerne, Eldevig, Nordregøte, Saltangeraa eller Glibre, Skaale, Morskrenæs, Sælletræ, Nordskaale,

Strømnæs, Thorsvig, Kollefjord, (Sjov eller Todnæs), Kalbak, Bø, Husevig, Skarvenæs, Ørdevig, Famien og Hove, samt til Anlæg af en Linje mellem Eldevig og Funding, hvilken Udvidelse er anslaaet til at ville koste 40,320 Kr., hvorfra gaar et Beløb paa 3205 Kroner i Anledning af Anvendelse af en Del Materiel, som Amtskommunen er i Besiddelse af.

b) Driftsudvalget bemyndiges til at indhente Tilbud fra forskellige Pengeinstituter i Danmark, om paa hvilke Betingelser et Pengelaan paa 20 a 30,000 Kr. vil kunne opnaas for Amtskommunen.

c) Driftsudvalget anmodes om at indhente Erklæring fra de paagældende Kommunalforstanderskaber om, hvorvidt disse ville paatage sig Forpligtelse til at levere Lokale til samt Betjening af Telefonstation i de foran under Punkt a nævnte Bygder mod et Vederlag, som Tinget til enhver Tid fastsætter, for Tiden 3 Øre pr. takstpligtig Samtale og 10 Øre for hvert takstpligtigt Telefontelegram.

d) Hvis der opnaas et Tilskud fra Statskassen paa mindst 19,000 Kroner til den ovenfor under Punkt a nævnte Udvidelse af Telefonnettet, og i Tilfælde af, at der foreligger Tilbud om det nødvendige Laan for Amtskommunen, mod en aarlig Rente af 4½ pCt. med Tilbagebetaling i 30 Aar, samt, hvis vedkommende Kommune har paataget sig den i Punkt c omhandlede Forpligtelse, bemyndiges Driftsudvalget for Telefonanlægget til:
   1) at lade Arbejdet ved den i Punkt a nævnte Udvidelse af Telefonnettet iværksættes i Sommeren 1900, samt
   2) at optage hos »Føroya Banki« et midlertidigt Laan, af en saadan Størrelse, som udkræves til Bestridelse af forefaldende Udgifter, indtil det endelige Laan kan blive optaget af Tinget, jfr. Punkt I b.

e) I Tilfælde af, at det i Punkt a nævnte Statstilskud ikke opnaas, eller hvis der ikke erholdes Tilbud om Laan paa de i Punkt b omhandlede Vilkaar, tages Spørgsmaalet om Udvidelse af Telefonnettet i den nævnte Udstrækning til fornyet Behandling i Tinget næste Aar.

f) Sagen om en yderligere Udvidelse af Telefonnettet udsættes til næste Aar.

II. Forslag fra Mindretallet.

a) Tinget andrager, foruden hvad der af Flertallet i Punkt I. a er foreslaaet, hos Regeringen om, at samme vil udvirke, at der af Statskassen bevilges to Tredjedele af Udgifterne til Anlæg af Telefon til Øerne Skuø, Hestø, Nolsø, Myggenæs, Kalsø og Svinø, hvilke Anlæg ere anslaaede til at medføre en Udgift af 80,500 Kr.

b) I Stedet for »20 a 30,000 Kr.« i Flertallets Forslag, Punkt I b sættes 50—70,000 Kroner.«

c) Som Flertallets Forslag.

d) I Stedet for »19,000 Kroner« i Flertallets Forslag sættes »72,000 Kroner«.

e) Som Flertallets.

f) Ligeledes.

Ved *2den Behandling den 22de September* vedtoges Sagens Overgang til 3dje Behandling med 21 Stemmer mod 0.

Den 25de September fremlagdes følgende *Ændringsforslag* til Udvalgets Forslag fra *Nielsen* og *Winther:*

A.

Enkeltvis Afstemning over de projekterede Telefonlinier 1—17 i Udvalgets Forslag foreslaas.

* * *

B.

Enkeltvis Afstemning over de foreslaaede Kabelanlæg m. m. til Skuø, Hestø, Nolsø, Myggenæs, Kalsø og Svinø begæres.

Ved *3dje Behandling*, der foretoges *samme Dag*, blev det med henholdsvis 11 og 12 Stemmer mod 0 givet Tilladelse til, at de stillede Ændringsforslag sattes under Forhandling.

Ændringsforslag A. sattes først under Afstemning, men da kun 7 stemte for og ingen imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: *Ja stemte:* Nielsen, Patursson, Hentze, H. A. Djurhuus, Evensen, Skarð, Winther, Konoy, Weihe og Formanden. *Stemte ikke:* J. Poulsen, Provsten, Skaalum, Michelsen, Johannesen, Olsen, T. J. Petersen, Samuelsen, Dam, N. Djurhuus og Dahl. *Fraværende:* Effersøe, — og var Forslaget saaledes bortfaldet.

Flertallets Forslag a—e sattes derpaa samlet under Afstemning og vedtoges med 18 Stemmer mod 0.

Ændringsforslag B. til Mindretallets Forslag vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

Mindretallets Forslag, *Punkt 1* (Skuø), sattes først under Afstemning, men da kun 9 stemte for og ingen imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: *Ja stemte:* Nielsen, Patursson, Hentze, Olsen, Evensen, Skarð, Winther, Konoy og Weihe. *Stemte ikke:* J. Poulsen, Provsten, Skaalum, Michelsen, Johannesen, T. J. Petersen, Samuelsen, H. A. Djurhuus, Dam, N. Djurhuus, Dahl og Formanden. *Fraværende:* Effersøe, — og var Forslaget saaledes bortfaldet.

Punkt 2 (Hestø) sattes under Afstemning, men da kun 9 stemte for og ingen imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: *Ja* stemte: Nielsen, Patursson, Hentze, Olsen, H. A. Djurhuus, Evensen, Skarð, Winther og Konoy. *Stemte ikke:* J. Poulsen, Provsten, Skaalum, Michelsen, Johannesen, T. J. Petersen, Samuelsen, Dam, N. Djurhuus, Dahl, Weihe og Formanden. *Fraværende:* Effersøe, — og var Forslaget saaledes bortfaldet.

Punkt 3 (Nolsø) sattes under Afstemning, men da kun 10 stemte for og ingen imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: *Ja* stemte: Nielsen, Patursson, Hentze, Olsen, H. A. Djurhuus, Evensen, Skarð, Winther, Konoy og Weihe. *Stemte ikke:* J. Poulsen, Provsten, Skaalum, Michelsen, Johannesen, T. J. Petersen, Samuelsen, Dam, N. Djurhuus, Dahl og Formanden. *Fraværende:* Effersøe, — og var Forslaget saaledes bortfaldet.

Punkt 4 (Myggenæs) sattes under Afstemning, men bortfaldt, da kun 8 stemte for og ingen imod.

Punkt 5 (Kalsø) sattes derpaa under Afstemning, men da kun 8 stemte for og ingen imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: *Ja* stemte: Nielsen, Patursson, Hentze, Olsen, Evensen, Skarð, Winther og Konoy. *Stemte ikke:* J. Poulsen, Provsten, Skaalum, Michelsen, Johannesen, T. J. Petersen, H. A. Djurhuus, Samuelsen, Dam, N. Djurhuus, Dahl, Weihe og Formanden. *Fraværende:* Effersøe, — og var Forslaget saaledes bortfaldet.

Punkt 6 (Svinø) sattes under Afstemning, men da kun 8 stemte for og ingen imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: *Ja* stemte: Nielsen, Patursson, Hentze, Olsen, Evensen, Skarð, Winther og Konoy. *Stemte ikke:*

J. Poulsen, Provsten, Skaalum, Michelsen, Johannesen, T. J. Petersen, H. A. Djurhuus, Samuelsen, Dam, N. Djurhuus, Dahl, Weihe og Formanden. *Fraværende*: Effersøe, — og var Forslaget saaledes bortfaldet.

Flertallets Indstillingspunkt f vedtoges med 21 Stemmer.

Den 26de September oplæstes og vedtoges følgende *Indstilling:*

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 26de September 1908.

Tinget har i indeværende Samling forhandlet Spørgsmaalet om Udvidelse af Amtskommunens Telefonanlæg.

Sagen blev henvist til et Udvalg paa 5 Medlemmer, som imidlertid delte sig i et Flertal paa 3 og et Mindretal paa 2 Medlemmer. I Udvalgsbetænkningen, som afgaves 14de ds., har Flertallet foreslaaet en Udvidelse af Telefonnettet til at omfatte en Del Bygder, til hvilken Udvidelse der ikke udkræves Kabelanlæg, idet man mente ikke foreløbig at burde tilraade Tinget at paatage sig den Risiko, som er forbundet med Kablernes Vedligeholdelse. Den af Flertallet foreslaaede Udvidelse er anslaaet til at medføre en Udgift af 40320 Kroner, og Udvidelsen foreslaas betinget af, at der af Statskassen opnaas et Tilskud af Halvdelen af Anlægskapitalen.

Mindretallet foreslaar derimod, foruden den af Flertallet foreslaaede Udvidelse, at anlægge Telefon til 6 forskellige Øer, hvis der af Statskassen kan opnaas Bevilling paa to Tredjedele af den anslaaede Anlægskapital, 80,500 Kr.

Sagens 3dje Behandling fandt Sted Gaars Dato, og ved den endelige Afstemning blev Flertallets Forslag, Punkt I. a—e enstemmig vedtaget med 18 Stemmer. Det af Mindretallet stillede Forslag bortfaldt derimod. Indstillingspunkt I. f. om at Spørgsmaalet om yderligere Udvidelse af Telefonnettet udsættes til næste Aar, vedtoges derefter enstemmig med 21 Stemmer.

Ved iøvrigt at henvise til, hvad der i Udvalgsbetænkningen, som medfølger, er anført, tillader man sig allerærbødigst at udtale den Forventning, at det høje Ministerium vil søge udvirket, at der af Statskassen bevilges et passende Tilskud til det nævnte for det færøske Samfund saa betydningsfulde Foretagende.

C. Bærentsen. *T. J. Petersen,*
Ordfører.

Joen Poulsen.

Til
Justitsministeriet.

B. Tilskud til Telefondriften.

Den 21de September fremlagdes følgende af Udvalget afgivne

Forslag til Beslutning.

Af Færø Amts økonomiske Fond bevilges til Færøernes Amtskommunes Telefondrift for indeværende Regnskabsaar et Beløb af 10,000 Kroner. Beløbet

udbetales til Driftsbestyreren for Telefonlinjerne og anvendes, for saa vidt det maatte gøres nødvendigt, til delvis Forrentning og Afbetaling af den Gæld, som paahviler Amtskommunen i Anledning af Telefonanlæggene, samt til Dækning af mulige større Reparationsomkostninger.

Ved *Sagens 2den Behandling* vedtoges dens Overgang til 3dje Behandling med 15 Stemmer mod 0.

Ved *den endelige Behandling den 24de September* vedtoges Udvalgets Forslag med 17 Stemmer mod 0.

C. Tilvejebringelse af Lokaler for Telefonstationen i Thorshavn.

Den 22de September fremlagdes følgende af Udvalget afgivne

Betænkning.

Tinget afsluttede i Samlingen 1906 Kontrakt med Driftsbestyrer A. Degn af Thorshavn om at levere Lokale til Central-Telefonstationen i Thorshavn m. m., mod en aarlig Leje af 200 Kroner. De Lokaler, som dengang bleve stillede til Disposition have nu vist sig at være uhensigtsmæssige, idet der navnlig mangler et Samtalerum og et Venteværelse for Folk, der indfinde sig for at opnaa Samtale; endvidere mangler der Lokale til Kontor for Driftsbestyreren med Personale. Udvalget mener ikke at Tinget bør opføre den nødvendige Bygnrng for Amtskommunens Regning, men at det er at foretrække, at Driftsbestyreren — hvad han sandsynligvis er villig til — opfører de nødvendige Lokaler mod en aarlig Lejegodtgørelse, hvorom Driftsudvalget for Telefonlinjerne formentlig bør faa Bemyndigelse til at afslutte Kontrakt. Indtil en saadan Bygning er opført vilde det være heldigt, om Driftsbestyreren fik Ret til at benytte som Kontorlokale et Værelse i Lagtingsbygningen. Ved den eventuelle nye Bygning maa der opføres et Indføringsstativ, men bør rettest bekostes af Amtskommunen, idet et saadant Stativ ikke vil faa nogen Værdi for Udlejeren af Bygningen i Tilfælde af, at Lejemaalet ophører; et saadant Stativ vil koste c. 400 Kr.

I Henhold til det anførte tillader man sig at foreslaa til Tingets Vedtagelse:

I. Driftsudvalget for Amtskommunens Telefonvæsen bemyndiges til at afslutte Kontrakt med Driftsbestyrer A. Degn af Thorshavn om at opføre de nødvendige Lokaler til Central-Telefonstation i Thorshavn, samt Kontorlokale til Brug ved Driftsledelsen, mod en aarlig Leje, hvis Størrelse bestemmes efter Overenskomst mellem Driftsbestyreren og Driftsudvalget.
II. Driftsudvalget bemyndiges til at lade opføre et Indføringsstativ paa Amtskommunens Regning.
III. Til Brug som Kontorlokale for Driftsbestyreren stilles til Raadighed et

Værelse i Lagtingsbygningen efter Amtmandens Anvisning indtil den under Punkt I. omhandlede Bygning er opført.

Ved Sagens *2den Behandling den 23de September* vedtoges dens Overgang til 3dje Behandling med 18 Stemmer mod 0.

Ved *3dje Behandling den 24de s. M.* vedtoges Udvalgets Forslag med 17 Stemmer mod 0.

D. Afmærkning af Kablet: Saltnæs—Strænder.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes saalydende *Andragende:*

Færøernes Skipper- og Navigatørforening tillader sig ærbødigst at ansøge Direktionen for Færø Amts Telefonvæsen om at lade foretage en Afmærkning af Kablet: Strænder—Saltnæs til Vejledning for Skibe, der ved Nat opankre paa den der hyppig benyttede Ankergrund, da Skibene ellers let vil være udsat for at ankre i Kablet.

Thorshavn, den 4de Februar 1908.

Ærbødigst

Paa Bestyrelsens Vegne

J. Lambaa,
Formand.

Den 4de September fremlagdes følgende af Udvalget afgivne

Betænkning.

Færøernes Skipper- og Navigatørforening har andraget om, at der maa blive foretaget Afmærkning af Kablet Saltnæs– Strænder til Vejledning for Skibe, der ved Nat skulle opankre i Nærheden.

Andragendet er henvist til undertegnede Udvalg, som tillader sig at bemærke følgende:

Det kan ikke nægtes at ville være det retteste, om der blev anbragt Signaler, som ved Nat viste hvor og i hvilken Retning Kablet ligger, hvilket formentlig kun kan gøres ved Anbringelse af Lanterner. Dette vilde medføre en

Del Bekostning, navnlig ved Pasningen, og Spørgsmaalet vil saa blive, om Nødvendigheden for en lignende Afmærkning ikke er lige saa paakrævet, for saa vidt angaar de øvrige af Amtskommunens Telefon-Kabler.

Hvad særlig det i Andragendet nævnte Kabel angaar, da er Faren for at Skibe med deres Anker skulle komme fast i det formentlig ikke meget stor. Skippere, som ere fremmede paa Stedet, opankre i Reglen deres Skibe længere inde i Fjorden, nemlig ved Glibre, og Skippere, som ere kendte med Forholdene, ville oftest kunne skønne nogenlunde nøjagtig, hvor Kablet ligger, og saaledes kunne tage sig i Agt for at ankre for nær ved dette.

Der er mindre Fare for, at Skibe skulle kaste deres Anker ned over Kablet, end at de ved indtræffende Uvejr skulle drive hen imod det og derved komme fast; men dette forhindres ikke helt ved at Kablet afmærkes.

Udvalget skal derfor foreslaa til Vedtagelse:

»Tinget finder ikke Anledning til at foretage yderligere Afmærkning af Telefon-Kablet mellem Strænder og Saltnæs end allerede sket.«

Ved Sagens *2den Behandling den 7de September* vedtoges Udvalgets Forslag med 16 Stemmer mod 0.

E. Telefonkablet: Kirkebø—Skopen.

Den 25de September fremlagdes følgende af Udvalget afgivne

Forslag til Beslutning.

Driftsudvalget for Amtskommunens Telefonlinier bemyndiges til, for saa vidt samme maatte finde det hensigtsmæssigt, at lade Telefonkablet mellem Kirkebø og Skopen optage og atter nedlægge over Hestø, samt derved inddrage denne Bygd i Telefonnettet.

Ved *Sagens 2den Behandling den 25de September* vedtoges dens Overgang til 3dje Behandling med 20 Stemmer mod 0.

Ved *3dje Behandling den 26de September* vedtoges Udvalgets Forslag med 13 Stemmer mod 0.

F. Udgivelse af Telefon-Haandbogen paa Færøsk.

Den 1ste September fremlagdes saalydende *Skrivelse*:

Undertegnede Medlemmer af Lagtinget ønsker at henstille til Lagtingets Overvejelse, om ikke Amtskommunens Telefon-Haandbog fremtidig kunde udkomme i det færøske Sprog. Det tilføjes, at Dr. phil. Jakob Jakobsen har erklæret sig villig til at paatage sig Oversættelsen.

Lagtingssalen, den 31te August 1908.

A. C. Evensen. *Simun av Skarði.*

Til
Lagtinget.

Den 22de September fremlagdes følgende af Udvalget afgivne

Betænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist en Skrivelse af 31te f. M. fra to af Tingets Medlemmer, hvori de henstille til Lagtingets Overvejelse, om ikke Amtskommunens Telefon-Haandbog fremtidig kunde udkomme i det færøske Sprog. Man tillader sig i den Anledning at bemærke:

Efter Konference med Dr. phil. Jakob Jakobsen vil denne kunne paatage sig Oversættelse af Haandbogen mod et Honorar af 200 Kroner. Dette er en ret væsentlig Udgift, foruden at Trykningsudgifterne kunne antages at blive større, idet en Del af Haandbogens Indhold formentlig bør udkomme i dansk Sprog. - . Da det endnu ikke kan skønnes, hvorvidt denne forøgede Udgift vil kunne afholdes af Telefonvæsenets Driftsindtægt, tillader man sig at foreslaa til Vedtagelse:

»Sagen udsættes til næste Aar.«

Ved Sagens *2den Behandling den 23de September* vedtoges Udvalgets Forslag med 14 Stemmer mod 0.

G. Tilskud til Betjeningen af Telefonstationen i Tofte.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes saalydende *Andragende:*

Forstanderskabet for Næs og Gøte Sogne tillader sig herved ærbødigst at andrage hos det høje Lagting om et aarligt Tilskud af 70 Kr. til Betjening af Tofte Telefonstation.

Dengang Forstanderskabet paatog sig Betjeningen af denne Station, vidste det ikke, at man ogsaa skulde betale for Sammenstilling til Strænder, hvilket paadrager mere Arbejde end Betjeningen af Tofte Station.

Solmundefjord, den 1ste Juli 1908.

P. F. V.

Hans P. Weihe.

Til
Færøernes Lagting.

Den 3dje September fremlagdes følgende af Udvalget afgivne

Betænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist et Andragende fra Forstanderskabet for Næs og Gøte Sognes Kommune om et aarligt Tilskud af 70 Kr. til Betjening af Tofte Telefonstation.

Forstanderskabet anfører til Begrundelse af Andragendet, at det, dengang det paatog sig Betjeningen af Stationen, ikke vidste, at der til den gratis Betjening af Stationen henhørte Sammenstilling til Strænder. Hertil skal bemærkes, at Lagtingets Henvendelse til Forstanderskaberne kun indnholdt en Forespørgsel om, hvorvidt disse vilde paatage sig Betjeningen mod et nærmere angivet Vederlag. At Tinget ved denne Henvendelse har ment, at Kommunerne skulde paatage sig al Slags Betjening af Stationerne, maa antages, idet der ellers vilde have været bemærket noget i modsat Retning. At Forstanderskaberne ikke have været vidende om, hvilket Arbejde der vilde forefalde ved Stationerne, fritager dem ikke for deres Forpligtelser.

Bevilling af det ansøgte Tilskud vilde sikkert have til Følge, at der fra flere andre Forstanderskaber vilde fremkomme lignende og lige saa berettigede Krav, som ikke kunde afslaas. Der er for Tiden 6 lignende Sammenstillingsstationer, hvoraf de fleste foretage Sammenstilling i et langt større Omfang end Tofte, og efterhaanden som Telefonnettet bliver udvidet, fremkommer der flere Sammenstillingsstationer. Hertil kommer, at adskillige Telefonstationer foretage Sammenstilling til Abonnenter, hvormed et betydeligt Arbejde er forbundet, uden at der for Tiden ydes Betaling af Amtskommunen, og det ligger nær at antage, at der vil fremkomme Krav om Vederlag herfor, hvis Tinget bevilger Godtgørelse for førstnævnte Sammenstilling. For Telegrammer til og fra Telegrafstationen ydes heller ikke nu noget Vederlag.

Der er, som det fremgaar af foranstaaende, ved Stationernes Betjening

forbundet et ikke helt ubetydeligt Arbejde, hvorfor Amtskommunen ikke yder Vederlag. Lagtinget kan derfor ikke godt gaa ind paa at yde Betaling for nogen Del af saadant Arbejde, uden at være klar over, at man maa gaa ind paa at betale for al Betjening. Det vil derfor komme til at dreje sig om en nok saa følelig Udgift.

Der er flere Sogne, hvortil Telefon endnu ikke er anlagt, og som gøre berettiget Krav paa at faa saadan. Det maa derfor indrømmes at være en Fordel, som de Sogne, hvortil Telefon er anlagt, have faaet fremfor andre Sogne, og der er antagelig ingen Urimelighed i, om de have en Udgift af Betjeningen, saa meget mere som denne Udgift ikke kan være følelig for vedkommende Kommune.

Udvalget mener derfor, at Lagtinget bør holde fast paa det Princip, som hidtil er blevet fulgt, nemlig, at ingen Station bliver oprettet, medmindre vedkommende Kommune forpligter sig til at levere Lokale til og bekoste Betjeningen af Stationen mod det fastsatte Vederlag.

I Henhold hertil tillader man sig at foreslaa til Vedtagelse, at der svares Andragerne:

> »Tinget finder ikke at burde bevilge noget Beløb til Betjening af Tofte Telefonstation ud over det tidligere tilsagte Vederlag.«

Ved Sagens *2den Behandling den 7de September* vedtoges Udvalgets Forslag med 18 Stemmer mod 0.

H. Tilskud til Betjeningen af Telefonstationen i Vestmanhavn.

Den 26de August fremlagdes et Andragende*) fra Bestyreren af Telefonstationen i Vestmanhavn, Ole Chr. Christiansen, om yderligere Godtgørelse for Stationens Bestyrelse.

Den 4de September fremlagdes følgende af Udvalget afgivne

Betænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist et Andragende fra Ole Chr. Christiansen af Vestmanhavn om, at Lagtinget vil tilstaa ham et Vederlag for Pasning af Telefonstationen i Vesmanhavn, idet han bemærker, at han kun faar Betaling for Samtaler til og fra Vestmanhavn, medens han intet oppebærer for

*) Udelades her.

Sammenstillingen, dels til Vaagø og dels til Nordstrømø samt den nordlige Del af Østerø.

Det skal indrømmes, at der ved Sammenstillingen er forbundet et ret betydeligt Arbejde, men det er formentlig utilraadeligt for Lagtinget at yde nogen Betaling for Betjening af nogen Telefonstation uden gennem den paagældende Kommune, som har paataget sig Forpligtelse til at bekoste Betjening af Stationen mod et bestemt Vederlag fra Amtskommunen. Andrageren bør derfor henvises til at holde sig til Forstanderskabet for Vestmanhavns Sogns Kommune, for saa vidt angaar Godtgørelsen for Betjening af Telefonstationen.

Udvalget tillader sig derfor at foreslaa, at der svares Andrageren:

»Tinget finder ikke at burde bevilge noget som Godtgørelse til Stationsbestyreren i Vestmanhavn for de Sammenstillinger, som foretages i Anledning af gennemgaaende Samtaler, idet Amtskommunen kun yder 3 Øre for hver takstpligtig Samtale og 10 Øre for hvert takstpligtigt Telefontelegram til og fra Stationen. Andrageren henvises i øvrigt til om Lønspørgsmaalet at forhandle med Forstanderskabet for Vestmanhavns Sogns Kommune, der har forpligtet sig til at holde Betjening af Stationen imod at oppebære det nævnte Vederlag.«

Ved Sagens *2den Behandling den 7de September* vedtoges Udvalgets Forslag med 17 Stemmer mod 0.

I. Nedsættelse af den aarlige Ydelse af Amtskommunens Laan hos „Bikuben".

Den 30te Juli fremlagdes følgende *Skrivelse*:

Færø Amt.

Thorshavn, den 19de Maj 1908.

Justitsministeriet har tilskrevet Amtet saaledes under 27de f. M.:

»Paa Finansloven for Finansaaret 1908–09 er der under § 26—III.—Nr. 60 bevilget et Beløb af 20,000 Kr. som yderligere Bidrag til Anlæg og Drift af Telefoner paa Færøerne paa Betingelse af, at Beløbet afbetales paa et af de af Færø Amtskommune i den Anledning optagne Laan.

Hvilket man herved i Fortsættelse af Skrivelse af 29de Februar d. A. skal meddele Hr. Amtmanden til Efterretning og videre Bekendtgørelse for Lagtinget, idet tilføjes, at det ommeldte Beløb i Overensstemmelse med det i anførte Skrivelse meddelte ved Justitsministeriets Foranstaltning vil blive anvist Forsørgelsesforeningen »Bikuben« til Afdrag paa det der af Færø Amtskommune under 21de September optagne Laan.

Sammen med Afdraget vil Rentebeløbet fra den 2den Januar d. A. til Betalingsdagen, den 1ste n. M. blive udbetalt til »Bikuben« med 297 Kr.

50 Øre mod Refusion af Jordebogskassen, hvortil De derfor anmodes om at foranstalte et tilsvarende Beløb indbetalt af Amtskommunen som en Indtægt for Finanshovedkassen, om hvilken Indbetaling man forventer Indberetning fra Dem.

Det tilføjes, at man overfor »Bikuben« har reserveret Amtskommunen Ret til, hvis den maatte ønske saadant, at erholde de halvaarlige Ydelser nedsatte med et forholdsmæssigt Beløb.«

Hvilket man herved skal meddele med Tilføjende, at det i Ministeriets Skrivelse ommeldte Beløb af 297 Kr. 50 Øre er indbetalt til Jordebogskassen af Telefondriften.

C. Bærentsen.

Til
Færøernes Lagting.

Den 11te September fremlagdes følgende af Udvalget afgivne

Betænkning.

Ved en af Tinget under 21de September f. A. udstedt Obligation er der hos Forsørgelsesforeningen »Bikuben« i København optaget et Laan til Færøernes Amtskommune, stort 100,000 Kroner, hvoraf Halvdelen, 50,000 Kroner, betragtes som Laan til Telefonanlægget samt forrentes og afdrages af Telefondriften. Afbetalingen sker i Løbet af 30 Aar.

Det Beløb paa 20,000 Kroner, som paa Finansloven for Finansaaret 1908—09 yderligere blev bevilget som Bidrag til Anlæg og Drift af Telefoner paa Færøerne, er ved Justitsministeriets Foranstaltning, i Henhold til den ved Bevillingen stillede Betingelse, betalt til bemeldte Pengeinstitut som Afdrag paa Laanet. Ministeriet har dog overfor »Bikuben« reserveret Amtskommunen Ret til, hvis den maatte ønske saadant, at erholde de halvaarlige Ydelser nedsatte med et forholdsmæssigt Beløb.

Det forekommer Udvalget, at det vil være rettest, om de halvaarlige Ydelser nedsættes som foran berørt, saaledes at det resterende Laan tilbagebetales i de 30 Aar. Det er endnu ikke muligt at skønne, hvilke Indtægter Telefondriften vil komme til at give, og som Følge deraf heller ikke, om der vil blive et saadant Overskud, at Renter og Afdrag ville kunne afholdes heraf. — Hvis Telefonnettet skal udvides, vil det blive nødvendigt at optage nyt Laan, som vil kræve aarlig Udgift til Forrentning og Afbetaling, medens det ikke kan forudsættes, at de ny Anlæg ville give rigelige Indtægter. Nedsættelse af de halvaarlige Renter og Afdrag vil udgøre omtrent 600 Kroner.

Efter det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa til Lagtingets Vedtagelse:

»Amtmanden anmodes om at udvirke, at de halvaarlige Ydelser, som Amtskommunen ifølge den af Lagtinget under 21de September f. A. udstedte Obligation, har at udrede til Forsørgelsesforeningen »Bikuben«, nedsættes med et forholdsmæssigt Beløb i Anledning af, at der paa Laanet er afdraget 20,000 Kr., saaledes at Afbetalingen sker i Løbet af 30 Aar.«

Ved Sagens *2den Behandling den 14de September* vedtoges dens Overgang til 3dje Behandling med 22 Stemmer mod 0.

Ved *3dje Behandling den 16de September* vedtoges Udvalgets Forslag med 18 Stemmer mod 0.

XXXI. Oprettelse af et Jordemoderdistrikt med Bopæl i Gøte.

Ved Lagtingets Aabning forelagdes den fra forrige Samling udsatte Sag*) angaaende Oprettelse af et Jordemoderdistrikt i Gøte, bilagt med 2 saalydende *Erklæringer:*

Fysikus for Færøerne

Thorshavn, den 15de Juli 1908.

I Gensvar paa Amtets Skrivelse af 7de Januar d. A. vedrørende Oprettelsen af et Jordemoderdistrikt i Gøte paa Østerø skal man efter indhentet Erklæring fra Distriktslægen for Norderøernes Lægedistrikt herved tjenstlig udtale, at der herefter synes at være god Grund til at oprette et Jordemoderdistrikt bestaaende af Gøte Sogn og Bygderne Lervig, Solmunde og Skibenæs, samt at Jordemoderen faar Bolig i Gøte. Da man imidlertid næppe kan vedblive at paaregne væsentlig Assistance fra den pensionerede praktis. Jordemoder i Glibre, og da Solmunde Hoveddistrikt iøvrigt er temmelig udstrakt for én Jordemoder, kan man ej undlade at henstille, om det ej vil være rigtigt allerede nu at henlægge Bygden Lamhauge til det paatænkte Distrikt. Saafremt det paatænkte Jordemoderdistrikt oprettes, maa man henlede Amtets Opmærksomhed paa, at Jordemoderdistrikternes Fordeling (jfr. justitsministeriel Rek. af 28de Aug. 1878) i Norderøernes og Thorshavns Lægedistrikt herved ville blive lidt forrykket.

H. Jastrau.

Til
Amtmanden over Færøerne.

* * *

*) Se Lagtingstidende for 1907, Side 206.

Norderøernes Lægedistrikt.

Klaksvig, den 14de Januar 1908.

I Anledning af det høje Amts Skrivelse af 7de Januar 1908 skal jeg herved tjenstlig erklære, at Oprettelsen af et nyt Jordemoderdistrikt i Gøte vil afhjælpe et betydeligt Savn for Bygderne Gøte og Lervig. Afstanden fra Fuglefjord til disse Bygder er saa stor, at Jordemoderen fra Fuglefjord ofte vil komme for sent til Fødslerne, og for Gøtes vedkommende er det mig bekendt, at en Kone, der ingen Uddannelse har som Jordemoder, jævnlig maa assistere ved Fødslerne, hvilket Forhold er uheldigt og medfører Farer for Barselkvinden og Barnet. Jeg mener i et og alt at kunne tiltræde det paagældende Andragende og finder det hensigtsmæssigt at henlægge Lervig til det nye Jordemoderdistrikt.

Kaj Jensen.
Distriktslæge.

Til
Færø Amt

Den 1ste August henvistes Sagen til *det kommunale Udvalg*, der *den 9de September* afgav saalydende

Betænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist et Angragende fra Forstanderskabet for Næs og Gøte Sognes Kommune gaaende ud paa at faa oprettet et nyt Jordemoderdistrikt med Bopæl for Jordemoderen i Gøte, omfattende Gøte Sogn samt Bygderne Lervig, Skibenæs og Solmundefjord. Saavel Distriktslægen som Fysikus have anbefalet Sagen.

Udvalget mener, at der er al Grund til at imødekomme Forstanderskabets Forslag. Fysikus har foreslaaet ogsaa at henlægge Bygden Lamhauge til det paatænkte Distrikt; men da Forstanderskabet ikke har vedtaget dette, mener Udvalget ikke at burde tilraade, at denne Bygd henlægges til det nye Jordemoderdistrikt. Ved Oprettelsen af dette Jordemoderdistrikt bliver det nødvendigt at foretage nogle Forandringer i Justitsministeriets Bekendtgørelse af 29de August 1878 om Færøernes Inddeling i Jordemoderdistrikter

I Henhold til foranstaaende tillader Udvalget sig at foreslaa Tinget at vedtage:

1) Lagtinget indgaar til Justitsministeriet med Indstilling om, at der oprettes et Hovedjordemoderdistrikt for Gøte Sogn samt Bygderne Lervig, Skibenæs og Solmundefjord med Bopæl for Jordemoderen i Gøte.
2) Under Forudsætning af, at Justitsministeriet indgaar paa foranstaaende Forslag ændres Fuglefjords Hoveddistrikt saaledes: Bygderne Lervig og Nordregøte, Gøtegjov og Sydregøte udgaar af Distriktet, og Solmunde Hoveddistrikt saaledes: Bygderne Skibenæs og Solmunde udgaar af Distriktet.

Ved *2den Behandling den 11te September* vedtoges Sagens Overgang til 3dje Behandling med 20 Stemmer mod 0.

Den 15de September fremlagdes følgende *Ændringsforslag* fra *Formanden* til Udvalgets Forslag:

Som nyt Indstillingspunkt sættes:

3. Benævnelsen »Solmunde Hoveddistrikt« i Bekendtgørelse Nr. 93 af 29de August 1878 ændres til »Strænder Hoveddistrikt«.

Ved *3dje Behandling*, der foretoges *samme Dag*, sattes Ændringsforslaget først under Afstemning og vedtoges med 21 Stemmer mod 0, hvorefter Udvalgets Forslag (Punkt 1—3) saaledes ændret, sattes under Afstemning og vedtoges med 21 St. mod 0.

Den 26de September oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 26de September 1908.

Til forrige Aars Lagtingssamling indkom et Andragende fra Forstanderskabet for Næs og Gøte Sognes Kommune, hvori der søges om, at der maa søges udvirket, at der foretages en saadan Forandring i Fuglefjord Hovedjordemoderdistrikt, at der for Gøte Sogn samt Bygderne Hervig, Solmundefjord og Skibenæs oprettes et særligt Jordemoderdistrikt.

Sagen blev udsat for at Fysikus og Distriktslægen paa Norderøerne kunde faa Lejlighed til at udtale sig om Spørgsmaalet. Begge Læger har anbefalet at gennemføre den foreslaaede Ordning.

Det i Sagen i Aar nedsatte Udvalg har foreslaaet og Tinget i Mødet den 25de d. M. enstemmig vedtaget saavel et af Formanden stillet Ændringsforslag om, at det tidligere Solmunde Hoveddistrikt fremtidig bliver forandret til Strænder Hoveddistrikt, som det af Udvalget foreslaaede nye Distrikt med Forpligtelse for Jordemoderen til at have Bopæl i Gøte, vedtoges enstemmig med 16 Stemmer.

Under Henvisning til den afgivne Betænkning og det i Sagen vedtagne Ændringsforslag, de af Lægerne afgivne Erklæringer samt Forstanderskabets Andragende, tillader Tinget sig ærbødigst at anbefale Sagen til det høje Ministeriums gunstige Forsorg.

C. Bærentsen. *C. Olsen.*

Joen Poulsen.

Til
Justitsministeriet.

XXXII. Tuberkulose-Sygehuset.

Den 20de August fremlagdes fra det staaende Udvalg i Sagen om Opførelse af et Tuberkulose-Sygehus for Færøerne nedenstaaende

Beretning

Undertegnede Udvalg, som i Lagtingssamlingen 1907 blev nedsat til i Foreningen med Amtmanden at ordne det videre fornødne vedrørende Tuberkulosesygehusets Opførelse og Drift, tillader sig nu at afgive Beretning til Tinget om, hvad der i Sagen er passeret siden sidste Lagtingssamlings Slutning.

Som det nærmere fremgaar af hoslagte Afskrift af Udvalgets Forhandlingsprotokol har man ladet udføre yderligere Byggearbejder, som maatte anses for nødvendige til Sygehusets Drift. Der er saaledes opført Kælde og Kulhus, foruden de nødvendige Liggehalle. Disse sidste har man bestilt færdig fabrikerede fra Norge, saaledes at alene Opstillingen foretoges her. Man har vedtaget at opføre et lille Lighus, men dette er endnu ikke paabegyndt. Endvidere har man vedtaget at opføre en Hestestald. Denne er afbundet men ikke opstillet. Man har ladet anlægge Kørveje efter Lægens Anvisning og dette Arbejde er nu tilendebragt.

Forinden Sygehuset kunde tages i Brug fandt man at det var nødvendigt at lade det overdragne Areal indhegne paa forsvarlig Maade. Dette er sket naar undtages, at der mangler en Laage ved Broen ind paa Sanatoriets Terræn og Laager til Brug for dem, som have Ret til Tørveskær i Husegaardsstykket. Da man overvejede Spørgsmaalet om Indhegning, forelaa der fra Husegaardsfæsternes Side et bestemt Ønske om, at Sygehusets Grund maatte blive afgrænset fra Husegaardshauge mod Syd. Man fandt dette Ønske vel begrundet og ansaa det for at være hensigtsmæssigt — ogsaa set fra Sygehusets Side — at opsætte Hegn langs Husegaards Hauge for saa vidt den støder op mod Sygehuset. Da der imidlertid tidligere har været Tale om at erhverve for Sygehuset en Del af Husegaardshauge sønden for Højvigselven og da man i Forsommeren fandt Tidspunktet herfor meget gunstigt, besluttede man at indgive Andragende om Erhvervelse af en Del af Husegaardshauge til Sygehuset, saaledes at dette Areal kunde medtages under Indhegningen. Man har handlet i Overensstemmelse hermed og man har med Amtets Samtykke medtaget det attraaede Areal under Indhegningen paa forventet Approbation fra Justitsministeriet.

Da Hovedentreprenørerne Firmaet Oscar Køhler og Ludvigsen & Hermann havde meddelt, at de dem overdragne Arbejder nærmede sig deres Fuldendelse, har Arkitekt Ingemann af Arkitektfirmaet V & B. Ingemann paa Byggepladsen undersøgt det leverede Arbejde m. m., og man har efter at dette Syn var tilendebragt, modtaget Bygningen med Forbehold af, at forskellige ved Synsforretningen nærmere paaviste Mangler blev afhjulpne. Vedkommende Firma har afsendt en Repræsentant dertil, som for Tiden arbejder paa Bygningen og udbedrer forefundne Mangler.

Foruden Arbejdet ved Sygehusets Opførelse og andre i Forbindelse dermed staaende Arbejder, har man med Bistand fra Nationalforeningen til Tuberkulosens Bekæmpelse anskaffet de fornødne Monteringsgenstande og det fornødne Inventarium. Man har derhos antaget det fornødne Personale nemlig én Sygeplejerske og én Elev samt en Økonoma og 5 Piger.

Sygehuset toges i Brug først i Juni Maaned d. A. og den 12te s. M. indlagdes den første Patient. For Tiden er der paa Sygehuset indlagt 29 Patienter, nemlig 24 Sanatoriepatienter og 5 Hospitalspatienter. Af de indlagte Patienter er 11 mandlige og 18 kvindelige. Der er indtil 20de f. M. udbetalt 122,135 Kr. 67 Ø. som Omkostninger ved Sygehusanlægget. Af Omkostninger, som endnu ikke er afholdte, skal man nævne til Aktieselskabet Oscar Køhler — nu »Phøniz« 7900 Kr., til Ludvigsen & Hermann 2502 Kr., P. C. Johannesen m. fl. for Fundament 1750 Kr., for Inventarium 450 Kr., som de væsentligste.

I Sanatorieudvalget den 17de August 1908.

A. Samuelsen. Joen Poulsen. J. Z. Nielsen.

* * *

Uddrag

af

Forhandlingsprotokol for det af Lagtinget den 15de September 1906 nedsatte staaende Udvalg vedrørende Opførelsen af et Tuberkulose-Sygehus.

Aar 1908 den 1ste Februar Eftm. Kl. 6 holdt Udvalget Møde paa Amtskontoret; samtlige Medlemmer vare mødte. Amtmanden var til Stede. Ligeledes var Læge Jensen mødt.

Til Forhandling forelaa:

1. Oversigt om de hidtil medgaaede Udgifter.
2. Spørgsmaal over yderligere Byggeforetagender.
   a. Kælde.
   b. Liggehaller.
   c. Jerntrapper fra Altanerne i Gavlene.
   d. Kulhus.
   e. Lighus.
   f. Stald.
3. Spm. om yderligere Ingeniørarbejder.
4. Montering af Sygehuset.
5. Anlæg af Have.
6. Dræning af Terrainet.
7. a) Indhegning af Haven.
   b) — - Terrainet.
8. Anskaffelse af forskelligt Materiel.
   a) Gardiner.
   b) Patienttøj.
   c) Oliekapper til Patienterne.
   d) Vogne.
9. Anskaffelse af Brændsel.
10. — - forskellige Levnedsmidler: Kød, Mælk, Brød, Kolonialvarer m. m.
11. Spørgsmaal om Bestemmelse af Antal af og Lønninger for Sygehusets Personale

De forskellige Spørgsmaal forhandledes. Kl 9 udsattes Mødet.

Efter at Udvalget, Amtmanden og Lægen, Søndag den 2den Februar fra Kl. 2—4 havde beset Sygehuset med Omgivelser, fortsattes Mødet den 2den Februar fra Kl 6—9 og Mandag den 3dje Februgr fra Kl. 2—5.

Det vedtoges:

ad 2. a. at opføre en Kødkæld, 5 × 8 Alen, nord for Bygningen.
ad 2. b. at udsætte Opførelsen til noget senere paa Vinteren.
ad 2. c. at indhente Oplysninger gennem Arkitekterne om Prisen paa Trapperne.
ad 2. d. at indhente Oplysninger om den fornødne Størrelse af et saadant Hus.
ad 2. e. at opføre et lille Lighus nordvest for Bygningen.
ad 2. f. at søge nærmere Oplysning m. H. t. Opførelsen af Stald for 2 Heste, Vognskur og Høhus.
ad 3. at antage D'Herrer Ludvigsen & Hermanns' Tilbud af 28de Decbr. 1907.
ad 4. Det bemærkedes, at det igennem Nationalforeningen til Tuberkulosens Bekæmpelse indhentede Tilbud efter mundtlig og telefonisk Forhandling imellem Udvalgets Medlemmer, Amtmanden og Læge Jensen var antaget ved Telegram af 18de f. M. og Skr. af s. D. fra Amtet, dog med Undtagelse af B. 2, 10, 11 og 12; hvorhos Kontorchef ved Nat. foren., Jensen, var bemyndiget til at anvende et yderligere Beløb af 200 Kr. til Udgifter til andre Monteringsgenstande, som han mulig ved nærmere Overvejelse maatte finde hensigtsmæssige.

Tilbudene og Skrivelsen bleve oplæste, uden at derved fandtes noget at erindre.

ad 5—6 at anmode Landbrugskonsulent Effersøe om at udarbejde Forslag til Terrainets Dræning og, naar man har modtaget saadant Forslag, at tage Spørgsmaalet om Haveanlægget under Overvejelse.
ad 7. a) Berør efter Nr. 5--6.
ad 7. b) at søge Oplysninger om Bekostningen ved Indhegning med Staaltraad,
ad 8. a--c (Markehegn) og Træpæle (jydske eller norske) at afvente nærmere Forslag fra Læge Jensen.
ad 8. d. at indhente Oplysninger om passende Konstruktion og Pris for en let Vogn (beregnet paa 1 færøsk Hest), indrettet til Agestol med Rum for lettere Varer.
ad 9. at indkalde Tilbud paa Levering af 300 Tdr. Kokes, at levere ved Sygehuset, 100 Tdr. den 15de Marts, Resten med 50 Tdr. maanedlig fra den 15de Maj. Tilbud ønskes indsendte inden den 14de Febr.
ad 10. udsattes.
ad 11. a. at ansætte 1 Økonoma og 1 Sygeplejerske samt en Sygeplejeelev, af hvilke de 2 første lønnes med 400 Kr. aarlig, stigende hvert 3dje Aar med 50 Kr. aarlig indtil 800 Kr. aarlig, medens Eleven lønnes med 120 Kr. det første Aar, 180 Kr. det andet Aar og 240 Kr. det tredje og følgende Aar, -- hvorhos der tillægges alle de nævnte Funktionærer fri Bolig, Kost, Brændsel, Belysning og Vask samt delvis fri Tjenestebeklædning, og i Sygdomstilfælde fri Lægehjælp og Medicin, — alt i Henhold til det Regulativ, som vil blive udfærdiget for dem. De to førstnævnte Funktionærer ansættes med ¼ Aars Opsigelse fra begge Sider.
b. at opslaa de nævnte Pladser ledige, saaledes at Ansøgninger maa være indkomne til Amtet inden den 10de Marts.
c. at antage 6 Piger til en Løn af 12 Kr. maanedlig. Lægen anmodes om at paatage sig at fæste Pigerne.

C. Bærentsen. Joen Poulsen. E. Müller. Johan H. Poulsen.
J. Z. Nielsen. A. Samuelsen.

Aar 1908 den 23de Marts Kl. 9 Form. holdt Udvalget Møde paa Amtskontoret. Müller og Nielsen vare fraværende. Læge Jensen og Amtmanden vare til Stede.

1. Det vedtoges enstemmig at antage Anna Marie Berg til Økonoma paa de bekendtgjorte Vilkaar.
2. Spørgsmaalet om Antagelse af Sygeplejerske forhandledes.

Kl. 11¾ udsattes Mødet.
Kl. 2½ fortsattes Mødet. Nu mødte Müller.
Kl. 4 udsattes mødet.
Kl. 6 fortsattes Mødet.
Det vedtoges at antage Frk. Octavia Flagstad af Frederiksberg til Sygeplejerske paa de bekendtgjorte Vilkaar.

C. Bærentsen. A. Samuelsen. E. Müller.
Joen Poulsen. Johan H. Poulsen.

Aar 1908 den 12te Maj Kl. 12½ Eftermiddag holdt Udvalget Møde paa Sanatoriet. Arkitekt Ingemann, Ingeniør Spange, Læge Jensen og Amtmanden vare til Stede.

1. Udvalget vedtog at modtage et af Ludvigsen & Hermann gjort Tilbud om at forandre Belysningen i 8 Sygeværelser.
2. Udvalget overvejede Spørgsmaalet om at belægge Spisesal, Dagligstue, Lægeværelse, begge Korridorer, Garderober, Badeværelser, Skyllestuer, W. C. og Trapper med Linoleum.
   Arkitekt Ingemann tilbød at fremskaffe Tilbud paa Levering og Paalægning af Linoleum.
   Det vedtoges at afvente Fremkomsten af dette Tilbud, forinden Bestemmelse toges om Paalægning af Linoleum.
3. Arkitekt Ingemann tilbød i Henhold til Aftale med Udvalget at skaffe Møbler og Inventar til Funktionærværelserne.
4. Arkitekt Ingemann henledede Udvalgets Opmærksomhed paa, at Beklædningen i Sanatoriebygningens Indre i det Hele ikke bestod af 1ste Klasses Materiale, og at man derfor maatte være berettiget til for Hovedentreprenørens Regning at lade Dagligstue, Spisestue, Elevværelse, samt Oversygeplejerskens og Økonomas Værelser male eller tapetsere. Arkitekten udtalte, at Udgiften ved disse Foranstaltninger antagelig vilde komme til at beløbe sig til Prisdifferencen mellem de Brædder, der ere leverede, og dem, der burde have været leverede.
   Udvalget vedtog at lade de ovennævnte Værelser pappe og male og lade Lofterne i dem hvidmale paa Hovedentreprenørens Regning.
5. Ingeniør Spange udbad sig Oplysning om, naar Sanatoriet kunde aabnes, for at da en af hans Folk kunde være til Stede og sætte Sanatoriets Fyrbøder ind i den daglige Drift og de forskellige Ingeniøranlæg, der allerede nu næsten er fuldførte.
   Udvalget vedtog at lade en af Ingeniør Spanges Folk blive for Amtskommunens Regning fra den Dag, Ingeniøranlægget er fuldført.
6. Ingeniør Spange fremlagde en af Arkitekt Ingemann anbefalet Begæring fra Ludvigsen & Hermann om á conto Betaling af et Beløb paa 6000 Kr.
   Det vedtoges at udbetale Beløbet.

C. Bærentsen. Joen Poulsen. E. Müller. Johan H. Poulsen.
A. Samuelsen. J. Z. Nielsen.

Aar 1908 den 13de Maj Kl. 1 Eftermiddag holdt Udvalget Møde paa Sanatoriet. Ingeniør Spange, Læge Jensen og Amtmanden vare til Stede.

Amtmanden bemærkede, at det Sanatoriet bestilte Inventar var ankommet, og at det nu blev undersøgt, hvorvidt Forsendelserne vare i Overensstemmelse med de fremsendte Regninger og Bestillingslisterne.

Det vedtoges at betale de for fremsendt Materiel indløbne Regninger fra Københavns Stolefabrik, Snedkermester Johansen, Aktieselskabet Olesen Bood & Winther og Magasin du Nord, saa snart Optælling af det fremsendte havde fundet Sted.

Det vedtoges at betale Fragtregning fra det Forenede Dampskibsselskab, naar Regningen var bleven konfereret med de forskellige Fragtbreve. Amtmanden bemærkede, at Regningen for Kørsel af Sygehusets Inventar fra Thorshavn til Hoydal var betalt. Udvalget forhandlede en Skrivelse fra Kongsbonde Peter Mohr, i hvilken denne opgiver, at han ikke kan faa tilstrækkeligt Vand til sin Gaards Forsyning, og at der heller ikke er Vand nok til Landfogdens Opsidder som Følge af, at der benyttes meget Vand til Sanatorieanlægget.

Der fremlagdes Opgørelse over de indtil Dato til Tuberkulosesygehuset medgaaede Udgifter.

Amtmanden meddelte, at Sygehuset for Tiden var forsikret for 100,000 Kr. af Amtet fra 12te Maj og af Akts. »Phønix« til 1ste Juni for yderligere 50,000 Kr.

Det vedtoges at forhøje Assurancen til *130,000 Kr.* fra 1ste Juni at regne, da den af Akts. »Phønix« tegnede Assurance udløber.

Der fremlagdes en den 26de Novbr. f. A. af Amtet approberet Lejekontrakt mellem Hoyvigs Besiddere og Christian M. Christiansen ang. et Areal beliggende ved Buanesgjov. Det oplystes, at det var Lejetagerens Hensigt at anlægge et Trankogeri paa det af ham lejede Areal.

Udvalget vedtog at andrage hos Amtet om, at der ikke maatte blive opført nogen Bygning paa det af Christian Christiansen lejede Areal, da hans Lejekontrakt ikke hjemlede ham nogen Ret i saa Henseende. Det vedtoges ligeledes hos rette vedkommende at protestere imod, at der paa det anmeldte Sted anlægges Trankogeri eller andre industrielle Anlæg, hvorved Luften i Tuberkulosesygehusets Omgivelser vil blive forurenset.

Udvalget forhandlede Spørgsmaalet om Sygehusets Forsyning med Levnedsmidler.

Det vedtoges at indkalde Tilbud paa Levering af Kød, Fisk og Æg, og at overlade Læge Jensen at udstede de i dette Øjemed nødvendige Bekendtgørelser og efter Konference med Udvalgets Medlemmer at vedtage de fordelagtigste Tilbud.

Det vedtoges ligeledes at bortlicitere Levering af Brød, Mælk og Kolonialvarer og at overlade Læge Jensen at fremskaffe Tilbud.

Det vedtoges at udrede Nættet af Kurvejene med en Vej fra Broen over Elven vest om den der liggende Høj.

Mødet udsat Kl. 5½.

Kl. 8 fortsattes Mødet paa Amtskontoret.

Det vedtoges at anskaffe et Harmonium til Dagligstuen (for et Beløb af indtil 400 Kr.) og at anmode Kapelmusikus P. Andersen om at være behjælpelig ved Anskaffelsen, bedst og billigst muligt.

Det vedtoges, efter Konference med Arkitekt Ingemann, overfor Akts. »Phønix« at forlange de 8 Sygestuer pappede og malede paa Aktieselskabets Regning.

Det vedtoges midlertidig at overdrage Regnskabsførelsen ved Sygehuset til Lægen med Bistand af Sygeplejersken og lønnet Assistance til Afskrivning, om fornødent.

Det vedtoges at fastsætte Betalingen for Patienter, som nyde Statstilskud, til 75 Øre pr. Sygedag paa Sanatorieafdelingen og 65 Øre pr. Sygedag paa Hospitalsafdelingen forholdsvis for Børn i Henhold til Tuberkuloseloven samt at opkræve Betalingen maanedsvis forud, for den tilbagestaaende Del af den løbende Kalendermaaned snarest muligt efter Indlæggelsen.

Udvalget vedtog at anmode Besidderne af Højvigs- og Husegaard om, forinden de træffe nogen Aftale om Afhændelse eller Bortlejning af Arealer i Nærheden af Sygehuset, at underrette Sygehusets Bestyrelse om Sagen, for at denne i Tide kan gøre Sygehusets mulige Interesser gældende.

Mødet hævet Kl. 12.

C. Bærentsen. Joen Poulsen. E. Müller. Johan H. Poulsen.
J. Z. Nilsen. A. Samuelsen.

Aar 1908 den 20de Juli Kl. 4 Eftm. holdt Udvalget Møde. Tilstede var Müller, Samuelsen, J. H. Poulsen og den kst. Amtmand.

1. Der forhandledes om Udvalgets eventuelle Overtagelse af det Aktieselskabet »Phønix« paahvilende Arbejde med Tapetsering og Maling af Sygeværelser m. v. mod Afslag i Entreprisesummen. Udvalget vedtog at anmode Tømrer N. Holm om et Overslag over Udgifterne i saa Henseende. Selskabets Repræsentant vil paa sin Side indhente et Tilbud.
2. Det vedtoges at købe et Harmonium af Urmager Einarsson Thorshavn, under Forudsætning af, at det kan faas for 400 Kr.
3. Der fremlagdes Skrivelse fra Kongsbonde P. Mohr, Højvig, om Vandledningen til Højvig, dateret 10de ds.

   Udvalget mente sig ikke forpligtet til at lægge Stikledning til Højvig, men vilde anmode Sanatoriets Personale om at udvise Varsomhed ved Vandforbruget.
4. Udv. vedtog at overdrage Dr. Jensen forsøgsvis at foretage Foranstaltninger til Værn mod Regn i Liggehallerne.

Mødet hævet.

Chr. Helms Johan H. Poulsen. A. Samuelsen.

Ved *den forelobige Behandling den 22de August* vedtoges det efter Forslag af Samuelsen med 19 Stemmer mod 0 at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil *i næste Møde* valgtes uden Afstemning: *P. C. Johannesen, J. Poulsen, Samuelsen, Nielsen* og *S. ür Kunoy.*

A. Bemyndigelse for Udvalget til at handle som Driftsudvalg under Lagtingssamlingen.

Den 1ste September fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Det i forrige Lagtingssamling nedsatte »Sanatorieudvalg« blev af Lagtinget bemyndiget til sammen med Amtmanden at foretage det fornødne med Hensyn til Udførelse af saadanne Arbejder, som maatte være nødvendige til Sanatoriebygningens gode og forsvarlige Udførelse.

Udvalget formener, at det vil være hensigtsmæssigt, om det i Aar nedsatte Udvalg faar en lignende Bemyndigelse. Der fortsættes stadig med Arbejdet paa Sygehuset, og der opstaar jævnlig under Arbejdet forskellige Spørgsmaal, der trænger til Besvarelse uden Ophold. Skulde Udvalget i hvert enkelt Tilfælde afgive Betænkning til Tinget, vilde det lægge et stort Beslag paa Tingets Tid og medføre unødvendig Udsættelse af Arbejdet. Man mener derfor efter Omstændighederne at kunne foreslaa Tinget at vedtage, at Udvalget sammen med Amtmanden under indeværende Lagtingssamling bemyndiges til at træffe Bestemmelse om saadanne Arbejder, som maatte være nødvendige til Byggearbejdets gode og forsvarlige Udførelse.

I Henhold til foranstaaende tillader man sig at foreslaa til Lagtingets Vedtagelse:

»Det i Sanatoriesagen i indeværende Aars Lagtingssamling nedsatte Udvalg bemyndiges til sammen med Amtmanden at foretage det fornødne med Hensyn til Udførelse og Fortsættelse af saadanne Arbejder, som maatte være fornødne til Sygehusanlægets gode og forsvarlige Udførelse.«

Ved Sagens *2den Behandling den 2den September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

B. Nedsættelse af et staaende Udvalg m. v.

Den 19de September fremlagdes følgende af Udvalget afgivne

Betænkning.

Undertegnede Udvalg har overvejet Spørgsmaalet om Paalægning af Linoleum i Tuberkulosesygehuset i Hoydal.

Det i Sanatoriesagen i 1907 nedsatte Udvalg har forhandlet Spørgsmaalet dels med Sygehusets Læge, dels med Lagtingets Tillidsmand ved Tuberkulosesygehusets Opførelse Arkitekt Ingemann. Sidstnævnte har paa hoslagte Plan*) (Bilag Nr. 1) vist de Rum i Sygehuset, hvis Gulvflade man mener bør paalægges Linoleum, og i Overensstemmelse hermed har man indhentet et Tilbud om Levering af det nødvendige Materiale fra Aktieselskabet Wessel & Vett. Dette Firmas Tilbud vedlægges som Bilag Nr. 2. Med Hensyn til den Kvalitet af Linoleum, som der er Tale om, henvises til hoslagte Prøve tilligemed en Skrivelse*) (Bilag Nr. 3 og 4). Denne Kvalitet er anbefalet af Arkitekt Ingemann.

Udvalget formener, at det er fornødent at paalægge Linoleum i de Værelser i Sygehuset, som findes angivne paa Planen. Dette vil nemlig lette Renholdelsen af Gulvene i paagældende Rum, og denne Omstændighed vil dels medføre forholdsvis Besparelse i Driftsomkostningerne, dels sikre mod Smittefare. Udvalget anser det ogsaa for rigtigst at anskaffe Linoleum af god Kvalitet, i hvilken Henseende bemærkes, at den foreliggende Prøve formentlig er tilfredsstillende. Man vilde i Overensstemmelse med det anførte kunne anbefale at modtage det foreliggende Tilbud fra Wessel & Vett om Levering af Linoleum m. m. for 1490 Kr. 38 Øre, heri medregnet Fragt, men ikke Kørsel fra Skib til det Sted, hvor Paalægningen ønskes foretaget.

Med Hensyn til selve Paalægningsarbejdet mener Udvalget, at det selvfølgelig er af største Betydning at faa Arbejdet forsvarlig udført i enhver Henseende, og der er ingen Tvivl om, at man ved at bekoste en med vedkommende

*) Udelades her.

Arbejde fortrolig Mand herop fra København vilde have Garanti for Arbejdets forsvarlige Udførelse. Imidlertid vil det fremgaa af Tilbudet, at der hermed er forbundet saa store Omkostninger, at denne Foranstaltning vil være betænkelig, saafremt der ikke maatte være andre her paa Stedet, der ønske at benytte Manden og derfor ville bære en væsentlig Part af Udgifterne. Skulde man desuagtet paa forsvarlig Maade kunne faa Paalægningen udført af Haandværkere her, vilde det vel være billigere. Disse Spørgsmaal kunne dog formentlig bedst overvejes af det Udvalg, som vi anse det for nødvendigt at faa nedsat i Sanatoriesagen, naar Lagtinget slutter sin indeværende Samling.

Udvalget vil i denne Samling fremsætte Forslag til Reglement for Sygehuset, og dette Reglement vil blandt andet indeholde en Bestemmelse om, at Husets Drift skal ledes af en særlig dertil valgt Bestyrelse. Dette Reglement maa imidlertid indsendes til Justitsministerens Approbation, og den ommeldte Bestyrelse vil saaledes ikke kunne træde i Virksomhed før senere. Man mener derfor, at Sygehusets Drift og Byggearbejdernes Foldførelse indtil videre som hidtil bør ledes af Amtmanden i Forening med et staaende Udvalg.

Udvalget tillader sig derfor at foreslaa til Vedtagelse:

1. Der nedsættes et staaende Udvalg paa 5 Medlemmer til i Forening med Amtmanden at ordne det videre fornødne vedrørende Tuberkulose-Sygehusets Opførelse og Drift.
2. Det under 1. omhandlede Udvalg sammen med Amtmanden bemyndiges til at foranledige, at Gulvene i Værelser i Tuberkulose-Sygehuset i Hoydal, som nærmere ere angivne paa medfølgende Plan fra Arkitekt Ingemann, paalægges Linoleum af god Kvalitet. Det forudsættes, at Paalægningen sker paa bedste og billigste Maade.

* * *

Magasin du Nord,
Aktieselskabet
Th. Wessel & Vett.

København, den 11te Juni 1908.

Herr Amtmand Bærentsen.

Færøerne.

Overensstemmende med Ønske har vi herved Fornøjelsen at fremsende nedenstaaende Overslag over Levering og Paalægning af Linoleum til Tuberkulosehospitalet paa Færøerne. Vi tilbyder:

885	Kvadrat Alen Linoleum H 76"	à 0.98½	Kr.	871.	73
820	— — paalagt Gulv	- 0.16	-	131.	20
65	— — Trappe	- 0.33	-	21.	45
118	Alen Messingskinner P Nr. 2	- 1.00	-	118.	00
700	— Trælister	- 0.07	-	49.	00
	Ekstra Paalægning for Køkken & W. C.....		-	9.	00
	Fragt, Rejse og diverse Udlæg		-	237.	00
	Fragt for Linoleum		-	53.	00
			Kr.	1490.	38

Eventuel Afhøvling af Gulvene beregnes ekstra.

Da der kun sendes 1 Mand, maa Sygehuset stille Hjælp til hans Raadighed ved Arbejde med Rullerne eller hvor det ellers er nødvendigt uden Udgift for os.

Skulde Manden ikke kunne naa at blive færdig til først afgaaende Skib (efter hans Ankomst), skal Sygehuset betale Manden 5 Kr. pr. Dag samt Kosten indtil Skibet gaar, ligesom ogsaa, hvis Tiden for hans Returbillet overskrides, da at betale Rejse og Kost for ham til København.

Bliver Manden færdig med Arbejdet, inden Skibet gaar til København, da skal Sygehuset betale Manden Kr. 5,00 pr. Dag, og Kosten, indtil han kan rejse til København.

Som De vil bemærke, er Omkostningerne ved Paalægningen af Linoleet med Folk her fra København meget store, og vi vil derfor tilraade, hvis det paa nogen Maade kan lade sig gøre, at Arbejdet udføres af stedlige Folk, der er kendt med saadant Arbejde. Muligvis findes der ikke dertil egnede Folk, og vi er i saa Fald gerne beredt til at sende en Mand derop.

I vort Tilbud er medregnet Fragt, men ikke Kørsel fra Skib til det Sted, hvor Paalægningen ønskes foretaget.

Det skulde glæde os at blive beæret med Deres Ordre og i Forventning herom tegner

med Højagtelse

Aktieselskabet Th. Wessel & Vett.

Ved *3dje Behandling den 23de September* vedtoges Punkt 1 med 15 Stemmer mod 0. — Punkt 2 sattes under Afstemning, men da kun 6 stemte for og ingen imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald:

Ja stemte: Provsten, Johannesen, T. J. Petersen, Samuelsen og Formanden. *Stemte ikke*: Nielsen, Skaalum, Patursson, Hentze, Michelsen, Olsen, H. A. Djurhuus, Evensen, Skarð, Konoy, Dam, N. Djurhuus, Dahl og Weihe. *Fraværende*: J. Poulsen, Winther og Effersøe, og var Forslaget saaledes bortfaldet.

Til Medlemmer af det i Punkt 1. ommeldte Udvalg valgtes *den 26de September: Johannesen, Poulsen, Samuelsen, Konoy* og *Patursson*.

C, Dræning af Hoydal.

Den 21de September fremlagdes følgende af Udvalget afgivne

Betænkning.

Det danske Hedeselskab har ved Landinspektør Feilberg ladet den til Tuberkulose-Sygehuset hørende Hoydal besigtige og undersøge samt afgive Forslag til Tørlægning af Arealet m. m.

Inspektør Feilberg har afgivet en Betænkning*) af 27de August d. A.,

*) Udelades her.

der vedlægges i Afskrift tilligemed et Kort over Engen i Hoydal. Tørlægningsarbejderne og de dermed i Forbindelse staaende Arbejder anslaas til at ville koste c. 1800 Kr.

Udvalget, som ikke kan se rettere end, at der maa udføres de nødvendige Dræningsarbejder i Hoydal saa snart ske kan, maa anbefale, at man bemyndiger det Udvalg, som ved Lagtingets Afslutning i Aar er foreslaaet nedsat i Sanatoriesagen, til sammen med Amtmanden at foranledige, at den omhandlede Tørlægning foretages efter den foreliggende Plan med tilhørende Beskrivelse fra Inspektør Feilberg. Saavidt muligt søges Arbejdet udført for et Beløb af 1800 Kr.

I Henhold hertil tillader man sig at foreslaa til Vedtagelse:

Lagtingets staaende Udvalg i Sanatoriesagen i Forening med Amtmanden bemyndiges til at lade udføre de nødvendige Tørlægningsarbejder ved Arcalet i Hoydal. Arbejdet udføres efter den af Inspektør Feilberg udarbejdede Plan med tilhørende Beskrivelse, saavidt muligt for en Sum af 1800 Kr.

Ved Sagens *2den Behandling den 22de September* vedtoges dens Overgang til 3dje Behandling med 16 Stemmer mod 0.

Ved *3dje Behandling den 23de September* vedtoges Udvalgets Forslag med 18 Stemmer mod 0.

D. Yderligere Statstilskud til Sygehuset.

Den 23de September fremlagdes saalydende af Udvalget afgivne

Betænkning.

Medens der allerede foreligger Oplysning om, at Anlægsomkostningerne ved Tuberkulose-Sygehuset i Hoydal vil komme til at overskride det Beløb, 120,000 Kroner, der oprindelig er kalkuleret som Anlægssum, kan man ikke i Øjeblikket forelægge Lagtinget en endelig Opgørelse over Omkostningerne. Der ududføres nemlig endnu forskellige Arbejder ved Anlægget, og der forestaar endnu Udgifter, som ikke kunne beregnes for Tiden. — Som bekendt blev der paa Finansloven bevilget et Beløb paa 60,000 Kroner som Tilskud til Sygehusets Opførelse, saaledes at indtil Halvdelen af Omkostningerne ved Sygehusanlægget skulde afholdes af denne Sum.

Da Anlægssummen som ovenanført vil komme til at overskride 120,000 Kroner betydeligt, formener Udvalget, at Lagtinget paany bør indgaa til Bevillingsmyndighederne med Andragende om yderligere Tilskud til Anlægget. Et saadant Andragende vil formentlig bl. a. kunne begrundes ved, at Tuberkulose-Sygehuset er anlagt med 32 Senge i Stedet for som oprindelig beregnet 30 Senge. Endvidere vil man kunne anføre, at et Anlæg som det omhandlede har været vanskeligt at udføre paa Færøerne, og dette har bevirket, at Arbejderne er blevet

mere bekostelige. Fremdeles er Arbejdslønnen steget betydeligt i de sidste Par Aar og har været særlig høj i Fjor, medens Arbejderne paa Sygehuset for en væsentlig Part foregik. Man vil imidlertid ikke kunne foreslaa at rette en Henvendelse til Bevillingsmyndighederne i omhandlede Anledning, forinden Arbejderne ved Tuberkulose-Sygehusanlægget er afsluttet og endeligt Regnskab foreligger. Dette vil ikke kunne ske i indeværende Samling, og man mener derfor, at Lagtinget bør bemyndige det staaende Udvalg i Sanatoriesagen til sammen med Amtmanden at indgaa til Justitsministeriet med Andragende om et yderligere Tilskud til Tuberkulose-Sygehusanlægget i Hoydal.

I Henhold hertil tillader Udvalget sig at foreslaa:

Lagtinget bemyndiger det staaende Udvalg i Sanatoriesagen til sammen med Amtmanden at indgaa til Justitsministeriet med Andragende om et yderligere Tilskud af Statskassen til Tuberkulose-Sygehusanlægget i Hoydal, saa snart Anlægget er fuldført og Anlægssummen opgjort.

Ved Sagens *2den Behandling den 24de September* vedtoges dens Overgang til 3dje Behandling med 18 Stemmer mod 0.

Ved *3dje Behandling den 25de September* vedtoges Udvalgets Forslag med 19 Stemmer mod 0.

E. Antagelse af en Regnskabsfører.

Den 25de September fremlagdes saalydende af Udvalget afgivne

Forslag til Beslutning.

For saa vidt det viser sig nødvendigt, bemyndiges det staaende Udvalg i Sanatoriesagen til i Forening med Amtmanden at antage en Regnskabsfører for Sygehusanlægget i Hoydal, dog kun for Tiden til 1ste Oktober 1909. Af Færø Amts Repartitionsfond stilles der i dette Øjemed til Udvalgets Disposition et Beløb af 100 Kr.

Ved Sagens *2den Behandling den 25de September* vedtoges dens Overgang til endelig Behandling med 16 Stemmer mod 0.

Ved den *endelige Behandling den 26de September* vedtoges Udvalgets Forslag med 16 Stemmer mod 0.

F. Approbation paa Erhvervelsen af et Areal af Husegaards Udmark.

Den 15de September fremlagdes saalydende *Skrivelse*:

Færø Amt.

Thorshavn, den 14de September 1908.

Justitsministeriet har under 25de f. M. tilskrevet Amtet saaledes:

I det med Hr. Amtmandens Skrivelse af 24de Juni d. A. hertil indsendte Andragende har det af Lagtinget nedsatte Udvalg angaaende Opførelsen af Tuberkulose-Sygehuset i Hoydal anholdt om:

1. at et nærmere betegnet Areal af Fæstegaarden Husegaards Hauge, udgørende 8½ Sommer- og Vinterkofoder, maa blive overdraget Færøernes Amtskommune til Ejendom med Vinterfredningsret til Anvendelse for Tuberkulose-Sygehuset i Hoydal, og
2. at den Statskassen tilfaldende Andel af Købesummen for det omhandlede Areal og af Erstatningen for dettes Vinterfredning, hvilken Andel antages at udgøre tilsammen 1487 Kr. 50 Øre, maa blive eftergiven, imod at Amtskommunen betaler
   a) Kongsbonde Just Jacobsen og hans eventuelle Enke, saalænge de besidde Fæstet, 4 pCt. pro anno af den paa dette faldende Andel i Købesummen 425 Kr., altsaa 17 Kr. aarlig, eller paa anden Maade affinder sig med Fæsteren eller Enken, samt
   b) Kongsbonde Jacobsen som Andel af Erstatningen for Vinterfredning 212 Kr. 50 Øre en Gang for alle.

Ved hertil at indsende det paagældende Andragende har De næst at bemærke, at det paa Grund af det paagældende Areals Beliggenhed har betydelig Interesse for Tuberkulosesygehuset at erhverve det, samt næst, for saa vidt angaar de ansøgte særlige Lempelser i Vederlaget, at henvise til, at en lignende Indrømmelse ved Justitsministeriets Skrivelse af 13de Februar 1904 er sket overfor Thorshavns Kommune med Hensyn til et til Beplantning bestemt Areal, i ovennævnte Skrivelse indstillet:

1. at et Areal af Fæstegaarden Husegaards Hauge, begrænset ved a) Hoydalsá fra Broen over samme paa den nye Kørevej til Hoydal til Aaens Udløb i Boðanesgjógv, derfra b) Stranden til lidt søndenfor Hvítasand, derfra c) en med Varder betegnet Linie i Haugen til den første Bøjning af Hoydalsvejen sønden for Broen over Hoydalsá, derfra d) Hoydalsvejen indtil Broen, udgørende 372,000 □ Alen og ansat til 8½ Sommer- og Vinterkofoder, tillades overdraget til Færøernes Amtskommune til Ejendom med Vinterfredningsret, til Anvendelse til Tuberkulosesygehuset i Hoydal,
2. at den Statskassen tilfaldende Andel af Købesummen for det omhandlede Areal og af Erstatningen for dettes Vinterfredning, hvilken Andel formenes at kunne ansættes til 1487 Kr. 50 Øre, maa blive eftergiven, imod at Amtskommunen betaler,
   a) Kongsbonde Just Jacobsen og hans eventuelle Enke, saa længe de besidde Fæstet, 4 pCt. pro anno af den paa dette faldende Andel af Købesummen, 425 Kr., altsaa 17 Kr. aarlig eller paa anden Maade affinder sig med Fæsteren eller Enken, samt
   b) Kongsbonde Jacobsen som Andel af Erstatningen for Vinterfredning 212 Kr. 50 Øre en Gang for alle,
3. at der ved Afhændelsen tages fornødent Forbehold med Hensyn til den andre tilkommende Ret til Tørveskær i Arealet,

4. at Amtskommunen skal være forpligtet til inden Udløbet af 5 Aar fra Ministeriets eventuelle Resolution at hegne Arealet mod den tilbageværende Del af Husegaards Hauge med stærkt og søjdehøjt Hegn og til fremtidig forsvarligt at vedligeholde dette,
5. at Amtskommunen underkaster sig de i Lov om Afhændelse af Fæstegaarden Husegaard tilhørende Trøer af 19de Januar 1863 §§ 5--8 givne Regler, samt
6. at Amtskommunen ikke uden Justitsministeriets Samtykke kan afhænde Arealet eller Dele deraf.

Foranlediget heraf skal man efter over Sagen at have brevvekslet med Finansministeriet til Efterretning meddele, at Justitsministeriet herefter bifalder den af Dem gjorte Indstilling og vil være sindet paa Finansloven for Finansaaret 1909—10 at søge opnaaet den fornødne finansielle Hjemmel til Eftergivelse af den Staten ifølge de foreslaaede Vilkaar tilfaldende Andel af Vederlaget.«

Hvilket herved meddeles det ærede Lagting til behagelig Efterretning.

C. Berentsen.

Til
Færøernes Lagting.

Den 25de September fremlagdes følgende af Udvalget afgivne

Forslag til Beslutning.

Lagtinget approberer, at det staaende Udvalg i Sanatoriesagen har erhvervet et Areal paa 8½ Kofoder af Husegaards Udmark til Ejendom for Færøernes Amtskommunes Tuberkulose Sygehus paa de i Skrivelse fra Justitsministeriet af 25de August d. A. omhandlede Vilkaar.

Ved Sagens *2den Behandling den 25de September* vedtoges dens Overgang til endelig Behandling med 16 Stemmer mod 0.

Ved *3dje Behandling den 25de September* vedtoges Udvalgets Forslag med 15 Stemmer mod 0.

G. Reglement for Sygehuset.

Den 25de September fremlagdes følgende af Udvalget afgivne

Betænkning.

Udvalget har udarbejdet hoslagte Udkast*) til Forslag til Reglement for Sygehuset i Hoydal.

Lagtingssamlingen er nu ved sin Afslutning, og da det er nødvendigt, at Sygehusets Læge faar Lejlighed til at overveje Udkastet, mener man, at det er rimeligt, om denne Sag udsættes til næste Aar, for at man kan give Lægen Lejlighed til at overveje det foreliggende Udkast og til at fremsætte eventuelle Ændringer.

Det vil ikke volde nogen Vanskelighed med Hensyn til Driften, om Sagen udsættes.

I Henhold hertil tillader man sig at foreslaa:

»Sagen udsættes til næste Aar.«

Udkastet vil ved næste Samlings Begyndelse være at forelægge Tinget bilagt med Lægens Erklæring.

Ved Sagens *2den Behandling den 25de September* vedtoges Udvalgets Forslag med 16 Stemmer mod 0.

H. Køb af en Trø i Hoydal.

Den 25de September fremlagdes følgende af Udvalget afgivne

Forslag til Beslutning.

Det staaende Udvalg i Sanatoriesagen og Amtmanden i Forening bemyndiges til at forhandle med Trømand Johan Simonsen i Højvig om Afstaaelse til Færøernes Amtskommune af den ham tilhørende Trø i Hoydal, stødende umiddelbart op til Sanatorieanlægets Jord. Resultatet af Forhandlingerne vil være at forelægge i næste Lagtingssamling.

*) Udelades her.

Ved Sagens *2den Behandling den 25de September* vedtoges dens Overgang til 3dje Behandling med 13 Stemmer mod 0.

Ved *3dje Behandling den 25de September* vedtoges Udvalgets Forslag med 15 Stemmer mod 0.

XXXIII. Ændring i Reglerne om den kommunale Beskatning.

Den 11te August fremlagdes saalydende *Andragende:*

Da Erfaringen viser, at Kommunalloven af 28de Febr. 1872 bliver mindre og mindre tidssvarende, særlig med Hensyn til den kommunale Beskatning, tillader undertegnede Johannes Djurhuus, Kommunalforstander for Kollefjord Sogn, sig ærbødigst at andrage hos det ærede Lagting om, at Lagtingets Lovudkast af 1903 om Ændringer i og Tillæg til Reglerne for den kommunale Beskatning m. m. igen bliver fremlagt til Forhandling i Tinget. Da imidlertid ovennævnte Lovudkast vil blive Forstanderskabet meget besværligt at bruge, tillader jeg mig at henstille til det ærede Lagtings Overvejelse, om Trangen ikke kunde afhjælpes med et mindre Tillæg til den nugældende Kommunallov, der foruden Regler for den personlige Kommuneskat tillige kommer til at omfatte Forretninger, Aktieselskaber o. l., samt at, hvor det gøres nødvendigt, Skattepaaligning finder Sted to Gange om Aaret.

Kollefjord, den 5te August 1908.

Ærbødigst

J. Djurhuus.

Til
Færøernes Lagting.

Ved den *foreløbige Behandling den 26de August* blev Sagen efter Forslag af J. Poulsen henvist til Udvalget i Sagen ang. Ændring i Reglerne for de kommunale Valg.

Den 23de September fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Til Udvalget er henvist et Andragende fra Forstanderskabsmedlem Johannes Djurhuus af Kollefjord om, at Lagtinget vil optage det i 1903 behandlede Lovudkast om Tillæg til Reglerne for den kommunale Beskatning m. m. til fornyet Behandling. Andrageren udtaler, at det ovennævnte Udkast vil blive Forstanderskaberne meget besværligt at bruge, og henstiller til Overvejelse, om Trangen ikke kunde afhjælpes med et mindre Tillæg til den nugældende Kommunallov, saa at den foruden Regler for den personlige Kommuneskat tillige kommer til at omfatte Forretninger, Aktieselskaber o. l., samt at der, hvor det gøres nødvendigt, kan paaligne Skat 2 Gange om Aaret.

Udvalget er enigt med Andrageren i, at de i Loven af 28de Febr. 1872 indeholdte Regler for Skattepaaligning ikke længer ere fyldestgørende. Der bør formentlig aabnes Adgang til at foretage en Efterligning paa Personer, der i Løbet af et Skatteaar tilflytte en Kommune, og der trænges i flere Kommuner til Regler for Beskatning af Personer og Selskaber, der drive Forretning i en Kommune uden at have Bopæl eller Hjemsted dér, samt til Regler for Beskatning af Aktieselskaber.

Udvalget er ogsaa enigt med Andrageren i, at det er noget besværligt for Forstanderskaberne at arbejde med de Regler, der i sin Tid bleve foreslaaede i det Udkast til Anordning, som findes vedhæftet Lagtingstidende for 1904 som Bilag 11; men Udvalget maa formene, at man vanskelig vil kunne opnaa de ønskede Forbedringer uden samtidig at indføre lignende Regler som de foreslaaede. Om der mulig kunde foretages nogle mindre Lempelser i det nævnte Udkast til Anordning, skal Udvalget for Tiden ikke nærmere udtale sig om, da flere af Udvalgets Medlemmer have været for meget optagne af Arbejde i andre Udvalg til, at man kan have haft tilstrækkelig Tid til at overveje Sagen. Imidlertid mener Udvalget, at Sagen er af saa stor Betydning, at man maa søge den løst i en nær Fremtid; man vil derfor tillade sig at foreslaa til Vedtagelse:

»Sagen udsættes til næste Aar.«

Ved *2den Behandling den 25de September* vedtoges Udvalgets Forslag med 15 Stemmer mod 0.

XXXIV. Oprettelse af flere Valgdistrikter.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes et af Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune til Lagtinget indsendt Andragende*) fra Vælgere paa Øen Myggenæs om, at der maa blive oprettet et særskilt Valgdistrikt for denne Ø. — Endvidere fremlagdes *samme Dag* et Andragende*) fra Vælgere paa Hestø om, at der for denne Ø, Skuø, Myggenæs, Nolsø, Kalsø, Kunø, Svinø og Fuglø maa blive oprettet særskilte Valgdistrikter.

Ved Sagernes *foreløbige Behandling den 5te August* blev de efter Forslag af Samuelsen med 15 Stemmer mod 0 henviste til det i Sagen angaaende Ændringer i Reglerne for de kommunale Valg nedsatte Udvalg.

Den 4de September fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist et til Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune stilet og af dette til Lagtinget anbefalet Andragende fra Vælgere i Myggenæs om, at der med Hensyn til Folke- og Lagtingsvalg maa blive oprettet et eget Valgdistrikt for Myggenæs. Som Grund for dette Andragende anføres, at efter at Lagtingsvalgene ved Loven af 1ste April 1906 ere henlagte til Maanederne Januar og Februar, ville Vælgerne paa Myggenæs være udelukkede fra at deltage i Lagtingsvalg paa Vaagø, og at, om Valgene bleve foretagne i Sommermaanederne Juni og Juli, vilde Fiskerne blive udelukkede fra at give Møde.

Ligeledes er til Udvalget henvist et Andragende fra Vælgere paa Hestø, gaaende ud paa, at Lagtingsvalg maa kunne afholdes paa Øerne Skuø, Myggenæs, Hestø, Nolsø, Kalsø, Kunø, Svinø og Fuglø; eventuelt, at der maa kunne stemmes paa disse Øer, naar det paa Grund af Vejrforhold ikke har været muligt at møde paa det ordinære Valgsted, efter at Valget dér har været holdt aabent i 2 Dage. Andragendet begrundes ved, at det vil være »yderst vanskeligt, ja ofte umuligt for vore Udøers Vælgere at kunne give Møde til Valg om Vinteren paa andre Øer end vore egne«. Vanskelighederne angives at have vist sig allerede ved de i Aar stedfundne Valg til Lagtinget.

Udvalget maa med Andragerne være enigt i, at det om Vinteren kan volde Vanskeligheder at møde til Valg paa andre Øer, selv om Valghandlingen holdes aaben i 3 Dage. For nogle Øers Vedkommende, som Kunø, Kalsø, Nolsø og Hestø, er der dog overvejende Sandsynlighed for, at Vælgerne i Løbet af 3 Dage ville kunne møde paa Valgstedet, medens der for andre Øers Vedkommende, f. Eks. Myggenæs, er mest Sandsynlighed for, at dette ikke vil lykkes. At dette er uheldigt, ere vel alle enige om.

Naar imidlertid Loven af 1ste April 1906 og Loven om Folketingsvalg ere blevne affattede saaledes som sket, saa er det sikkert ikke, fordi man har

*) Udelades her.

overset de Vanskeligheder, de paa Udøerne boende Vælgere kunne have ved at møde til Valg, men fordi man har ment, at der var saa mange praktiske Vanskeligheder forbundne med at have Valg paa saa mange forskellige Steder og navnlig paa Udøer, og disse Vanskeligheder ere formentlig endnu til Stede. Udvalget ser sig derfor ikke i Stand til at anbefale Tinget for Tiden at foretage nogen Forandring i Lagtingsloven, og det bortset fra det uheldige i at forandre en Lov (særlig Lagtingsloven) saa kort Tid efter, at den er vedtagen.

Der er dog Mulighed for, at de ovenfor paapegede Vanskeligheder med Tiden ville formindskes en Del, bl. a. ved, at Telefonnettet bliver udvidet — hvilket forhaabentlig vil ske inden ret lang Tid, saa at man paa Udøer kan faa nødvendige Meddelelser vedrørende Valget i rette Tid; men paa nogle af disse Øer, f. Eks. Myggenæs, kunde man risikere, at selv om Valg blev afholdt dér, kunde Stemmesedlerne ikke i rette Tid komme frem til Optællingsstedet, hvis da Optællingen skulde finde Sted en rimelig Tid efter Valgets Afholdelse.

Udvalget tillader sig i Henhold til det anførte at foreslaa til Vedtagelse:

Der svares Andragerne: Lagtinget mener paa Grund af praktiske Vanskeligheder ikke for Tiden at burde gøre Skridt til Forandring i de nugældende Regler for Folke- og Lagtingsvalg.

Ved Sagernes *2den Behandling den 7de September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 20 Stemmer mod 0.

XXXV. Ansættelse af flere Præster.

Den 5te August forelagdes saalydende *Skrivelse*:

Til
Lagtinget.

Da Lagtingets Forhandlinger i forrige Samling*) om en forøget præstelig Betjening for de færøske Menigheder ikke førte til Vedtagelse af nogen positiv Udtalelse eller Beslutning, tillader jeg mig at henstille til det ærede Lagting,

*) Se Lagtingstidende for 1907, Side 177.

at Spørgsmaalet om Ansættelse af flere Præster paa Færøerne maa blive genoptaget til velvillig Overvejelse.

Thorshavn, den 5te August 1908.

Fr. Petersen,
Provst for Færøerne.

Ved den foreløbige Behandling den 10de August foreslog Formanden at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer, Evensen et Udvalg paa 7 Medlemmer. Formandens Forslag sattes først under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0. Til Medlemmer af Udvalget valgtes *den 11te August* uden Afstemning: *Dahl, P. C. Johannesen, Provsten, Evensen* og *S. úr Konoy.*

Den 15de September fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Paa Foranledning af en Skrivelse fra Færøernes Provsti har Lagtinget i dettes indeværende Samling genoptaget til Overvejelse det i forrige Samling behandlede Spørgsmaal om Ansættelse af flere Præster paa Færøerne.

Undertegnede i Sagen nedsatte Udvalg har ikke kunnet naa til Enighed om en fælles Indstilling til Tinget, men har delt sig i et Flertal (Dahl, P. C. Johannesen og Fr. Petersen) og et Mindretal (Evensen og S. úr Konoy).

Flertallet finder ikke Anledning til ved denne Lejlighed at komme ind paa Drøftelsen af andre kirkelige Spørgsmaal end det foreliggende om Ønskeligheden eller Nødvendigheden af en forøget præstelig Betjening for de færøske Sognemenigheder, og i saa Henseende mener Flertallet ganske at kunne tiltræde den forrige Aar i Sagen afgivne Udvalgsbetænkning med tilhørende Indstilling til Tinget uden den af det daværende Udvalgsmindretal foreslaaede Tilføjelse.

Mindretallet er enigt med Flertallet i, at der bør arbejdes hen til at skaffe en fyldigere præstelig Betjening paa Færøerne, efterhaanden som Ønsker i den Retning maatte komme fra Menighederne. Men Mindretallet anser det nærværende Tidspunkt for noget mindre heldigt til at foretage større Forandringer i de folkekirkelige Forhold paa Færøerne. Som bekendt staar det kirkelige Forfatningsspørgsmaal foran en snarlig Løsning, hvorfor Mindretallet vilde foretrække foreløbig at se Tiden an, indtil man saa Forfatningsspørgsmaalet ordnet. Nogen Skade kan en saadan Ventetid ikke afstedkomme, da Ventetiden sandsynligvis bliver meget kort.

Forøvrigt stiller Mindretallet sig paa samme Standpunkt som Mindretallet i forrige Lagtingssamling indtog i Sagen om Ansættelse af flere Præster. Man maa nemlig fastholde det ønskelige i, at de paa Færøerne ansatte Præster forstaa Menighedernes Sprog, og at, hvad særlig angaar Provstikapellanen, denne kan tale Færøsk. For at en Præst i vore Dage skal kunne gøre sit Arbejde tilfredsstillende, maa han kunne komme i saa nært Forhold til Befolkningen som muligt, hvilket for en Del maa vanskeliggøres ved at Præsten ikke forstaar Befolkningens Sprog. Hvad særlig angaar Provstikapellanen henvises til, at flere Menig-

heder paa Færøerne har faaet indført færøsk Prædiken (og at utvivlsomt det overvejende Flertal af Menighederne vilde ønske at høre færøsk Prædiken, naar Betingelserne vare til Stede), og da Provstikapellanen jo skal betjene Præsteembederne i Vakance, finder Mindretallet det ønskeligt, at den eventuelle Provstikapellan kan benytte færøsk Sprog til Gudstjenesten.

Flertallet kan ikke anerkende Rigtigheden af Mindretallets foranstaaende Betragtning.

I Henhold til ovenanførte foreslaas følgende til Lagtingets Vedtagelse:

Af Flertallet:

Lagtinget kan slutte sig til det i Provstiets Skrivelse af 16de August 1907 udtalte, *at* en fyldigere præstelig Betjening i Norderøernes, Østerø, Nordstrømø og Suderø Præstegæld maa anses for meget ønskelig, og *at* der bør arbejdes hen til, at nævnte Menigheders Ønsker i den Retning, efterhaanden som de maatte gøre sig gældende, saa vidt muligt bør imødekommes, samt *at* Ansættelse af en Provstikapellan, saa snart Omstændighederne tillade det, maa anses for hensigtsmæssig.

Af Mindretallet:

Principaliter: Sagen udsættes, indtil det kirkelige Forfatningsspørgsmaal er ordnet.

Subsidiært: Lagtinget kan slutte sig til det i Provstiets Skrivelse af 16de August 1907 udtalte, *at* en fyldigere Betjening i Norderøernes, Østerø, Nordstrømø og Suderø Præstegæld maa anses for meget ønskelig, og *at* der bør arbejdes hen til, at nævnte Menigheders Ønsker i den Retning, efterhaanden som de maatte gøre sig gældende, saa vidt muligt bør imødekommes, samt *at* Ansættelse af en Provstikapellan, saa snart Omstændighederne tillade det, maa anses for hensigtsmæssig. Lagtinget anser det for ønskeligt, at de paa Færøerne ansatte Præster i hvert Fald forstaa det Sprog, som Menighederne taler, og at den eventuelle Provstikapellan kan benytte færøsk Sprog til Gudstjenesten, saaledes at berettigede Krav fra Menighederne i den Retning kan imødekommes.

Den 21de September fremlagdes følgende *Ændringsforslag* fra *Evensen* og *Konoy*:

Til Flertallets Forslag føjes:

Lagtinget anser det for ønskeligt, at de paa Færøerne ansatte Præster forstaa det Sprog, som Menighederne tale, og at den eventuelle Provstikapellan kan benytte færøsk Sprog til Gudstjenesten, saaledes at berettigede Krav fra Menighederne i den Retning kan imødekommes.

Ved 2den Behandling samme Dag gaves først med 11 St. mod 6 Tilladelse til, at Ændringsforslaget sattes under Forhandling og Afstemning.

Mindretallets principale Forslag sattes derpaa under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 7 stemte for, ingen imod.

Mindretallets Ændringsforslag sattes under Afstemning, men da kun 9 stemte for og ingen imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: *Ja* stemte: Nielsen, Patursson, Hentze, Michelsen, Evensen, Skarð, Winter, Konoy og Formanden. *Stemte ikke:* J. Poulsen, Provsten, Skaalum, Johannesen, Olsen, T. J. Petersen, Samuelsen, H. A. Djurhuus, Dam, N. Djurhuus, Dahl og Weiho. *Fraværende*: Effersøe, — og var Ændringsforslaget saaledes bortfaldet.

Flertallets Forslag sattes under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0, hvorefter Mindretallets subsidiære Forslag bortfaldt.

XXXVI. Opførelse af en Kirke paa Hestø.

Ved Lagtingets Aabning forelagdes den fra forrige Samling udsatte Sag*) angaaende Opførelse af en Kirke paa Hestø, tilligemed følgende *Skrivelse*:

Til

Kirkeinspektionen.

I Anledning af et fra os til Lagtinget i Fjor indsendt Andragende om Opførelse af en Kirke paa Hestø, er der til os fra Sognepræsten for Sydstrømø Præstegæld efter Kirkeinspektionens Anmodning fremkommen en Forespørgsel om, af hvilket Materiale og med hvilke Dimensioner den omhandlede Kirke tænkes opført, samt hvor meget vi vil yde til Opførelse af en saadan Kirke.

I Henhold hertil skal vi meddele, at vi undertegnede Pligtmænd paa Hestø og Kolter forpligter os til, *at* forskaffe de nødvendige Sten til Kirken, *at* oplosse og transportere Tømmer og Cement m. m., efter at det med Skib er ført hertil. Det bemærkes, at Udgifterne ved Sprængning o. a. maa bekostes af Kirkekassen, saavelsom Arbejdslønnen ved Kirkens Opførelse.

Kirkens Størrelse ønskes at blive 30 Alen lang, 9 Alen bred, indvendigt Maal. Kirken menes opført af Sten, og der ønskes Tilladelse til at arbejde paa den i 3 à 4 Aar, da vi er saa fatallige.

Kirken maa opføres paa et Sted, hvor der er rigeligt med Sten i Nærheden.

Hestø og Kolter, den 10de Juni 1908.

(26 Underskrifter.)

* * *

*) Se Lagtingstidende for 1907, Side 183—84.

Kirkebø Sogns Menighedsraad har i sit Møde den 14de Juni 1908, ved hvilket Møde alle Medlemmer var til Stede, enstemmig vedtaget, ud fra ovenanførte af Beboerne paa Hestø og Kolter afgivne Erklæring, at anbefale det til Lagtinget indsendte Andragende om Opførelse af en Kirke paa Hestø.

P. M. V.

M. A. Hansen,
Sognepræst.

Ved Sagens *foreløbige Behandling den 6te August* henvistes den efter Forslag af Formanden med 16 Stemmer mod 0 til *Kirkekassenævnet.*

Den 11te September fremlagdes følgende

Udvalgsbetænkning.

I Anledning af et fra Beboerne af Hestø og Kolter til Lagtinget i dettes forrige Samling indkommet Andragende om, at der maatte blive opført en Kirke paa Hestø, vedtog Tinget dengang at anmode Kirkeinspektionen om hos Andragerne at faa oplyst, af hvilket Materiale og med hvilke Dimensioner den omhandlede Kirke tænktes opført, og hvor meget de vilde yde til Kirkens Opførelse, samt om at indhente Sognepræstens og vedkommende Menighedsraads Erklæring i Sagen.

Fra 20 Mænd paa Hestø og 6 Mænd paa Kolter foreligger der nu en Udtalelse om, at de forpligte sig til at forskaffe de nødvendige Sten til Kirken og oplosse og transportere Tømmer, Cement m. m., efter at det med Skib er ført til Øen, medens de gaa ud fra, at Udgifterne ved Sprængning o. a. maa bekostes af Kirkekassen ligesom Arbejdslønnen ved Kirkens Opførelse.

Efter hvad en af Underskriverne, Mathias Thomsen, har meddelt Udvalget, har Underskriverne med Udtrykket »Udgifterne ved Sprængning« ment »de til Redskaber og Materialier ved Stensprængningen medgaaende Udgifter«.

Idet Udvalget bemærker, at Kirkebø Sogns Menighedsraad enstemmig (altsaa ogsaa Sognepræsten) har anbefalet Andragendet om Opførelse af den omhandlede Kirke, skal man under Henvisning til Udvalgsbetænkningen i Sagen i forrige Samling og i Betragtning af, at Beboerne af Hestø og Kolter udgør den langt overvejende Del af Kirkebø Sogns Befolkning (c. 150 af 240), anbefale, at Lagtinget vil hjælpe dem til at faa deres saa længe nærede Ønske om egen Kirkebygning paa Hestø opfyldt.

Det nævnte Tilbud fra Andragernes Side om Udførelse af en hel Del Arbejde uden Betaling synes at være overensstemmende med, hvad der i lignende Tilfælde, f. Eks. i Lervig, er blevet tilbudt fra Beboernes Side. Af selve Tilbudets Form med Udtrykkene »m. m.« og »o. a.« fremgaar det, at Andragernes Forpligtelser nærmere maa specificeres, inden Arbejdet paabegyndes, hvilket naturligst vil ske ved en fra Andragernes Side til Kirkeinspektionen afgiven Erklæring.

Kirken foreslaas af Andragerne opført af Sten og dens Størrelse er ansat til 30×9 Alen, indvendigt Maal. Arbejdets Udførelse ønskes af Hensyn til Beboernes Faatallighed udstrakt over et Tidsrum af 3 à 4 Aar.

Medens Udvalget finder Ønsket om Tidsfristen for Arbejdets Udførelse ganske naturligt, maa man anse den opgivne Størrelse af Kirkebygningen for uhensigtsmæssig, idet man i Stedet mener at kunne foreslaa, at Kirken opføres 25 Alen lang og 12 Alen bred, udvendigt Maal.

Hvad Byggemaaden angaar, mener Udvalget at burde foreslaa, at Kirken opføres med Ydervægge af Sten, indvendig beklædes med Træpanel samt at den forsynes med Tagbeklædning af Bølgeblik, idet denne Byggemaade erfaringsmæssigt synes at have vist sig særdeles tilfredsstillende.

Da selve Opførelsen af Kirken efter det anførte først vil kunne finde Sted om 3 à 4 Aar, vil de nærmere Bestemmelser angaaende dette Byggeforetagende kunne træffes senere, saaledes at Tinget for Tiden kun tager Sigte paa Forarbejderne, som ville være at udføre i de nærmest liggende 2 à 3 Aar, og Udvalget skal derfor foreslaa til Tingets Vedtagelse:

1. Lagtinget tilsiger Beboerne af Hestø og Kolter sin Medvirkning til Opførelse af en Kirke paa Hestø.

2. Til Udførelse af forskellige Forarbejder, navnlig Sprængning og Transport af Sten, i Anledning af den forestaaende Opførelse af en Kirke paa Hestø stilles der af Sydstrømø Kirkekasse et Beløb af indtil 1000 Kr. til Kirkeinspektionens Raadighed under Forudsætning af, at der af Beboerne af Hestø og Kolter uden Vederlag bliver ydet mindst 6 Dagsarbejder for hver Dag. Formanden for Arbejdet leder dette for Dagløn.

3. Sagen udsættes i øvrigt til næste Aar.

Ved Sagens *2den Behandling den 12te September* vedtoges dens Overgang til 3dje Behandling med 19 Stemmer mod 0.

Ved *3dje Behandling den 15de September* vedtoges Udvalgets Forslag med 21 Stemmer mod 0.

XXXVII. Ændring i Bestemmelserne om Thorshavns Kommuneskole.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes saalydende *Skrivelse*:

Færø Amts Skoledirektion.
Thorshavn, den 30te Marts 1908.

I et hertil indkommet Forslag til en ny Undervisningsplan for Kommuneskolen i Thorshavn have Kommunalbestyrelsen og Skolekommissionen foreslaaet, at der som nye Fag ved Skolen optages Sløjd og Havebrug.

Da Skoledirektionen ganske kan billige dette Forslag, men de nævnte Fag ikke ere imellem de i § 4 i Bekendtgørelse Nr. 95 af 25de Juni 1896 angivne, skal man andrage om, at det højtærede Lagting i Henhold til bemeldte § 4, sidste Punktum, vil indstille til Ministeriet for Kirke- og Undevisningsvæsenet, at Sløjd og Havebrug optages som nye Skolefag ved den omhandlede Skole.

C. Bærentsen. *M. A. Hansen,* *A. Degn.*
cst.

Til
Færøernes Lagting.

Ved den *foreløbige Behandling den 7de August* blev Sagen efter Provstens Forslag med 15 Stemmer mod 0 henvist til *Kirkekassesudvalget*.

Den 5te September fremlagdes følgende

Udvalgsbetænkning.

Ved Skrivelse af 30te Marts d. A. har Færø Amts Skoledirektion paa Foranledning af et fra Thorshavns Kommunalbestyrelse og Skolekommission til Direktionen indkommet Forslag til en ny Undervisningsplan for Kommuneskolen i Thorshavn andraget om, at Lagtinget i Henhold til § 4, sidste Punktum, i Bekendtgørelse Nr. 95 af 25de Juni 1896 vilde indstille til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, at Sløjd og Havebrug maa optages som nye Skolefag ved nævnte Skole.

Undertegnede Udvalg, til hvilket denne Sag er bleven henvist, nærer ingen Betænkelighed ved den paatænkte Forøgelse af Skolefagenes Antal uden en tilsvarende Udvidelse af Undervisningstiden. Da vedkommende Skolemyndigheder imidlertid ere enige i at ønske Sløjd og Havebrug optagne blandt Skole-

fagene, mener Udvalget at kunne anbefale, at de indføres i § 4, Litr. j. i den nævnte Bekendtgørelse ved Siden af Tegning og Naturhistorie som Fag, hvori der »om muligt, gives lidt Undervisning«.

I Henhold hertil skal man foreslaa Tinget at vedtage:

Lagtinget indstiller til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, at Sløjd og Havebrug optages som nye Skolefag ved Kommuneskolen i Thorshavn, saa at Bekendtgørelse Nr. 95 af 25de Juni 1896 § 4, Litr. j., affattes saaledes: »Om muligt gives lidt Undervisning i Tegning, Naturhistorie, Sløjd og Havebrug.«

Ved Sagens *2den Behandling den 7de September* vedtoges dens Overgang til 3dje Behandling med 18 Stemmer mod 0.

Den 11te September fremlagdes der saalydende motiverede *Ændringsforslag* til Udvalgets Forslag fra *Formanden:*

Ifølge § 4 sidste Punktum i kgl. Resolution 29de Maj 1896 (jfr. Bekendtgørelse 25de Juni 1896) vil den tilsigtede Indførelse af de ommeldte nye Fag kunne ske, uden at der foretages nogen Ændring i den kgl. Resolution. Som Følge heraf foreslaas til Vedtagelse i Stedet for Udvalgets Forslag:

»Lagtinget indstiller til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, at Sløjd og Havebrug indføres som Skolefag ved Thorshavns Kommuneskole«.

* * *

Samme Dag fremlagdes endvidere følgende *Underændringsforslag* fra *Evensen* til Formandens motiverede Ændringsforslag:

I Stedet for Ordene »Sløjd og Havebrug« sættes Ordene »Færøsk, Sløjd og Havebrug«.

Ved Sagens *3dje Behandling samme Dag* fremlagdes følgende

Forslag til Beslutning.

Sagen udsættes til næste Aar og tilstilles i dens Helhed Thorshavns Kommunalbestyrelse og Skolekommission til fornyet Erkæring — derunder ogsaa med Hensyn til Indførelsen af Færøsk som Skolefag —, saaledes at Erklæring fra de nævnte Myndigheder foreligger inden næste ordentlige Lagtingssamling.

Den 11te September 1908.

C. Bærentsen.

Med 17 Stemmer mod 0 blev der givet Tilladelse til, at dette Forslag sattes under Afstemning og Forhandling, hvorefter det vedtoges med 20 Stemmer mod 0.

XXXVIII. Opførelse af en Bygning for Færø Amts Bibliothek.

Den 11te August fremlagdes en Skrivelse*) fra Direktionen for Færø Amts Bibliothek, hvori androges om Tilskud til en ny Bibliotheksbygning.

Ved *den foreløbige Behandling*, *den 12te August* blev Sagen efter Forslag af Effersøe med 12 Stemmer mod 0 henvist til *Budgetudvalget*.

Den 12te September fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Direktionen for Færø Amts Bibliothek har indsendt en Skrivelse af 10de August d. A. om Bistand til Tilvejebringelse af en ny Bygning for Amtsbiblioteket.

Det anføres i Skrivelsen, at Bibliothekets Bygning ikke er hensigtssvarende, fordi den er temmelig fugtig og idelig kræver Udgifter til Vedligeholdelse og særlig, fordi den er meget brandfarlig. Det er nemlig en Træbygning, beliggende i den tætbebyggede og ret brandfarlige Del af Byen.

Udvalget maa indrømme Rigtigheden af foranførte og mener, at der bør stræbes hen til at tilvejebringe en bedre og navnlig mindre brandfarlig Bygning.

Man har overvejet, hvorvidt den vil kunne opføres af Træ, eventuelt med Jernbeklædning, men har forladt denne Tanke, allerede da Bygningen ikke kan anbringes paa et Sted, hvor den ikke i Tilfælde af Ildebrand er beskyttet mod Brandfare udefra og tillige er passende bekvemt beliggende.

Der bør derfor formentlig arbejdes hen til at faa tilvejebragt en Bygning med udvendige Stenmure. Naar denne anbringes paa et noget frit Sted, vil Fare for Brand udefra ikke være tilstede. Det er mueligt, at man kan skaffe

*) Udelades her.

de fornødne Midler tilveje til en saadan Bygning, forudsat man ikke stiller særlige Fordringer til det indvendiges Brandfribed og stiller de mindst mulige Fordringer med Hensyn til Bygningens indvendige Udstyrelse, og i det Hele taget lægger Vægt paa at indskrænke Bekostningen.

Udvalget skal anbefale, at der søges oplyst, hvad en Bygning af Størrelse og Indretning omtrent som hoslagte Skitse*) udviser med udvendige Mure af Sten og med Tag af Jern vil koste, og at Tinget afholder de i Anledning heraf fornødne Udgifter. Hvis Bygningen opføres med to Etager, vil der tillige blive Plads for Embedsarkiv, Museum eller lignende i den ene Ende.

Udvalget har forhandlet med Bibliotekets Bestyrelse om Sagen, og denne har erklæret sig villig til at søge de fornødne Oplysninger tilvejebragte indtil Tingets næste Samling.

I Henhold til foranførte skal Udvalget foreslaa til Vedtagelse følgende Svar til Direktionen for Amtsbiblioteket:

Lagtinget er villigt til at afholde Udgifterne ved Tilvejebringelse af Tegning, Overslag og Beskrivelse vedrørende en passende Bygning for Færø Amts Bibliotek, dog forudsat at Udgifterne holdes indenfor, hvad der plejer at blive betalt Haandværkere her paa Stedet for Udførelse af den Slags Arbejder.

I Henhold til stedfunden Forhandling med Direktionen skal man anmode denne om at foranstalte det fornødne med Hensyn hertil.

Den tilvejebragte Tegning m. v. forventes tilstillede Tinget inden næste Samlings Begyndelse.

En Afskrift af paagældende Udvalgsbetænkning og Kopi af en Skitse vedlægges.

Ved *2den Behandling den 14de September* vedtoges Sagens Overgang til 3dje Behandling med 17 Stemmer mod 0.

Ved *3dje Behandling den 16de September* vedtoges Udvalgets Forslag med 16 Stemmer mod 0.

---

*) Udelades her.

XXXIX. Opførelse af en Bygning for „Færøsk Musæum".

Den 7de August fremlagdes en *Skrivelse* fra Pastor Evensen, hvori han paa det færøske Musæums Vegne ansøger om et Tilskud til Opførelse af en Bygning for Museet.

Ved *den foreløbige Behandling den 12te August* blev Sagen efter Forslag af Samuelsen med 12 Stemmer mod 0 henvist til *Budgetudvalget.*

Den 21de September fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Der andrages om det til en Bygning for det færøske Museeum fornødne Beløb enten af Lagtingets egne Midler eller af Statsmidler efter Andragende fra Tinget.

I Andragendet anføres, at Musæet maa have sin egen Bygning, da det har vist sig ugørligt at faa passende Lokale til Leje. Det Lokale (Realskolens Loft), som hidtil er blevet benyttet, er ganske utilstrækkeligt.

Der foreligger ingen nærmere Redegørelse over, hvilke Genstande Musæet ejer. En hel Del af disse opbevares af Private udenfor Thorshavn.

Man har modtaget medfølgende Overslag*) for en Bygning til Musæet, der udviser en Sum paa 3920 Kr. 90 Øre. Hertil samt til et andet Bilag*) skal man henvise.

I Anledning af et andet Andragende har Udvalget foreslaaet at lade udarbejde Tegning og Overslag over en Bygning for Amtsbiblioteket. I en saadan Bygning vil Musæet eventuelt kunne faa Plads.

For at muliggøre, at der midlertidig skaffes et passende Lokale for Musæet, tilraader Udvalget, at Tinget bevilger et passende Beløb til Leje af Lokale for et Aar.

Udvalget foreslaar at der svares Andrageren:

1. Tinget har truffet Foranstaltning til, at der udarbejdes Tegning og Overslag vedrørende et passende Lokale til det færøske Musæum.
2. Tinget opfordrer Bestyrelsen for færøsk Musæum til at forelægge Tinget en Fortegnelse over de Genstande, som Musæet ejer samt en Redegørelse for, hvorledes Musæet tænkes ordnet.
3. Af økonomisk Fond bevilges et Beløb af indtil 50 Kr. til Leje af Lokale for Musæet i Aaret 1909. Beløbet udbetales, naar Lokale er skaffet til Veje.

---

*) Udelades her.

Ved Sagens *2den Behandling den 22de September* vedtoges dens Overgang til 3dje Behandling med 19 Stemmer mod 0.

Ved *3dje Behandling den 23de September* vedtoges Udvalgets Forslag med 17 Stemmer mod 0.

XL. Ændring i Jagtloven.

Den 30te Juli fremlagdes et Andragende*) fra Fiskere i Thorshavn om en Ændring i Jagtlovens Bestemmelser, saaledes at Fiskere erholde Ret til at skyde Lomvier til Agn efter 1ste Juli og saaledes, at Grænserne for Fuglenes fredede Ynglepladser indsnævredes.

Ved Sagens *foreløbige Behandling den 6te August* blev der med 18 Stemmer mod 0 vedtaget at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil valgtes i det følgende Møde uden Afstemning: *N. Djurhuus, Samuelsen, Weihe, Hentze* og *Patursson*.

Til Udvalget henvistes endvidere *den 22de August* efter Forslag af Samuelsen med 12 Stemmer mod 0 et fra Beboere af Hestø indkommet Andragende*) om, at Lagtinget vilde foranledige, at det bliver forbudt at dræbe Maageunger til Slutningen af August eller Begyndelsen af September.

Den 19de September fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg er nedsat i Anledning af et Andragende fra flere Fiskere i Thorshavn om, at der maa blive foretaget visse Ændringer i Jagtlovens Fredningsbestemmelser saaledes at der gives Fiskere lettere Adgang til at skyde Lomvier til Agn.

Til Udvalget er senere henvist et Andragende fra Beboere af Hestø om at det maa blive forbudt at dræbe Maageunger (ritupisur) til først i September.

Efter den Anledning, som de saaledes foreliggende Andragender give og i Anledning af de Udtalelser, som faldt i Lagtinget ved Sagens foreløbige Be-

---

*) Udelades her.

handling har Udvalget overvejet Jagtlovens Fredningsbestemmelser i Almindelighed og skal herved udtale.

Udvalget er enigt om, at man ved at opretholde Fredningsbestemmelser for visse af vore Fuglearter ikke alene bør tænke paa at sikre vedkommende Ejendomsbesiddere en Ret, som følger med Grunden, men at man ogsaa bør have for Øje den nationale Skade, man vilde tilføje vort Land, om Fuglebestanden udryddedes. Den færøske Natur og vore Bjærge vilde derved tabe sin mest værdifulde Ejendommelighed og Fiskeren vilde tabe den Adgang, han dog nu indenfor visse Grænser har til at skaffe sig det eftertragtede Fuglekød til Agn. Men til Trods for, at alle Færinger saaledes er virkelig interesserede i, at det offentlige opretholder saadanne Fredningsbestemmelser som maatte være hensigtsmæssige til at fremme det almene Vel, kan der dog, som Forholdene nu er, rejses den Indvending, at de gældende Bestemmelser ikke virke i Overensstemmelse med deres Hensigt, fordi de ikke overholdes. Det paastaas nemlig fra saa godt som alle Sider, at Jagtloven jævnlig overtrædes medens det kun i forholdsvis faa Tilfælde lykkes at ramme Lovovertræderen. Man paastaar, at Forholdene for Tiden er saadanne, at de mest eftertragte Fuglearter aarlig aftage, og at det saa godt som udelukkende kan tilskrives den Omstændighed, at man ikke har Midler til at foretage noget virkningsfuldt til paagældende Lovbestemmelsers Overholdelse. De paagældende Forhold er som bekendt af den Art, at en Lovovertrædelse ikke kommer til Paatalemyndighedernes Kundskab uden gennem Anmeldelse fra Samfundsborgere, men man vil i Almindelighed kunne regne med, at kun et forsvindende Antal af Overtrædelserne anmeldes. Den almindelige Opfattelse er nemlig, at man opretholder Jagtlovens Fredningsbestemmelser alene af Hensyn til de paagældende Grundbesiddere, og at Bestemmelserne ellers er rettede mod Samfundets andre Medlemmer. Heraf følger, at der i Almindelighed kun i ganske sjældne Tilfælde fremkommer Anmeldelse om begaaede Overtrædelser af Jagtloven fra andre end dem, som se deres Ejendomsinteresser krænkede ved Lovens Tilsidesættelse. Det vilde være ønskeligt, om man ændrede sit Syn paa dette Punkt saaledes, at Bevarelsen af det færøske Fugleliv betragtedes som en Sag alle er interesserede i at fremme og hensynsløs Ødelæggelse af Fuglebestanden er skadelig for alle Parter, saavel for Grundbesiddere som for Fiskere.

Udvalget mener derfor, at man ved Fastsættelse af Lovbestemmelser paa dette Omraade bør tage de størst mulige Hensyn til Fuglebjærgenes Interesser og vare sig for at begunstige hensynsløs Udryddelse af de Fuglearter, som til Glæde og Gavn for Landets Indbyggere aarlig indfinde sig her. Paa den anden Side maa der tages det allerstørste Hensyn til, at Færøernes Fiskeribefolkning — Færingernes store Flertal — under Udøvelsen af Fiskeriet saavel med Skib som med Baad har megen Brug for Fuglekødet til Madding. Man kan heller ikke se ganske bort fra, at Fuglekød, som anses for et godt og sundt Næringsmiddel, ogsaa eftertragtes af dem, som kun kan skaffe sig det ved Hjælp af Jagtgeværet. At lovgive paa det heromhandlede Omraade er derfor saare vanskeligt. Det fremgaar bedst af, at næppe noget Lovarbejde har været underkastet saa indgaaende Behandling i Lagtinget og en saadan Kritik udenfor Tinget som netop Jagtloven.

Med Hensyn til det foreliggende Andragende fra Fiskere i Thorshavn, skal man bemærke, at i hvorvel Udvalget, saaledes som det fremgaar af det anførte, har den største Sympati for Fiskernes Krav paa Adgang til ad lovlig Vej at faa Fugleagn, mener man ikke at kunne tilraade at gaa den af Andragerne først antydede Vej, nemlig at bestemme, at Fiskeren skal have Ret til at skyde et bestemt »lille« Antal Lomvier til Agn paa hver foretagen Fisketur. Praktiske Grunde tale herimod. Det er i Forvejen vanskeligt at paase, at Jagtloven overholdes, og en Bestemmelse som den i Andragendet antydede vilde øge Vanskelighederne betydeligt. Det bør imidlertid overvejes, om Fiskernes Krav · · der skønnes at være almindeligt og berettiget -- ikke kan imødekommes derved, at Grænserne for Fuglenes fredede Ynglepladser trækkes noget snævrere end nu. Hvis man gaar med hertil formener Udvalget, at Bødestraffen for Overtrædelse

af Fredningsbestemmelserne bør forhøjes betydeligt saaledes at den, der trodsede Loven ved at skyde indenfor Fredningsgrænsen eller op i Fuglebjærget, skal have en saa alvorlig Bøde, at Forsøget bliver altfor vovelig t.

Endvidere formener Udvalget, at man nu efter de indvundne Erfaringer udtrykkelig bør bestemme i Jagtloven, at al forsætlig Støj, saasom Støj fra Damp- og Motorfartøjer med Dampfløjten, skal falde ind under Jagtlovens Straffebestemmelser, da der paa mange Steder ved mangfoldige Lejligheder drives et sandt Uvæsen med saadanne Dampfløjter til Skade for Fuglebjærgene.

Fra Fuglebjærgeejeres Side henleder man ofte Opmærksomheden paa, at den Ret, som man ved Jagtlovens § 10 har tillagt Ejeren til at tage Lomviens Æg paa nærmere foreskrevne Maade indtil 8de Juni, hensigtsmæssigt bør udvides til f. Eks. 12te Juni, for at den kan faa nogen Betydning for Ejeren.

Udvalget formener, at man uden Skade for Lomvien kunde tillade, at denne Fugl jages til enhver Tid inde i forskellige Sunde, liggende langt fra fredlyste Fuglebjærge. Man kan eksempelvis nævne Sundet mellem Strømø og Østerø, Nolsøfjorden og Kongshavn. Bestemmelsen om, at Lomvien i Maanederne Juli og August skal være fredet overalt, har imidlertid stor Betydning med Hensyn til Kontrollen med Fredningsbestemmelsernes Overholdelse, og det maa nøjere overvejes, om denne Bestemmelse kan ophæves.

Udvalget fremdrager dette Punkt for at det kan komme med under Overvejelserne, om Jagtlovens Revision.

Med Hensyn til det fra Hestø indkomne Andragende om Fredning af »Ritupisen« mærkes, at Udvalget er enigt med Andragerne i, at der er god Grund til at holde godt Hus med Riten, som jo er et meget værdifuldt Agn for den færøske Fisker. Ser man Sagen fra et dyrevenligt Standpunkt, er der alt, som taler for en Fredning af Riteunger, da denne ikke er til særlig Nytte for Jægeren. Mere tvivlsomt er det, om man gennem en Fredning af Riteunger opnaar ret meget med Hensyn til Riteslægtens Bevarelse her paa Øerne. Riteungen jages i Almindelighed ikke saa meget, medens den gamle Rite efterstræbes baade paa Land og Sø. Det vil formentlig være værd at overveje, om man ikke, uden at gaa nogen for nær i det almenes Interesse, burde lade det være forbudt til Lands at jage eller dræbe Riten. Derved vilde man opnaa, at vore Øer bliver det Sted, hvor Riten uden at efterstræbes kan opholde sig. Udvalget skal dog tage ethvert Forbehold med Hensyn hertil, da man ikke har haft Lejlighed til at undersøge og overveje, om en saadan Bestemmelse kan træffes uden at man gaar den færøske Fisker for nær, som derefter ikke vilde kunne skyde og fange Riter andre Steder end paa Søen.

Naar der skal foretages en forsvarlig Revision af Jagtloven af 23de April 1897, maa man formentlig tage behørigt Hensyn til den Erfaring, man har indvundet, og til den Kritik, som siden er fremkommet mod Lovens Bestemmelser. Hertil har der i Aar ikke været levnet Udvalget tilstrækkelig Tid, idet dets Medlemmer har været optagne af andet Udvalgsarbejde. Da man er bekendt med, at Jagtloven for Tiden overvejes i den i Henhold til Lov 13de Marts 1908 nedsatte Landbokommission, formener man at burde foreslaa til Vedtagelse, at den foreliggende Sag henvises til Behandling i Landbokommissionen, forinden Lagtinget tager endelig Stilling til Sagen.

Man tillader sig derfor at foreslaa til Lagtingets Vedtagelse:

»Nærværende Sag henvises til Behandling i Landbokommissionen.«

Ved Sagens *2den Behandling den 22de September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

XLI. Om Udvidelse til Færøerne af Lov af 4de Maj 1907 om Hjælpekasser.

Ved Lagtingets Aabning forelagdes den fra forrige Samling udsatte Sag*) angaaende eventuel Udvidelse til Færøerne af 4de Maj 1907 om Hjælpekasser.

Ved Sagens *forelobige Behandling den 3de August* blev den efter Forslag af Skaalum med 15 Stemmer mod 0 henvist til *det kommunale Udvalg*.

Den 4de September fremlagdes følgende

Udvalgsbetænkning.

Denne Sag blev behandlet i Tinget i 1907, jfr. Lagtingstidende for s. A. Side 87—89. Tinget vedtog da:

»1. Sagen udsættes til næste Aar.

2. Amtmanden anmodes om at meddele Justitsministeriet Underretning herom.«

Udvalget har overvejet Sagen og skal næst at henvise til Udvalgsbetænkningen i Fjor fremsætte følgende Udtalelser:

Man maa fastholde det rigtige i at udvide ovennævnte Lov til Færøerne med visse Lempelser. Derved aabnes der Adgang til Statstilskud og Mulighed for, at Hjælpekasserne med Tiden kunne udvide deres Virksomhed. Imidlertid viser det sig at de Ændringer i Loven, som formenes at være nødvendige, er saa omfattende, at de vil medføre en hel Omredaktion af Loven, og Udvalget anser sig ikke for kompetent til at udføre et saadant Arbejde, men maa foreslaa Tinget at rette en Henvendelse til Amtmanden i saa Henseende.

Man maa bestemt fraraade, at det gøres til Regel, at der skal vælges en særlig Bestyrelse for Hjælpekasserne. Disse, som ville træde i Stedet for de nuværende kommunale Understøttelseskasser, kan foreløbig ikke paaregnes at faa større Midler til Raadighed. Snarere maa det antages, at Midlerne som

*) Se Lagtingstidende for 1907, Side 89.

hidtil i Almindelighed indtil videre blive ganske ubetydelige. En særlig Bestyrelse vil derfor i Reglen blive et meget for stort Apparat. Man maa ogsaa erindre, at de enkelte Sogne have ringe Folketal samt at der kun plejer at findes faa Personer indenfor disse, der egne sig til at beklæde saadanne offentlige Hverv, som ere forbundne med Bestyrelse af og Regnskabsaflæggelse for Pengemidler. En Ordning, hvorefter Hjælpekasserne i Almindelighed bestyres af Sognekommissionen (i de som Kommuner udsondrede Sogne, hvor der ikke findes nogen Sognekommission, af Forstanderskabet), medens der dog aabnes Adgang til, efterhaanden som Forholdene maatte ændre sig, og Trang dertil opstaar, at vælge en særskilt Bestyrelse for disse, anser Udvalget for tilfredsstillende. Man skal derhos bemærke, at Reglerne for Valg til de kommunale Styrelser for Thorshavns Vedkommende er lignende som i Loven om Hjælpekasser fastsat, samt at der antagelig snart vil blive indført tilsvarende Regler for Valg i Landkommunerne.

Man foreslaar til Tingets Vedtagelse følgende:

I. Tinget anmoder Amtmanden om at udarbejde og i næste Lagtingssamling fremlægge Forslag til Ændringer i Lov Nr. 125 af 4de Maj 1907 om Hjælpekasser paa Grundlag af følgende Bemærkninger vedrørende de enkelte Paragraffer i Loven.

II. Tinget udtaler herom:

1. Ad § 1. Hjælpekassen vil træde i Stedet for den kommunale Understøttelseskasse, jfr. Lov Nr. 97 af 10de April 1895 om Fattigvæsenet paa Færøerne, Kap. II, §§ 13--16.
2. Ad § 2. Omraadet for Hjælpekassen bør være det enkelte Sogn, ganske som Omraadet for Understøttelseskasserne, jfr. Lov Nr. 97 af 10de April 1895 § 13 og Lov Nr. 30 af 28de Februar 1872 § 27 Litr. c.
4. Ad § 4. Jfr. Lov Nr. 97 af 10de April 1895 § 13.
5. Ad § 6—11. Hjælpekassen bestyres ordentligvis af Sognekommissionen, i Sogne, der udgøre særskilte Kommuner, og hvor der ingen Sognekommission findes, af Kommunens Forstanderskab og i Thorshavn af af Byraadet. Justitsministeriet kan, naar der fra en Kommunes Bestyrelse fremkommer Begæring derom, efter Lagtingets Indstilling bestemme, at Kassen skal bestyres af en særlig Bestyrelse paa mindst 3 Medlemmer, der vælges paa samme Maade som den kommunale Bestyrelse i Sognet. Vælgere og Valgbare blive de samme Personer som ved Kommunalvalg, Valglister, Valgperiode, Valgledelse, Afstemning m. v. ligeledes.

   Ad § 13. Hjælpekassens Regnskabsaar bør falde sammen med Kommunens. Regnskabet revideres, fremlægges og decideres paa samme Maade som Kommunens Regnskab.

III. Amtmanden anmodes om at meddele Justitsministeriet Underretning om foranførte.

Ved *2den Behandling den 7de September* vedtoges Sagens Overgang til 3dje Behandling.

Ved *3dje Behandling den 16de September* vedtoges Udvalgets Forslag enstemmig med 16 Stemmer.

XLII. Om Udvidelse til Færøerne af Lov om Tidspunktet for Lukning om Aftenen af Butikker og Lagere af 19. Juni 1908.

Den 14de August fremlagdes saalydende *Skrivelse:*

Justitsministeriet.
København, den 3dje August 1908.

Ved at fremsende 24 Eksemplarer af den under 19de Juni d. A. emanerede Lov om Tidspunktet for Lukningen om Aftenen af Butikker og Lagere, tilligemed nogle Eksemplarer af Lovforslaget, skulde man med Hensyn til den Regeringen ved Lovens § 7 tillagte Bemyndigelse til ved kongelig Anordning at sætte Loven i Kraft for Færøerne med de fornødne Lempelser, herved have Hr. Amtmanden anmodet om fra det i indeværende Maaned sammentraadte Lagting at ville indhente en Udtalelse angaaende, hvorvidt der findes Grund til at sætte Loven i Kraft for Færøerne, samt i bekræftende Fald om, hvilke Ændringer og Modifikationer der efter Tingets Skøn maatte findes paakrævede eller hensigtsmæssige, hvorefter Sagen med Deres egne Udtalelser over samme forventes indsendt hertil.

Svend Høgsbro.

A. Tang.
Fm.

Til
Amtmanden over Færøerne.

Ved den *foreløbige Behandling den 21de August* blev det efter Forslag af T. J. Petersen med 21 Stemmer mod 0 vedtaget at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil i *næste Møde* valgtes: *H. A. Djurhuus, T. J. Petersen, Weihe, Nielsen* og *S. av Skarði.*

Den 4de September fremlagdes følgende

Udvalgsbetænkning.

Ved Skrivelse af 3dje f. M. til Amtet har Justitsministeriet begæret Lagtingets Udtalelse angaaende, hvorvidt der findes Grund til at sætte Lov af 19de Juni d. A. om Tidspunktet for Lukning om Aftenen af Butikker og Lagere i

Kraft paa Færøerne, samt i bekræftende Fald om, hvilke Ændringer og Modifikationer Tinget maatte finde paakrævede eller hensigtsmæssige.

Undertegnede Udvalg er nedsat for at give Betænkning i Sagen, og man skal derfor tillade sig at bemærke følgende:

Ved Sagens foreløbige Behandling blev fra forskellig Side fremhævet, at der er et stærkt Ønske fremme, saavel hos de Handlende som blandt en stor Del af Befolkningen, saavel i Thorshavn som i de større Bygder paa Landet, om at faa tilvejebragt bestemte Regler for Lukning af Butikkerne. Der har i Thorshavn været prøvet paa at opnaa privat Overenskomst herom, men dette er altid strandet paa Grund af Modstand fra enkelte Handlende. Det blev derfor gjort gældende, at det vilde være heldigt, om Loven blev udvidet til at gælde for Færøerne, og at dette kunde gøres uden at skade de forskellige Interesser, enten hos Købmændene eller hos Befolkningen, naar der foretoges de Lempelser, som de forskellige Forhold nødvendiggør. Nogle af Udvalgets Medlemmer maa slutte sig til denne Opfattelse.

Fra anden Side blev det derimod ved den foreløbige Behandling hævdet, at Loven ikke egner sig til at udvides til Færøerne, idet man mente, at den vilde være til Ulempe for en stor Del af Befolkningen paa Landet, særlig for Fiskerbefolkningen, selv om der foretoges en Del Ændringer i Loven. Denne Opfattelse deles af en Del af Udvalgsmedlemmerne.

Da der saaledes er forskellige Meninger om, hvorvidt det er heldigt eller ikke at lade Loven blive gjort gældende for Færøerne, skøner Udvalget, at Tinget ikke i indeværende Samling bør tage bestemt Stilling til Spørgsmaalet, men at Sagen bør udsættes, for at Tingmændene kunne faa Lejlighed til at konferere med nogle Handlende og en Del af Befolkningen om Sagen og derved blive mere klar over Betimeligheden af at indføre lignende Bestemmelser, som den omhandlede Lov indeholder. Man mener ogsaa at burde tilraade, at der indhentes Erklæring fra de kommunale Myndigheder, hvorved Tinget vil blive bedre i Stand til at bedømme, hvilken Opfattelse, der er den overvejende blandt Befolkningen.

Tilvejebringelsen af de omhandlede Lovbestemmelser skønnes ikke at være saa paakrævede, at Sagen ikke taaler Udsættelse.

Udvalget tillader sig derfor at foreslaa til Vedtagelse:

1) Sagen udsættes til næste Aar.
2) Amtmanden anmodes om at indhente Erklæring fra samtlige Kommunalforstanderskaber samt Byraadet for Thorshavns Kommune om, hvorvidt det anses ønskeligt, at Loven bliver udvidet til at gælde for Færøerne, samt i bekræftende Fald om, hvilke Forandringer i Loven der anses hensigtsmæssige. Disse Erklæringer ventes at foreligge ved Tingets Sammentræden Olaidag 1909.
3) Amtmanden anmodes om at meddele Justitsministeriet Underretning om Tingets Vedtagelse.

Ved *2den Behandling den 8de September* vedtoges dens Overgang til 3dje Behandling.

Ved *3dje Behandling den 10de September* vedtoges Udvalgets Forslag med 20 Stemmer mod 0.

XLIII. Om Udvidelse til Færøerne af Lov af 27. Maj 1908 om Arveafgift.

Den 18de September fremlagdes saalydende *Skrivelse* fra *Justitsministeriet:*

Ved at tilstille Hr. Amtmanden 24 Eksemplarer af den under 27de Maj d. A. emanerede Lov om Arveafgift tilligemed Eksemplarer af Lovforslaget, skal man med Hensyn til den Regeringen ved Lovens § 43 tillagte Bemyndigelse til ved kgl. Anordning at sætte Loven i Kraft paa Færøerne med de fornødne Lempelser for denne Landsdel, samt idet man ligeledes vedlægger en af Justitsministeriet indhentet Udtalelse fra Finansministeriet af 27de f. M. angaaende Betimeligheden af Lovens eventuelle Udvidelse, have Dem anmodet om fra Lagtinget at ville indhente en Udtalelse om, hvorvidt der efter sammes Anskuelse findes Grund til at sætte Loven i Kraft for Færøerne, samt i bekræftende Fald om, hvilke Ændringer og Modifikationer i samme der efter Tingets Skøn maatte findes paakrævede eller hensigtsmæssige, hvorefter Sagen med Deres egne Udtalelser om samme forventes indsendt hertil, hvorhos Finansministeriets Skrivelse af 27de f. M. forventes tilbagesendt.

Ved den *forelobige Behandling den 22de September* vedtoges det med 19 Stemmer mod 0 efter Forslag af Nielsen at udsætte Sagen til næste Aar.

XLIV. Om Beskatning af Handelsrejsende.

Den 30te Juli fremlagdes saalydende *Andragende*:

Jeg tillader mig høfligst at drage det ærede Lagtings Opmærksomhed hen paa den Masse Handelsrejsende, der i de sidste to Aar i Særdeleshed ere komne

herop baade fra Danmark og Udlandet og rejse omkring heroppe med deres Prøvelager og optage Ordres derefter. En saadan Rejsende opholder sig her fra 3—6 Uger ad Gangen, og hænder det sig, at han i et saadant Tidsrum har solgt for 25- 40,000 Kroner. Herfor erlægger han ingen som helst Skat eller Afgift til Landet. Den bosiddende, der har en saadan Stilling, maa imidlertid betale sine Afgifter ligesom enhver anden Borger, og derhos maa han undvære de Fortjenester, som de andre oppebærer paa sine Salg.

I Skandinavien, Danmark og andre Pladser i Evropa, er det Almindelighed, at en Commissionsrejsende, — førend han faar Lov til at udbyde sine Varer til de Handlende, — til Politimesteren paa vedkommende Sted maa erlægge en Betaling, der i Danmark (mig meddelt) er 100 Kroner om Maaneden for hvert Firma, vedkommende repræsenterer. Er det en Rejsende, der kommer fra et Firma, der omfatter flere Brancher, ere Forholdene anderledes. Hvis en lignende Bestemmelse gjaldt her, vil sikkert en stor Del af den Fortjeneste, der nu gaar i andres Lommer udenfor Færøerne, blive i Landet.

Det skal glæde mig, om det ærede Lagting kunde finde Anledning til at tage en Bestemmelse til Vedtægter, der paa samme Tid betød en Indtægt til Landet, og ogsaa værnede om dem, der søge en Erhvervskilde heri.

Thorshavn, den 25de Juli 1908.

Ærbødigst

Niels S. Johannessen.

Den 5te August blev Sagen med 14 Stemmer mod 0 efter Forslag af Samuelsen henvist til *Udvalget for forskelligartede Sager.*

Den 11te September fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Købmand Niels S. Johannessen af Thorshavn har henstillet til Tinget om at der maa søges udvirket, at Handelsrejsende, der ankommer til Færøerne fra Danmark og Udlandet med deres Prøvelagere og optager Ordre hos de bosiddende Handlende, fremtidig maa komme til at betale en passende Afgift for at erholde Tilladelse til at øve saadan Virksomhed.

Sagen er bleven henvist til nedennævnte Udvalg, og skal man tillade sig at udtale følgende:

Det Opsving, som den færøske Handel under de sidste gunstige Aaringer har taget i Forbindelse med den stadig forbedrede Kommunikation med Omverdenen har ganske naturlig medført, at driftige Forretningsmænd i Danmark og Udlandet har set deres Fortjeneste ved at sende deres Agenter til Færøerne for at skabe Marked for deres Varer, og Forholdet er ogsaa nu blevet, at Øerne aarlig gæstes af en Mængde Agenter, saavel for danske som udenlandske, især engelske og tyske Firmaer. Vore Handlende er derved satte i Stand til paa en nem Maade at kunne optage deres Bestillinger, idet den livlige Konkurrence mellem de optrædende Firmaer har medført, at Priserne i Almindelighed er meget moderate.

Saadan Handel er hjemlet ved Handelsloven for Færøerne af 21de Marts 1855 saavel for Ind- som Udlændinge og er afgiftsfri, naar den drives med de bosatte Handlende, og denne Handel med fremmede har hidtil holdt sig uden

væsenlige Indskrænkninger. Man har hidtil heller ikke fundet større Anledning til at foretage betydelige Forandringer, da nævnte Næringslov har vist sig at virke heldigt for vor hidtidige Udvikling, idet vor isolerede Beliggenhed har medført, at den færøske Handel, med ganske faa Undtagelser nær, har været paa færøske Hænder.

Andrageren oplyser, at i Danmark saavel som andre evropæiske Stater er Handel med omrejsende Agenter betinget af, at disse forinden have erhvervet Tilladelse hertil hos Politiet og betalt den i paagældende Land fastsatte Afgift for saadan Handel. Det er Udvalget bekendt, at det anførte er korrekt i hvert Fald for Danmarks Vedkommende for saa vidt angaar Agenter for fremmede Firmaer, saavel naar Varerne forhandles gennem fremmede Agenter som Personer med dansk Borgerret, og de i saa Henseende gældende Lovbestemmelser skrive sig delvis fra en Tid, der ligger forud for vor Frihandelslov. Imidlertid har dansk og færøsk Næringslovgivning ifølge Forholdenes Natur været uensartet, saa en Henvisning til, hvad i saa Henseende har været gældende i Danmark ikke uden videre og med heldig Virkning har kunnet overføres til vore Forhold og praktiseres her.

Dog kan man se en Berettigelse for, at det ommeldte Forhold nu, ved den stadig tiltagende Mængde Handelsagenters Forretningsrejser her, fremdrages deri, at medens vore bosiddende Handlende for at opnaa Ret til at etablere Handel, foruden at opfylde visse nærmere angivne Betingelser, maa betale en bestemt Afgift, medens Handelen for de fremmede er afgiftsfri. Dette kan let faa Udseende af en Begunstigelse for de fremmede, og naar saadan Begunstigelse i sin Tid blev givet og fremdeles har holdt sig uden væsenlige Indskrænkninger, maa Grunden vel nærmest søges i, at den Gang Frihandelsloven blev givet Færingerne, vilde man gøre det saa bekvemt som muligt for Befolkningen at komme i Forretningsforbindelse og faa Vareforsyning.

Forholdene har imidlertid undergaaet saa store Forandringer og Kommunikationen med Omverdenen forbedret sig saa betydeligt, at det nu ikke længere gøres nødvendigt at give særlige Begunstigelser for fremmede til Handel her paa Øerne.

Udvalget mener derfor at kunne tilraade, at der for Færøernes Vedkommende nu skrides til at indføre lignende Bestemmelser for fremmedes Handel eller Agenturforretninger i nogenlunde Overensstemmelse med Lovregler, der i saa Henseende er gældende i de os omgivende Lande, dog saaledes, at der foretages de nødvendige Lempelser, som vore lokale Forhold maatte kræve. Og skal man her gøre opmærksom paa, at det maa anses at være af stor Interesse for vore Handlende og Udviklingen af vort Handelsliv, at der ikke gøres betydelige Indskrænkninger for fremmedes Ret til Handel her, og at de Afgifter, der paalægges disse at udrede for Tilladelse til Handel med bosiddende Handlende, ikke sættes for høje.

Udvalget har ikke set sig i Stand til at udarbejde et Forslag til Lov angaaende de ommeldte Forhold, men har villet foreslaa, at man anmoder Amtmanden om til næste Aar at forelægge Lagtinget et Lovforslag af den omhandlede Karakter, og vil man af samme Grund foreslaa Sagen udsat til næste Aar.

Udvalget skal derfor tillade sig at foreslaa:

1. Sagen udsættes til næste Aar.
2. Amtmanden anmodes om at udarbejde og forelægge for næste Aars Tingsamling et Lovforslag vedrørende de i Andragendet fra Købmand Niels S. Johannessen omhandlede Forhold.

Ved *2den Behandling den 16de September* fremlagdes følgende *Ændringsforslag* fra *Samuelsen*:

I Stedet for Udvalgets Forslag sættes: »Sagen udsættes indtil videre.«

Efter at der med 15 Stemmer mod 0 var givet Tilladelse til, at Ændringsforslaget sattes under Forhandling og Afstemning, vedtoges det med 12 Stemmer mod 0, hvorefter Udvalgets Forslag betragtedes som bortfaldet.

XLV. Tilskud til de færøske Afholdsorganisationer.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes saalydende *Andragende:*

Til

Færøernes Lagting.

Undertegnede Repræsentanter for færøske Afholdsorganisationer henvender os herved til Lagtinget med en Begæring om Støtte for Agitationen til Ædruelighedens Fremme paa Færøerne ved Pengebidrag af de til Tingets Raadighed staaende Midler og ved en Anbefaling til Regeringen om Delagtighed i de Midler, som af Statskassen bevilges til Agitationens Fremme.

Thorshavn, den 30te Juni 1908.

For Thorshavns Afholdsforening.

P. J. Mittun. *Elias Johansen.* *R. C. Effersøe.* *Dione Isaksen.*

For N. I. O. G. T. Logerne »Støt Viljen« og »Polarstjernen«:

J. A. Arge. *J. Lindenskov.* *Niels Joensen.*

Den 5te August vedtoges det efter Forslag af Samuelsen med 16 Stemmer mod 0 at henvise Sagen til *Budgetudvalget.*

Den 1ste September fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Der andrages om Pengebidrag af de til Tingets Raadighed staaende Midler og Anbefaling til Regeringen om Delagtighed i de Midler, som af Statskassen bevilges til Agitationens Fremme.

Udvalget skal anbefale, at Andragendet imødekommes. Afholdsorganisationerne her paa Øerne have udfoldet en betydelig samfundsgavnlig Virksomhed og fortjener Samfundets Støtte til Fremme af Ædruelighed.

Det er kommet til Udvalgets Kundskab, at de færøske Afholdsorganisationer, nemlig Afholdsforeninger, Loger af Nordisk Good Templar Orden (N. I. O. G. T.) og Foreningen »Det blaa Kors« paatænke at danne en Fællesorganisation til Samarbejde for Ædruelighedens Fremme. Dette mener man er meget at anbefale, og man skal tilraade, at Tinget stiller et passende Beløb til Raadighed for en saadan Fællesorganisation.

Statskassen yder for Tiden Bidrag til forskellige Afholdsorganisationer i Kongeriget, og Bidragene ville ventelig blive forhøjede. De færøske Afholdsorganisationer faa tildels Bidrag fra dem, der findes i det øvrige Kongerige og opnaa derved allerede nu nogen Andel i Statsbidraget; men man mener, at det vilde være ønskeligt, om der ogsaa kunde ydes Afholdsvirksomheden paa Færøerne direkte Støtte af Statskassen.

I Henhold til foranførte foreslaas til Vedtagelse i Tinget:

1. For saa vidt der af Afholdsorganisationer, som virke paa Færøeree, dannes en Fællesorganisation, bevilges af økonomisk Fond for Aaret 1909 til Udbetaling til en saadan eventuel Fællesorganisation et Beløb af indtil 300 Kr. til Virksomhed for Ædruelighedens Fremme paa Færøerne.

   Efter Regnskabsaarets Udløb vil der være at afgive en Redegørelse til Tinget for Anvendelse af det Beløb, der maatte blive udbetalt.

2. Lagtinget anbefaler, at der tilstaas de færøske Afholdsorganisationer Tilskud af Statskassen til deres Virksomhed for Ædruelighedens Fremme.

Den 3dje September vedtoges Sagens Overgang til 3dje Behandling med 16 Stemmer mod 0.

Ved *3dje Behandling den 9de September* vedtoges det efter Formandens Forslag med 14 Stemmer mod 0 paany at henvise Sagen til Udvalget.

Den 18de September fremlagdes saalydende *Ændringsforslag* fra *Effersøe* til Udvalgets Forslag:

I Post 1 indskydes mellem »af« og »Afholdsorganisationer« Ordene: »mindst to af de«.

Den 23de September fremlagdes af et Flertal af Budgetudvalget, nemlig *Fr. Petersen, D. P. Michelsen, J. Patursson* og *A. Samuelsen* følgende *Ændringsforslag* til Udvalgets Forslag:

For saa vidt der af følgende færøske Afholdsorganisationer nemlig: Loger af Nordisk Good Templar Orden, »Afholdsforeningerne« og Foreningen »Det blaa Kors«, eller saafremt alle tre ikke maatte ønske det, da to af disse, dannes en Fællesorganisation, bevilges af økonomisk Fond for Aaret 1909 til Udbetaling til en saadan eventuel Fællesorganisation et Beløb af indtil 300 Kr. til Virksomhed for Ædruelighedens Fremme paa Færøerne.

Ved *3dje Behandling den 23de September* vedtoges Flertallets Ændringsforslag med 14 Stemmer mod 0, hvorved det af Effersøe stillede Ændringsforslag bortfaldt, ligesom Udvalgsbetænkningens Indstillingspunkt 1. — Indstillingspunkt 2 vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

XLVI. Udskænkning af berusende Drikke i „Smiril".

Den 18de September fremlagdes følgende *Skrivelse:*

Aktieselskabet J. Mortensens Eftf.

Trangisvaag, den 16de September 1908.

Til

Færøernes Lagting.

Undertegnede tillader sig herved at udbede sig det ærede Lagtings Anbefaling for at faa Tilladelse til Udskænkning af berusende Drikke til Passagerer ombord i Dampskibet »Smiril«.

Ærbødigst

Aktieselskabet J. Mortensens Eftf.

P. Mortensen.

Ved den *forelobige Behandling den 22de September* blev Sagen efter Forslag af Provsten med 13 Stemmer mod 0 henvist til *Udvalget for forskelligartede Sager.*

Den 23de September fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er blevet henvist et Andragende fra Aktieselskabet J. Mortensens Eftf. i Trangisvaag, som gaar ud paa at erholde Lagtingets Anbefaling paa en Ansøgning til Justitsministeriet om Tilladelse til Udskænkning af berusende Drikke til Passagerer ombord i Dampskibet »Smiril«, som gaar i Kystfart mellem Øerne.

Udvalget mener, at det vilde være uheldigt at indrømme Dampskibet »Smiril« en saadan Tilladelse paa Farten mellem Øerne, da dette meget let vilde kunne føre til stort Misbrug af spirituøse Drikke. Som bekendt, benyttes »Smiril« ret meget til Personbefordring mellem de forskellige Bygder paa Øerne, og det vilde derfor være meget uheldigt at give en saadan Tilladelse. »Smiril« ligger i Havn hver Nat under sit Ophold ved Øerne, og det vil let kunne begunstige Misbrug af berusende Drikke, om en saadan Tilladelse blev givet.

Udvalget mener derfor ikke at kunne anbefale Andragendet, og foreslaar til Lagtingets Vedtagelse:

Da Lagtinget finder det uheldigt, om Kystdamperen »Smiril« faar Tilladelse til Udskænkning af berusende Drikke til Passagererne, kan man ikke anbefale det foreliggende Andragende.

Ved *3dje Behandling den 25de September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

XLVII. Ansættelse af Læger med Bopæl i Midvaag, i Ejde, i Fuglefjord og ved Skaalefjorden.

Den 11te August fremlagdes saalydende *Andragende:*

Da Lagtinget endnu ikke har faaet Svar fra Regeringen paa den af Tinget i Fjor*) skete Henvendelse til samme om Statstilskud til Ansættelse af Kommunelæger paa Vaagø m. fl. Steder, tillade undertegnede Lagtingsmænd for Vaagø Syssel os herved ærbødigst at henvende os til det højtærede Lagting med Anmodning om, at dette paany vil indgaa til Regeringen med Indstilling om, at der af Statskassen maa ydes et saa stort Tilskud, som i Forening med det af Kommunen garanterede og fra Lagtingets Kasser tilsagte Beløb maatte vise sig nødvendigt for at faa en Læge ansat paa Vaagø.

Thorshavn, den 8de August 1908.

J. Z. Nielsen. *D. P. Michelsen.*

Til
Færøernes Lagting.

---

*) Se Lagtingstidende for 1907, Side 36 39.

Ved den *foreløbige Behandling den 14de August* blev Sagen efter Forslag af Samuelsen med 14 Stemmer mod 0 henvist til *Budgetudvalget*.

Den 10de September fremlagdes følgende

Udvalgsbetænkning.

Fra Lagtingsmændene for Vaagø Syssel er indkommet en Henvendelse til Lagtinget om, at dette paany vil indgaa til Regeringen med Indstilling om, at der af Statskassen maa ydes et saa stort Tilskud, som i Forening med de af Kommunen garanterede og fra Lagtingets Kasser tilsagte Beløb maatte vise sig nødvendigt for at faa en Læge ansat paa Vaagø.

I Fjor androg Tinget hos Justitsministeriet om, at der af Statskassen kassen maatte blive bevilget 1400 Kr. aarlig som Tilskud til *en* praktiserende Læge med Bopæl i Midvaag samt lignende Beløb til hver af *tre* praktiserende Læger i Østerø, til hvilke fire Læger Tinget derhos vedtog at bevilge Tilskud, under Forudsætning af, at vedk. Kommuner ydede visse Bidrag.

Udvalget har bragt i Erfaring, at Sagen i sin Tid er blevet tilstillet Justitsministeriet, der har haft den under Overvejelse samt har sendt den til Færøernes Fysikat til Erklæring, hvorefter Sagen er sendt tilbage til Ministeriet.

Dette sidste er først sket, efter at Finansloven for 1908 — og er udkommen; Sagens Behandling har saaledes ikke været tilendebragt saa betimelig, at der har kunnet optages nogen Bevilling paa nævnte Finanslov vedrørende den.

Imidlertid har man ligeledes bragt i Erfaring, at det ikke er sandsynligt, at man kan faa Læger til de omhandlede Distrikter paa de Vilkaar, man i Fjor foreslog, nemlig for hver Læge:

Tilskud fra	Staten	1400	Kr.
Do.	- Amtskommunen.....	400	—
Garanti	- Sognekommunerne	1200	—
	Tilskud og Garanti...	3000	Kr.

Af Hensyn hertil anser Udvalget det for rigtigt at forhøje Amtskommunens Tilskud og samtidig at andrage om en Forhøjelse af Statstilskudet.

Et Flertal, Effersøe, Michelsen, Provsten, Samuelsen og Weihe mener, at det vil være rigtigst at foreslaa Tilskud og Garanti for hver Læge bragt op til 3900 Kr., hvoraf Statstilskud 2100 Kr. og Tilskud fra Amtet 600 Kr.

Et Mindretal, Patursson, foreslaar, at der for hver Læge andrages om 2400 Kr. fra Staten og ydes et Tilskud fra Amtet af 600 Kr., saaledes at Summen bliver med Kommunegarantien 4200 Kr.

Idet bemærkes, at Udvalget har modtaget en Skrivelse*) af 3dje d. M. fra Lagtingsmændene for Østerø om, at Udvalget samtidig med Spørgsmaalet om Sagen om Ansættelse af Læger paa Vaagø vil optage Spørgsmaalet om Ansættelse af Læger paa Østerø til Behandling, tillader man sig at foreslaa, at Tinget vedtager følgende:

A. Forslag af *Flertallet:*

1. Tinget indgaar til Justitsministeriet med en Indstilling i Forbindelse med Tingets Andragende i 1907 angaaende Sagen om Ansættelse af Læger paa Vaagø og Østerø om, at der af Statskassen bevilges til de i nævnte Andragende omhandlede Læger paa Vaagø og Østerø 2100 Kr. til hver.

*) Udelades her.

2. Tinget forhøjer den i 1907 givne Bevilling til hver af de omhandlede Læger fra 400 Kr. til 600 Kr. aarlig.

B. Forslag af *Mindretallet*:

Som Flertallets Forslag med følgende Ændring:
I Stedet for »2100 Kr.« i Post 1 sættes »2400 Kr.«.

Ved Sagens *2den Behandling den 15de September* tog Patursson sit Forslag tilbage, hvorefter det blev genoptaget af Nielsen. Med 19 Stemmer mod 0 vedtoges det derefter at lade Sagen overgaa til 3dje Behandling.

Ved *3dje Behandling den 16de September* toges *Mindretallets* Forslag tilbage, hvorefter *Flertallets* Forslag sattes under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald: *Ja* stemte: J. Poulsen, Nielsen, Provsten, Skaalum, Hentze, Michelsen, Johannesen, Olsen, Samuelsen, H. A. Djurhuus, Evensen, Skarð, Winther, Konoy, Dam, N. Djurhuus, Effersøe, Weihe og Formanden. *Fraværende:* Patursson, T. J. Petersen og Dahl, — og var Forslaget saaledes vedtaget med 19 Stemmer mod 0.

Den 26de September oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 26de September 1908.

Til Lagtinget er i indeværende Samling indkommet de hermed følgende Henvendelser fra Lagtingsmændene for Vaagø og Østerø om, at Tinget paany vil indgaa til Regeringen med Indstilling om, at der af Statskassen maa blive ydet saa store Tilskud, som i Forening med de af Kommunerne garanterede og fra Lagtingets Kasser tilsagte Beløb maatte vise sig nødvendig for at faa Læger til de nævnte Øer.

Efter Forslag af vedkommende Udvalgs Flertal vedtog Tinget den 16de d. M. med 19 Stemmer følgende:

(Se Udvalgsbetænkningen.)

Tinget tillader sig at anbefale denne Sag til Ministeriets Velvilje, idet man henviser til Tingets Indstilling af 21de September f. A. om Ansættelse af Læger paa Vaagø og Østerø og til den hermed følgende Udvalgsbetænkning, med Hensyn til hvilken bemærkes, at Mindretallets Forslag blev taget tilbage.

For Ordføreren
Fr. Petersen.

C. Bærentsen.

Joen Poulsen.

Til
Justitsministeriet.

Fra Justitsministeriet er modtaget følgende Skrivelse:

I den med Hr. Amtmandens Skrivelse af 5te December f. A. til Justitsministeriet indsendte Indstilling af 26de September f. A. har Færøernes Lagting anholdt om, at der til Ansættelse af Læger med Bopæl i Midvaag, i Ejde, paa Østsiden af Østerø (Fuglefjord) og ved Skaalefjorden af Statskassen maa blive bevilget et aarligt Tilskud af 2100 Kr. til hver af de omhandlede Lægeposter, imod at der af Lagtinget bevilges et Tilskud af 600 Kr. under Henvisning til, at den for Tiden bestaaende Lægebetjening paa Færøerne ikke kan anses for tilstrækkelig, og at den Trang til lettere Adgang til Lægehjælp, der saaledes er til Stede, formentlig bedst vil kunne afhjælpes ved Etablering af de foreslaaede Lægepladser.

Foranlediget heraf skal man til Efterretning og videre Bekendtgørelse for Lagtinget meddele, at Justitsministeriet har maattet nære nogen Betænkelighed ved paa det foreliggende Grundlag at søge de færøske Lægeforhold omordnede og derfor ikke har ment i hvert Fald for Tiden at burde fremsætte noget samlet hertil sigtende Forslag.

Derimod har man i Erkendelse af, at de bestaaende Lægeforhold er uheldige, og at der kan være Anledning til at tage under Overvejelse, hvorledes en Forbedring af dem bør gennemføres, foranlediget, at der paa Tillægsbevillingsloven for 1908—09 under Konto 26 III. Nr. 37 er optaget en Bevilling paa 3000 Kr. »Til Justitsministeriets Raadighed til Forbedring af Lægeforholdene paa Færøerne«.

Man skal herefter, idet Sagens Akter tilbagesendes, anmode Dem om at indhente Lagtingets Forslag med Hensyn til den nærmere Anvendelse af den saaledes givne Bevilling.

Svend Høgsbro.

A. Tang.
Fm.

Til
Amtmanden over Færøerne.

XLVIII. Bevilling af Sygehjælp.

Den 4de August fremlagdes saalydende *Andragende*:

I Henhold til Forstanderskabets Vedtagelse af 25de f. M. tillader man sig herved ærbødigst at andrage om, at de 400 Kr., som Lagtinget i 1903 og atter i Fjor har vedtaget aarlig at bevilge til Lønning af en Læge paa Vaagø, maa blive udbetalt Forstanderskabet for efter dettes Skøn at fordeles mellem Sognene til Hjælp for Beboerne i Sygdomstilfælde til Lægeskyds og Lægehonorar, indtil en Læge bliver ansat paa Øen. Det ansøgte Tilskud af 400 Kr. aarlig vil, om det bevilges, i nogen Grad bidrage til at afhjælpe Savnet af en Læge.

Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune, p. t. Thorshavn den 1ste August 1908.

P. F. V.

J. Z. Nielsen,
Fmd.

Til
Færøernes Lagting.

Ved Sagens *foreløbige Behandling den 7de August* blev den efter Forslag af Michelsen med 14 Stemmer mod 0 henvist til *Budgetudvalget.*

Til Udvalget henvistes endvidere *den 14de August* med 16 St. mod 0 efter Forslag af Poulsen nedenstaaende *Andragender*:

Undertegnede Lagtingsmænd for Østerø tillade sig herved at andrage om, at de Beløb, som Lagtinget i Fjor vedtog at udrede til de da omsøgte 3 Læger paa Ejde, Østsiden og den sydlige Del af Østerø, 400 Kr. til hver, maa blive udbetalt, uanset at Lægesagen endnu ikke er gennemført, saaledes at Beløbene efter Regler, som de vedkommende Forstanderskaber enes om, anvendes som Hjælp til Udgifter ved at søge Læge.

p. t. Thorshavn, den 11te August 1908.

Joen Poulsen. *A. Weihe.* *Simun úr Konoy.*

* * *

Til
Lagtinget.

.....

Jeg tillader mig i Lighed med, hvad der fra anden Side er fremkommet til Tinget, at andrage hos det ærede Lagting om, at der — eventuelt med Tilskud fra Staten — maa ydes Sumbø Kommune et passende aarligt Pengebeløb, som efter Forstanderskabets Skøn kan uddeles til Folk, som trænge til at hente Lægen.

Lagtingssalen, den 10de August 1908.

Ærbødigst

N. Djurhuus.

* * *

Til
Lagtinget.

.....

Da der næppe for Tiden er Udsigt til at faa en Læge ansat i Kvalbø Sogn, skal man herved tillade sig i Lighed med, hvad der er fremkommet fra anden Side, at andrage det ærede Lagting om at bevilge Kvalbø Sogn en passende aarlig Hjælp — eventuelt i Forbindelse med Statstilskud —, som Forstanderskabet eller en anden stedlig Myndighed efter Skøn — efter nærmere af Lagtinget bestemte Regler — i Sygdomstilfælde kan uddele til Beboerne.

Lagtingssalen, den 8de August 1908.

O. N. Skaalum,
Formand i Forstanderskabet for Kvalbø Sogns Kommune.

Den 3dje September fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Lagtinget vedtog i Fjor (jfr. Lagtingstidende Side 36 ff.) at andrage hos Justitsministeriet om Statsbidrag til 4 praktiserende Læger med Bopæl henholdsvis 1) i Midvaag, 2) i Ejde, 3) paa Østsiden af Østerø (Fuglefjord) og 4) ved Skaalefjorden, samt at bevilge af de under Tingets Bestyrelse staaende Midler 400 Kr. aarlig til hver af de ommeldte Læger.

Imidlertid har det vist sig, at der ikke paa sidste Finanslov er opført nogen Bevilling i nævnte Øjemed, og man har ikke fra Justitsministeriet faaet Svar med Hensyn til Spørgsmaalet, om Ministeriet agter at søge nogen Bevilling.

Tinget har nu modtaget Andragender *dels* a) fra Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune og b) fra tre Lagtingsmænd for Østerø om, at de

i Fjor af Lagtinget bevilgede foranmævnte Beløb maa blive tilstaaede vedkommende Kommuner som Hjælp til Udgifter ved at søge Læge, og *dels* fra to Lagtingsmænd for Suderø om Bevillinger i lignende Øjemed henholdsvis c) til Kvalbø Sogns Kommune og til d) Sumbø Sogns Kommune.

Udvalget mener, at de foreliggende Andragender bør imødekommes saa vidt Hensynet til de Pengemidler, Tinget raader over, tillader.

I saa Henseende vil der i første Række være Anledning til at imødekomme Andragender vedr. de Pladser, som Tinget i Fjor mente havde Krav paa Ansættelse af ny Læge men man ser sig ikke i Stand til at anbefale Bevillinger til de to nævnte Kommuner paa Suderø. uagtet man maa indrømme, at disse ere ugunstig stillede med Hensyn til Adgang til Læge.

Hvad angaar Bevillingernes Størrelse og den Form, hvorunder de tænkes givne, skal man bemærke:

Det synes betænkeligt af Hensyn til Konsekvensen for andre mødende Tilfælde at yde Bidrag til Enkeltmand, være sig til Betaling af Lægehonorar eller af Lægeskyds. Derimod mener man at kunne anbefale, at der ydes Tilskud til Udgifterne ved Omrejser, som Lægen foretager efter det eller de paagældende Kommunalforstanderskabers Begæring. For Vaagøens Vedkommende møder Sagens Ordning ingen Vanskeligheder, naar Forstanderskabet blot kan opnaa Enighed med Lægen, hvad man ikke kan tænke sig, at der vil være noget til Hinder for. For de øvrige paatænkte nye Lægedistrikter er Ordningen noget vanskeligere. Man tænker sig, at Forstanderskaberne maa kunne forhandle indbyrdes om Sagen og at Amtmanden tager Bestemmelse om, hvorledes Lægens Rejser skal foregaa.

Bevillingen foreslaas givet af Amtsfattigkassen og foreløbig for 1 Aar.

I Henhold til foranførte foreslaas til Vedtagelse:

Af Amtsfattigkassen bevilges for Aaret fra 1ste Oktober 1908 til 30te September 1909 til Lægeomrejser:

a)	i Vaagø Præstegælds Kommune indtil	300 Kr.
b)	i samtlige Kommuner i Østerø og i Haldersvig Sogn indtil ..	700 —
	I alt =	1000 Kr.

Det under Litr. a) nævnte Beløb anvendes til Dækning af eller som Tilskud vedr. Udgifter ved Omrejser i Kommunen, som Lægen foretager efter Kommunalforstanderskabets Begæring.

Det under Litr. b) nævnte Beløb anvendes til Dækning af eller som Tilskud vedr. Udgifter ved Omrejser i Østerø og i Haldersvig Sogn, som Lægen foretager efter Amtmandens Begæring. Amtmanden anmodes om at foranstalte det fornødne saa vidt muligt efter Forhandling med vedkommende Kommunalforstanderskaber eller Delegerede fra disse.

Udbetaling finder Sted efter Regning ifølge Anvisning af Amtmanden.

Den 5te September vedtoges Sagens Overgang til 3dje Behandling med 20 Stemmer mod 0.

Ved *3dje Behandling den 9de September* vedtoges Udvalgets Forslag med 18 Stemmer mod 0.

XLIX. Opførelse af et Sygehus i Vestmanhavn.

Den 12te September fremlagdes saalydende *Skrivelse* fra Justitsministeriet:

Justitsministeriet.

København, den 15de August 1909.

Efter Modtagelsen af Hr. Amtmandens Skrivelse af 20de Maj d. A. angaaende eventuelt Statstilskud til Opførelsen af et Sygehus i Vestmanhavn, skal man, forinden Justitsministeriet overhovedet kan tage Stilling til Sagen, anmode Dem om at indhente en Udtalelse fra Lagtinget om, hvorvidt samme er villigt til at dække, hvad Driftsudgifterne vil komme til at overskride Indtægten af Sygehuset, og i benægtende Fald, hvorledes Differencen er tænkt dækket, jfr. Forstanderskabets Skrivelse af 20de Januar 1908.

Hvad angaar de foreliggende Planer, angaaende hvilke man har brevvekslet med Justitsministeriets Konsulent i Medicinalsager, skal man derhos meddele, at disse, der paa væsentlige Punkter frembyder Ulemper, saasom at Hovedgangen ikke er ført gennem hele Bygningen med Vinduer i Gavlen, at de større Sygestuer synes for smaa til to Patienter, og Rummet for urolige Patienter for lille til en Patient etc., er for mangelfulde til at tillade et nærmere Skøn over deres Brugbarhed, hvorfor man skal anmode om, at der eventuelt maa blive fremskaffet Planer og Beskrivelse af det projekterede Sygehus med Facadetegning og Situationsplan, Plan over Kloak- og Vandforsyning etc. samt et mere fuldstændigt Overslag over Omkostningerne.

Sagens Aktstykker vedlægges, men forventes med Svaret paany indsendte hertil.

Svend Høgsbro.

A. Tang,
Fm.

Til
Amtmanden over Færøerne.

Den 22de September fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Ved Skrivelse af 15de f. M. har Justitsministeriet udtalt, at inden det kunde tage Stilling til den af Lagtinget i forrige Aars Samling behandlede Sag om Opførelse af et Sygehus i Vestmanhavn, maatte der foreligge en Udtalelse fra Lagtinget om, hvorvidt dette er villigt til at dække, hvad Driftsudgifterne vil komme til at overskride Indtægten af Sygehuset, og i benægtende Fald, hvorledes Differencen er tænkt dækket.

Samtidig bemærker Ministeriet angaaende de foreliggende Byggeplaner, at de ere for mangelfulde til at tillade et nærmere Skøn over deres Brugbarhed, hvorfor der eventuelt maa fremskaffes Planer og Beskrivelse af det projekterede Sygehus m. m.

Udvalget mener, at Tinget ikke i den korte Tid, der er tilbage af indeværende Samling vil kunne behandle og tage endelig Stilling til denne Sag, hvorfor den maa udsættes til næste Aar. Til den Tid vil Forstanderskabet for Vestmanhavns Kommune maaske kunne tilvejebringe mere brugbare Planer, Overslag o. s. v.

Udvalget indstiller derefter til Tingets Vedtagelse:

1. Sagen udsættes til næste Aar.
2. Amtmanden anmodes om at gøre Forstanderskabet for Vestmanhavn Sogns Kommune bekendt med Justitsministeriets Skrivelse af 15de f. M. og at henstille til Forstanderskabet at tilvejebringe de af Ministeriet nævnte manglende Oplysninger.

Ved *Sagens 2den Behandling den 23de September* vedtoges Udvalgets Forslag med 18 Stemmer mod 0.

L. Udgivelse af en Lagtingstidende.

Den 25de September fremlagdes følgende

Forslag til Beslutning.

1. Under Navn af »Lagtingstidende« udgives for Tingets ordinære Samling i 1908 et trykt Sagreferat i Lighed med Lagtingstidende for 1906.
2. Lagtingstidende trykkes i et Antal af 400 Eksemplarer og søges udbredt blandt Befolkningen gennem Postvæsenet og paa anden hensigtsmæssig Maade. Betalingen sættes til 1 Kr. pr. Eksemplar.
3. Amtsfuldmægtig cand. jur. Winkel Thorshavn antages til Udgivelse af »Lagtingstidende« med en Godtgørelse af 100 — ethundrede — Kroner.

   Udgiveren skal ordne og tilrettelægge m. v., hvad der efter foranførte bliver at trykke. Arbejdet paabegyndes snarest muligt og fremmes saa hurtig at der fra den Tid Trykningen begynder, foreligger Stof til mindst $1^{3}/_{4}$ Ark om Ugen.

4. Trykningen af »Lagtingstidende« overdrages Færø Amtstidendes Bogtrykkeri paa følgende Vilkaar:
   Trykningen fremmes saa hurtig, at der, »forudsat det fornødne Stof haves og større Rettelse i Korrekturen ikke nødvendiggøres, ekspederes mindst 1¾ Ark gennemsnitlig om Ugen. Tidenden trykkes med samme Tæthed som forrige Aar. Betalingen fastsættes til 22 Kr. 50 Øre pr. Ark.
5. Alle ved Tilvejebringelsen af »Lagtingstidende« foranledigede Udgifter udredes af Amtsrepartitionsfonden og Halvdelen heraf refunderes af økonomisk Fond. Indtægterne deles lige mellem begge Fonds.

Ved *2den Behandling den 25de September* vedtoges Sagens Overgang til endelig Behandling med 19 Stemmer mod 0.

Ved *3dje Behandling den 26de September* vedtoges Udvalgets Forslag med 14 Stemmer mod 0.

LI. De af Amtmanden ene afgjorte Sager.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes Tingets Journal, Kopibog og Regningsjournal som Regnskab for de af Amtmanden ene afgjorte Sager, og *den 1ste August* henvistes Sagen til *Udvalget for de af Amtmanden ene afgjorte Sager.*

Den 22de September fremlagdes saalydende af Udvalget afgivne

Indberetning.

Til Udvalget har været henvist Lagtingets Kopibog, Journal og Regningsjournal. Udvalget har gennemset disse Protokoller for saa vidt angaar Tiden fra Olaidag 1907 til Olaidag i Aar; men har ikke fundet Anledning til at gøre nogen Bemærkning eller fremsætte noget Forslag til Tinget.

Den 24de September kom Sagen til Behandling, idet Ordføreren refererede Betænkningen.

LII. Vedtagelser med Hensyn til de kommunale Anliggender.

Den 30te Juli valgtes til Medlemmer af de staaende Udvalg i Henhold til Forretningsordenens § 8:

1. for de Kirkekasserne vedkommende Sager:
   Provsten, P. C. Johannesen og A. C. Evensen;

2. for de Skydskassen vedkommende Sager:
   J. Poulsen, Skaalum og S. av Skarði;

3. for de Sager, som vedkomme Landkommunerne i Almindelighed:
   Olsen, Skaalum og Nielsen;

4. (Budgetudvalget) for de Sager, som vedkomme:
   a. Amtsrepartitionsfonden,
   b. Amtsfattigkassen,
   c. Den økonomiske Fond, Grindegarnet i Vestmanhavn samt Renterne af det Hansenske Legat,

   Provsten, Effersøe, Samuelsen, Weihe, Patursson, Michelsen og S. av Skarði;

5. for forskelligartede Sager:
   T. J. Petersen, H. A. Djurhuus og Winther;

6. for de af Amtmanden ene afgjorte Sager:
   Dam, J. Poulsen og S. úr Konoy.

---

1. Vedkommende Kirkekasserne.

a. Fra Menighedsraadet for Kvalbø Sogn var indkommet et Andragende om Tilskud til Ombygning af Loftet i Kvalbø Kirke og til Kirkens Maling.

Endvidere var der fra Menighedsraadet for Skaalevig Sogn paa Sandø indkommet Andragende om Tilskud til Maling af Kirken i Skaalevig.

Det vedtoges den 22de September at svare vedkommende Menighedsraad: Sagen henvises til Kirkeinspektionen til Forelæggelse for Kirkesynet.

b. Den 26de August fremlagdes Forslag fra Kirkekassereren til Fordeling af Renten af de Kirkekasserne i Aarene 1904—07 tilfaldne Renter.

Efter Udvalgets Forslag vedtog Tinget den 7de September:

1. Det Amtsrepartitionsfonden af Kirkekasserne laante Beløb forrentes med 4 pCt. p. a., hvilket meddeles Kirkekassereren og Amtsrepartitionsfondens Regnskabsfører til Efterretning.
2. Det af Kirkekassernes Kapitaler i Aarene 1904—07 indvundne Rentebeløb, i alt 2118 Kr. 63 Øre, fordeles saaledes, at der tillægges

Norderøernes	Præstegælds	Kirkekasse	9	Kr. 43	Ø.
Østerø	—	—	506	— 78	—
Nordstrømø	—	—	383	— 66	—
Vaagø	—	—	1127	— 73	—
Sandø	—	—	91	— 03	—
Sydstrømø	—	—	»	— »	—
Suderø	—	—	»	— »	—
		Tilsammen...	2118	Kr. 63	Ø.

c. Fra Hejno Johansen, Thorshavn, var der indkommet Andragende om, at den ham som Gravør ved Thorshavns Kirke tilstaaede Godtgørelse: 40 Kr. aarlig maatte blive forhøjet til 60 Kr.

Efter Udvalgets Forslag vedtog Tinget den 31te August i den Anledning:

Den Graveren ved Thorshavns Kirke tillagte aarlige Godtgørelse af Thorshavns Kirkes særlige Kasse forhøjes fra 40 Kr. til 60 Kr. fra 1ste Januar d. A. at regne.

d. Fra Hans Nolsø, Vestmanhavn, var indkommet Andragende om, at der maatte blive tilstaaet ham en aarlig Løn som Organist ved Kirken i Vestmanhavn.

Den 27de August vedtog Tinget efter Udvalgets Forslag at svare Andrageren:

Tinget ser sig ikke i Stand til af nogen af de under Tinget sorterende Kasser at yde Godtgørelse for Organisttjeneste, men maa tilraade, at der forhandles med vedkommende Menighedsraad om disse Forhold.

e. I Skrivelse af 22de September havde Færø Amt og Provsti henstillet, at der af Suderø Præstegælds Kirkekasse bevilgedes Snedker Niels Persson af Tveraa, som havde haft Opførelsen af den ny Kirke i Kvalvig (Suderø) i Entreprise, et yderligere Vederlag af 400 Kr. til delvis Dækning af det ham ved denne Entreprise paaførte Underskud.

Den 24de September vedtoges det efter Forslag af Udvalget at bevilge Snedker Niels Persson det foreslaaede Tilskud af 400 Kr. til det i forrige Aar til nævnte Kirkes Opførelse bevilgede Beløb af 3000 Kr.

2. Vedkommende Skydskassen.

Efter Forslag af vedkommende Udvalg vedtoges den 24de Septbr. til Bestridelse af Skydskassens Udgifter for Regnskabsaaret 1908 09 at paaligne 5382 Kr. 91 Øre, der i Henhold til Lovene af 17de Marts 1865 og 14de Januar 1881 fordeles saaledes imellem Kommunerne:

Nr.	Kommunernes Navne.	Folketal.	Særlige Skydsudgifter.		Fælles Skydsudgifter.		Tilsammen.	
			Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1	Vaag Sogns Kommune (N.) . .	690	79	54	186	30	265	84
2	Viderejde, Fuglø og Svinø Sognes Kommune	764	88	8	206	28	294	36
3	Kunø, Mygledal og Husum Sognes Kommune	407	46	92	109	89	156	81
4	Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune	1110	88	31	299	70	388	1
5	Funding Sogns Kommune . . .	362	28	80	97	74	126	54
6	Næs og Gøte Sognes Kommune	1097	87	27	296	19	383	46
7	Sjov Sogns Kommune	527	41	93	142	29	184	22
8	Ejde —	595	47	33	160	65	207	98
9	De forenede Sognes Kommune i Nordstrømø Præstegæld . . .	1392	86	18	375	84	462	2
10	Vestmanhavn Sogns Kommune .	562	34	80	151	74	186	54
11	De forenede Sognes Kommune i Sydstrømø Præstegæld . . .	536	33	19	144	72	177	91
12	Nolsø Sogns Kommune. . . .	254	15	73	68	58	84	31
13	Vaagø Præstegælds Kommune .	1481	39	19	399	87	439	6
14	Sandø — — .	1284	104	21	346	68	450	89
15	Kvalbø Sogns Kommune. . .	632	6	56	170	64	177	20
16	Frodebø — — . . .	1127	11	70	304	29	315	99
17	Porkere — — . .	514	5	34	138	78	144	12
18	Vaag (S.) Sogns Kommune . .	645	6	70	174	15	180	85
19	Sumbø — . .	426	4	42	115	2	119	44
20	Famien — — . .	153	1	59	41	31	42	90
21	Thorshavns Kommune	1791	110	89	483	57	594	46
	Tilsammen . .	16349	968	68	4414	23	5382	91

3. Vedkommende de enkelte Landkommuner.

a. Den 17de August fremlagdes saalydende Skrivelse:

I Henhold til Justitsministeriets Skrivelse af 26de Oktbr. f. A. har det høje Amt ved Skrivelse af 12te Novbr. s. A. meddelt Forstanderskabet, at Ministeriet har approberet, at Norderøernes Præstegælds Kommune deles i 3 selvstændige Kommuner, nemlig:

1. Vaag Sogns Kommune.
2. Viderø, Svinø og Fuglø Sognes Kommune og
3. Kunø, Mygledal og Husum Sognes Kommune.

Foranlediget heraf har der fundet Valg af Forstanderskaber Sted til de saaledes dannede Kommuner i Henhold til Lov af 28de Februar 1872 § 1, der træde i Kraft den 1ste Oktober 1908 paa følgende Vilkaar:

1. Udgifterne ved det af Fælleskommunen hidtil forsørgede Fattiglem Simon Jardes Michelsen fordeles saaledes, at

a. Vaag	Sogn udreder	.....	$^{29}/_{100}$
b. Kunø	—	.....	$^{11}/_{100}$
c. Mygledal	—	.....	$^{10}/_{100}$
d. Husum	—	.....	$^{9}/_{100}$
e. Viderø	—	.....	$^{25}/_{100}$
f. Svinø	—	.....	$^{9}/_{100}$
g. Fuglø	—	.....	$^{9}/_{100}$

2. De Fælleskommunen tilhørende Protokoller og øvrige Arkivsager blive beroende hos Forstanderskabet for Vaag Sogn.

Med den saaledes foreslaaede Ordning har den samlede Kommunes Beboere faaet Lejlighed til at gøre sig bekendt.

Forstanderskabet for Norderøernes Præstegælds Kommune, den 11de August 1908.

C. Olsen,
Forst. Formand.

Til
Amtmanden over Færøerne.
Lagtingets Formand.

Den 1ste September vedtog Lagtinget efter Udvalgets Forslag at approbere dette Forslag.

b. Ved Lagtingets Aabning fremlagdes Forslag fra Forstanderskabet for de forenede Sogne i Suderø Præstegæld om de Vilkaar, paa hvilke Porkere, Famien og Sumbø Sogne vilde være at udskille som selvstændige Kommuner.

Den 1ste September fremlagdes saalydende af vedkommende Udvalg afgivne

Betænkning.

Fra Forstanderskabet for de forenede Sogne paa Suderø, nemlig Porkere, Famien og Sumbø er der til Tinget indkommet Forslag om de Vilkaar, hvorpaa Kommunens Formue og Gæld skal fordeles i Anledning af dens ved Justitsministeriets Skr. af 26de Oktbr. 1907 tilladte Deling:

1. Hvert Sogn beholder ved Udtrædelsen af Fælleskommunen de til dette hørende Ejendele.
2. Den ved Regnskabsaarets Slutning 1908 i de enkelte Regnskaber tilstedeværende Formue eller Gæld berigtiges inden 1ste December s. A.
3. Til de fælles Fattiglemmer, som hidtil ere forsørgede af de forenede Sogne, ville Udgifterne fremtidig ligesom hidtil være at udrede af

Porkere Sogn	$^{10}/_{70}$
Sumbø Sogn	$^{9}/_{70}$
Famien Sogn	$^{9}/_{70}$

og paa samme Maade erholder hvert af disse Sogne det Beløb, som bliver refunderet af Fattighjælp, ydet før 1ste Oktober 1873.
4. Porkere og Sumbø Sogne udreder som hidtil det Beløb, som ifølge Sysselmandens aarlige Folketalsliste paahviler dem.
5. De Fælleskommunen tilhørende Protokoller og Arkivsager bliver beroende hos Forstanderskabet for Porkere Sogns Kommune, dog

saaledes, at der gives Medlemmer af Forstanderskaberne for Sumbø og Famien Sogne Lejlighed til at gøre sig bekendt med Dokumenter og Vedtagelser disse Kommuner vedrørende.

Udvalget tillader sig at foreslaa til Tingets Vedtagelse:

Ovennævnte 5 Indstillingspunkter approberes.

Dette Forslag vedtoges.

c. Den 24de August vedtog Tinget at give Samtykke til, at Vaag Sogns Kommune (S.) optager et Laan paa 2000 Kr. paa Afbetalings- og Forrentningsvilkaar, som Amtmanden bemyndiges til paa Lagtingets Vegne at fastsætte.

d. Ved Lagtingets Aabning fremlagdes et Andragende fra Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune om Lagtingets Samtykke til, at der paalignes Myggenæs Sogn for Aaret 1907—08 et Beløb af 400 Kr. til Skolevæsenet.

Efter vedkommende Udvalgs Forslag vedtog Tinget den 3dje September at meddele den ansøgte Approbation.

e. Efter derom indgivet Andragende fra Forstanderskabet for Norderøernes Præstegælds Kommune meddelte Lagtinget den 31te August Approbation paa, at Kommunen afhænder to Byggegrunde paa henholdsvis 240 □ Alen og 532 □ Alen af det Kommunen tilhørende Grundstykke i Bygden Vaag.

f. Den 4de September meddelte Lagtinget efter derom indgivet Andragende fra Forstanderskabet for Vestmanhavn Sogns Kommune Approbation paa en mellem Kommunen som Udlejer og Kaptejn J. J. Djurhuus og Thomasius Jacobsen, begge af Vestmanhavn som Lejetagere indgaaet Lejekontrakt angaaende en Kommunen tilhørende Trø og Høhus.

g. Fra Distriktslæge Hassager, Vestmanhavn, var indkommet en Klage over hans Ansættelse i Kommuneskat, som han bl. a. under Henvisning til den Skat, hans Forgænger var paalignet, paastod nedsat fra 140 Kr. til 75 Kr.

Den 5te September vedtog Lagtinget at svare Klageren:

Tinget ser sig ikke i Stand til at foretage nogen Nedsættelse i den Dem for Aaret 1907—08 paalignede Kommuneskat.

h. Fra Kongsbonde P. Husgaard af Sydregøte var indkommet Klage over, at han i Kommuneskat var paalignet et Beløb af 45 Kr., idet Klageren bl. a. henviste til, at han kun havde Indtægt af 8 Mærker Kongsjord og 1 Mark Odelsjord samt af 1 Mandspart ved Fiskeri.

Lagtinget vedtog i den Anledning den 5te September:

1. Tinget finder ikke Anledning til at nedsætte den P. Husgaard for Aaret 1907—08 paalignede Kommuneskat.
2. Forstanderskabet vil fremtidig have at iagttage, at Svar paa indkomne Skatteklager over Skatteligningen bliver afgivet i rette Tid.

---

4. Vedkommende Amtsrepartitionsfonden.

a. Sagen om Ligning til Amtsrepartitionsfonden kom til endelig Behandling den 25de September. Udvalget havde foreslaaet:

For Aaret fra Olaidag 1908 til Olaidag 1909 udskrives til Amtsrepartitionsfondens Fornødenheder et samlet Beløb af 18,388 Kr. 11 Øre. Heraf ligges:

paa Jordegodset $4258^{74}/_{100}$ Skattemarker à 1 Kr. 50 Øre 6388 Kr. 11 Øre,
- Kommunerne . . . . . 12000 — » — .

Af det Kommunerne paalignede Beløb fordeles efter Marketal $^1/_3$, efter Folketal saaledes som det er fastslaaet ved sidste Folketælling $^1/_3$ efter Lagtingets Skøn.

Endvidere havde Udvalget fremsat Forslag om Fordelingen af den

sidste Tredjedel af det Kommunerne paalignede Beløb; der fremkom imidlertid Ændringsforslag fra Winther, gaaende ud paa at nedsætte det Thorshavns Kommune af Udvalget paalignede Beløb: 1250 Kr. til 1050 og forhøje det Beløb, der var foreslaaet paalignet

Frodebø Kommune	fra	460	Kr.	til	580	Kr.
Vaag (S.)	—	-	200	-	-	230	-
Vaag (N.)	—	-	190	-	-	205	-
Vestmanhavn	—	-	100	-	-	125	-
Fuglefjord	—	-	95	-	-	105	-

Fra Udvalget fremsattes derefter følgende Underændringsforslag Man foreslaar at paaligne:

Thorshavns Kommune	1130	Kr.
Frodebø	— 500	—

Den 25de September vedtoges Underændringsforslaget — derefter Ændringsforslaget og Udvalgets Forslag, saaledes ændrede.

Den vedtagne Fordeling af hele det Kommunerne paalignede Beløb vil fremgaa af en udarbejdet Repartition, der er vedhæftet som Bil. 14.

b. Efter at være kommen til Kundskab om, at Amtsrepartitionsfonden ikke var i Besiddelse af Midler til at dække de nødvendige løbende Udgifter, foreslog Udvalget:

Der bevilges af økonomisk Fond et Laan paa 4000 Kr. til Færøernes Amtsrepartitionsfonds Fornødenheder. Laanet forrentes med 4 pCt. p. A. og tilbagebetales saa snart Amtsrepartitionsfondens Status tillader det.

Dette Forslag vedtoges den 26de September.

c. I Skrivelse af 15de Juni havde Landfogden henstillet, at Omkostningerne, i alt 132 Kr. 36 Øre, i en den 2den April 1902 paadømt Justitssag mod Jens Jensen og D. J. Niclasen førtes til endelig Udgift for Amtsrepartitionsfonden som uerholdelige

Efter at det for Udvalget var oplyst, at Jens Jensen var afgaaet ved Døden samt at hans Bo ikke kunde betale nogen Del af Omkostningerne, foreslog Udvalget:

Hvis Daniel Johan Niclasen ikke betaler Halvdelen af Omkostningerne i den mod ham og Jens Jensen anlagte den 2den April 1902 paadømte Justitssag med 66 Kr. 18 Ø., gøres Udlæg for den hele Sum 132 Kr. 36 Øre. Det udlagte Gods vil indtil videre ikke være at realisere.

Dette Forslag vedtoges den 5te September.

d. Arbejdsmand Jens Guttesen af Thorshavn havde andraget om at blive fritaget for at betale Omkostningerne: 84 Kr. 58 Øre i en mod ham anlagt Justitssag, paadømt den 19de Marts 1904.

Det vedtoges den 8de September at fritage J. Guttesen for Halvdelen af de nævnte Omkostninger paa Vilkaar af, at han, inden en af Landfogden fastsat Frist, udreder det endnu resterende Beløb af bemeldte Halvdel af Omkostningerne.

---

5. Vedkommende Amtsfattigkassen.

a) I Henhold til Fattiglovens § 5 (jfr. § 9) bevilgedes den 25de September følgende Beløb til Kommunerne for Regnskabsaaret 1907—08:

Til Norderøernes Præstegæld:

Vaag Sogn	200 Kr.
- Østerø Præstegæld:	
Næs Sogn	100 —
Sjov —	100 —
Ejde —	100 —
Andefjord Sogn	75 —
Funding —	150 —
- Nordstrømø Præstegæld:	
Vestmanhavn Sogn	150 —
- Sydstrømø Præstegæld:	
Thorshavns Sogn	400 —
- Vaagø Præstegæld:	
Midvaag Sogn	200 —
Tilsammen	1475 Kr.

b) Fra Bestyrelsen for Sygehuset i Klaksvig forelaa et Andragende om, at der af Amtsfattigkassen maatte blive tilstaaet Sygehuset et Laan paa 500 Kr. — at forrente med 4 pCt. p. a. og afdrage med mindst 50 Kr. aarlig.

I Anledning heraf vedtog Tinget den 16de September:

Der ydes Sygehuset i Klaksvig et Laan af Amtsfattigkassen paa 500 Kr., som forrentes med 4 pCt. aarlig og afdrages med 50 Kr. aarlig i Afdrag og Rente at udrede ved Udgangen af hvert Aar. første Gang ved Udgangen af 1909.

c) Fra Bestyrelsen for Sygehuset paa Suderø forelaa et Andragende om, at Lagtinget vilde bevilge Sygehuset et Tilskud til Dækning af dets Driftsunderskud i Aaret 1907, stort 1164 Kr. 65 Øre.

I den Anledning vedtog Tinget den 16de September:

Der tilstaas Sygehuset paa Suderø et ekstraordinært Tilskud fra Amtsfattigkassen paa 300 Kr.

---

6. Vedkommende den økonomiske Fond.

A. Landingssteder:

a. Fra Sognekommissionen i Famien var indkommet Andragende om Tilskud til Udbedring af Landingsstedet sammesteds.

I Anledning heraf vedtog Tinget:

Af økonomisk Fond bevilges til den foretagne Udbedring af Landingsstedet i Famien 119 Kr., der udbetales mod Kvittering af Forstanderskabet for Famien Sogns Kommune.

b. Fra Forstanderskabet for Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune var indkommet Andragende om Bidrag til Dækning af Udgifterne ved Udbedringen af Landingsstedet i Gøtegjov.

Lagtinget vedtog i den Anledning:

Af økonomisk Fond bevilges til Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune som Bidrag til den udførte Forbedring af Landingsstedet i Gøtegjov 90 Kr.

c. Til Tinget var indkommet et Andragende, hvori Beboere af Hestø anholdt om, at der af Tingets Tillidsmand maatte blive foretaget en Undersøgelse af Landingsstedet paa Hestø og forfattet Overslag over Udgifterne ved dets Forbedring.

Tinget vedtog i den Anledning:

En Afskrift af den af Tingets Tillidsmand affattede Betænkning

med Overslag over Udgifterne ved Udbedring af Landingsstedet i Hestø tilstilles Andragerne, hvis Opmærksomhed samtidig henledes paa de Udtalelser, der findes i Indberetningen om de færøske Havneforhold Side 47 angaaende eventuelle Anlæg af en Dæknole ved Landingsstedet paa Hestø.

d. Fra Beboerne af Kvalvig (S.) var indkommet et Andragende om, at det af Tinget i 1907 til Udbedring af Landingsstedet smstds. bevilgede Beløb maatte blive genbevilget.

Tinget vedtog at svare Andragerne:

Det i 1907 bevilgede Bidrag til Landingsstedet i Kvalvig paa Suderø genbevilges paa samme Vilkaar.

e. Fra Købmand Hans M. Thomsen af Kollefjord var indkommet et Andragende, hvori han, ved at meddele, at vedkommende Forstanderskab ikke vilde forpligte Kommunen til at vedligeholde Landingsstedet »Tangen« i Kollefjord, til hvis Udbedring Tinget i 1907 (jfr. Lagtingstidende for 1907, Side 194) havde tilsagt et Tilskud paa Betingelse af en saadan Forpligtelse, anholder om, at Bevillingen desuagtet maa blive given.

Tinget vedtog i den Anledning at svare Andrageren:

Lagtinget maa beklage, at Kommunalforstanderskabet ikke vil forpligte Sognet til at vedligeholde Landingsstedet, men Tinget kan ikke fravige den Regel, at ethvert Landingssted, hvortil Tinget yder Bidrag, skal vedligeholdes af vedkommende Sogn som offentligt.

f. Fra Beboere af Kvalvig paa Strømø var indkommet Andragende om Tilskud til Anlæg af en Landingsbro ved Nøsterne i Bygden.

Det vedtoges af økonomisk Fond at bevilge $^2/_3$ af Udgifterne ved Materialier (deri ej indbefattet Sten, Skærver og Sand) og Smedekul, dog højest 266 Kr., $^2/_3$ af Udgifterne ved Smedearbejde, dog højest 80 Kr. og $^2/_3$ af Udgifterne ved Tømrerarbejde, dog højst 21 Kr., ialt indtil 367 Kr. paa Betingelse af, at Anlægget udføres efter den af Tingets Tillidsmand afgivne Betænkning med Overslag, at dets forsvarlige Udførelse oplyses ved Attest fra Tingets Tillidsmand eller fra en af Amtmanden udnævnt Mand, at behørig specificeret og af vedkommende Sognekommission eller Kommunalforstanderskab attesteret Regnskab, bilagt Kvitteringer, fremskaffes, at Landingsstedet skal være offentligt, og at vedkommende Kommunalforstanderskab afgiver Erklæring om, at det forpligter Sognet til at vedligeholde Landingsstedet som offentligt. Tinget vedtog endvidere at udtale, at man maatte anse det for tvivlsomt, hvorvidt det var rigtigt at opføre den ydre Del af Broen helt af Træ, hvilket navnlig maatte fraraades, hvis der savnedes Erfaring om, hvorvidt Pæleorm angriber ubeskyttet Træ, som findes helt under Vand, og at der, hvis Broen opføres med Bukke af Staalskinner kan forventes bevilget en tilsvarende Del af Udgifterne herved og af Smedearbejdet, forudsat Bekostningen ikke bliver større, end Tinget finder forsvarligt.

g. Fra Beboere af Kalbak var der indkommet Andragende om Tilskud til Udbedring af Landingsstedet i »I Itlavík« ved Kalbak.

Det vedtoges af økonomisk Fond at bevilge $^3/_4$ af de til Materialier (deri ej indbefattet Sten, Skærver eller Sand) medgaaende Udgifter, dog højest 123 Kr., $^3/_4$ af Formandsløn og Udgifterne ved Smedearbejde, dog højst 50 Kr., ialt indtil 173 Kr. paa samme Vilkaar som under f. nævnt.

h. Fra Beboere af Næs-Kvalbø var der indkommet Andragende om Tilskud til Udbedring af Landingsstedet sammesteds.

Det vedtoges af økonomisk Fond at bevilge $^3/_4$ af Udgifterne til Materialier (deri ej indbefattet Sten, Skærver eller Sand), dog højest 132 Kr., $^3/_4$ af Formandslønnen, dog højest 45 Kr., og $^3/_4$ af Udgifter til Redskaber, efter at Værdien af Redskaber, der er i Behold ved Arbejdets Slutning, er fradragen, dog højest 21 Kr., indtil i alt 198 Kr., paa samme Vilkaar som under f. nævnt.

i. Fra Beboere af Vigerbirge var der indkommet Andragende om Bidrag til Udbedring af Landingsstedet sammesteds.

Det vedtoges af økonomisk Fond at bevilge $^3/_4$ af Udgifterne til Materialier (deri ej indbefattet Sten, Skærver eller Sand), dog højest 176 Kr., $^3/_4$ af Formandsløn og Smedearbejde, dog højest 30 Kr., indtil i alt 206 Kr., paa samme Vilkaar som under f. nævnt.

j. Fra Beboere af Skuø var der indkommet Andragende om Tilskud til Udbedring af Landingsstedet »Gjógvin« sammesteds.

Det vedtoges af økonomisk Fond at bevilge $^3/_4$ af Udgifterne ved Materialier (deri ej medregnet Sten, Skærver og Sand) samt af Udgiften ved Stenredskaber (efter at Værdien af Redskaber, der er i Behold ved Arbejdets Slutning, er fradraget Indkøbsprisen), dog højest 400 Kr., $^3/_4$ af Formandsløn, dog højest 83 Kr., $^1/_4$ af anden Arbejdsløn, dog højest 165 Kr., i alt indtil 648 Kr. paa samme Vilkaar som under f. nævnt, idet det dog vedtoges, at der af det til Anlægget, der dels bestaar i Opførelse af en Betondæmning nord for Gjoven og dels i Anbringelse af en Dæmning syd for denne, bevilgede Beløb vil kunne hæves 160 Kr., naar førstnævnte Dæmning er bygget, og 350 Kr., naar den sidstnævnte er opført, saaledes at den endelige Beregning over, hvad der skal udbetales, først vil være at foretage, naar hele Anlægget er fuldført.

k. Fra Beboere af Bygden Øre var indkommet Andragende om Tilskud til Opførelse af en Landingsbro ved Øre.

Det vedtoges at bevilge hertil $^3/_4$ af Udgifterne ved Materialier (deri ej indbefattet Sten, Skærver eller Sand), dog højest 250 Kr., og $^2/_3$ af Formandslønnen, dog højest 33 Kr., i alt indtil 283 Kr. paa samme Vilkaar og med samme Bemærkning som under f. nævnt.

l. Fra Beboere af Bygden Solmundefjord var indkommet Andragende om Tilskud til en Landingsbro ved Bygden.

Det vedtoges at bevilge hertil $^2/_3$ af Udgifterne ved Materialier (deri ej indbefattet Sten, Skærver eller Sand), dog højest 450 Kr., $^3/_4$ af Formandslønnen, dog højest 97 Kr., i alt indtil 547 Kr. paa samme Vilkaar og med samme Bemærkning som under f. nævnt.

m. Fra Beboere af Viderejde var indkommet Andragende om Genbevilling af et i 1904 bevilget Tilskud til Landingsstedet »Eiðsvik« ved Viderejde.

Det vedtoges hertil at bevilge $^3/_4$ af Udgifterne ved Materialier (deri ej indbefattet Sten, Skærver eller Sand) og af Formandslønnen, dog højest 1000 Kr., med Bemærkning, at Formandslønnen vil være at beregne af Tinget efter Skøn, efter de sædvanlige Regler, paa Betingelse af, at Arbejdet udføres efter Plan og Overslag, som man vedtog at anmode Tingets Tillidsmand om at udarbejde, og i øvrigt paa samme Vilkaar som under f. nævnt.

n. Fra Beboere af Bygden Nordredal var indkommet Andragende om Tilskud til Udbedring af Landingsstedet sammesteds.

Det vedtoges hertil af økonomisk Fond at bevilge de til Materialier, til Hvæsning samt til Formandsløn medgaaende Udgifter, dog højest 420 Kr., paa samme Vilkaar som under f. nævnt.

o. Fra Beboere af Bygden Skaalevig var indkommet Andragende om Tilskud til Dækning af Udgifterne ved en allerede udført Forbedring af Bygdens Landingssted.

Det vedtoges at svare Andragerne:

a. Af økonomisk Fond bevilges til den foretagne Udbedring af Landingsstedet i Skaalevig $^3/_4$ af Udgifterne ved Materialier, Formandsløn, Løn for Smedearbejde, Udgifter ved Redskaber og ved Anskaffelse af et Gangspil med Trosse, i alt 614 Kr., hvilket Beløb dog først udbetales, naar de under b.—d. nævnte Vilkaar ere opfyldte.
b. Den modtagne Opgørelse attesteres af Sognets Kommunalforstander eller af Sognekommissionen.
c. Landingsstedet skal være offentligt.
d. Vedkommende Kommunalforstanderskab afgiver Erklæring om, at det forpligter Sognet til at vedligeholde Landingsstedet som offentligt.

Det meddeles Andragerne, at de kunne forvente bevilget et passende Bidrag vedrørende Udgifterne ved den endnu tilbagestaaende Del af Arbejdet, naar de betimelig næste Aar indsende Andragende til Tinget, bilagt med de fornødne Oplysninger.

p. Fra Købmand J. L. Weihe af Selletræ var indkommet Andragende om Tilskud til Dækning af Udgifterne ved en af ham anlagt Landingsbro i Selletræ.

Det vedtoges af økonomisk Fond at bevilge $^{2}/_{3}$ af Udgifterne ved Materialier og Redskaber samt af Formandslønnen (denne sidste ansloges til 60 Kr.) med i alt 372 Kr. paa Betingelse af, at Landingsstedet bliver offentligt, og at vedkommende Kommunalforstanderskab paatager sig Vedligeholdelsen.

B. Broer.

q. Fra Sognekommissionen for Kvivig Sogn var indkommet Andragende om, at Lagtinget, der i 1907 bevilgede et Tilskud til Anlæg af en Bro over Breiðá i Kvivig Sogn (se Lagtingstidende for 1907, Side 197), under Forudsætning af, at Broen anlagdes med Vinkelskinner af Jern, vilde yde et lignende Tilskud, selv om Broen byggedes af Sten.

I den Anledning vedtog Tinget:

Den i 1907 givne Bevilling paa 218 Kr. af økonomisk Fond som Tilskud til Opførelse af en Bro over Breiðá ved Skælling fornyes paa de tidligere Vilkaar, dog saaledes ændret: Broen opføres $2\,^{1}/_{2}$ Alen bred, helt af Sten. Tilskudet ydes til hele Anlægget og ikke som nogen Del af Materialier og Formandsløn.

Hvis Broen anlægges $^{1}/_{2}$ Alen bredere, forhøjes Bevillingen med 40 Kr.

r. Fra Beboere af Mygledal var indkommet Andragende om Tilskud til Anlæg af to Broer over Elven, der løber gennem Mygledal Bygd.

Tinget vedtog i den Anledning:

1. Amtmanden anmodes om:
   a. at foranstalte en Undersøgelse paa Stedet af Tingets Tillidsmand, og dennes Betænkning med Overslag forelagt Tinget, derunder ogsaa om hvilket Materiale, der foreslaas anvendt,
   b. at underrette Andrageren herom med Tilføjelse, at Sagen vil blive taget under Overvejelse i Tinget næste Aar.
2. Sagen udsættes til næste Aar.

s. Fra Beboere af Husevig var indkommet Andragende om Tilskud til Anlæg af en Bro over den Elv, der løber gennem Bygden.

Tinget vedtog i den Anledning:

a. Af økonomisk Fond bevilges som Tilskud til Opførelse af en Bro over den gennem Husevig Bygd løbende Elv til Udbetaling, naar nedennævnte Betingelser ere opfyldte: $^{3}/_{4}$ af Udgifterne til Materialier, (deri ej indbefattet Sten, Skærver eller Sand), dog højst 135 Kr., $^{3}/_{4}$ af Formandslønnen, dog højst 30 Kr., indtil 165 Kr.
b. Broen opføres af Staalskinner og Beton, forsvarlig og solid til Kørsel, mindst $4\,^{1}/_{2}$ Alen bred.
c. Arbejdets forsvarlige Udførelse attesteres af en af Amtmanden udnævnt Mand.
d. Behørig specificeret og af Sognets Kommunalforstander attesteret Opgørelse over Udgifterne fremskaffes.
e. Kommunalforstanderskabets Erklæring om, at det paa Sognets Vegne vil overtage og vedligeholde Broen som offentlig, fremskaffes ligeledes.

t. Fra Sognekommissionen for Kvivig Sogn var indkommet Andragende om Tilskud til Anlæg af en Bro over den store Elv i Kvivig.

Tinget traf i den Anledning følgende Vedtagelse:

1. Amtmanden anmodes om:
   a. at foranstalte en Undersøgelse paa Stedet af Tingets Tillidsmand,

og dennes Betænkning med Overslag forelagt Tinget, derunder ogsaa om, hvilket Materiale der foreslaas anvendt.

b. at underrette Andrageren herom, med Tilføjende, at Sagen vil blive taget under Overvejelse i Tinget næste Aar.

2. Sagen udsættes til næste Aar.

u. Fra Forstanderskabet for Vestmanhavn Sogns Kommune var indkommet Andragende om Tilskud til Anlæg af en Bro over Elven »Gjógvará« i Vestmanhavn.

Tinget traf i den Anledning følgende Vedtagelse:

Afskrift af Tillidsmandens Betænkning og Overslag tilstilles Kommunalforstanderskabet med Forespørgsel, om dette finder, at Nytten ved det paatænkte Anlæg staar i passende Forhold til den beregnede Udgift, og om Forstanderskabet, hvis Lagtinget bevilger et Tilskud af c. 600 Kr. (hvis Broen opføres $4^1/_2$ Alen bred. noget mindre), vil paalægge Kommunen de øvrige Udgifter, i bekræftende Fald, om nogen anden Løsning af Sagen maatte kunne paavises.

v. Fra Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune var indkommet Andragende om Tilskud til Anlæg af en Bro over »Rygselven« i Midvaag.

Det vedtoges af økonomisk Fond at bevilge $^3/_4$ af Udgifterne ved Materialier (deri ej indbefattet Sten, Skærver eller Sand), ved Leje af Kran, af Nettoudgifterne ved Tømmer til Form og ved Stenarbejderredskaber, dog højest 102 Kr., $^3/_4$ af Løn ved Stenarbejdet, for saa vidt angaar Hvælvingen, dog højest 74 Kr., $^3/_4$ af Formandsløn, dog højest 41 Kr., og $^3/_4$ af Jernrækværk (indbefattet Smedeløn), dog højest 48 Kr., indtil 265 Kr. paa Betingelse af, at Arbejdet udføres efter Betænkning og Overslag af Tingets Tillidsmand, dog med de Ændringer, at Broens Bredde bliver $4^1/_2$ Alen, at der anbringes Jærnrækværk paa begge Sider af denne og i øvrigt paa samme Betingelser som nævnt under s. c.—e.

x. Fra Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune var indkommet Andragende om Tilskud til Anlæg af to Broer over Skibaaerne i Sørvaag.

Det vedtoges af økonomisk Fond at bevilge $^3/_4$ af Udgifterne til Materialier (deri ej indbefattet Sten, Skærver eller Sand), ved Leje af Kran, af Nettoudgifterne ved Tømmer til Form og til Stenarbejdsredskaber, dog højest 172 Kr., $^3/_4$ af Løn til Stenarbejde, for saa vidt angaar Hvælvingen, dog højest 146 Kr., $^3/_4$ af Formandsløn, dog højest 83 Kr., $^3/_4$ af Udgifter til Jernrækværk, dog højest 47 Kr., indtil ialt 448 Kr. paa Betingelse af, at Anlægget udføres efter Betænkning og Overslag af Tingets Tillidsmand, dog med de Ændringer, at Broernes Bredde bliver $4^1/_2$ Alen, og at der anbringes Jernrækværk paa begge Sider af disse, og iøvrigt paa samme Betingelser som nævnt under s. c.—e.

C. Veje.

y. Fra Beboere af Sand var indkommet Andragende om, at det i 1907 til Anlæg af en Kørevej gennem Trødumdalen bevilgede Tilskud (se Lagtingstidende for 1907, Side 208 under I. itr. a. 1) maatte blive udbetalt:

Tinget traf i den Anledning følgende Vedtagelse:

Det i 1907 bevilgede Beløb paa 100 Kr. til Anlæg af en Kørevej gennem Trødumdalen i Sands Bygd anvises til Udbetaling.

z. Fra Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune var indkommet et Andragende om, at det i 1904 til Anlæg af en Vej i Sandevaag (se Lagtingsberetningen for 1904, Side 88) bevilgede Tilskud maatte blive udbetalt.

Tinget vedtog i den Anledning:

Som Tilskud til Anlæg af en Vej fra Vallagrarenda til Heimara leiti i Sandevaag anvises til Udbetaling af økonomisk Fond til Sandevaag Sogn et Beløb paa 147 Kr.

æ. Fra Beboere af Sand var indkommet Andragende om Bidrag til Fortsættelse af Kørevejen fra Sand til Saltevig.

Tinget vedtog i den Anledning:

a. Af økonomisk Fond bevilges paa nedennævnte Vilkaar, der skal være

opfyldte inden Udbetalingen, til Fortsættelse af Kørevejen fra Sand til Saltevig 50 Øre for hver Favns Længde af Vejen, som bliver anlagt inden næste Lagtingssamlings Begyndelse, dog at der ikke udbetales for mindre end fulde Hundrede Favne ad Gangen.

b. Vejen skal være forsvarlig anlagt som Kørevej, mindst 4 Alen bred og med en Stigning af højst 1—12.

c. Kommunalforstanderskabet har Overledelsen af Anlægget og skal paa vedkommende Sogns Vegne erklære, at det vil overtage og vedligeholde Vejen som offentlig.

d. Anlægget skal være godkendt ved Syn af en af Amtmanden udnævnt Mand.

ø. Fra Beboere af Sand var indkommet Andragende om Bidrag til Fortsættelse af Kørevejen gennem Trødumdalen ved Sand.

Det vedtoges hertil af økonomisk Fond at bevilge et Tilskud af samme Størrelse, som det til den under æ nævnte Vej bevilgede, paa samme Betingelser.

a. 1. Fra Beboere af Skaalevig var indkommet Andragende om Bidrag til Anlæg af en Kørevej fra Bygdens Hovedvej gennem Haugen til »inn á hálse«.

Det vedtoges af økonomisk Fond hertil at bevilge et Tilskud af samme Størrelse, som det til den under æ. nævnte Vej bevilgede, paa samme Vilkaar, hvorhos Tinget vedtog at tilkendegive Andragerne, at det maatte anses for ønskeligt, at Vejen bliver anlagt ad den Linie, som blev projekteret af Ingeniør Horn.

a. 2. Fra Forstanderskabet for Andefjord og Suglefjord Sognes Kommune var indkommet Andragende om Bidrag til Udgifterne ved Vejen (paa Lervigssiden) over Lervigsfjæld.

Det vedtoges i Anledning heraf:

Af økonomisk Fond bevilges til det udførte Anlæg til Udbedring af den i Suglefjord Sogn beliggende Del af Vejen over Lervigs Fjeld et Beløb af 100 Kr. paa Betingelse af, at Anlægget, forinden Udbetalingen, bliver synet og kendt forsvarligt af en af Amtmanden udnævnt Mand.

a. 3. Fra Beboere af Kvalvig paa Strømø var indkommet Andragende om Bidrag til Anlæg af en Kørevej gennem Kvalvigsdalen.

Det vedtoges hertil af økonomisk Fond at bevilge et Tilskud af samme Størrelse, som det til den under æ. nævnte Vej bevilgede, paa samme Betingelser.

a. 4. Fra Beboere af Strømnæs og Kvalvig var indkommet Andragende om Bidrag til Anlæg af en Kørevej fra Bygden Strømnæs gennem Haugen til den projekterede Kørevej fra Kvalvig gennem Kvalvigsdalen.

Det vedtoges hertil af økonomisk Fond at bevilge et Tilskud af samme Størrelse, som det til den under æ. nævnte Vej bevilgede, paa samme Betingelser.

a. 5. Fra Djone Zacharias Simonsen af Velbestad var indkommet Andragende om Bidrag til et udført Anlæg af en Kørevej ved Velbestad.

Det vedtoges:

Af økonomisk Fond bevilges til Udbetaling, naar nedennævnte Betingelser er opfyldte, et Beløb af 37 Kr. som Bidrag til den af Andrageren anlagte Kørevej ved Velbestad af 74 Favnes Længde.

Anlægget synes af en af Amtmanden udnævnt Mand. Ved Synet skal være godtgjort, at Vejen er forsvarligt anlagt som Kørevej, mindst 4 Alen bred og af den angivne Længde samt med Stigning højst 1—12.

Kommunalforstanderskabet skal paa vedkommende Sogns Vegne erklære, at det vil overtage og vedligeholde Vejen som offentlig.

a. 6. Fra Peter Simonsen af Velbestad var indkommet Andragende om Bidrag til Anlæg af en c. 80 Favne lang Kørevej i Velbestad. Anlægget vil udgøre en Strækning af den projekterede Vej: Thorshavn—Velbestad—Kirkebø.

Det vedtoges hertil af økonomisk Fond at bevilge et Beløb af 50 Øre pr. Favn paa samme Vilkaar som nævnt under æ. b.—d.

a. 7. Fra Beboere af Hestø var indkommet Andragende om Bidrag til Anlæg af en Kørevej paa Hestø.

Det vedtoges hertil af økonomisk Fond at bevilge et Tilskud af samme Størrelse, som det til den under æ. nævnte bevilgede, paa samme Vilkaar.

a. 8. Fra Beboere af Sand var indkommet Andragende om Tilskud til Anlæg af en 1—1½ Alen bred Gangsti gennem Sands Li ved Sand.

Det vedtoges i den Anledning:

Naar efternævnte Partier af Vejen gennem Sandsli er forsvarlig istandsatte ved Kommunalforstanderskabets Foranstaltning, nemlig Passagen over Fossen og Opgangen paa Liderende, kan et passende Bidrag forventes ydet af økonomisk Fond. Behørig Opgørelse over Udgifterne, attesteret af Forstanderskabet samt Attest fra en af Amtmanden udnævnt Mand for Anlægets forsvarlige Udførelse, maa forelægges Tinget.

a. 9. Fra Beboere af Sand var indkommet Andragende om Bidrag til Anlæg af en Kørevej paa den vestre Side af Sandsdalen.

Det vedtoges hertil af økonomisk Fond at yde et Tilskud af samme Størrelse, som det til den under æ. nævnte Vej bevilgede, paa samme Betingelser.

a. 10. Fra Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune var indkommet Andragende om Tilskud til Anlæg af en Kørevej i Sørvaag fra Broen over »Bakaa« til de yderste Pakhuse i Bygden.

Det vedtoges hertil af økonomisk Fond at bevilge et Beløb af 50 Øre for hver anlagt Favns Længde af Vejen, paa samme Betingelser som under æ. b.—d. nævnt.

a. 11. Fra Beboere af Husevig var indkommet Andragende om Tilskud til Anlæg af en Kørevej fra Bygden i vestlig Retning gennem den ny Trø til »Gudrunarbø«.

Det vedtoges hertil af økonomisk Fond at bevilge et Tilskud af samme Størrelse, som det til den under æ. nævnte Vej ydede, paa de samme Betingelser.

a. 12. Fra Sysselmand Schrøter forelaa Indberetning om et af ham foretaget Syn over en af Beboere af Sand anlagt Strækning af en Kørevej fra Sand til Saltevig.

Tinget vedtog i den Anledning:

Som Tilskud til den anlagte Del af en Kørevej fra Sand til Saltevig udbetales af økonomisk Fond 520 Kr. Hvis Vejens Stigningsforhold ændres paa de fire Steder, der ommeldes i Beretning af 25de Juli d. A. fra Sysselmanden paa Sandø, saaledes at Stigningen ikke overstiger 1:—12, og Vejen iøvrigt bliver forsvarlig, hvilket vil være at godtgøre ved nyt Syn, og Arbejdet hermed er udført inden 1ste Oktober 1910, udbetales yderligere 50 Kr. Skulde Vejen ved de foretagne Ændringer for at tilvejebringe mindre Stigning, blive noget længere, bevilges yderligere 50 Øre for hver Favn, Vejen bliver forlænget.

7. Decision af Regnskaber.

Til Tinget var indkommet efternævnte Regnskaber, forsynede med besvarede Revisionsantegnelser samt Revisors Vedtegnelser:

1. Regnskab for Nordøernes Præstegælds Kirkekasse for Aaret 1907.
2. Regnskab for Østerø Præstegælds Kirkekasse for s. A.
3. Regnskab for Sydstrømø Præstegælds Kirkekasse for s. A.
4. Regnskab for Thorshavn Kirkes særlige Kasse for s. A.

5. Regnskab for Nordstrømø Præstegælds Kirkekasse for s. A.
6. Regnskab for Vaagø Præstegælds Kirkekasse for s. A.
7. Regnskab for Sandø Præstegælds Kirkekasse for s. A.
8. Regnskab for Suderø Præstegælds Kirkekasse for s. A.
9. Regnskab for Vaag (S.) Kirkes særlige Kasse for s. A.
10. Regnskab for Færø Amts Skydskasse for Aaret til 30te September 1907.
11—17. Regnskaber for de til Norderøernes Præstegælds Kommune hørende Sogne for s. A.
18—19. Regnskaber for Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune for s. A.
20. Regnskab for Funding Sogns Kommune for s. A.
21. Regnskab for Ejde Sogns Kommune for s. A.
22. Regnskab for Sjov Sogns Kommune for s. A.
23—24. Regnskaber for Næs og Gøte Sognes Kommune for s. A.
25—29. Regnskaber for de forenede Sogne i Nordstrømø Præstegæld for s. A.
30. Regnskab for Vestmanhavn Sogns Kommune for s. A.
31—33. Regnskaber for de forenede Sogne i Sydstrømø Præstegæld for s. A.
34. Regnskab for Nolsø Sogns Kommune for s. A.
35—39. Regnskaber for de til Vaagø Præstegælds Kommune hørende Sogne for s. A.
40—43. Regnskaber for de til Sandø Præstegælds Kommune hørende Sogne for s. A.
44. Regnskab for Kvalbø Sogns Kommune for s. A.
45. Regnskab for Frodebø Sogns Kommune for s. A.
46—49. Regnskaber for de forenede Sogne i Suderø Præstegæld for s. A.
50. Regnskab for Færø Amts Repartitionsfond for Aaret til Olaidag 1907.
51. Regnskab for Færø Amts Fattigkasse for Aaret til 30te September 1907.
52. Regnskab for Færø Amts økonomiske Fond for Aaret 1907.
53. Regnskab for Grindegarnet i Vestmanhavn for s. A.
54. Regnskab for Færø Amts Skolefond for s. A.
55. Regnskab for Fonden for forulykkedes efterladte for s. A.
56. Regnskab for Fonden til Anskaffelse af nyttige Skolebøger for fattige Almuesbørn paa Færøerne for s. A.
57. Regnskab for Sognepræst Engelsteds Deltagelses- og Erkendtlighedslegat for s. A.
58. Regnskab for Færø Amts Bibliotek for Aaret til 31te Marts 1908.
59. Regnskab for den gensidige Forsikringsforening for Skolebygninger paa Færøerne for Aaret til 30te September 1907.
60. Regnskab for Pensionsfonden for Lærere og Lærerinder ved Almueskolevæsenet paa Færøerne for s. A.
61. Regnskab for den gensidige Forsikringsforening for forulykkedes efterladte paa Færøerne for Aaret 1907, gennemset af Foreningens Revisorer.
62. Regnskab over Indtægter og Udgifter ved Anlægget af Telefonlinier for Færøernes Amtskommunes Regning.
63. Regnskab for Telefondriften for Tiden fra $^{19}/_{11}$ 1906 til $^{31}/_{3}$ 1907.
64. Regnskab vedrørende Dykkerdragten for 1907.

Samtlige disse Regnskaber decideredes.

Foranlediget af, at der fra Lagtingets Revisor var fremkommen Indberetning om, at Regnskaberne for de forenede Sognes Kommune i Sydstrømø Præstegæld og for de til Sandø Præstegæld hørende Sognes Kommune var fremkomne for sent til Revision — samt om, at i det hele taget en stor Del af de Regnskaber, der skal forelægges Lagtinget, fremkommer for sent til Revision, vedtog Tinget dels at anmode Amtmanden om at indskærpe Forstanderskaberne for de to nævnte Kommuner Overholdelsen af Tidsfristen for disse Regnskabers Aflæggelse, dels at indskærpe vedkommende Regnskabsførere, at Regnskabet for Amtsrepartitionsfonden bør være aflagt og tilstillet Lagtingets Revisor inden Udgangen af Marts Maaned og Regn-

skaberne for Amtsfattigkassen, Kirkekasserne, økonomisk Fond og Grindegarnet i Vestmanhavn inden Udgangen af April Maaned.

8. Valg til kommunale Bestillinger og Ombud.

a. Til Medlemmer af Valgnævnene for Folke- og Lagtingsvalgene valgtes den 4de September:

Sydstrømø Præstegælds Valgdistrikt.

Apoteker Finsen, Landbrugskonsulent Effersø og Købmand Z. Heinesen, alle af Thorshavn.

Suppleanter:

Maler D. Isaksen og Købmand B. A. Samuelsen, begge af Thorshavn.

Nordstrømø Præstegælds 1ste Valgdistrikt (Vestmanhavn og Kvivig Sogne).

Lærer Dam, Vestmanhavn, Kirkeværge Niclas Jacobsen, Kvivig, og Handelsmand Jacob Hansen, Vestmanhavn.

Suppleanter:

Købmand Olaf á Heygum og Odelsbonde Jacob Hansen, begge af Vestmanhavn.

Nordstrømø Præstegælds 2det Valgdistrikt (Saksen, Haldersvig, Kvalvig og Kollefjord Sogne).

Lærer B. Magnussen, Kollefjord, Fisker Mikkel Samuelsen, Haldersvig, og Fisker Z. Zachariasen yngre, Strømnæs.

Suppleanter:

Lærer S. F. Niclasen og Kongsbonde, Agronom Thomas H. S. Egholm, begge af Kvalvig.

Østerø Præstegælds 1ste Valgdistrikt (Gøte, Næs og Sjov Sogne).

Lærer J. Poulsen, Strænder, Handelsmand Absalon Jacobsen, Sydregøte, og Fyrpasser Simon Thorkildshøj, Næs.

Suppleanter:

Handelsmand M. Poulsen, Tofte, og Kongsbonde Rasmus Rasmussen, Solmunde.

Østerø Præstegælds 2det Valgdistrikt (Ejde og Funding Sogne med Undtagelse af Fundingsbotn).

Købmand J. Kruse, Ejde, Odelsmand Joen Olrik Christiansen, Gjov, og Handelsmand Hans Joensen, Ejde.

Suppleanter:

Smed Ole Ellingsgaard, Ejde, og Købmand Ole Olsen, Funding.

Østerø Præstegælds 3dje Valgdistrikt (Fuglefjord og Andefjord Sogne med Fundingsbotn i Funding Sogn).

Sysselmand Petersen, Fuglefjord, Handelsmand Jacob Olsen, Andefjord, og Kongsbonde Ole Olsen, Lervig.

Suppleanter:

Handelsfuldmægtig Hans Jacob Petersen og Handelsmand H. M. Høgnesen, begge af Fuglefjord.

Norderøernes Præstegælds 1ste Valgdistrikt (Vaag, Mygledal, Husum og Kunø Sogne).

Handelsbetjent Ludvig Kjelnæs, Klaksvig, Kongsbonde Joen Joensen, Gærdum, og Handelsbestyrer Olaf Olsen, Mørkenøre.

Suppleanter:

Fæstebestyrer S. M. Matras, Nordøre, og Lærer Alexander Enniberg, Vaag.

Norderøernes Præstegælds 2det Valgdistrikt (Fuglø, Svinø og Viderø Sogne).
Smed Joen Hejnesen, Viderejde, Handelsmand J. Christiansen, Norddøble, og Handelsmand A. Matras, Kvannesund.

Suppleanter:

Handelsmand J. M. Matras, Viderejde, og Fisker Jacob Olsen, Fosaa.

Vaagø Præstegælds Valgdistrikt.

Sysselmand Nielsen, Sandevaag, Lærer J. E. Joensen og Odelsbonde D. P. Michelsen, begge af Midvaag.

Suppleanter:

Købmand Hans Nicolai Niclasen og Købmand R. Niclasen, begge af Midvaag.

Sandø Præstegælds Valgdistrikt.

Pastor A. C. Evensen, Kontorist Sigurd Hjalt og Handelsbetjent Daniel Mohr, alle af Sand.

Suppleanter:

Handelsmand Jens Christian Joensen og Kongsbonde Joen Olsen, begge af Sand.

Suderø Præstegælds 1ste Valgdistrikt (Kvalbø, Frodebø og Famien Sogne).
Handelsfuldmægtig J. Kjelnæs, Bogholder og Student Johan Mortensen, begge af Tveraa, og Købmand Daniel Oliver Holm, Kvalbø.

Suppleanter:

Lærer J. Jakobsen og fhv. Skipper Daniel Jacob Debes Mortensen, begge af Tveraa.

Suderø Præstegælds 2det Valgdistrikt (Vaag, Porkere og Sumbø Sogne).
Købmand J. Dahl, Vaag, Lærer N. Djurhuus, Sumbø, og Odelsmand H. C. Larsen, Porkere.

Suppleanter:

Lærer P. Næs og Skomager T. J. Midjord, begge af Vaag.

b. Til Medlem af Kommissionen for Thorshavns Mellemskole valgtes Bagermester P. Kjelnæs af Thorshavn.
c. Til Medlem af Skoledirektionen valgtes Fuldmægtig A. Samuelsen af Thorshavn.
d. Til Medlem af Bestyrelsen for Færø Amts Bibliothek valgtes Landbrugskonsulent Effersøe, til Suppleant Driftsbestyrer A. Degn, begge af Thorshavn.
e. Til Medlemmer af Skolebogskommissionen valgtes Amtmand Bærentsen, Provst Petersen, Fuldmægtig A. Samuelsen, Højskoleforstander S. av Skarði og cand. theol. J. Dahl.
f. Til Medlemmer af Overligningskommissionen for Thorshavn valgtes Købmand J. Lützen og Lagtingsmand H. A. Djurhuus, til Suppleanter Fuldmægtig A. Øster og Postmester C. C. Danielsen, alle af Thorshavn.
g. Til Medlemmer af Husdyrkommissionen valgtes Lagtingsmand P. C. Johannesen og Kongsbonde Just Jakobsen, til Suppleant Trøejer Lauritz Debes, ældre, alle af Thorshavn.

Andre Vedtagelser.

1. Angaaende Tidsgrænsen for de af Lagtinget meddelte Bevillinger.

Den 16de September vedtog Tinget efter Forslag af Budgetudvalget:

For saa vidt der ikke ved Meddelelse af Bevillinger af nogen af de under Lagtingets Bestyrelse staaende Kasser eller Fonds er fastsat nogen Tidsgrænse for Bevillingens Gyldighed, skal Bevillingen ikke gælde længere end til den anden Olaidag, efter at den er given, og bevilgede Beløb maa ikke udbetales efter den saaledes satte Frist, medmindre de ere genbevilgede af Tinget.

Amtmanden anmodes om at udstede en offentlig Kundgørelse overensstemmende med foranførte.

2. Rejseunderstøttelse til færøske Lærere.

Fra Færø Amts Skoledirektion var indkommet en Skrivelse, hvori det henstilledes til Lagtinget paany at bevilge et Beløb af 300 Kr. til Dækning af Rejseudgifter for de færøske Lærere, der maatte søge videre Uddannelse i Danmark.

Foranlediget heraf vedtog Tinget:

Til Dækning af Rejseudgifter for de færøske Lærere, der maatte søge videre Uddannelse i Danmark, stilles der af Færø Amts økonomiske Fond til Skoledirektionens Raadighed for hvert af Aarene 1909 og 1910 et Beløb af 300 Kr., at anvende i Forbindelse med det i samme Øjemed paa Finansloven aarlig bevilgede Beløb af 300 Kr.

3. Understøttelse til færøske Studerende.

Fra Símun úr Konoy, Símun av Skarði, Patursson og Evensen var indkommet Forslag om af Lagtingets Kasser at bevilge færøske Studerende en aarlig Understøttelse paa 3000 Kr.

Den 4de September foretoges Afstemning, om Sagen skulde komme til Forhandling i Tingets Samling. Der afgaves imidlertid kun 6 Stemmer for at give saadan Tilladelse, men 7 imod, hvorefter Sagen var udsat til Behandling i Sommeren 1909.

4. Trykning af et Katalog for Amtsbibliotheket.

Fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet var, i Besvarelse af Lagtingets Indstilling i Samlingen 1907 i Sagen angaaende Trykning af et Katalog for Amtsbibliotheket (se Lagtingstidende for 1907, Side 32—35), modtaget en

Skrivelse, hvorefter Ministeriet vilde søge bevilget et Tilskud fra Statskassen paa indtil 600 Kr. til Trykning af et saadant Katalog paa Forslaget til Finansloven for 1909—10 paa Betingelse af, at Lagtinget hertil bidrager indtil 300 Kr.

I Anledning heraf vedtog Tinget:

a. Af økonomisk Fond bevilges $^1/_2$, indtil 300 Kr., til Trykning m. v. af Katalog over Bogsamlingen i Færø Amts Bibliothek, under Forudsætning af, at der af Statskassen opnaas Tilskud paa $^2/_3$, indtil 600 Kr., i ovennævnte Øjemed.
b. Amtmanden anmodes om at give Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet fornøden Meddelelse om Lagtingets Vedtagelse.

---

5. Tilskud til en Væveskole m. m. i Thorshavn.

Fra Elisabeth Pálsson af Thorshavn og Mine Joensen af Sand var indkommet et Andragende om et Tilskud paa 400 Kr. til Oprettelse af en Væveskole og Etablering af et Husflidsudsalg i Thorshavn.

Tinget vedtog i den Anledning:

Af økonomisk Fond bevilges Andragerinderne et Beløb paa 200 Kr., som udbetales, naar ommeldte Husflidsudsalg og Væveskole med 3 Væve og øvrige fornødne Redskaber er etableret.

6. Tilskud til en Landhusholdningsskole i Kirkebø.

Fra Helena Patursson af Kirkebø forelaa et Andragende, hvori hun anholdt Lagtinget om at udvirke, at der tilstodes hende et Statstilskud paa 15.000 Kr. til Opførelse af en Bygning for en Landhusholdningsskole i Kirkebø.

Tinget vedtog at svare Andragerinden:

Tinget kan ikke anbefale, at der ydes det ansøgte Tilskud.

---

7. Fordeling af Findingshval mellem Skælling og Kvivig.

Fra Beboere af Bygden Skælling var indkommet et Andragende, hvori de anholdt om, at der i Grindereglementet optoges en Bestemmelse om, at Findingshval tilfaldt Skælling, selv om en Baad fra Kvivig kom først til Grinden, naar denne var opdaget fra Skælling.

Lagtinget vedtog i den Anledning:

Amtmanden anmodes om at tilkendegive Andragerne, at Spørgsmaalet mellem de to Bygder om Ret til Findingshval i indeværende Tingsamling i Grindereglementet er foreslaaet ordnet ved Grandestævnevedtægt efter Reglerne i § 3, jfr. § 8, i Lov om Grandestævne paa Færøerne af 1ste April 1891.

---

8. Erstatning for Legemsskade, foranlediget af Grindefangst.

Fra 1) Tømmermand og Kongsbonde Hans Jakob Jakobsen, 2) Johan Peter Durhuus og 3) Odelsmand Jacob Hansen, alle af Vestmanhavn, var indkommet Andragende om Erstatning for Skade, der var paaført dem under Grindefangsten i Vestmanhavn den 30te September 1907.

Lagtinget vedtog af økonomisk Fond at bevilge de paagældende henholdsvis 156 Kr. 30 Øre, 41 Kr. og 263 Kr. 40 Øre i Erstatning.

---

9. Ang. Regulering af »Storaa« i Sandevaag.

Fra Lagtingsmand J. Z. Nielsen var indkommet et Andragende, hvori han anholdt om, at Lagtinget vilde yde et Tilskud til Regulering af »Storaa« i Sandevaag.

Lagtinget vedtog i den Anledning:

Amtmanden anmodes om at foranstalte Sagen undersøgt paa Stedet lejlighedsvis af Tingets Tillidsmænd og dennes Betænkning med Overslag over Udgifterne ved et eventuelt Anlæg til varig Forebyggelse af Skade paa ommeldte Sted forelagt Tinget til næste Aar.

---

10. Vedligeholdelse m. m. af Kranen ved Landingsstedet ved Gjov.

Foranlediget af Lagtingets Vedtagelse i Samlingen 1907 i Sagen ang. Vedligeholdelsen m. m. af Kranen ved Landingsstedet ved Gjov, var der fra Forstanderskabet for Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune indkommet en Skrivelse, hvori Forstanderskabet nægtede at ville vedligeholde nævnte Kran og at betale det af Poul Klein af Gjov yderligere forlangte Beløb af 101 Kr. 54 Øre.

Lagtinget vedtog derefter at svare Poul Klein:

Tinget finder ikke tilstrækkelig Føje til at paalægge Forstanderskabet for Funding Sogn at betale de af Poul Klein forlangte 101 Kr. 54 Øre, men maa overlade til ham at indtale sin formentlige Ret ad Rettens Vej.

---

11. Elektricitetsværk i Vestmanhavn.

Fra Aktieselskabet »Føroya Handil og Industrie Partafelag (Aktieselskab)« var indkommet Andragende om et Laan paa 40,000 Kr. af Lagtingets Kasser til Anlæg af en elektrisk Kraftstation i Vestmanhavn.

Efter at de af vedkommende Udvalg, der delte sig i et Flertal og et Mindretal, fremsatte Forslag, tilligemed et Ændringsforslag af Provsten, vare forkastede, blev der af Samuelsen og Winther fremsat følgende

Forslag til Beslutning.

I Anledning af det Lagtinget i Aar forelagte Andragende fra Aktieselskabet »Føroya Handil og Industrie« om Laan til Anlæg af et Elektricitetsværk

i Vestmanhavn beslutter Lagtinget at udtale, at en rationel Udnyttelse af Vandkraften i vore Elve maa anses for ønskelig, og at man, naar Andrageren paa tilfredsstillende Maade har iværksat et saadant Anlæg i Vestmanhavn, vil tage Spørgsmaalet om, i hvilken Form Sagen bør støttes, under fornyet Overvejelse. En Afskrift af denne Beslutning tilstilles Andrageren.

Den 25de September foretoges Afstemning, om Sagen skulde komme under Forhandling i Tingets Samling. Der afgaves imidlertid kun 9 Stemmer for at give saadan Tilladelse, og 4 imod, hvorefter Sagen er udsat til Behandling i Samlingen 1909.

12. Kulbrydningen i »Præstfjæld« ved Kvalbø.

Fra Forstanderskabet for Kvalbø Sogns Kommune forelaa et Andragende, hvori Lagtinget anmodedes om at udvirke, at nævnte Kommune fik Eneret til Brydning af Kul i »Præstfjæld« ved Kvalbø.

Lagtinget vedtog i Anledning heraf:

Sagen angaaende Eneret for Kvalbø Sogns Kommune til Kulbrydning i »Præstfjæld« henvises til Behandling i den færøske Landbokommission.

13. Angaaende det Hansenske Legats Renter.

Følgende 5 Andragender var indkomne:

a) Fra Thomas Egholm af Kvalvig om en Understøttelse paa 400 Kr. til Anskaffelse af Jordbrugsredskaber.
b) Fra Ole Johannesen af Husevig om et Tilskud til Anskaffelse af 1 Plov, 1 Vogn eller Harve og 2 Sæt Seletøj.
c) Fra J. Fr. Simonsen Østerø af Skaalevig om Bidrag til Anskaffelse af en Arbejdsvogn.
d) Fra Kongsbonde Joen Joensen af Hestø om en Understøttelse paa 120 Kr. til Anskaffelse af Vogn, Plov og Seletøj.
e) Fra Fæstebonde Peder Klementsen af Sand om en Understøttelse til Anskaffelse af et Par Vognhjul med Aksel.

Intet af de under b.—e. nævnte Andragender blev bevilgede, hvorimod man vedtog at yde Th. Egholm en Understøttelse paa 100 Kr. af det Hansenske Legats Renter.

14. Ang. Ophævelse af Forbudet mod Udførsel af Faar m. m. fra Østerø.

Fra Beboere af Kvalvig paa Strømø var indkommet et Andragende, hvori de anholdt om, at det Forbud, der i sin Tid var blevet nedlagt mod Udførsel af levende Faar og Uld fra Østerø maatte blive hævet, da der nu ikke viste sig flere Tilfælde af den Øjensygdom blandt Faarene, der havde givet Anledning til Forbudet.

Lagtinget vedtog i Anledning heraf:

Da Sagen ifølge Lov Nr. 36 af 8de Februar 1908 om smitsomme Sygdomme hos Husdyrene ikke henhører under Lagtingets Afgørelse, men Amtets, anmodes dette om at foretage det videre fornødne i Sagen.

15. Ang. Udførsel af Heste til Storbritanien.

Fra Købmand N. S. Johannesen af Thorshavn var indkommet et Andragende, hvori han anholdt om, at Tinget vilde udvirke en Forandring i de Bestemmelser, der i Storbritanien er trufne mod Indførsel af Heste, for saa vidt angaar Indførsel af Heste fra Færøerne, saaledes at en Attest fra Landbrugskonsulenten traadte i Stedet for den i disse Bestemmelser som Betingelse for Indførslen forlangte Attest fra en Dyrlæge.

Tinget vedtog at svare Andrageren:

Da der allerede er blevet ført indgaaende Forhandlinger med de engelske Myndigheder angaaende Lempelser for Færøernes Vedkommende i Bestemmelserne om Indførsel til Storbritanien af Heste m. m., og der ved disse Forhandlinger er opnaaet betydelige Begunstigelser for Færøerne, har Lagtinget ikke fundet Anledning til at foretage videre i Sagen paa nærværende Tidspunkt.

16. Tilskud til Dækning af Udgifterne ved Nyanskaffelser m. m. til Færø Amts Hospital.

Ved Skrivelse af 11te Juli 1908 havde Justitsministeriet, i Anledning af et til Ministeriet indsendt Andragende, hvori Inspektionen for Færø Amts Hospital anholdt om Tilladelse til af den Hospitalet tilhørende Kapital, stor 3800 Kr., der indestaar i Sparekassen for København og Omegn, at afholde Udgifterne ved forskellige Smaareparationer og Nyanskaffelser til Hospitalet til et samlet Beløb af 955 Kr., udbedt sig Lagtingets Udtalelse om, hvorvidt dette maatte finde Anledning til at afholde nogle af de omhandlede Udgifter af de under Tinget sorterende Kasser.

Tinget vedtog at udtale:

Lagtinget finder ikke Anledning til at afholde nogle af de Udgifter, der omhandles i en Skrivelse af 15de Juni d. A. fra Inspektionen for Færø Amts Hospital til Amtmanden over Færøerne, af de under Tinget sorterende Kasser.

Man tillader sig at henvise til den af vedkommende Udvalg afgivne Betænkning.

17. Ansøgning om Refusion af Udgifterne ved Husly og Forplejning til 2 Telefonarbejdere.

Til Tinget var indkommet et Andragende, hvori Hermine Hermansen af Thorshavn anholdt om, at Tinget vilde yde hende et Tilskud til Dækning af hendes Krav for Kost og Logis m. m. paa to Personer, der i sin Tid var antagne i Arbejdet ved Telefonanlægget. Hendes Tilgodehavende opgjorde hun til et samlet Beløb af 84 Kr. 35 Øre.

Tinget vedtog i den Anledning:

Af økonomisk Fond udbetales til Hermine Hermansen af Thorshavn som Refusion af Udgifter ved Kost og Logi til 2 Telefonarbejdere 25 Kr.

18. Angaaende Betalingen af forskellige Telefonregninger paa nogle af de af Lagtinget nedsatte Udvalg.

Til Tinget var indkommet en Skrivelse, hvori Færø Amt meddelte, at det under 23de April 1908 havde anvist et Beløb af 14 Kr. 10 Øre til Udbetaling af økonomisk Fond, og tre Beløb paa henholdsvis 45 Kr. 76 Øre, 1 Kr. 45 Øre og 10 Øre til Udbetaling af Amtsrepartitionsfonden til Dækning af Regninger fra »Færø Amtskommunes Telefonanlæg« til henholdsvis Udvalget angaaende Kongefesten, Udvalget angaaende Opførelsen af et Tuberkulosesygehus og Udvalgene i Lægesagen og Vejsagen. — under Forbehold af Lagtingets nærmere Bestemmelse.

Tinget vedtog i Anledning heraf:

Paagældende Beløb passere til endelig Udgift for paagældende Fonds, nemlig: For Amtsrepartitionsfonden 47 Kr. 31 Øre, for økonomisk Fond 14 Kr. 10 Øre = 61 Kr. 41 Øre.

19. Refusion af Nolsø Sogns Kommunes Udgifter i Anl. af Kongens Besøg paa Nolsø i 1907.

Til Tinget var indkommet et Andragende, hvori Forstanderskabet for Nolsø Sogns Kommune anholdt om at faa sine Udgifter i Anledning af Kongens Besøg paa Nolsø i 1907 erstattede med 336 Kr. 2 Øre.

Tinget vedtog i Anledning heraf:

Af økonomisk Fond erstattes der Nolsø Sogns Kommune dennes Udgifter i Anledning af Kongens og Rigsdagsmændenes Besøg paa Nolsø i 1907 med et Beløb af 316 Kr. 2 Øre.

20. Andragende fra M. Winther-Lützen.

Til Tinget var indkommet en Skrivelse, hvori M. Winther-Lützen af Sand anholdt om, at Lagtinget vilde anbefale et Andragende til Justitsministeriet, hvori han ansøgte om Udsættelse i 2 Aar med Betaling af Rente og Afdrag af den ham ifølge Obligation af 29de Oktober 1904 med senere Tillægspaategninger paahvilende Pantegæld til Statskassen, stor 3500 Kr.

Lagtinget vedtog i Anledning heraf:

». . . Sagen henvises til Amtmanden«.

21. Refusion af de af Amtsrepartitionsfonden forskudsvis i Henhold til Epidemiloven udredede Beløb.

Den 26de September vedtog Lagtinget følgende af Samuelsen stillede Forslag:

Lagtinget anmoder Landfoged Bay om at foranledige, at der foretages Refusion og endelig Opgørelse af de Forskud, der er afholdte af Amtsrepartitionsfonden i Henhold til Epidemiloven. — De med dette Arbejde forbundne Udgifter afholdes af Amtsrepartitionsfonden.

22. Indhegning af Arealet omkring Lagtingshuset m. m.

Den 26de September vedtog Lagtinget følgende af Samuelsen stillede Forslag:

Der nedsættes et staaende Udvalg paa 3 Medlemmer til at besørge det videre fornødne med Hensyn til eventuel Indhegning af Arealet omkring Lagtingshuset og Arealets Regulering imod Elven. Udgifterne ved disse Foretagender afholdes af økonomisk Fond efter Amtets Anvisning. Udvalget bemyndiges til at forhandle om mulig Erhvervelse af et mindre vest for Elven beliggende Areal til Afrunding af Lagtingets Areal og eventuelt erhverve dette for Amtskommunen. De mulige Udgifter herved afholdes som anført.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes: Samuelsen, Winther og P. C. Johannesen.

23. Vejen i Sands Li.

I Anledning af Indberetningen fra Sysselmanden paa Sandø om Veje, Broer og Landingssteder vedtog Tinget at opfordre Forstanderskabet for Sandø Præstegælds Kommune til at foranstalte Manglerne ved Vejen i Sands Li afhjulpne snarest muligt med Tilkendegivelse af, at Tinget, hvis nævnte Vej ikke er behørig istandsat inden næste Lagtingssamling, vil tage under Overvejelse, hvilke Foranstaltninger der vil være at træffe for at fremtvinge Vejens behørige Udbedring.

24. Erstatning for Udgifter i Anledning af Foranstaltninger mod Øjensygdom blandt Faarene.

Fra Beboere af Frodebø, Famien, Ørdevig og Trangisvaag var indkommet Andragende om Tilskud til Dækning af Udgifterne ved Hegn, der var rejste for at hindre Øjensygdom blandt Faarene i Kvalbø og Trangisvaag i at brede sig videre.

Tinget vedtog i Anledning heraf:

De fra forskellige Jordbrugere paa Suderø til Tinget indkomne Andragender om Tilskud i Anledning af trufne Foranstaltninger til Bekæmpelse af Øjensyge blandt Faarene samt Afskrift af nærværende Betænkning tilstilles Husdyrkommissionen med Anmodning om at tage Sagen under Overvejelse, idet man udbeder sig meddelt Oplysning om, hvad Kommissionen beslutter med Hensyn hertil.

Den 26de September vedtoges det at nedsætte et Udvalg til at forberede offentlige Arbejder. Til Medlemmer valgtes: Johannesen og Winther.

Lagtingets 51de ordinære Møde begyndte Lørdagen den 26de September, Formiddag Kl. 9. Ved dette Mødes Tilendebringelse sluttedes Lagtingssamlingen, som havde varet 52 Dage.

Tilføjelser.

I.

ad Sag III (Anlæg af Havne).

Fra Justitsministeriet har Amtet modtaget saalydende Skrivelse af 3dje Juli 1909:

Efter at Justitsministeriet under 7de Januar d. A. havde oversendt til Ministeriet for offentlige Arbejder den af Lagtinget i dets afvigte Samling behandlede Sag angaaende de færøske Havneforhold, har man nu fra bemeldte Ministerium modtaget Meddelelse om, at Vandbygningsdirektør V. Westergaard og Fuldmægtig i Ministeriet for offentlige Arbejder, Ekspeditionssekretær P. Nørgaard i de sidste Dage af indeværende Maaned ville afrejse til Færøerne for at konferere med Lagtinget angaaende de Punkter i nævnte Sag, for hvis Vedkommende Tinget maatte anse saadan Forhandling for ønskelig.

Hvilket man herved skal meddele Hr. Amtmanden til Efterretning og videre Bekendtgørelse for Lagtinget.

---

ad Sag IX (Bestemmelser for Færøernes Mellem- og Realskole).

Fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet er modtaget følgende Skrivelse:

Ministeriet
for
Kirke- og Undervisningsvæsenet.

København, den 1ste Juli 1909.

Ved med behagelig Skrivelse af 14de Oktober f. A. hertil at indsende en fra Færøernes Lagting modtagen Indstilling, hvori Tinget andrager om Ministeriets Medvirkning til, at det i Lagtingssamlingen 1907 vedtagne Udkast til »Bestemmelser for Færøernes Mellem- og Realskole« med de i Ministeriets Skrivelse af 23de Maj f. A. foreslaaede Ændringer maa forsynes med allerhøjeste Stadfæstelse, har Direktionen — næst at anbefale denne Indstilling — foreslaaet, at Udkastets § 6, sidste Stykke, affattes saaledes:

»Realklassens Undervisning foregaar efter Anordning af 16de November 1906 og Cirkulære af 19de s. M., dog saaledes, at Undervisning i Færøsk (herunder mulig lettere Læsestykker i Oldnordisk) medtages, og der afholdes en afsluttende Prøve i dette Fag.«

I Anledning heraf skal Ministeriet tjenstlig meddele til behagelig Efterretning og videre Bekendtgørelse, at da Undervisningen i Færøsk i Realklassen efter Ministeriets Formening kun bør optages som et valgfrit Fag, maa man ønske en her efter ændret Affattelse af bemeldte Paragraf, hvorefter man paany for-

venter at modtage det samlede Forslag i den efter Ministeriets fornævnte Skrivelse ændrede Skikkelse indsendt hertil til allerhøjeste Stadfæstelse.

Enevold Sørensen.

Dahl,
Fm.

Til
Skoledirektionen for Færø Amt.

ad Sag XI (Ændring i Skydsreglerne).

Til Medlemmer af det staaende Udvalg angaaende Skydsvæsenet valgtes den 26de September: Poulsen, Samuelsen og Hentze.

ad Sag XIII (Tillæg til Lov for Færøerne af 1ste April 1908 om Afløsning af Tiende m. m.).

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

København, den 14de Juni 1909.

I den med Hr. Amtmandens Skrivelse af 5te December f. A. hertil indsendte Indstilling af 26de September s. A. har Lagtinget i Anledning af et et samme forelagt Udkast til Forslag til »Lov om Tillæg til Lov for Færøerne af 1ste April 1908 om Afløsning af Tiende og Forandring i forskellige Skatter og Afgifter«, gaaende ud paa, at »Ophævelsen af Hvaltienden ikke skal medføre nogen Forøgelse af den saakaldte Jordehval ved Grindefangst« udtalt, at Tinget ikke anser nogen Lov som den foreslaaede for nødvendig til Gennemførelse af en af Tinget vedtagen Ændring i Reglement for Grindefangsten paa Færøerne af 5te Februar 1872 § 20 Litra a., hvorefter 10 pCt. af Udbyttet af Grindefangsten skal anvendes til Afløsning af Jordehvalsrettigheden, men anmoder Justitsministeriet om, hvis Ministeriet er af modsat Mening, at søge udvirket en Lov overensstemmende med Lovudkastet.

Foranlediget heraf skal man til Efterretning og videre Bekendtgørelse for Lagtinget meddele, at den omhandlede Ændring i Grindereglementets § 20 Litra a. ikke udkræver nogen Lovændring.

Svend Høgsbro.

H. Giese,
fg. Fm.

Til
Amtmanden over Færøerne.

ad Sag XXII (Is- og Vejrmeldinger fra Island).

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet,
København, den 19de Januar 1909.

Efter at Justitsministeriet under 9de November f. A. til Marineministeriet havde oversendt den med Hr. Amtmandens Skrivelse af 13de Oktober f. A. hertil indsendte Indstilling, hvori Lagtinget anholder om, at det søges udvirket, at de daglige Vejrmeldinger fra det meteorologiske Institut til Thorshavn fremtidig indeholde Oplysning om Is- og Vejrforholdene paa et eller to Steder paa Islands Nordkyst, har man nu fra bemeldte Ministerium modtaget en Skrivelse af 11te d. M., hvori meddeles, at der ved Ændringsforslag til 3dje Behandling af Finanslovforslaget for 1909—10 vil blive søgt bevilget et Beløb af c. 1000 Kr. til Iværksættelse af den ønskede Foranstaltning.

Hvilket herved meddeles Hr. Amtmanden til Efterretning og videre Bekendtgørelse for Lagtinget.

P. M. V.

Rentzmann.

A. Tang,
Fm.

Til
Amtmanden over Færøerne.

ad Sag XXVI (Behandling af ufortoldede Spirituosa).

Fra Justitsministeriet har Amtet modtaget en saalydende Skrivelse af 26de Marts 1909:

»I den af Hr. Amtmanden under 20de November f. A. hertil indsendte Indstilling af 26de September f. A. har Lagtinget andraget Ministeriet om at træffe Foranstaltning til, at berusende Drikke, der indføres til Færøerne i intet Tilfælde realiseres der til Dækning af paaløbne Afgifter eller Bøder.

Efter at Justitsministeriet i Anledning heraf havde udbedt sig en Udtalelse fra Finansministeriet om, hvorvidt der efter sammes Formening haves Berettigelse for det Offentlige til at returnere Varer som de ommeldte, samt i benægtende Fald, hvorlænge Finansministeriet tillader, at Afgiften henstaar uberigtiget, har nævnte Ministerium i Skrivelse af 6te d. M. udtalt, at der formentlig savnes Hjemmel til at returnere de ommeldte Drikkevarer, at det, selv om sadan Hjemmel maatte haves, dog maa anse Varernes Returnering for mindre praktisk, idet eventuelt paaløbende Omkostninger muligvis ikke vilde blive refunderede og i hvert Fald først efter længere Tids Forløb, samt at det maaske nok i mange Tilfælde vilde hidføre en Ordning at lade Varerne henligge urealiserede i længere Tid, men at Resultatet i andre Tilfælde maaske vilde blive, at Varerne, der jo let udlække, ved denne Henliggen ville lide saa stor Værdiforringelse, at Realisationen, der dog engang maa finde Sted, ikke vilde indbringe det nødvendige til Dækning af Afgifter og Omkostninger.

Finansministeriet mener derimod, at det her omhandlede Forhold hensigtsmæssigst kunde ordnes paa den med Bestemmelserne i Lov af 30te Marts 1892

§ 8 formentlig vel forenelige Maade, at berusende Drikkevarer, som have henligget uafgiftsberigtigede i 6 Maaneder fra Indførselsdagen, bortsælges til Udførsel.

Idet Justitsministeriet kan tiltræde det af Finansministeriet saaledes udtalte, skal man anmode Dem om at foranledige, at den af bemeldte Ministerium foreslaaede Fremgangsmaade bringes til Anvendelse.

Man forventer, at der gives Lagtinget Meddelelse om den hermed trufne Afgørelse af Sagen.«

ad Sag XXX (Amtskommunens Telefon).

Den 26de September valgtes uden Afstemning: Amtmanden, Dahl, T. J. Petersen, Winther og Nielsen til Medlemmer af Driftsudvalget for Telefonvæsenet.

Særlig ad A.

Fra Justitsministeriet har Amtet modtaget saalydende Skrivelse af 13de April 1909:

At der paa Finansloven for 1909—10 under § 26 — III Nr. 71 er bevilget et Beløb af 20,000 Kr. som yderligere Bidrag til Udvidelse af Færøernes Amtskommunes Telefonanlæg til forskellige nærmere angivne Bygder, jfr. Hr. Amtmandens Skrivelse af 20de November f. A., det skal man herved meddele til Efterretning og videre Bekendtgørelse for Lagtinget.

ad Sag LII. 6. A.

a. 13. Fra Lagtingsmand Skaalum var indkommet et Andragende om, at det i 1907 bevilgede Tilskud til Udbedring af Landingsstederne »vid Býargarð« og »við Skálamöl« (se Lagtingstidende for 1907, Side 194) maatte blive udbetalt. — Ifølge en medfølgende Erklæring havde Tingets Tillidsmand den 15de August synet begge Anlægene, der imidlertid da ikke var fuldt færdige.

Tinget vedtog at genbevilge Tilskudet paa samme Vilkaar, »dog saaledes, at Kommunalforstanderskabets Erklæring om, at Resten af Arbejdet er forsvarlig udført, træder i Stedet for Attest fra Tillidsmanden eller en af Amtmanden udnævnt Mand«.

ad Andre Vedtagelser.

25. Til Tinget var indkommet et Andragende, hvori Johannes Mikkelsen af Sand anholdt om, at Tinget vilde yde ham en Erstatning for en Benskade, han havde paadraget sig i 1907 under Arbejdet ved Amtskommunens Telefonanlæg, og om, at hans Søn, der formentlig havde faaet mindre for sit Arbejde ved Telefonanlægget, end der kontraktmæssig tilkom ham, maatte faa udbetalt sit resterende Tilgodehavende.

Tinget vedtog at svare Andrageren:

I. Tinget kan ikke bevilge den af Dem ved Skrivelse af 20de Maj d. A. ansøgte Godtgørelse i Anledning af den i Skrivelsen omtalte Benskade, paaført under Arbejdet ved Amtskommunens Telefonanlæg, forinden der foreligger Bestemmelse om, hvilken Erstatning De vil erholde fra vedkommende

Ulykkesforsikringsforening. Tinget vil næste Aar tage saavel dette Spørgsmaal som Spørgsmaalet om Godtgørelse til Deres Søn under fornyet Overvejelse, for saa vidt der til den Tid foreligger Afgørelse af den ovennævnte Ulykkes-Erstatningssag.

II. Der bevilges Johannes Mikkelsen forskudsvis 50 Kr., som udredes af økonomisk Fond paa Betingelse af, at dette Beløb fratrækkes den Godtgørelse, som eventuelt vil blive tilstaaet ham af Lagtinget, eller, hvis saadan Godtgørelse ikke bevilges, refunderes af J. Mikkelsen, saa snart denne har faaet udbetalt Erstatning fra vedkommende Ulykkesforsikringsforening.

II.

A. Love og Anordninger, udkomne fra Olaidag 1907 til Olaidag 1908.

1. Bekendtgørelse af 7de Oktober 1907 om Fremgangsmaaden ved Afstemning i Henhold til Lov for Færøerne af 19de April 1907 om Handel med berusende Drikke.
2. Havnereglement for Trangisvaag af 12te November 1907.
3. Anordning af 16de November 1907 angaaende Lempelser for Færøerne i Lov af 1ste April 1905 om Søfolks Forsikring mod Ulykkestilfælde.
4. Anordning af 17de Januar 1908, hvorved Lov om forskellige Forhold vedrørende Begravelser af 19de April 1907 sættes i Kraft paa Færøerne.
5. Anordning af 31te Januar 1908, hvorved Lov af 19de April 1907 om elektriske Stærkstrømsanlæg sættes i Kraft paa Færøerne.
6. Lov for Færøerne af 28de Februar 1908 om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdomme hos Husdyrene.
7. Lov af 15de Marts 1908 angaaende Nedsættelse af en færøsk Landbokommission.
8. Lov for Færøerne af 1ste April 1908 om Afløsning af Tiende.
9. Lov af 27de Maj 1908 om Byen Thorshavns kommunale Styrelse.
10. Bekendtgørelse af 9de Juli 1909 om en Ændring i Koncession paa Anlæg og Drift af Telefoner paa Færøerne.

B. Ministerielle Resolutioner og andre Meddelelser til Lagtinget.

1. Uddrag af Regnskabet for det Hansenske Legats Renter for Finansaaret 1907—08:

Indtægt.

		Kr.	Ø.
A.	Beholdning den 1ste April 1907. Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	479	90
B.	Rente af det Hansenske Legat for Aaret fra 1ste April 1907 til 31te Marts 1908 (2det Aars Rente), modtaget fra det kgl. danske Landhusholdningsselskabs Kasserer pr. Postanvisning	420	»
C.	Rente af det i Sparekassen indestaaende Beløb for Aaret fra 1ste April 1907 til 31te Marts 1908	22	11
	Summa Indtægt...	922	1

Udgift.

	Kr.	Ø.
I. Bevilget i Regnskabsaaret 1906–07:		
1. Til Daniel Peter Næs og Jens Ludvig af Kvalbø til Anskaffelse af Vogn og Seletøj	30	»
2. Til Hans Pauli Ellendersen af Kvalbø til Anskaffelse af Plov, Harve og Hjul med Vogn	30	»
II. Bevilget i Regnskabsaaret 1907—08:		
III. Beholdning den 31te Marts 1908.		
Indestaaende i Færø Amts Sparekasse mod 3½ pCt. Rente	862	1
Summa Udgift...	922	1

2. Kapitelstakst for Færø Amt for Aaret fra Olaidag 1908 til Olaidag 1909:

		Kr.	Ø.
Uld, uvasket	pr. Pd.	»	37
Lammeskind, nordenfjords	pr. Stk.	»	55
Do. søndenfjords	—	»	37
Hoser, 1 Alens	pr. Par	»	69
Do. ¾ do.	—	»	78
Do. Puls-	—	1	4
Trøjer, 1½ Pd.s	pr. Stk.	1	34
Do. 2 —	—	1	88
Do. 2½ —	—	2	32
Talg	pr. Pd.	»	35
Smør	—	»	85
Raafisk, stor	—	»	6
Do. mindre	—	»	5
Klipfisk, stor	—	»	22
Do. mindre	—	»	16
Do. Langer	—	»	19
Tørfisk, stor	—	»	26
Fjær	—	»	59
Tran	pr. Pot	»	15

Færø Amt og Provsti, den 29de Juli 1908.

Chr. Helms. Fr. Petersen.
kst.

Bilag.

Bilag 1.

Færø Amts Skoledirektion.
Thorshavn, den 24de Juni 1908.

Til
Medlemmerne af Lagtinget.

Som det vil erindres, vedtog Lagtinget i sin Samling i Fjor (se Lagtingstidende Side 19—27) at indstille til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet et Forslag til forandrede »Bestemmelser for Færøernes Realskole«, gaaende ud paa

1. Udvidelse af Skolen med en Realklasse,
2. Ansættelse af en ny Lærer og
3. Regulering af Lærerlønningerne.

Dette Forslag blev af Skoledirektionen indsendt til Ministeriet, som i Skrivelse af 23de Maj d. A. (aftrykt nedenfor som Bilag 1) har udtalt sig derom. Det vil ses, at Ministeriet i alt væsentligt har tiltraadt Forslaget, dog med Forhøjelse af Lærerlønningerne i Overensstemmelse med den af Rigsdagen i afvigte Samling vedtagne Lønningsforhøjelse for Købstadskolerne i det øvrige Kongerige (se Bilag 2). Ministeriet har derhos begært Sagen paany forelagt Lagtinget.

Naar Skoledirektionen allerede nu henvender sig til Lagtingets Medlemmer i denne Sag, skyldes det ganske særlige Grunde, der gøre det særdeles ønskeligt, at den afgøres hurtigt. I saa Henseende bemærkes følgende:

1. Skoledirektionens Hensigt med at forelægge Lagtinget Sagen i Fjor (og formentlig ogsaa Lagtingets Hensigt med at vedtage Forslaget, uagtet det indkom i Tinget sent paa Samlingen) var at gøre det muligt at *oprette den nye Realklasse ved Begyndelsen af Skoleaaret 1908—09*. Ellers vil man udelukke de Disciple, som nu i Sommer tage Mellemskoleeksamen, fra at fortsætte deres Uddannelse gennem Realklassen her ved Skolen og altsaa enten tvinge dem til at opgive denne Videreuddannelse eller søge til Danmark for at faa den, hvad naturligvis vil være saa bekosteligt, at de færreste Forældre har Raad til det.

Da Realklassen ikke kan oprettes uden Ansættelse af en ny Lærer, maatte altsaa en saadan, hvis man skal naa Hensigten med Forslaget, ansættes inden 1ste September. For at dette skal kunne ske, maa Sagen afgøres hurtigt.

2. Den nuværende Lærerinde ved Skolen har søgt Afsked fra den 1ste September 1908. Efter at Lærerindelønninger ved Købstadskolerne ere blevne forhøjede saa meget (til 1500 Kr. Begyndelsesløn og 2000 Kr. Slutningsløn), maa det anses som ganske haabløst at opslaa Pladsen som Lærerinde ved Skolen i Thorshavn med en Løn af 700 Kr., stigende til 1100 Kr.

De anførte Omstændigheder medføre, at det er paatrængende nødvendigt for Skolen, at der tages en Bestemmelse snarest. Idet Skoledirektionen derfor forelægger Sagen til Overvejelse af Lagtingets Medlemmer, skal man bemærke, at der ikke synes at være nogen Betænkelighed ved at tiltræde Ministeriets Forslag om Lønningsbestemmelser ved Skolen. Direktionen skal i saa Henseende tillade sig at henvise til de nedenfor (Bilag 3) aftrykte Oversigter over Lønningsudgifterne (opgjorte for 25 Aar) for Skolen efter de nugældende Bestemmelser (A.),

Lagtingets Forslag af 1907 (B.) og Ministeriets Forslag af 23de Maj 1908 (C.). Det vil heraf ses, at, medens den nuværende aarlige Gennemsnitsudgift er:

for Statskassen	3,900 Kr.	
- Skolefonden.	2,806 —	
		6,706 Kr.

bliver Udgiften efter Ministeriets Forslag:

for Statskassen	8,512 Kr.	
- Skolefonden	4,000 —	
		12,512 Kr.

Dette vil altsaa sige, at ved en aarlig *Merudgift* for *Skolefonden* af *1194 Kr.* opnaas et *Mertilskud* fra *Statskassen* af *4612 Kr.* At dette er en for Skolefonden lempelig Ordning, synes klart. Man faar derved Skolens Lærerpersonale forøget med 1 Lærer, og Lærerlønningerne i det hele bragt op paa Højde med Lønningerne for ligestillede Skoler i det øvrige Kongerige. En for Skolefondens finansielle Status ikke uvæsentlig Fordel ved den af Ministeriet foreslaaede Ordning ligger deri, at Statskassen overtager *alle* Alderstillæg, hvorved Skolefondens aarlige Udgift til Lærerlønninger bliver uforandret (4.000 Kr.) fra Aar til andet.

Den af Ministeriet foreslaaede Ordning forekommer derfor Direktionen at burde antages. Men de særlige ovenfor fremhævede Forhold, der gøre det ønskeligt, at Sagen afgøres hurtigt, tale efter Direktionens Skøn stærkt for at søge den nye Ordning sat i Kraft for den ene nye Lærers Vedkommende fra det næste Skoleaars Begyndelse, den 1ste September d. A., og for det øvrige Lærerpersonales Vedkommende fra den 1ste April d. A. Med Hensyn til den nye Lærer bemærkes, at hans Ansættelse, som ovenfor sagt, er en Forudsætning for Realklassens Oprettelse; og Ansættelsen af en ny Lærerinde er nødvendig for Skolens uforstyrrede Drift i den hidtidige Form. Hvad Skolens øvrige Lærerpersonale angaar, maa man fremhæve, at Billighed formentlig i høj Grad taler for at lade deres Lønningsforbedring træde i Kraft fra samme Tid som deres Kollegers ved andre ligestillede Skoler, der ifølge Loven af 27de Maj d. A. faa deres Lønningsforhøjelse beregnet fra den 1ste April d. A. Ogsaa for Skolens egen Skyld forekommer dette Direktionen rigtigt, idet det sikkert for fremtidig Besættelse af Embederne ved Skolen er heldigt, at man stiller dens Lærerpersonale saa vidt muligt lige med Lærere og Lærerinder ved Købstadskoler andensteds i Kongeriget.

Udgiften ved at sætte de nye Lønninger i Kraft fra de antydede Tidspunkter vil ses af den i Bilag 3 under Litra D. aftrykte Oversigt, hvorefter der for Aaret fra 1ste April 1908 til 31te Marts 1909 vil fremkomme

en Merudgift for Statskassen af	2058 Kr. 33 Øre
- — - Skolefonden -	2145 — - —
Tilsammen . . .	4203 Kr. 33 Øre.

Direktionen har derfor tænkt sig, for saa vidt dette maatte vinde overvejende Tilslutning indenfor Lagtinget, at foreslaa Ministeriet:

at sætte de nye Lønbestemmelser i Kraft fra 1ste April d. A. (henholdsvis 1ste September d. A.), saaledes at den Statskassen derefter paahvilende Merudgift for Aaret fra 1ste April 1908 til 31te Marts 1909 foreløbig afholdes af Skolefonden, *under Betingelse af* at Ministeriet er villigt til at søge det saaledes af Skolefonden foreløbig afholdte Beløb refunderet af Statskassen.

Det er meget ønskeligt, at Direktionen *snarest muligt* kan faa Svar fra D'Hrr. Medlemmer. For Besættelsen af det nye Lærerembede og Lærerindeembedet er det nemlig nødvendigt, at de hurtigst muligt blive opslaaede ledige. Direktionen tillader sig derfor at anmode D'Hrr. om at sende Deres Svar herpaa ved Telefon-Telegram, der, hvis man tiltræder Direktionens Forslag, blot behøver at lyde: »Skoledirektionen, Thorshavn. Tiltrædes. (Underskrift).«.

C. Berentsen. *Fr. Petersen.* *A. Degn.*

Bilag 1.

Ministeriet
for
Kirke- og Undervisningsvæsenet.
København, den 23de Maj 1908.

Med Direktionens behagelige Skrivelse af 29de November f. A. har Ministeriet modtaget en af Færøernes Lagting under 24de September s. A. vedtaget Indstilling angaaende dels Udvidelse af Mellemskolen i Thorshavn med en Realklasse, dels Oprettelsen af et nyt Lærerembede, dels endelig Omregulering af det paagældende Lærerpersonales Lønninger.

Naar Ministeriet først nu udtaler sig om de saaledes foreliggende Spørgsmaal, har det sin Grund i, at man i Overensstemmelse med Direktionen har betragtet Lagtingets Indstilling om Lønningsforholdenes fremtidige Ordning som et Udtryk for Ønsket om, at der overhovedet maatte blive det paagældende Lærerpersonale tillagt samme Løn som Lærere i tilsvarende Stillinger i det øvrige Kongerige. Da der imidlertid ved indeværende Rigsdagssamlings Begyndelse af Regeringen blev forelagt Rigsdagen et Forslag til Lov om Lønninger i Folkeskolen, hvilket Forslag først i disse Dage vil kunne forventes ophøjet til Lov, og da man maatte ønske samtlige de det paagældende færøske Skolevæsens heromhandlede Forhold ordnede under eet, har Ministeriet først nu kunnet udtale sig om disse Forhold.

Idet Ministeriet da i det hele kan tiltræde den fra Lagtinget foreliggende, af Direktionen anbefalede Indstilling, skal man med Hensyn til det i Overensstemmelse hermed af Direktionen fremsendte »Udkast til Bestemmelser for Realskolen i Thorshavn«, hvori er optaget de for Tiden gældende Bestemmelser for Skolen (kgl. Resolution af 9de Februar 1900 og 26de November 1904) med de Ændringer, som følger af de nu foreslaaede Forandringer i Skolens Forhold, fremsætte følgende Bemærkninger.

Skolen foreslaas fremtidig benævnet »Færøernes Mellem- og Realskole«.

§ 1 affattes saaledes:

»I Thorshavn skal være en Mellem- og Realskole for Færøerne, bestaaende af en toaarig Forberedelsesklasse, 1 etaarige Mellemskoleklasser og en etaarig Realklasse. Der skal være Fællesundervisning for Drenge og Piger gennem alle Klasser.«

I § 2, 2det Punktum, bør i Stedet for »Skoledirektionen« sættes »Overlæreren med Skoledirektionens Godkendelse«.

I § 3 rettes Tallet 5 i 1ste Linie til 6.

§ 4 bør ændres saaledes, at der efter »6 Timer daglig« sættes: »Dog er Skoledirektionen bemyndiget til at nedsætte Forberedelsesklassens og eventuelt 1ste Mellemskoleklasses daglige Timetal til 5 Timer. Fra 1ste November til Ud-

gangen af Februar undervises 5 Timer daglig. Direktionen bestemmer Tiden for den daglige Undervisning.«

§ 6 bør indledes saaledes:

»Undervisningen i Forberedelsesklassen skal omfatte Religion, Dansk, Skrivning, Regning, Historie, Geografi, Sang, Gymnastik og Naturhistorie.«

I sidste Stykke tilføjes: »og Cirkulære af 10de s. M.«

§ 8 affattes saaledes:

»Undervisningen i Skolen meddeles af Lærerne efter en af Overlæreren forud for hvert Skoleaar forfattet og af Skoledirektionen bifaldet Plan.«

I § 16 ændres i 1ste Linie »skal bestaa« til »bestaar«, og Ordet »som« i 2den Linie udgaar.

§ 18 udgaar.

§ 20 ændres saaledes, at der i Stedet for 1ste Linie og de angivne Skalaer sættes:

»Skolens Lærerpersonale lønnes efter de til enhver Tid for det kommunale Skolevæsen i Købstæderne i det øvrige Kongerige gældende højeste Skalaer henholdsvis for Overlærere og for Lærere og Lærerinder.«

Stykke 3 ændres til:

»Begyndelseslønnen udredes saavel for Overlærernes som for Lærernes og Lærerindernes Vedkommende af Færø Amts Skolefond, medens samtlige Løntillæg udredes af Statskassen.«

Stykke 4 og 5 ændres til:

»Beregningen af Tjenestealderen sker efter de til enhver Tid for Overlærere og Lærere og Lærerinder i Købstæderne i det øvrige Kongerige gældende Bestemmelser.«

Stykke 6 udgaar.

Idet Ministeriet i Forbindelse med ovenstaaende skal udtale, at man vil være villig til i Overensstemmelse med Lagtingets Indstilling at søge d e l s det af Statskassen hidtil ydede Tilskud til Realskolen i Thorshavn forhøjet med det til Udredelse af Begyndelseslønnen for et nyt Lærerembede i Henhold til det foreliggende Udkast fornødne Beløb paa 1600 Kr., d e l s finansiel Hjemmel for Udredelsen af s a m t l i g e Løntillæg som ovenfor angivet, skal man henlede Opmærksomheden paa, at der under Forudsætning af, at Statskassens Bidrag til de heromhandlede Lønninger foroges saaledes, ikke vil komme til at paahvile Skolefonden nogen væsentlig større Udgift end hidtil.

I Henhold til ovenstaaende skal man anmode Direktionen om paany at forelægge Lagtinget denne Sag, idet man samtidig maa ønske det af Direktionen til Ministeriet indsendte, af Tinget endnu ikke behandlede Andragende fra Anden lærer ved Realskolen mag. scient. Michelsen om en kvalificeret Lønning for Skolens Anden lærer forelagt Tinget*), hvorefter man forventer sig den hele Sag efter Omstændighederne snarest belejligt tilbagesendt, for at det videre fornødne til Sagens Gennemførelse derefter herfra kan blive foretaget.

Samtlige Bilag tilbagesendes.

Enevold Sørensen.

V. Aagesen.
Fm.

Til
Skoledirektionen for Færø Amt.

---

*) Andrageren har under 3dje Juni meddelt, at han under de nuværende Omstændigheder ikke ønsker dette Andragende forelagt for Lagtinget.

Bilag 2.

Lov

om

Lønning for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen m. m. af 27de Maj 1908.

§ 1.

Fast ansatte Lærere og Lærerinder ved de kommunale Skoler i *Købstæderne* lønnes med stigende Pengelønninger efter en af nedenstaaende Skalaer, saaledes at Valget i saa Henseende træffes af Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet efter Forhandling med Kommunalbestyrelsen:

For Lærere.

	Lavere Skala.	Højere Skala.
I de 4 første Aar	1,500 Kr.	1,600 Kr.
— 4 næste —	1,700 —	1,800 —
— 4 — —	2,000 —	2,100 —
— 4 — —	2,300 —	2,400 —
— 4 — —	2,500 —	2,700 —
— følgende —	2,800 —	3,000 —

For Lærerinder.

	Lavere Skala.	Højere Skala.
I de 4 første Aar	1,400 Kr.	1,500 Kr.
— 4 næste —	1,500 —	1,600 —
— 4 — —	1,600 —	1,700 —
— 4 — —	1,700 —	1,800 —
— 4 — —	1,800 —	1,900 —
— følgende —	1,900 —	2,000 —

Der tillægges Overlærerne (Skoleinspektørerne) som Begyndelsesløn 3,000 Kr. eller 3,200 Kr., eftersom det øvrige Lærerpersonale lønnes efter den lavere eller den højere Skala, samt som Løntillæg hvert 4de Aar 300 Kr. indtil 3,900 Kr. og 4,200 Kr., idet det sidste Løntillæg paa højeste Skala forhøjes med 100 Kr.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

§ 4.

Beregningen af Tjenestealderen i Henhold til §§ 1 og 2 sker efter følgende Regler:

1. For *Overlærere* (Skoleinspektører) i Købstæderne medregnes Ansættelse som Overlærer, for saa vidt den har fundet Sted i mindst 1 Aar ved samme Kommunes Skolevæsen.

2. For andre *Kobstadlærere* og for *Kobstadlærerinder* — — — — — — — — medregnes Lærer- og Lærerindevirksomhed ved offentlige og private Skoler, for saa vidt denne Virksomhed
   a) har haft en sammenhængende Varighed af mindst 1 Aar ved samme Skole eller ved samme Kommunes Skolevæsen og
   b) har omfattet mindst 24 ugentlige Timer,
   c) dog at ingen Lærer- eller Lærerindevirksomhed forud for vedkommendes fyldte 24de Aar kan medregnes lige saa lidt som fra et tidligere Tidspunkt end 2 Aar, efter at vedkommende har bestaaet den anordnede Prøve for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen. Hvor Ansættelse har fundet Sted i Henhold til Lov Nr. 61 af 29de Marts 1904 § 17, sidste Stykke, uden at den nævnte Prøve er bestaaet, bestemmer Ministeren, om og i hvilket Omfang tidligere Lærer- eller Lærerindevirksomhed skal medtages ved Tjenestealderberegningen. Ingen Lærer- eller Lærerindevirksomhed udenfor den offentlige Folkeskole kan medregnes med mere end 8 Aar.

   Under ovennævnte Forudsætninger og med samme Begrænsning medregnes Lærer- og Lærerindevirksomhed, der har fundet Sted ved Statsseminarier eller ved anerkendte Privatseminarier, ved Staby Vinterlærerseminarium, ved anerkendte Opdragelsesanstalter og Børnehjem, ved Statens Strafanstalter, Døvstummeinstitutter og Blindeinstitut, ved Aandssvageanstalterne samt ved anerkendte Højskoler, Landbrugsskoler og Husholdningsskoler.

— —

Tjenestealderen for de ved nærværende Lovs Ikrafttræden alt ansatte Lærere og Lærerinder vil fra dette Tidspunkt at regne være at ændre, for saa vidt vedkommende i Medfør af ovenangivne Bestemmelser maatte kunne opnaa en forhøjet Tjenestealder.

— —

§ 11.

Denne Lov, der ikke gælder for Færøerne, træder i Kraft den 1ste April 1908.

— —

Bilag 3.

Oversigt

over

Udgiften til Lærerlønninger ved Realskolen i Thorshavn.

A. Nuværende Lønningsudgift.

	Tilsammen for 25 Aar	Aarligt Gennemsnit
	Kr.	Kr.
1. *Førstelæreren.* Begyndelsesløn 1600 Kr. + Fribolig 300 Kr. + Brændselspenge 200 Kr. Tilsammen 2,100 Kr.		
2,100 Kr. i 5 Aar — 10,500 Kr. 2,500 — i 5 — — 12,500 — 2,900 — i 15 — — 43,500 —	66,500	2,660
2. *Andenlæreren.* Begyndelsesløn 1000 Kr. + Huslejegodtgørelse 250 Kr. + Brændselspenge 140 Kr. Tilsammen 1,390 Kr.		
1,390 Kr. i 3 Aar — 4,170 Kr. 1,590 — i 3 — — 4,770 — 1,790 — i 3 — — 5,370 — 1,990 — i 16 — —31,840 —	46,150	1,846
3. *Tredielæreren.* Begyndelsesløn 800 Kr. + Huslejegodtgørelse 60 Kr. + Brændselspenge 80 Kr. Tilsammen 940 Kr.		
940 Kr. i 3 Aar — 2,820 Kr. 1,040 — i 3 — — 3,120 — 1,140 — i 3 — — 3,420 — 1,240 — i 3 — — 3,720 — 1,340 — i 13 — — 17,420 —	30,500	1,220
4. *Lærerinden.* Begyndelsesløn 700 Kr.		
700 Kr. i 3 Aar — 2,100 Kr. 800 — i 3 — — 2,400 — 900 — i 3 — — 2,700 — 1,000 — i 3 — — 3,000 — 1,100 — i 13 — —14,300 —	24,500	980
Tilsammen...	167,650	6,706
Heraf udreder *Statskassen* (fast aarligt Tilskud 3900 Kr.).	97,500	3,900
Skolefonden Resten	70,150	2,806

B. Lønningsudgift efter Lagtingets Forslag af 1907.

		Tilsammen for 25 Aar	Aarligt Gennemsnit
		Kr.	Kr.
1. Overlæreren. Begyndelsesløn 2,400 Kr.			
2,400 Kr. i 4 Aar — 9,600 Kr.			
2,800 — i 4 — — 11,200 —			
3,200 — i 4 — — 12,800 —			
3,600 — i 13 — — 46,800 —			
	.....	80,400	3,216
2. 3 Lærere. Begyndelsesløn 1,000 Kr.			
1,000 Kr. i 2 Aar — 2,000 Kr.			
1,100 — i 3 — — 3,300 —			
1,500 — i 5 — — 7,500 —	.....	43,800	1,752
1,800 — i 5 — — 9,000 —		43,800	1,752
2,000 i 5 — — 10,000 —		43,800	1,752
2,400 — i 5 — — 12,000 —			
3. 1 Lærerinde. Begyndelsesløn 800 Kr.			
800 Kr. i 2 Aar — 1,600 Kr.			
900 — i 3 — — 2,700 —			
1,000 — i 5 — — 5,000 —			
1,250 — i 5 — — 6,250 —			
1,350 — i 5 — — 6,750 —			
1,500 — i 5 — — 7,500 —			
	.....	29,800	1,192
	Tilsammen...	211,600	9,664
Heraf udreder *Statskassen*	.....	165,500	6,620
— — *Skolefonden* Resten	.....	76,100	3,044

C. Lønningsudgift efter Ministeriets Forslag af 23de Maj 1908.

	Tilsammen for 25 Aar	Aarligt Gennemsnit
	Kr.	Kr.
1. Overlæreren. Begyndelsesløn 3,200 Kr.		
3,200 Kr. i 4 Aar — 12,800 Kr.		
3,500 - - 4 — — 14,000		
3,800 — - 4 — — 15,200 —		
4,200 — - 13 — — 54,600 —		
.....	96,600	3,864
2. 3 Lærere. Begyndelsesløn 1,600 Kr.		
1,600 Kr. i 4 Aar — 6,400 Kr.		
1,800 — - 4 — — 7,200 —		
2,100 — - 4 — — 8,400 —		
2,400 — - 4 — — 9,600 —		
2,700 — - 4 — — 10,800 —		
3,000 — - 5 — — 15,000 —		
.....	57,400	2,296
	57,400	2,296
	57,400	2,296
3. 1 Lærerinde. Begyndelsesløn 1,500 Kr.		
1,500 Kr. i 4 Aar — 6,000 Kr.		
1,600 — - 4 — — 6,400 —		
1,700 — - 4 — — 6,800 —		
1,800 — - 4 — — 7,200 —		
1,900 — - 4 — — 7,600 —		
2,000 — - 5 — — 10,000 —		
.....	44,000	1,760
Tilsammen...	312,800	12,512
Heraf udreder *Statskassen*.....	212,800	8,512
... — *Skolefonden* Resten.....	100,000	4,000

Sammenstilling af A., B. og C.

	Gennemsnitlig samlet aarlig Udgift til Lærerlønninger	Heraf udreder	
		Statskassen	Skolefonden
	Kr.	Kr.	Kr.
A. Nugældende Bestemmelser	6,706	3,900	2,806
B. Lagtingets Forslag af 1907	9,664	6,620	3,044
C. Ministeriets Forslag af 1908	12,512	8,512	4,000
B ÷ A...	2,958	2,720	238
C ÷ A...	5,806	4,612	1,194
C ÷ B...	2,848	1,892	956

D. Lønningsudgift for Aaret fra 1ste April 1908 til 31te Marts 1909.

I. Efter de nugældende Bestemmelser.

	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Førstelærer Lauritsen	2,333. 33.	
Andenlærer Michelsen	1,640. 00.	
Tredjelærer Skaalum	1,040. 00.	
Lærerinden	741. 67.	
		5,755. 00.
Heraf udreder *Statskassen* (fast Tilskud)		3,900. 00.
— — *Skolefonden* Resten		1,855. 00.

II. Under Forudsætning af, at Ministeriets Forslag sættes i Kraft for det nuværende Lærerpersonale fra 1sle April 1908 og for 1 ny Lærer fra 1ste September 1908.

	Lon og Lontillæg	Heraf udreder Statskassen		Skolefonden
		Fast Tilskud	Lontillæg	
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Overlærer Lauritsen	3,500. 00.	3,900. 00.	300. 00.	4,000. 00.
Lærer Michelsen	2,225. 00.		625. 00.	
— Skaalum	1,800. 00.		200. 00.	
1 Lærerinde	1,500. 00.		0. 00.	
1 ny Lærer (fra 1ste Septbr. 1908)	933. 33.	933. 33.	0. 00.	0. 00.
	9,958. 33.	4,833. 33.	1,125. 00.	4,000. 00.

Sammenligning mellem I. og II.

	Tilsammen	Statskassen	Skolefonden
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Samlet Udgift efter I.	5,755. 00.	3,900. 00.	1,855. 00.
— — — II.	9,958. 33.	5,958. 33.	4,000. 00.
Altsaa Merudgift efter II.	4,203. 33.	2,058. 33.	2,145. 00.

Trykt i »Færø Amtstidende«s Bogtrykkeri.

Bilag 2.

Udkast til Lov

om

Tillæg til og Forandring i Lov (Nr. 30) af 28de Februar 1872 om de færøske Landkommuners Styrelse.

---

§ 1.

I Stedet for Bestemmelserne i §§ 4 og 6—10 i Lov om de færøske Landkommuners Styrelse af 28de Februar 1872 træde de i nedenstaaende §§ 2—17 indeholdte Bestemmelser.

§ 2.

Valgret og Valgbarhed til Forstanderskabet tilkommer enhver uberygtet Mand og Kvinde, som

har Indfødsret,

har fyldt sit 25de Aar,

ved Valgets Foretagelse har Bopæl i Kommunen og er Skatteyder til denne samt i det Regnskabsaar, hvori Valget foregaar, og i hele det umiddelbart forudgaaende uden Afbrydelse har haft Bopæl i Kommunen og indenfor det nævnte Tidsrum har svaret sin til Inddrivelse ved Udpantning forfaldne direkte Skat til Kommunen,

medmindre vedkommende

a) nyder eller har nydt Understøttelse af Fattigvæsenet, som ikke er enten eftergiven eller tilbagebetalt. For en Enke, fraskilt, fraseparéret eller forladt Hustru betragtes den Fattighjælp, der har været ydet hendes Ægtefælle i Løbet af de sidste 5 Aar, og medens hun levede i Samliv med ham, som tillige oppebaaren af hende selv; dette gælder dog ikke, naar hun i et Aar efter Samlivets Ophør ikke har modtaget Fattigunderstøttelse;

b) er ude af Raadighed over sit Bo.

Ingen kan anses som uberygtet, der ved Dom er funden skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling og ikke har faaet Æresoprejsning. Ej heller kan den anses som uberygtet, der har Erhverv ved Utugt, eller som i Løbet af de sidste 5 Aar har været anset med Straf for saadant Erhverv.

Naar en Ægtemand som Familieoverhoved har svaret direkte Skat til Kommunen af Ægteparrets fælles eller af Hustruens særlige Midler, betragtes de begge som Skatteydere. Mandens Raadighed over Fællesboet bringer ikke Hustruen ind under foranstaaende Litra b.

Mand og Hustru eller beslægtede i op- og nedstigende Linie maa ikke paa samme Tid have Sæde i Forstanderskabet.

§ 3.

Valgene i hvert Sogn ledes af et Valgnævn, bestaaende af 3 af Forstanderskabet aarlig valgte, i Sognet bosatte Vælgere. — I de Kommuner, hvor 2 eller flere Sogne i Forening skulle vælge et eller flere Medlemmer, vælger Forstanderskabet desuden et fælles Valgnævn paa 3 Medlemmer. Valgnævnene vælge selv deres Formænd.

Vælgere, der ikke kunne undslaa sig for at modtage Valg til Forstanderskabet, ere pligtige til at paatage sig Hvervet som Medlem af Valgnævnet og som tilforordnet Hjælper for samme.

§ 4.

Med Skattelisterne for det foregaaende Aar som Grundlag affatter Sognets Valgnævn i hvert Aars Oktober Maaned en Liste over de i Sognet bosatte valgberettigede Personer. Vælgerne opføres med deres fulde Navn og betegnes i øvrigt saaledes, at Forveksling ikke kan finde Sted. Paa Listerne optages de Personer, som forventes at ville have opnaaet Valgret den 1ste Januar det kommende Aar.

I de første 14 Dage af November Maaned fremlægges Listerne til Eftersyn paa et for Sognets Beboere bekvemt Sted eller efter Omstændighederne paa flere Steder.

Om Tiden og Stedet for Fremlæggelsen sker Bekendtgørelse med 8 Dages Varsel ved Kirkestævne og paa anden i Sognet brugelig Maade.

Indsigelser imod Valglisterne fremsættes skriftlig inden 18de November for Valgnævnet, som afgør Spørgsmaalet og inden December Maaneds Udgang foretager de nødvendige Rettelser i Listen og meddeler Klageren Underretning herom. — De saaledes berigtigede Valglister gælde fra 1ste Januar til 31te December.

Endvidere blive de, som kunne ventes at ville opnaa Valgret i Løbet af det Aar, for hvilket Valglisterne skulle gælde, at opføre paa en særskilt Liste med udtrykkelig Angivelse af Tidspunktet for deres Tilflytning til Kommunen, samt for de ikke 25-aarige af den Dag i Aaret, da de fylde det 25de Aar.

§ 5.

De ordentlige Valg foregaa i Maanederne Januar—Februar.

Valgnævnet fastsætter Tiden og Stedet for Valgets Afholdelse. Valgdagen bekendtgøres 6 Uger forud ved Kirkestævne og paa anden i Sognet brugelig Maade. Paa samme Maade bekendtgøres Stedet og Klokkeslættet for Valgets Afholdelse med mindst 8 Dages Varsel. — Stemmegivningen maa ikke afsluttes, før 2 Timer efter, at Valghandlingen er aabnet.

For Sogne, hvor det paa Grund af Udstrækning eller andre Naturforhold er vanskeligt for Vælgerne at samles paa ét Sted, kan der ved Vedtægt træffes Bestemmelse om, at Afstemningen skal foregaa paa to eller flere Steder i Sognet.

Forslag til saadanne Vedtægter, der bl. a. skulle indeholde Bestemmelser om Kandidatlisters Modtagelse, om Stemmerum, Stemmekasse og Stemmemodtagelse paa hvert Sted, samt om Stemmernes endelige Optælling, udarbejdes af Forstanderskabet saa betids, at de ved Lagtingets Aabning kunne forelægges dette til Stadfæstelse.

Finder Lagtinget Anledning til at foretage Forandringer i det indsendte Udkast, bliver Forstanderskabets Erklæring at indhente.

§ 6.

Afstemningen sker i Henhold til Lister, hvorpaa bestemte Personer bringes i Forslag til Valg.

Enhver saadan Kandidatliste skal være indleveret til Formanden for Valgnævnet inden Kl. 12 Middag paa 3 Ugers Dagen forinden Valget finder Sted. Listen skal være underskreven af mindst 5, højst 10 Vælgere som Stillere, og være ledsaget af en Fortegnelse over Stillerne, hvori disses Navne, Stillinger og Bopæle er tydelig angivne.

Hvor flere Sogne skulle vælge i Forening indleveres Kandidatlisten til Formanden i det fælles Valgnævn, som efter at Listen er godkendt, sender Afskrift af denne til Valgnævne i de enkelte Sogne.

Den Stiller, som indleveret Listen, har Ret til paa en af ham medbragt Afskrift af Listen at faa Formandens Tilstaaelse for, at og naar Listen er indleveret.

En Kandidatliste kan indeholde færre Navne end det Antal Repræsentanter, der skal vælges; derimod er den ugyldig, hvis den indeholder flere Navne. Kandidaterne skulle være saa bestemt betegnede ved Fornavn, Stilling og Bopæl, at der ikke kan finde Forveksling Sted med nogen anden valgbar Person. Er nogen af de paa Listen opførte Kandidater ikke valgbar, eller er han saa utilstrækkeligt betegnet, at Valgnævnet ikke kan skønne, til hvilken valgbar Person, der sigtes, udstryges hans Navn af Listen.

Saafremt Valgnævnet (det fælles Valgnævn) finder Grund til at erklære en Kandidatliste for ugyldig eller til at stryge noget Navn af Listen, skal dets Kendelse tilføres Valgprotokollen. En Udskrift af Kendelsen skal før Valgets Begyndelse meddeles den Stiller, som har besørget Indleveringen.

De af Valgnævnet godkendte Kandidatlister mærkes hver med sit Bogstav (A, B, C, o. s. v.), og paa hver Liste sættes Nummer (1, 2, 3, o. s. v.) foran Kandidaternes Navne i den Rækkefølge, hvori de af Stillerne ere opførte.

Mindst 3 Dage før Valget, bekendtgøres Kandidatlisterne ved Kirkestævne eller paa anden brugelig Maade.

For saa vidt der til Formanden for Valgnævnet til den i 2det Stykke foreskrevne Tid kun er indleveret een gyldig Kandidatliste, betragtes de paa samme opførte Kandidater som valgte uden Afstemning.

§ 7.

Valgnævnet tilvejebringer til Brug ved Valget Stemmesedler og dertil passende Konvolutter i fornødent Antal. De saaledes tilvejebrugte Stemmesedler og Konvolutter skulle alle haves til Stede ved Valget. Afstemningen foregaar ved Afgivelse af saadanne Stemmesedler, indlagte i dertil hørende Konvolutter.

Stemmesedlen skal i tydeligt Tryk eller Stempel indeholde Betegnelserne »Valgliste A«, »Valgliste B«, »Valgliste C« o. s. v. i saa mange Linier, som der er Kandidatlister; hver Valgbetegnelse skal staa i en Linie for sig, og hver 2 Valgbetegnelser skulle være indbyrdes adskilte ved en vandret Streg. Intet andet Ord eller Bogstav og intet Navn, Tal eller Tegn maa være paaført nogen Stemmeseddel enten ved Tryk eller ved Skrift eller paa anden Maade.

Konvolutterne skulle være uigennemsigtige og saaledes tildannede, at de helt dække den indlagte Stemmeseddel. Paa hver Konvolut skal være trykt eller stemplet Valgets Aar og Dag. Intet andet Navn, Ord, Tal eller Tegn maa være paaført nogen Konvolut enten ved Tryk eller ved Skrift eller paa anden Maade.

Valgnævnet tilvejebringer endvidere en Stemmekasse og et Stemmerum af den nedenfor angivne Beskaffenhed eller, hvis flere behøves, det fornødne Antal deraf.

Stemmerummet skal være et ved Opstilling eller Ophængning dannet Rum af saadan Beskaffenhed, at en Mand kan staa oprejst deri uden at kunne ses af nogen udenfor Rummet værende Person. Stemmerummet skal være tilstrækkelig lyst til, at Skrift tydeligt kan læses derinde; det skal være forsynet med almindelig sort Blyant og en fast Plade til Underlag ved Skrivning.

Stemmekassen skal være aflaaset og saaledes indrettet, at ingen Stemmeseddel kan udtages af den, uden at Kassen aabnes.

§ 8.

Paa Valgstederne skulle fra Valghandlingens Begyndelse Kandidatlisterne findes opslaaede trykte eller tydelig skrevne og mærkede med deres Bogstav. Ligeledes skal der findes opslaaet en trykt Vejledning for Vælgerne, indeholdende det væsentlige af de i nærværende Lovs §§ 1—14 indeholdte Bestemmelser.

§ 9.

Valghandlingen aabnes af Formanden med at bekendtgøre Navnene paa Valgnævnets Medlemmer, det Antal Medlemmer, der skal vælges, og de i Henhold til § 6 modtagne Lister; han foreviser den Kasse, hvori Stemmesedlerne skulle nedlægges, saaledes at det kan ses, at den er tom.

Under Tilsyn af Valgnævnets Formand føres en Valgprotokol, der skal være autoriseret af Forstanderskabet. I Valgprotokollen optegnes det væsentlige af, hvad der vedrører Valghandlingen, navnlig Antallet af indleverede Lister og Navnene paa hver Listes Kandidater i den paa Listen opførte Orden, Tallet af de til Brug ved Valget tilvejebragte Stemmesedler og Konvolutter, Tallet af afgivne gyldige Stemmesedler, Tallet af afgivne ugyldige Stemmesedler, Tallet af Stemmer paa hver Kandidatliste samt Navnene paa de valgte Kandidater med vedføjet Listebetegnelse. Efter Valgets Afslutning opbevares Valgprotokollen af Valgnævnet.

§ 10.

Til Valgmøde staar Adgangen aaben for enhver, dog at Valgnævnet kan bestemme, at der i det Værelse, hvori et eller flere Stemmerum ere anbragte, ikke under Afstemningen, foruden de derved ansatte Valgnævnsmedlemmer maa opholde sig andre end de med Afgivning af Stemme sysselsatte og de paa Adgang til Stemmegivning ventende Vælgere, hvilke sidstnævntes Tal kan begrænses efter, hvad Ordenen kræver, samt Kandidaterne og 2 Stillere for hver Liste. De tilstedeværende ere pligtige til at rette sig efter Formandens nærmere Bestemmelser.

Vælgerne fremtræde efterhaanden som de selv ville, og som der bliver Lejlighed til at modtage deres Stemmesedler. Efter at Valgnævnet har forvisset sig om, at den fremtrædende er den, han opgiver at være, og at han staar opført paa Valglisten, erholder Vælgeren en Stemmeseddel og dertil hørende Konvolut og gaar ind i Stemmerummet, hvor ingen andre maa være til Stede. Her sætter han paa Stemmesedlen et Kryds ved Bogstavet for den Liste, som han vil stemme paa, og lægger Stemmesedlen i Konvolutten, hvorefter han straks gaar ud af Stemmerummet og leverer Konvolutten med den indlagte Stemmeseddel til Formanden, som i Vælgerens Paasyn nedlægger Konvolutten i Kassen uden at undersøge dens Indhold. Et af Valgnævnets Medlemmer gør i Valglisten Bemærkning ved hver Vælger, der har afgivet sin Stemmeseddel, og et andet af Valgnævnets Medlemmer optegner i fortløbende Række de samme Vælgeres Løbenummer og Navn. Enhver Vælger, der vil deltage i Valget, maa personlig møde.

Ifald en Stemmeseddel eller Konvolut efter Udlevering til Vælgeren, men inden Nedlægning i Stemmekassen, findes ubrugelig eller bliver af Uagtsomhed ubrugeliggjort, kan den paagældende Vælger gaa tilbage til Stemmelisteføreren og, naar han tilfredsstillende forklarer det skete og tilbagelever saavel Stemmeseddel som Konvolut, faa dem ombyttede. Ifald en Vælger fremfører for Valgnævnet, at han ikke er i Stand til at foretage Afstemningen paa den foreskrevne Maade, og Valgnævnet skønner, at det saaledes fremførte er rigtigt, skal et dertil særlig udvalgt Medlem af Valgnævnet eller en dertil af Valgnævnet særlig tilforordnet Vælger yde den paagældende Vælger fornøden Bistand ved Stemmegivningen, hvorved da tillige de nødvendige Læmpelser i den foreskrevne Fremgangsmaade maa foretages.

§ 11.

Naar ingen Vælger mere efter at 2 Timer ere forløbne fra Valghandlingens Aabning forlanger at afgive sin Stemmeseddel, erklæres Stemmegivningen

for sluttet, dog at Valgnævnets Medlemmer umiddelbart derpaa have Ret til at afgive deres egne Stemmesedler.

Ingen Vælger, som har afgivet Stemme, skal være pligtig for Retten i nogen Sag at opgive, hvem han har stemt paa, eller om han har stemt for eller imod en Valgkandidat.

Intet Medlem af Valgnævnet eller nogen anden, som ifølge § 10 har Ret til at være til Stede i det Værelse, i hvilket Stemmesedler modtages, maa under Afstemningen give nogen Vælger Raad, Anvisning eller Opfordring med Hensyn til, paa hvilken Liste han skal stemme. Ej heller maa nogen af dem nogen Sinde give nogen anden Underretning om, hvad han paa Stemmestedet maatte have erfaret med Hensyn til, hvilken Kandidat en Vælger har givet sin Stemme.

Overtrædelse af nogen af disse Bestemmelser straffes med Fængsel, ikke under 4 Ugers simpelt Fængsel.

Det er forbudt gennem Partibureauer eller paa anden Maade at føre systematisk Kontrol med, at Vælgerne møde og afgive Stemme.

Overtrædelse heraf straffes med Bøder fra 100 til 1000 Kr. Sagerne herom behandles som offentlige Politisager, og Bøderne tilfalder Sognets kommunale Understøttelseskasse.

§ 12.

Stemmeoptællingen foregaar offentlig. Den finder Sted straks efter Stemmegivningens Slutning. Er Afstemningen foretagen paa mere end et Sted, blive efter den Optælling, der foretages paa hvert Valgsted, samtlige benyttede og ubenyttede Stemmesedler og Konvolutter tillige med en Udskrift af Valgbogen straks at indsende til det fælles Valgnævn (§ 3), som 8de Dagen efter Valgdagen foretager den endelige Optælling i et offentligt Møde.

§ 13.

Ved Stemmeoptællingen aabner Valgnævnets Formand Kassen, udtager Stemmesedlerne en for en af Konvolutterne og oplæser dem lydelig, hvorefter de henlægges og samles paa eet Sted. En Stemmeseddel er ugyldig, hvis der er stemt paa andet end en af Kandidatlisterne. Indeholder en Kovolut flere end een Stemmeseddel, er dens Indhold ugyldigt. En Stemmeseddel er endvidere ugyldig, 1) naar det ikke med Sikkerhed fremgaar, hvilken af Listerne Vælgeren har villet give sin Stemme, 2) naar Beskaffenheden af Stemmesedlen eller den Konvolut, der har omgivet den, giver Grund til at antage, at Stemmesedlen ikke er en af en Stemmelisteører udleveret og i et Stemmerum mærket Stemmeseddel, 3) naar der paa Stemmesedlen eller Konvolutten findes skrevet, tegnet eller paa anden Maade anbragt noget, hvorved det findes forsætlig tilkendegivet, hvem den stemmende er, eller der overhovedet ved en Behandling, som kun kan antages at være foretagen af Vælgeren, findes forsætlig at være givet Stemmesedlen et Særpræg.

Efterhaanden som Stemmesedlerne oplæses af Formanden, optegne Medlemmer af Valgnævnet, hvor mange Stemmer, der falder paa hver af Listerne. Efter at alle Stemmesedlerne ere oplæste, meddeler den ene af Listeførerne lydelig de paa hans Liste optegnede Stemmetal og den anden Listeører ligeledes lydelig, om de stemme overens med de paa hans Liste gjorte Optegnelser. Viser der sig nogen Uoverensstemmelse, gennemgaas Stemmesedlerne paa ny til Berigtigelse af den indløbne Fejl. Endelig optælles samtlige Stemmesedler, og Tallet sammenholdes med den ifølge § 10 førte Fortegnelse over de Vælgere, der have afgivet Stemmeseddel.

§ 14.

Efter at Valgnævnet har forvisset sig om, at Valghandlingen er foregaaet paa lovlig Maade, sammenlægges alle de for hver Kandidatliste afgivne Stemmer. Hver Listes Stemmetal deles derefter med 1, 2, 3, o. s. v. indtil hver Liste er delt med et Tal saa stort som det Antal Medlemmer, der i det højeste kan blive den til Del. Det største af de saaledes fremkomne Delingstal giver den Liste, hvilken

det er tilfaldet. Ret til Medlem Nr. 1. det næststørste Delingstal giver den Liste, det er tilfaldet, Ret til Medlem Nr. 2 og saaledes fremdeles, indtil alle Medlemmer ere valgte. Ere Delingstallene lige store, gør Lodtrækning Udslaget. Af hver enkelt Liste udtages de valgte Medlemmer efter den Orden, hvori de paa Listen ere opførte; Navne paa dem, der allerede ere valgte paa anden Liste, overstreges. Er en Kandidatliste udtømt, naar der tilkommer den en Repræsentant, tages denne af den Liste, som derefter har det højeste Tal.

I samtlige Kommuner blive Stemmesedlerne efter Valget at indpakke og forsegle af Valgnævnet; de gyldige, de ugyldige, de ombyttede og de ikke udleverede Stemmesedler holdes hver for sig i særskilte Pakker med tydelig Paaskrift om deres Indhold. Pakkerne afgives til Forstanderskabet, der opbevarer dem, indtil Ankefristen er udløben, eller Klager over Valget endelig er afgjort; derefter skulle de tilintetgøres.

§ 15.

Saafremt kun een skal vælges, foretages Valget som Flertalsvalg, men i øvrigt efter de ovenfor givne Regler.

§ 16.

Enhver, der er valgbar til Forstanderskabet, er pligtig til at modtage Valg til samme, medmindre han har opnaaet en Alder af 60 Aar eller ifølge sin Helbredstilstand eller deslige maatte have anden skellig Grund til at ønske sig fritagen for Valget, hvilket afgøres af Valgnævnet eller, for saa vidt han maatte være utilfreds med dennes Afgørelse, af Forstanderskabet. Den, som i mindst 6 Aar uafbrudt har været Medlem af Forstanderskabet, skal dog ikke være pligtig at modtage Valg før efter Udløbet af et lige saa langt Tidsrum som det, hvori han har været Medlem af Forstanderskabet.

Den, som har noget at anke over ved den foregaaende Valghandling eller i Anledning af de under samme afsagte Kendelser, maa, for at hans Anke kan komme i Betragtning, indgive sin Besværing skriftlig til Forstanderskabet inden 8 Dage efter, at Valghandlingen har fundet Sted. Inden en Maaned efter Besværingens Indgivelse afgør Forstanderskabet da Sagen, efter at Valgnævnet har haft Lejlighed til at afgive sin Erklæring derover. Forstanderskabets Kendelse kan inden 14 Dage efter dens Afsigelse indankes til Lagtinget. — Naar ordentlige Valg ere foretagne, fratræde de ældre Medlemmer af Forstanderskabet først ved Regnskabsaarets Udgang.

§ 17.

Kommer et Medlem af Forstanderskabet i et Tilfælde, der ifølge § 2 udelukker ham fra Valgret og Valgbarhed, udtræder han af Forstanderskabet. Er Forhindringen forbigaaende, kan han efter Forstanderskabets Beslutning midlertidig fritages for Forretningerne, indtil Forhindringen er ophørt. Finder et Medlem sig beføiet til inden Udløbet af den Tid, for hvilken han er valgt, at forlange sig fritagen for denne Post, kan Forstanderskabet eller i alt Fald Lagtinget bevilge hans Andragende. Ved et Medlems Udtrædelse foretages nyt Valg, dersom ikke Forstanderskabet med Enstemmighed vedtager, at Besættelsen af den ledige Plads kan opsættes til næste almindelige Valg.

I Udvalget ang. Regler for kommunale Valg, den 29de August 1908.

Simun ár Konoy. *J. Z. Nielsen.* *C. Olsen.*

Joen Poulsen. *O. N. Skaalum.*
Ordfører.

Trykt i Færøe Amtstidendes Bogtrykkeri.

Bilag 3.

Forslag

til

Lov for Færøerne om Vandledninger.

(Fremsat af vedkommende Udvalg.)

§ 1.

Naar en Kommunalbestyrelse finder, at Anlæg af Vandledning til Husbrug, til Forsyning af Fartøjer eller af andre lignende Grunde paakræves af Hensyn til det almene Vel, skal vedkommende Grundbesiddere eller andre, hvad enten Anlægget agtes iværksat af Kommunen eller af Private, være pligtige til — for saa vidt de ikke derved selv berøves fornødent Vand til Husbrug — · imod fuldstændig Erstatning og i det Omfang, som Kommunalbestyrelsen bestemmer, at afstaa det til Anlægget fornødne Vand, Grund til de fornødne Indretninger til Vandets Ledning eller Samling samt allerede eksisterende Vandledninger, ligesom enhver mod fuldstændig Erstatning skal være forpligtet til efter Kommunalbestyrelsens nærmere Bestemmelse at finde sig i den Indskrænkning, Ændring, Skade eller Forringelse, som Foretagendet eller Vedligeholdelsen af Anlægget maatte medføre for ham tilhørende Ejendom eller Rettighed.

§ 2.

Lignende Forpligtelse til mod Erstatning at afstaa Grund saavelsom at taale Indskrænkning i Udøvelsen af Rettigheder kan endvidere paalægges enhver i det Omfang, som Kommunalbestyrelsen finder fornødent for at sikre Vandforsyningsteder mod Forurening.

§ 3.

Naar der ved Medvirkning af en Kommunalbestyrelse i Henhold til § 1 er foretaget et Vandledningsanlæg af Private, skulle disse være forpligtede til at tilstede andre Benyttelsen af Vandledningen samt til at taale Ændringer i denne efter Kommunalbestyrelsens nærmere Bestemmelse og mod fuldstændig Erstatning.

§ 4.

Med Ekspropriation i Henhold til §§ 1—3 vil der være at forholde efter de Regler, som ere foreskrevne i Lov Nr. 69 af 7de Maj 1881 om Forpligtelse til Jords Afgivelse til offentlige Veje, Havne og Landingssteder samt til offentlige Skoler paa Færøerne.

§ 5.

De i Lov angaaende Staden Københavns og dens Grunds Forsyning med Vand fra de nye Vandværker af 30te November 1857 indeholdte Bestemmelser med Hensyn til uberettiget Brug og utilbørlig Spild af Vand kunne med de Forandringer, som de særegne stedlige Forhold maatte medføre, udvides til ogsaa at gælde for kommunale eller private Vandværker i Landkommunerne. De hertil sigtende Bestemmelser blive af paagældende Kommunalbestyrelse at optage i en Vedtægt, der, forinden den kan træde i Kraft, maa være stadfæstet af Justitsministeren, efter at Lagtingets Betænkning om Sagen er afgiven.

§ 6.

Ved Afgørelsen af Sager om Opførelse af nye Bygninger i Henhold til Anordning Nr. 84 af 16de Juni 1882 skal Bygningskommissionen have for Øje, om Forurening af noget Vandforsyningssted til Husbrug eller til Forsyning af Fartøjer kan ventes at blive Følgen af, at paagældende Bygning opføres, og skal i bekræftende Fald, hvis nogen af de interesserede, efter at være gjort bekendt med Sagen, fremsætter Krav derom, eller det af offentlige Sundhedshensyn findes nødvendigt, stille saadanne Betingelser for Meddelelse af Byggetilladelse, som er fornødne for at forebygge Forurening af Vandforsyningsstedet.

§ 7.

Spørgsmaal om Tilladeligheden af Afledning af Vand, som foretages efter denne Lovs Ikrafttræden, fra Vandløb, der benyttes som Vandforsyningssteder til Husbrug eller til Forsyning af Fartøjer, afgøres, afset fra de i §§ 1-4 omhandlede Tilfælde, af Sognekommissionen eller, hvor der i udsondrede Kommuner ikke findes nogen Sognekommission, af Kommunens Forstanderskab, naar paagældende Spørgsmaal indbringes til Afgørelse af rette vedkommende. Kommissionen (Forstanderskabet) har at nægte Tilladelse til Afledning, for saa vidt den skønner, at nogen berøves fornødent Vand til Husbrug eller til Forsyning af Fartøjer ved Afledningen. Ligeledes afgør Sognekommissionen (Forstanderskabet) Spørgsmaal om Deling af Vandmængden i to eller flere Vandløb, der staa i Forbindelse med hinanden og benyttes som Vandforsyningssteder til Husbrug eller til Forsyning af Fartøjer.

Under Sognekommissionens Afgørelse hører ikke Spørgsmaalet om, hvorvidt Ledning af Vandet gennem anden Mands Grund eller lignende er tilladelig, ej heller Spørgsmaalet om, hvorvidt Ejeren eller Brugeren af Vandmøller eller andre Anlæg til Udnyttelse af Vandkraften er berettiget til at modsætte sig Vandets Afledning.

§ 8.

Sognekommissionens (Forstanderskabets) Afgørelser i Henhold til §§ 6 og 7 kunne indankes for Amtmanden overensstemmende med Reglerne i Anordning Nr. 84 af 16de Juni 1882 § 6.

Trykt i »Færø Amtstidendes Bogtrykkeri.

Bilag 4.

Ændringsforslag

fra Udvalget til Sammes Udkast til Lov om Tillæg til og Forandring i Lov (Nr. 30) af 28de Februar 1872 om de færøske Landkommuners Styrelse.

—·—

ad § 1.

a. I 1ste Linie forandres »§§ 4 og 6—10« til »§§ 4—10«.
b) I 2den Linie forandres Tallet »17« til »19«.

ad § 2.

Imellem 2det og 3dje Stykke indskydes et nyt Stykke, saalydende:
»Den Vælger, som har Bopæl paa flere Steder, bestemmer selv, paa hvilket af disse han vil gøre sin Valgret gældende.«

Som ny § 3 indsættes:
»Forstanderskabets Medlemmer vælges fremtidig paa 4 Aar og samtlige Medlemmer afgaa samtidig.«

ad § 3 (§ 4).

Imellem 1ste og 2det Stykke indskydes:
»Til hvert Valgnævn vælger Forstanderskabet desuden 2 Suppleanter.«

ad § 6 (§ 7).

I 5te Stykke, 3dje Linie, sættes i Stedet for »Fornavn, Stilling og Bopæl«: »Navn, Stilling eller Bopæl«.

ad § 8 (§ 9).

a. Foran Ordet »trykt« i 3dje Linie indskydes: »af Amtet affattet,«.
b. »§§ 1—14« forandres til »§§ 6—16«.

ad § 9 (§ 10).

Ordene »Valgprotokol« og »Valgprotokollen« i 2det Stykke forandres til: »Valgbog« og »Valgbogen«.

ad § 11 (§ 12).

Ordene i 2det Stykke: »eller om han har stemt for eller imod en Valgkandidat« udgaa.

ad § 12 (§ 13).

a. Ordene »straks at indsende« forandres til: »straks at forsegle og indsende«.
b. »(§ 3)« forandres til »(§ 4)«.

ad § 14 (§ 15).

Til §ens 1ste Stykke føjes: »Valgnævnets Formand indberetter Valgets Udfald til Forstanderskabet og meddeler de valgte Underretning om deres Valg.«

§ 15 (§ 16) affattes saaledes:

»Saafremt kun een skal vælges, afgøres Valget ved simpelt Flertal; Kandidaterne stilles til Valg efter Reglerne i § 7. Paa hver Stemmeseddel skulle, naar flere Kandidater ere anmeldte, deres Navne, opførte i Bogstavfølge, være tydelig trykte eller stemplede over hverandre, indbyrdes adskilte ved en vandret Streg mellem hver to Navne. Naar kun een Kandidat er anmeldt, erklærer Valgnævnet denne for valgt uden Afstemning. Med Hensyn til Afstemningen og Stemmeoptællingen etc. gælde iøvrigt de ovenfor givne Regler. I Tilfælde af Stemmelighed afgøres Valget ved Lodtrækning.«

ad § 16 (§ 17).

Til §en føjes som nyt Stykke:

»Hvis et Medlems Valg ved den derom endelig tagne Beslutning forkastes eller vedkommendes Vægring ved at modtage Valg erkendes berettiget, betragtes hans Navn som ikke opført paa den paagældende Kandidatliste, og den af de øvrige Kandidater, som under denne Forudsætning vilde have været gyldig valgt, erklæres derefter for Medlem. Naar i de anførte Tilfælde den nævnte Fremgangsmaade ikke kan finde Anvendelse, bliver Omvalg snarest muligt at foretage.«

ad § 17 (§ 18).

a) I 6te Linie udgaa Ordene: »eller i alt Fald Lagtinget«.
b) I 7de Linie indskydes efter «Andragende.«: »Er Medlemmet ikke tilfreds med Forstanderskabets Afgørelse, kan det indbringe Spørgsmaalet for Lagtinget.«

Ny § 19.

Alle af Valgene flydende Omkostninger udredes af vedkommende Kommune (Sogn).

Ny § 20.

Denne Lov træder i Kraft saaledes, at de første Valgnævn vælges i September eller Begyndelsen af Oktober 1909, Valglister affattes og berigtiges s. A. efter Reglerne i § 5. Valgene foregaa i Januar—Februar 1910 og de ny Medlemmer tiltræde deres Hverv den 1ste Oktober s. A.

Trykt i »Færø Amtstidendes« Bogtrykkeri.

Bilag 5.

Forslag til Lov

indeholdende

nærmere Regler for Udskrivning af Skatter til Amtsrepartitionsfonden paa Færøerne.

§ 1.

De til Færøernes Amtsrepartitionsfonds Fornødenheder nødvendige Beløb tilvejebringes ved Udskrivning paa Amtets matrikulerede Jordegods og paa de i Amtet værende Kommuner. Paa Jordegodset lignes aarlig 1 Kr. 50 Øre pr. Skattemark, medens Resten af Skattebeløbet lignes paa Kommunerne. Fordelingen paa Kommunerne fastsættes særlig for hver Gang, saaledes at Halvdelen fordeles efter Kommunernes Folkemængde ved sidste Folketælling og Halvdelen efter Lagtingets Skøn. Det Kommunerne paalignede Beløb udredes af disse paa samme Maade som deres øvrige Udgifter.

§ 2.

Lov Nr. 49 af 27de Marts 1903 ophæves.

I Udvalget angaaaende Omordning af de færøske Skatteforhold, Thorshavn den 9de September 1908.

T. F. Petersen,
Ordfører.

A. C. Evensen.

Johan C. F. Dam.

F. Z. Nielsen.

F. Dahl.

Trykt i »Føre Amtstidende«s Bogtrykkeri.

Bilag 6.

Ændringsforslag

til

Udkast til Forslag

til

Lov om Lønbestemmelser for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen paa Færøerne.

Af Udvalget.

Til § 2.

1. Paragraffens 3dje Stykke affattes saaledes:
»Kommunens Del af Lønnen betales herefter udelukkende med Penge.«

2. I 4de Stykke, 4de Linie, forandres »Skolebygningen« til »ved Skolen«.

Af et Flertal (Dahl, Evensen, Fr. Petersen og J. Poulsen).

3. I Stedet for Paragraffens 5te Stykke sættes følgende:
»Besørgelsen af Kirkelæser- og Kirkesangertjenesten kan ikke paalægges en Lærer, medmindre der ydes ham et aarligt Vederlag af mindst 50 Kr., Accidensoffer heri medregnet.
Det samme gælder Besørgelsen af Organisttjenesten.«

Af Udvalget.

Til § 4.

4. I Paragraffens 3dje Stykke, 9de—10de Linie, forandres »anerkendte« til »statsunderstøttede«.

Til § 5.

5. Ordet »Pengeløn« i Paragraffens 2den Linie forandres til »Løn«.

Til § 6.

6. Paragraffen affattes saaledes:
»Som Tilskud til Færø Amts Skolefond til Understøttelse af trængende Kommuner, hvis Udgifter til Skolevæsenet ere uforholdsmæssig store,

udredes aarlig et Beløb af 2000 Kr., hvoraf den ene Halvdel udredes af Statskassen og den anden Halvdel af de Midler, hvorover Lagtinget har Raadighed.«

Til § 7.

7. Efter »Sagen.« i Paragraffens 1ste Stykke, 10de Linie, indskydes: »Findes der i Skoledistriktet mere end én Kommunalbestyrelse eller Skolekommission, omfatter Fællesmødet alle Kommunalbestyrelser og Skolekommissioner i Distriktet.«

8. I samme Stykke, 11te Linie, indskydes »(Skolekommissionernes)« efter »Skolekommissionens« og i 13de Linie »(Kommunalbestyrelsernes Formand)« efter »Formand«.

9. Efter »Medlemmer« i 2det Stykke, 2den Linie, indskydes »(eller, hvis der i Distriktet findes mere end én Kommunalbestyrelse eller Skolekommission, Flertallet af Medlemmerne henholdsvis i Kommunalbestyrelserne og Skolekommissionerne)«.

10. Efter »Skolekommissionens« i 2det Stykke, 7de Linie, indskydes: »(Skolekommissionernes)«.

11. I 3dje Stykke indskydes i 3dje og 20de Linie »(Skolekommissionernes)« efter »Skolekommissionens« og i 4de og 21de Linie »(Kommunalbestyrelsernes)« efter »Kommunalbestyrelsens«.

12. I 3dje Stykke, 15de Linie, forandres »6« til »10«.

Trykt i »Færø Amtstidendes Bogtrykkeri.

Bilag 7.

Ændringsforslag

af

Formanden

til

Udvalgets Udkast til Lov om Tillæg til og Forandring i Lov (Nr. 30) af 28. Februar 1872 om de færøske Landkommuners Styrelse.

Til § 3.

1) I andet Stykke indskydes efter »Medlem af«: »(eller Suppleant til)«.

Til § 5.

2) a. 4de Stykke affattes saaledes;

»Vedtægten skal indeholde Bestemmelser om Kandidatlisters Modtagelse, om Valghandlingens Ledelse, om Stemmerum, Stemmekasse og Stemmemodtagelse paa hvert Sted samt om Stemmernes endelige Optælling, alt i Overensstemmelse med nærværende Lovs Regler, kun med de Lempelser, som nødvendiggøres ved, at Afstemningen foregaar paa mere end eet Sted.«

b. 5te Stykke affattes saaledes:

»Forslag til saadan Vedtægt udarbejdes af Forstanderskabet saa betids, at det ved Lagtingets Aabning kan forelægges dette til Stadfæstelse. Finder Lagtinget Anledning til at foretage Forandringer i det indsendte Udkast, bliver Forstanderskabets Erklæring at indhente.«

Til § 6.

3) I 6te Stykke ændres Ordet »Valgprotokollen« til »Valgbogen«.

Til § 11.

4) I 1ste Stykke indskydes efter Ordene »Valgnævnets Medlemmer«: »og de andre valgberettigede Medhjælpere ved Valget«.

Efter § 15 indsættes som ny §:

5) »De paa en Liste ved et almindeligt Valg opførte Kandidater, der ikke erklæres for valgte, betragtes som Suppleanter for de valgte af samme Liste i den Rækkefølge, i hvilken de ere opførte paa Listen, og træde i den angivne Orden i Stedet for de valgte som Medlemmer af vedkommende Forstanderskab, hvis nogen af disse i Valgperiodens Løb maatte afgaa ved Døden eller udtræde af Raadet.

Viser det sig ved indtrædende Ledighed, at der ikke efter den angivne Regel kan ske Besættelse af den ledige Plads som Medlem, vil der være at afholde Udfyldningsvalg, medmindre Forstanderskabet enstemmig beslutter, at saadant Valg ikke skal afholdes.«

Til § 16.

6) a. I anden Linie indskydes efter Ordet »samme«: »i to efter hinanden følgende Valgperioder«.
b. 2det Punktum udgaar.

Til § 17.

7) Sidste Punktum udgaar.

Som ny §§ efter § 17 tilføjes:

8) »§ x.

Alle af Valgene flydende Omkostninger udredes af vedkommende Kommune. Bestaar Kommunen af to eller flere Sogne, fordeles Omkostningerne paa disse efter deres Folketal.«

9) »§ y.

Denne Lov træder i Kraft saaledes:

De første Valgnævn vælges i September eller Begyndelsen af Oktober 1908, og Valglister affattes og berigtiges i samme Aar efter Reglerne i § 5. I Januar—Februar 1910 foregaar nyt Valg af alle Medlemmer af Forstanderskaberne i samtlige Landkommuner, og de saaledes valgte Medlemmer tiltræde deres Hverv den 1. Oktober s. A.«

»Fram«s Bogtrykkeri, Thorshavn. — 1908.

Bilag 8.

Udkast

til

Ændringer i og Tillæg til Reglement for Grindefangst paa Færøerne af 5. Februar 1872 og Justitsministeriets Bekendtgørelse af 26. November 1903.

Fra hele Udvalget.

1. § 1. Sidste Punktum udgaar.
2. § 2 udgaar.
3. I § 6. 2det Punktum indskydes imellem Ordene »ufortøvet« og »ved«: »pr. Telefon, hvor saadan haves, af Telefonstationens Indehaver eller Personale efter Regler, der fastsættes af Amtmanden, eller,« hvorhos Ordene »kan gaa fra Bygd til Bygd« udgaar, og i Stedet for sættes: »bliver bekendt overalt i Distriktet.«
4. § 19. Sidste Punktum udgaar.
5. I Stedet for § 20 Litr. a., der udgaar, sættes:

Principaliter:

10 pCt. af hele Fangsten, der bortsælges ved offentlig Auktion. Af det herfor indkommende Beløb tilfalder Halvdelen (5 pCt.) det Mandskab, som deltager i den paagældende Grinds Drivning eller Dræbning, eller som paa anden Maade kan siges at medvirke dertil, saasom ved fra Land, at give Tegn til Baadene paa Søen og deslige, eller som efter Grindens Drivning og Dræbning maatte være beskæftiget med, at trække Hvalerne paa Land, som Vederlag for dets Arbejde. Dette Vederlag fordeles af Sysselmanden ligeligt mellem Mandskabet i Forhold til det Antal Mand, der har deltaget i Udførelsen af noget af de forannævnte Arbejder.

For at komme i Betragtning ved denne Fordeling, maa én Mand paa hver Baad, og hver Mand der har været beskæftiget med Arbejdet i Land, melde sig hos Sysselmanden, eller en af denne dertil i hvert enkelt Tilfælde antagen Mand, inden Vurderingen af Grinden er endt. Sysselmanden udbetaler den enhver Baad tilkommende Andel til Formanden; i øvrigt udbetales enhvers Andel til vedkommende Person selv.

Det for den anden Halvdel (5 pCt.) indkommende Beløb henlægges derimod til en under Lagtingets Bestyrelse staaende Fond, hvis Midler udelukkende skulle anvendes til Jordehvalrettighedens Afløsning.

Naar forannævnte Fond til Jordehvalrettighedens Afløsning er oprettet, henlægges til samme fra Økonomisk Fonds Midler indtil videre 5 pCt. aarlig af det Beløb, som Fonden maatte erholde af Storhvalsafgiften.

I Fonden til Jordehvalrettighedens Afløsning har hver Hvalvaag sin egen Konto.

Det Beløb, som bevilges af Øknomisk Fond, fordeles imellem de Hvalvaager, i hvilke Jordehvalrettighed til enhver Tid findes, i Forhold

til Folketallet efter de af Sysselmændene aarlig affattede Folketalslister i de til de paagældende Hvalvaage hørende Distrikter.

Den Del af Distriktet, der tager halve Parter, regnes kun med det halve Folketal.

Subsidiært:

10 pCt. af hele Fangsten. Heraf tilfalder Halvdelen (5 pCt.) den i § 21 omtaldte Partehval.

Den anden Halvdel (5 pCt.) bortsælges derimod ved offentlig Auktion. Det derfor indkommende Beløb henlægges til en under Lagtinget o. s. v. som ovenfor under § 20 Litr. a. 3die. 4de, 5te, 6te og 7de Stykke foreslaaet.

6. Imellem Ordene i § 20 Litr. b. »der« og »naar« indskydes: »medmindre Forholdet er ordnet ved Grandestævnevedtægt efter Reglerne i § 3, jfr. § 8 i Lov om Grandestævne paa Færøerne af 1ste April 1891.
7. Til § 20 Litr. c. tilføjes: »der udlægges snarest mulig efter at Drabet er endt. Bestemmelser for dennes Fordeling m. m. kunne fastsættes ved Grandestævnevedtægt efter Reglerne i § 3, jfr. § 8, i Lov om Grandestævne paa Færøerne af 1ste April 1891.«
8. I § 20 Litr. g. indskydes efter Ordet »Mand«: »og Baad«.
9. Til § 21 tilføjes som nyt sidste Punktum:

Partehvalen udlægges ikke in natura, naar der ikke bliver mindst ½ Skind Hval til hver hel Baadspart, men bortsælges ved offentlig Auktion. Beløbet fordeles da imellem de til Partehvalen berettigede Bygder.

Bestemmelserne om Partehvals Fordeling imellem Personerne i hver enkelt Bygd kunne fastsættes ved Grandestævnevedtægt efter Reglerne i § 3 jfr. § 8 i Lov om Grandestævne paa Færøerne af 1ste April 1891.

10. I § 22 udgaar Ordene: »imod at der derfor som hidtil erlægges 1⅓ Pot Tran pr. Skd. Hval.

Denne Betaling udredes af Færø Amts økonomiske Fond«.

11. I § 23 udgaar Ordene: »det saakaldte Kongskøb«. I Stedet for sættes: »den i § 22 omtaldte Andel af Jordehvalen«.

Fra Flertallet.

12. I § 24 II b. udgaar Ordene: »Vaago Syssel, samt«. Paragrafens »IV 2« ændres saaledes: »Østsiden af Sydstrømø og Nolsø, der erholder halve Parter.«

Fra hele Udvalget.

13. Paragrafens sidste Stykke omredigeres saaledes:

»Naar der ved Beregningen udkommer Brøkdele af Skind til en Bygd eller et Nummer, udlægges saadanne Brøkdele som Regel ikke, men afrundes saavidt mulig saaledes, at ½ Skind eller derover regnes for 1 Skind, og hvad der er under ½ Skind bortfalder, medmindre Bygden ikke tager til en hel Baad.«

Fra Flertallet.

14. I § 25 a. III. a. 1 og 2 forandres »Hvidenæs« til »Kalbak«.

Fra hele Udvalget.

15. § 28 udgaar.
16. I § 30 udgaar Ordene: »efter det i saadant Fald brugelige Afdrag og i øvrigt under Iagttagelse af de ovenanførte Forskrifter«. I Paragrafens sidste Punktum udgaar Slutningsordene: »efter at Tienden er fradragen«.
17. I § 31 udgaar Ordene: »efter det i saadant Fald brugelige Afdrag« og i Stedet for sættes »udelt«.
18. I § 32 udgaar Ordene: »2 Gange«.

»Fram«s Bogtrykkeri, [illegible]. — 19

Bilag 9.

Forslag

til

Ændringer i og Tillæg til Reglement for Grindefangsten paa Færøerne af 5. Februar 1872 og Justitsministeriets Bekendtgørelse af 26. November 1903.

(Som vedtaget af Lagtinget ved 2den Behandling den 18. September 1908).

---

1. § 1. Sidste Punktum udgaar.
2. § 2 udgaar.
3. I § 6, 2det Punktum, indskydes imellem Ordene »ufortøvet« og »ved«: »pr. Telefon, hvor saadan haves, af Telefonstationens Indehaver eller Personale efter Regler, der fastsættes af Amtmanden, eller«, hvorhos Ordene »kan gaa fra Bygd til Bygd« udgaa, og i Stedet for sættes: »bliver bekendt overalt i Distriktet«.
4. § 19. Sidste Punktum udgaar.
5. I Stedet for § 20 Litr. a., der udgaar, sættes:

   10 pCt. af hele Fangsten. Heraf tilfalder Halvdelen (5 pCt.) den i § 21 ommeldte Partshval.

   Den anden Halvdel (5 pCt.) bortsælges derimod ved offentlig Auktion. Det derfor indkommende Beløb henlægges til en under Lagtingets Bestyrelse staaende Fond, hvis Midler udelukkende skulle anvendes til Jordehvalrettighedens Afløsning.

   Naar forannævnte Fond til Jordehvalrettighedens Afløsning er oprettet, henlægges til samme fra Økonomisk Fonds Midler indtil videre 5 pCt. aarlig af det Beløb, som Fonden maatte erholde af Storhvalsafgiften.

   I Fonden til Jordehvalrettighedens Afløsning har hver Hvalvaag sin egen Konto.

   Det Beløb, som bevilges af Økonomisk Fond, fordeles imellem de Hvalvaage, i hvilke Jordehvalrettighed til enhver Tid findes, i Forhold til Folketallet efter de af Sysselmændene aarlig affattede Folketalslister i de til de paagældende Hvalvaage hørende Distrikter.

   Den Del af Distriktet, der tager halve Parter, regnes kun med det halve Folketal.«
6. Imellem Ordene i § 20 Litr. b.: »der« og »naar« indskydes: »medmindre Forholdet er ordnet ved Grandestævnevedtægt efter Reglerne i § 3, jfr. § 8, i Lov om Grandestævne paa Færøerne af 1ste April 1891«.

7. Til § 20 Litr. c. tilføjes: »der udlægges snarest muligt, efter at Drabet er endt. Bestemmelser for dennes Fordeling m. m. kunne fastsættes ved Grandestævnevedtægt efter Reglerne i § 8, jfr. § 8, i Lov om Grandestævne paa Færøerne af 1ste April 1891.«
8. I § 20 Litr. g. indskydes efter Ordet »Mand«: »og Baad«.
9. Til § 21 tilføjes som nyt næstsidste og sidste Punktum:

»Partehvalen udlægges ikke in natura, naar der ikke bliver mindst $^1/_2$ Skind Hval til hver hel Baadspart, men bortsælges ved offentlig Auktion. Beløbet fordeles da imellem de til Partehvalen berettigede Bygder.

Bestemmelser om Partehvals Fordeling imellem Personerne i hver enkelt Bygd kunne fastsættes ved Grandestævnevedtægt efter Reglerne i § 8, jfr. § 8, i Lov om Grandestævne paa Færøerne af 1ste April 1891.«
10. I § 22 udgaa Ordene: »imod at der derfor som hidtil erlægges $1^1/_2$ Pot Tran pr. Skd. Hval. Denne Betaling udredes af Færø Amts økonomiske Fond«.
11. I § 23 udgaa Ordene: »det saakaldte Kongskøb«. I Stedet for sættes: »den i § 22 ommeldte Andel af Jordehvalen«.
12. Paragrafens sidste Stykke omredigeres saaledes:

»Naar der ved Beregningen udkommer Brøkdele af Skind til en Bygd eller et Nummer, udlægges saadanne Brøkdele som Regel ikke, men afrundes saa vidt muligt saaledes, at $^1/_2$ Skind eller derover regnes for 1 Skind, og hvad der er under $^1/_2$ Skind bortfalder, medmindre Bygden ikke tager til en hel Baad.«
13. § 28 udgaar.
14. I § 30 udgaa Ordene: »efter det i saadant Fald brugelige Afdrag og i øvrigt under Iagttagelse af de ovenanførte Forskrifter«. I Paragrafens sidste Punktum udgaa Slutningsordene: »efter at Tienden er fradragen«.
15. I § 31 udgaa Ordene: »efter det i saadant Fald brugelige Afdrag«, og i Stedet for sættes »udelt«.
16. I § 32 udgaa Ordene: »2 Gange«.

»Fram«s Bogtrykkeri, Thorshavn. — 1908.

Bilag 10.

Ændringsforslag

til

Udvalgets Forslag til Lov indeholdende nærmere Regler for Udskrivning af Skatten til Amtsrepartitionsfonden paa Færøerne.

Andet Punktum i § 1 udgaar og i Stedet sættes følgende:

»Af det samlede Beløb lignes en Femtedel, dog mindst 1 Kr. 50 Øre pr. Skattemark, paa Jordegodset, medens Resten af Skattebeløbet lignes paa Kommunerne.«

I Udvalget ang. Omordning af de færøske Skatteforhold, Lagtingssalen 22de September 1908

T. J. Petersen. *A. C. Evensen.* *Johun C. F. Dam.*

J. Z. Nielsen. *J. Dahl.*

Trykt i »Færø Amtstidendes« Bogtrykkeri.

Bilag II.

Forslag

til

Lov om Tillæg til og Forandring i Lov (Nr. 30) af 28de Februar 1872 om de færøske Landkommuners Styrelse.

(Vedtaget af Lagtinget den 23de September 1908).

§ 1.

I Stedet for Bestemmelserne i §§ 4—10 i Lov om de færøske Landkommuners Styrelse af 28de Februar 1872 træde de i nedenstaaende §§ 2—20 indeholdte Bestemmelser.

§ 2.

Valgret og Valgbarhed til Forstanderskabet tilkommer enhver uberygtet Mand og Kvinde, som

har Indfødsret,

har fyldt sit 25de Aar,

ved Valgets Foretagelse har Bopæl i Kommunen og er Skatteyder til denne samt i det Regnskabsaar, hvori Valget foregaar, og i hele det umiddelbart forudgaaende uden Afbrydelse har haft Bopæl i Kommunen og indenfor det nævnte Tidsrum har svaret sin til Inddrivelse ved Udpantning forfaldne direkte Skat til Kommunen,

medmindre vedkommende

a) nyder eller har nydt Understøttelse af Fattigvæsenet, som ikke er enten eftergiven eller tilbagebetalt. For en Enke, fraskilt, fraseparceret eller forladt Hustru betragtes den Fattighjælp, der har været ydet hendes Ægtefælle i Løbet af de sidste 5 Aar, og medens hun levede i Samliv med ham, som tillige oppebaaren af hende selv; dette gælder dog ikke, naar hun i et Aar efter Samlivets Ophør ikke har modtaget Fattigunderstøttelse;

b) er ude af Raadighed over sit Bo.

Ingen kan anses som uberygtet, der ved Dom er funden skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling og ikke har faaet Æresoprejsning. Ej heller kan den anses som uberygtet, der har Erhverv ved Utugt, eller som i Løbet af de sidste 5 Aar har været anset med Straf for saadant Erhverv.

Den Vælger, som har Bopæl paa flere Steder, bestemmer selv, paa hvilket af disse han vil gøre sin Valgret gældende.

Naar en *Ægtemand* som Familieoverhoved har svaret direkte Skat til Kommunen af Ægteparrets fælles eller af Hustruens særlige Midler, betragtes de begge som Skatteydere. Mandens Raadighed over Fællesboet bringer ikke Hustruen ind under foranstaaende Litra b.

Mand og Hustru eller beslægtede i op- og nedstigende Linie maa ikke paa samme Tid have Sæde i Forstanderskabet.

§ 3.

Forstanderskabets Medlemmer vælges fremtidig paa 4 Aar, og samtlige Medlemmer afgaa samtidig.

§ 4.

Valgene i hvert Sogn ledes af et Valgnævn, bestaaende af 3 af Forstanderskabet aarlig valgte, i Sognet bosatte Vælgere. I de Kommuner, hvor 2 eller flere Sogne i Forening skulle vælge et eller flere Medlemmer, vælger Forstanderskabet desuden et fælles Valgnævn paa 3 Medlemmer. Valgnævnene vælge selv deres Formænd.

Til hvert Valgnævn vælger Forstanderskabet desuden 2 Suppleanter.

Vælgere, der ikke kunne undslaa sig for at modtage Valg til Forstanderskabet, ere pligtige til at paatage sig Hvervet som Medlem af (eller Suppleant til) Valgnævnet og som tilforordnet Hjælper for samme.

§ 5.

Med Skattelisterne for det foregaaende Aar som Grundlag affatter Sognets Valgnævn i hvert Aars Oktober Maaned en Liste over de i Sognet bosatte valgberettigede Personer. Vælgerne opføres med deres fulde Navn og betegnes i øvrigt saaledes, at Forveksling ikke kan finde Sted. Paa Listerne optages de Personer, som forventes at ville have opnaaet Valgret den 1ste Januar det kommende Aar.

I de første 14 Dage af November Maaned fremlægges Listerne til Eftersyn paa et for Sognets Beboere bekvemt Sted eller efter Omstændighederne paa flere Steder.

Om Tiden og Stedet for Fremlæggelsen sker Bekendtgørelse med 8 Dages Varsel ved Kirkestævne og paa anden i Sognet brugelig Maade.

Indsigelser imod Valglisterne fremsættes skriftlig inden 18de November for Valgnævnet, som afgør Spørgsmaalet og inden December Maaneds Udgang foretager de nødvendige Rettelser i Listen og meddeler Klageren Underretning herom. De saaledes berigtigede Valglister gælde fra 1ste Januar til 31te December.

Endvidere blive de, som kunne ventes at ville opnaa Valgret i Løbet af det Aar, for hvilket Valglisterne skulle gælde, at opføre paa en særskilt Liste med udtrykkelig Angivelse af Tidspunktet for deres Tilflytning til Kommunen, samt for de ikke 25-aarige af den Dag i Aaret, da de fylde det 25de Aar.

§ 6.

De ordentlige Valg foregaa i Maanederne Januar—Februar.

Valgnævnet fastsætter Tiden og Stedet for Valgets Afholdelse. Valgdagen bekendtgøres 6 Uger forud ved Kirkestævne og paa anden i Sognet brugelig Maade. Paa samme Maade bekendtgøres Stedet og Klokkeslættet for Valgets Afholdelse med mindst 8 Dages Varsel. Stemmegivningen maa ikke afsluttes før 2 Timer efter, at Valghandlingen er aabnet.

For Sogne, hvor det paa Grund af Udstrækning eller andre Naturforhold er vanskeligt for Vælgerne at samles paa eet Sted, kan der ved Ved-

tægt træffes Bestemmelse om, at Afstemningen skal foregaa paa to eller flere Steder i Sognet.

Vedtægten skal indeholde Bestemmelser om Kandidatlisters Modtagelse, om Valghandlingens Ledelse, om Stemmerum, Stemmekasse og Stemmemodtagelse paa hvert Sted samt om Stemmernes endelige Optælling, alt i Overensstemmelse med nærværende Lovs Regler, kun med de Lempelser, som nødvendiggøres ved, at Afstemningen foregaar paa mere end eet Sted.

Forslag til saadan Vedtægt udarbejdes af Forstanderskabet saa betids, at det ved Lagtingets Aabning kan forelægges dette til Stadfæstelse. Finder Lagtinget Anledning til at foretage Forandringer i det indsendte Udkast, bliver Forstanderskabets Erklæring at indhente.

§ 7.

Afstemningen sker i Henhold til Lister, hvorpaa bestemte Personer bringes i Forslag til Valg.

Enhver saadan Kandidatliste skal være indleveret til Formanden for Valgnævnet inden Kl. 12 Middag paa 3 Ugers Dagen, forinden Valget finder Sted. Listen skal være underskreven af mindst 5, højst 10 Vælgere som Stillere, og være ledsaget af en Fortegnelse over Stillerne, hvori disses Navne, Stillinger og Bopæle er tydelig angivne.

Hvor flere Sogne skulle vælge i Forening, indleveres Kandidatlisten til Formanden i det fælles Valgnævn, som, efter at Listen er godkendt, sender Afskrift af denne til Valgnævnene i de enkelte Sogne.

Den Stiller, som indleverer Listen, har Ret til paa en af ham medbragt Afskrift af Listen at faa Formandens Tilstaaelse for, at og naar Listen er indleveret.

En Kandidatliste kan indeholde færre Navne end det Antal Repræsentanter, der skal vælges; derimod er den ugyldig, hvis den indeholder flere Navne. Kandidaterne skulle være saa bestemt betegnede ved Navn, Stilling eller Bopæl, at der ikke kan finde Forveksling Sted med nogen anden valgbar Person. Er nogen af de paa Listen opførte Kandidater ikke valgbar, eller er han saa utilstrækkeligt betegnet, at Valgnævnet ikke kan skønne, til hvilken valgbar Person der sigtes, udstryges hans Navn af Listen.

Saafremt Valgnævnet (det fælles Valgnævn) finder Grund til at erklære en Kandidatliste for ugyldig eller til at stryge noget Navn af Listen, skal dets Kendelse tilføres Valgbogen. En Udskrift af Kendelsen skal før Valgets Begyndelse meddeles den Stiller, som har besørget Indleveringen.

De af Valgnævnet godkendte Kandidatlister mærkes hver med sit Bogstav (A., B., C. o. s. v.), og paa hver Liste sættes Nummer (1, 2, 3 o. s. v.) foran Kandidaternes Navne i den Rækkefølge, hvori de af Stillerne ere opførte.

Mindst 3 Dage før Valget bekendtgøres Kandidatlisterne ved Kirkestævne eller paa anden brugelig Maade.

For saa vidt der til Formanden for Valgnævnet til den i 2det Stykke foreskrevne Tid kun er indleveret een gyldig Kandidatliste, betragtes de paa samme opførte Kandidater som valgte uden Afstemning.

§ 8.

Valgnævnet tilvejebringer til Brug ved Valget Stemmesedler og dertil passende Konvolutter i fornødent Antal. De saaledes tilvejebragte Stemmesedler og Konvolutter skulle alle haves til Stede ved Valget. Afstemningen foregaar ved Afgivelse af saadanne Stemmesedler, indlagte i de dertil hørende Konvolutter.

Stemmesedlen skal i tydeligt Tryk eller Stempel indeholde Betegnelserne »Valgliste A«, »Valgliste B«, »Valgliste C« o. s. v. i saa mange Linier, som der er Kandidatlister; hver Valgbetegnelse skal staa i en Linie for sig, og hver 2 Valgbetegnelser skulle være indbyrdes adskilte ved en vandret Streg. Intet

andet Ord eller Bogstav og intet Navn, Tal eller Tegn maa være paaført nogen Stemmeseddel enten ved Tryk eller ved Skrift eller paa anden Maade.

Konvolutterne skulle være uigennemsigtige og saaledes tildannede, at de helt dække den indlagte Stemmeseddel. Paa hver Konvolut skal være trykt eller stemplet Valgets Aar og Dag. Intet andet Navn, Ord, Tal eller Tegn maa være paaført nogen Konvolut enten ved Tryk eller ved Skrift eller paa anden Maade.

Valgnævnet tilvejebringer endvidere en Stemmekasse og et Stemmerum af den nedenfor angivne Beskaffenhed eller, hvis flere behøves, det fornødne Antal deraf.

Stemmerummet skal være et ved Opstilling eller Ophængning dannet Rum af saadan Beskaffenhed, at en Mand kan staa oprejst deri uden at kunne ses af nogen udenfor Rummet værende Person. Stemmerummet skal være tilstrækkelig lyst til, at Skrift tydeligt kan læses derinde; det skal være forsynet med almindelig sort Blyant og en fast Plade til Underlag ved Skrivning.

Stemmekassen skal være aflaaset og saaledes indrettet, at ingen Stemmeseddel kan udtages af den, uden at Kassen aabnes.

§ 9.

Paa Valgstederne skulle fra Valghandlingens Begyndelse Kandidatlisterne findes opslaaede trykte eller tydelig skrevne og mærkede med deres Bogstav. Ligeledes skal der findes opslaaet en af Amtet affattet, trykt Vejledning for Vælgerne, indeholdende det væsentlige af de i nærværende Lovs §§ 6-16 indeholdte Bestemmelser.

§ 10.

Valghandlingen aabnes af Formanden med at bekendtgøre Navnene paa Valgnævnets Medlemmer, det Antal Medlemmer, der skal vælges, og de i Henhold til § 7 modtagne Lister; han foreviser den Kasse, hvori Stemmesedlerne skulle nedlægges, saaledes at det kan ses, at den er tom.

Under Tilsyn af Valgnævnets Formand føres en Valgbog, der skal være autoriseret af Forstanderskabet. I Valgbogen optegnes det væsentlige af, hvad der vedrører Valghandlingen, navnlig Antallet af indleverede Lister og Navnene paa hver Listes Kandidater i den paa Listen opførte Orden, Tallet af de til Brug ved Valget tilvejebragte Stemmesedler og Konvolutter, Tallet af afgivne gyldige Stemmesedler, Tallet af afgivne ugyldige Stemmesedler, Tallet af Stemmer paa hver Kandidatliste samt Navnene paa de valgte Kandidater med vedføjet Listebetegnelse. Efter Valgets Afslutning opbevares Valgbogen af Valgnævnet.

§ 11.

Til Valgmødet staar Adgangen aaben for enhver, dog at Valgnævnet kan bestemme, at der i det Værelse, hvori et eller flere Stemmerum ere anbragte, ikke under Afstemningen, foruden de derved ansatte Valgnævnsmedlemmer, maa opholde sig andre end de med Afgivning af Stemme sysselsatte og de paa Adgang til Stemmegivning ventende Vælgere, hvilke sidstnævntes Tal kan begrænses efter, hvad Ordenen kræver, samt Kandidaterne og 2 Stillere for hver Liste. De tilstedeværende ere pligtige til at rette sig efter Formandens nærmere Bestemmelser.

Vælgerne frembræde efterhaanden, som de selv ville, og som der bliver Lejlighed til at modtage deres Stemmesedler. Efter at Valgnævnet har forvisset sig om, at den fremtrædende er den, han opgiver at være, og at han staar opført paa Valglisten, erholder Vælgeren en Stemmeseddel og dertil hørende Konvolut og gaar ind i Stemmerummet, hvor ingen andre maa være til Stede. Her sætter han paa Stemmesedlen et Kryds ved Bogstavet for den Liste, som han vil stemme paa, og lægger Stemmesedlen i Konvolutten, hvorefter han straks gaar ud af Stemmerummet og leverer Konvolutten med den indlagte Stemmeseddel til Formanden, som i Vælgerens Paasyn nedlægger Konvolutten i Kassen

uden at undersøge dens Indhold. Et af Valgnævnets Medlemmer gør i Valglisten Bemærkning ved hver Vælger, der har afgivet sin Stemmeseddel, og et andet af Valgnævnets Medlemmer optegner i fortløbende Række de samme Vælgeres Løbenummer og Navn. Enhver Vælger, der vil deltage i Valget, maa personlig møde.

Ifald en Stemmeseddel eller Konvolut efter Udlevering til Vælgeren, men inden Nedlægning i Stemmekassen, findes ubrugelig eller bliver af Uagtsomhed ubrugeliggjort, kan den paagældende Vælger gaa tilbage til Stemmelisteføreren og, naar han tilfredsstillende forklarer det skete og tilbageleverer saavel Stemmeseddel som Konvolut, faa dem ombyttede.

Ifald en Vælger fremfører for Valgnævnet, at han ikke er i Stand til at foretage Afstemningen paa den foreskrevne Maade, og Valgnævnet skønner, at det saaledes fremførte er rigtigt, skal et dertil særlig udvalgt Medlem af Valgnævnet eller en dertil af Valgnævnet særlig tilforordnet Vælger yde den paagældende Vælger fornøden Bistand ved Stemmegivningen, hvorved da tillige de nødvendige Lempelser i den foreskrevne Fremgangsmaade maa foretages.

§ 12.

Naar ingen Vælger mere, efter at 2 Timer ere forløbne fra Valghandlingens Aabning, forlanger at afgive sin Stemmeseddel, erklæres Stemmegivningen for sluttet, dog at Valgnævnets Medlemmer og de andre valgberettigede Medhjælpere ved Valget umiddelbart derpaa have Ret til at afgive deres egne Stemmesedler.

Ingen Vælger, som har afgivet Stemme, skal være pligtig for Retten i nogen Sag at opgive, hvem han har stemt paa.

Intet Medlem af Valgnævnet eller nogen anden, som ifølge § 11 har Ret til at være til Stede i det Værelse, i hvilket Stemmesedler modtages, maa under Afstemningen give nogen Vælger Raad, Anvisning eller Opfordring med Hensyn til, paa hvilken Liste han skal stemme. Ej heller maa nogen af dem nogen Sinde give nogen anden Underretning om, hvad han paa Stemmestedet maatte have erfaret med Hensyn til, hvilken Kandidat en Vælger har givet sin Stemme. Overtrædelse af nogen af disse Bestemmelser straffes med Fængsel, ikke under 4 Ugers simpelt Fængsel.

Det er forbudt gennem Partibureauer eller paa anden Maade at føre systematisk Kontrol med, at Vælgerne møde og afgive Stemme.

Overtrædelse heraf straffes med Bøder fra 100 til 1000 Kr. Sagerne herom behandles som offentlige Politisager, og Bøderne tilfalde Sognets kommunale Understøttelseskasse.

§ 13.

Stemmeoptællingen foregaar offentlig. Den finder Sted straks efter Stemmegivningens Slutning. Er Afstemningen foretagen paa mere end eet Sted, blive efter den Optælling, der foretages paa hvert Valgsted, samtlige benyttede og ubenyttede Stemmesedler og Konvolutter tillige med en Udskrift af Valgbogen straks at forsegle og indsende til det fælles Valgnævn (§ 4), som 8de Dagen efter Valgdagen foretager den endelige Optælling i et offentligt Møde.

§ 14.

Ved Stemmeoptællingen aabner Valgnævnets Formand Kassen, udtager Stemmesedlerne en for en af Konvolutterne og oplæser dem lydelig, hvorefter de henlægges og samles paa eet Sted. En Stemmeseddel er ugyldig, hvis der er stemt paa andet end en af Kandidatlisterne. Indeholder en Konvolut flere end een Stemmeseddel, er dens Indhold ugyldigt. En Stemmeseddel er endvidere ugyldig, 1) naar det ikke med Sikkerhed fremgaar, hvilken af Listerne Vælgeren har villet give sin Stemme, 2) naar Beskaffenheden af Stemmesedlen eller den Konvolut, der har omgivet den, giver Grund til at antage, at Stemmesedlen ikke er en af

en Stemmelisteförer udleveret og i et Stemmerum mærket Stemmeseddel, 3) naar der paa Stemmesedlen eller Konvolutten findes skrevet, tegnet eller paa anden Maade anbragt noget, hvorved det findes forsætlig tilkendegivet, hvem den stemmende er, eller der overhovedet ved en Behandling, som kun kan antages at være foretagen af Vælgeren, findes forsætlig at være givet Stemmesedlen et Særpræg.

Efterhaanden som Stemmesedlerne oplæses af Formanden, optegne Medlemmerne af Valgnævnet, hvor mange Stemmer der falde paa hver af Listerne. Efter at alle Stemmesedlerne ere oplæste, meddeler den ene af Listeførerne lydelig de paa hans Liste optegnede Stemmetal og den anden Listefører ligeledes lydelig, om de stemme overens med de paa hans Liste gjorte Optegnelser. Viser der sig nogen Uoverensstemmelse, gennemgaas Stemmesedlerne paa ny til Berigtigelse af den indløbne Fejl. Endelig optælles samtlige Stemmesedler, og Tallet sammenholdes med den ifølge § 11 førte Fortegnelse over de Vælgere, der have afgivet Stemmeseddel.

§ 15.

Efter at Valgnævnet har forvisset sig om, at Valghandlingen er foregaaet paa lovlig Maade, sammenlægges alle de for hver Kandidatliste afgivne Stemmer. Hver Listes Stemmetal deles derefter med 1, 2, 3 o. s. v., indtil hver Liste er delt med et Tal saa stort som det Antal Medlemmer, der i det højeste kan blive den til Del. Det største af de saaledes fremkomne Delingstal giver den Liste, hvilken det er tilfaldet, Ret til Medlem Nr. 1, det næststørste Delingstal giver den Liste, det er tilfaldet, Ret til Medlem Nr. 2 og saaledes fremdeles, indtil alle Medlemmer ere valgte. Ere Delingstallene lige store, gør Lodtrækning Udslaget. Af hver enkelt Liste udtages de valgte Medlemmer efter den Orden, hvori de paa Listen ere opførte; Navne paa dem, der allerede ere valgte paa anden Liste, overstreges. Er en Kandidatliste udtømt, naar der tilkommer den en Repræsentant, tages denne af den Liste, som derefter har det højeste Tal.

Valgnævnets Formand indberetter Valgets Udfald til Forstanderskabet og meddeler de valgte Underretning om deres Valg.

I samtlige Kommuner blive Stemmesedlerne efter Valget at indpakke og forsegle af Valgnævnet; de gyldige, de ugyldige, de ombyttede og de ikke udleverede Stemmesedler holdes hver for sig i særskilte Pakker med tydelig Paaskrift om deres Indhold. Pakkerne afgives til Forstanderskabet, der opbevarer dem, indtil Ankefristen er udløben, eller Klage over Valget er endelig afgjort; derefter skulle de tilintetgøres.

§ 16.

Saafremt kun een skal vælges, afgøres Valget ved simpelt Flertal; Kandidaterne stilles til Valg efter Reglerne i § 7. Paa hver Stemmeseddel skulle, naar flere Kandidater ere anmeldte, deres Navne, opførte i Bogstavfølge, være tydelig trykte eller stemplede over hverandre, indbyrdes adskilte ved en vandret Streg mellem hver to Navne. Naar kun een Kandidat er anmeldt, erklærer Valgnævnet denne for valgt uden Afstemning. Med Hensyn til Afstemningen og Stemmeoptællingen etc. gælde i øvrigt de ovenfor givne Regler. I Tilfælde af Stemmelighed afgøres Valget ved Lodtrækning.

§ 17.

De paa en Liste ved et almindeligt Valg opførte Kandidater, der ikke erklæres for valgte, betragtes som Suppleanter for de valgte af samme Liste i den Rækkefølge, i hvilken de ere opførte paa Listen, og træde i den angivne Orden i Stedet for de valgte som Medlemmer af vedkommende Forstanderskab, hvis nogen af disse i Valgperiodens Løb maatte afgaa ved Døden eller udtræde af Raadet.

Viser det sig ved indtrædende Ledighed, at der ikke efter den angivne Regel kan ske Besættelse af den ledige Plads som Medlem, vil der være at afholde Udfyldningsvalg, medmindre Forstanderskabet enstemmig beslutter, at saadant Valg ikke skal afholdes.

§ 18.

Enhver, der er valgbar til Forstanderskabet, er pligtig til at modtage Valg til samme i to efter hinanden følgende Valgperioder, medmindre han har opnaaet en Alder af 60 Aar eller ifølge sin Helbredstilstand eller deslige maatte have anden skellig Grund til at ønske sig fritagen for Valget, hvilket afgøres af Valgnævnet eller, for saa vidt han maatte være utilfreds med dettes Afgørelse, af Forstanderskabet.

Den, som har noget at anke over ved den foregaaende Valghandling eller i Anledning af de under samme afsagte Kendelser, maa, for at hans Anke kan komme i Betragtning, indgive sin Besværing skriftlig til Forstanderskabet inden 8 Dage efter, at Valghandlingen har fundet Sted. Inden en Maaned efter Besværingens Indgivelse afgør Forstanderskabet da Sagen, efter at Valgnævnet har haft Lejlighed til at afgive sin Erklæring derover. Forstanderskabets Kendelse kan inden 14 Dage efter dens Afsigelse indankes til Lagtinget.

Naar ordentlige Valg ere foretagne, fratræde de ældre Medlemmer af Forstanderskabet først ved Regnskabsaarets Udgang.

Ilvis et Medlems Valg ved den derom endelig tagne Beslutning forkastes eller vedkommendes Vægring ved at modtage Valg erkendes berettiget, betragtes hans Navn som ikke opført paa den paagældende Kandidatliste, og den af de øvrige Kandidater, som under denne Forudsætning vilde have været gyldig valgt, erklæres derefter for Medlem. Naar i de anførte Tilfælde den nævnte Fremgangsmaade ikke kan finde Anvendelse, bliver Omvalg snarest muligt at foretage.

§ 19.

Kommer et Medlem af Forstanderskabet i et Tilfælde, der ifølge § 2 udelukker ham fra Valgret og Valgbarhed, udtræder han af Forstanderskabet. Er Forhindringen forbigaaende, kan han efter Forstanderskabets Beslutning midlertidig fritages for Forretningerne, indtil Forhindringen er ophørt. Finder et Medlem sig beføjet til inden Udløbet af den Tid, for hvilken han er valgt, at forlange sig fritagen for denne Post, kan Forstanderskabet bevilge hans Andragende. Er Medlemmet ikke tilfreds med Forstanderskabets Afgørelse, kan det indbringe Spørgsmaalet for Lagtinget.

§ 20.

Alle af Valgene flydende Omkostninger udredes af vedkommende Kommune. Bestaar Kommunen af to eller flere Sogne, fordeles Omkostningerne paa disse efter deres Folketal.

§ 21.

Denne Lov træder i Kraft saaledes:

De første Valgnævn vælges i September eller Begyndelsen af Oktober 1909, og Valglister affattes og berigtiges i samme Aar efter Reglerne i § 5. I Januar—Februar 1910 foregaar nyt Valg af alle Medlemmer af Forstanderskaberne i samtlige Landkommuner, og de saaledes valgte Medlemmer tiltræde deres Hverv den 1ste Oktober s. A.

Trykt i »Færø Amtstidendes« Bogtrykkeri.

Bilag 12.

Forslag

til

Lov om Lønbestemmelser for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen paa Færøerne.

(Vedtaget af Lagtinget den 24. September 1908).

§ 1.

De ved Thorshavns kommunale Skolevæsen fast ansatte Lærere og Lærerinder lønnes med stigende Pengeløn saaledes:

Førstelæreren:

I de 4 første Aar	1600	Kr.
I de 4 næste	1800	—
— 4 —	2100	—
— 4 —	2400	—
— 4 —	2700	—
- følgende Aar	3000	—

Lærerne og Lærerinderne lønnes med en Begyndelsesløn af henholdsvis 1100 Kr. og 900 Kr., hvorhos der gives dem Løntillæg efter Bestemmelserne i § 3. Der tillægges Førstelæreren fri Bolig for en gift, som afkortes i hans Pengeløn med 250 Kr.

Begyndelseslønnen udredes af Thorshavns Kommune, Løntillæggene af Statskassen.

Der kan til et Lærerembede knyttes kirkelige Forretninger, saaledes at de dermed forbundne Indtægter oppebæres af den paagældende Lærer. For saa vidt Udførelsen af saadanne Forretninger maatte medføre en Nedsættelse i Lærernes ugentlige Timetal, vil Lønnen være forholdsvis at nedsætte.

§ 2.

De ved Folkeskolerne udenfor Thorshavn fast ansatte Lærere og Lærerinder lønnes med stigende Pengeløn efter nedenstaaende nærmere Regler:

Begyndelseslønnen, af hvilken Statskassen udreder Halvdelen med indtil 350 Kr., og som fastsættes af Skoledirektionen med vedkommende Forstanderskabs Samtykke, skal regelmæssig være mindst 700 Kr., dog kan der, hvor særlige Forhold tale derfor, efter Forstanderskabets Indstilling godkendes en Begyndelsesløn, der er indtil 100 Kr. lavere.

Kommunens Del af Lønnen betales herefter udelukkende med Penge.

Foruden den ovenanførte Løn tillægges der vedkommende Lærer eller Lærerinde fri Bolig, for saa vidt saadan er indrettet ved Skolen.

Besørgelsen af Kirkelæser- og Kirkesangertjenesten kan ikke paalægges en Lærer, medmindre der ydes ham et aarligt Vederlag af mindst 50 Kr., Accidensoffer heri medregnet.

Det samme gælder Besørgelsen af Organisttjenesten.

§ 3.

Som Løntillæg til samtlige fast ansatte Lærere og Lærerinder i Folkeskolen paa Færøerne (med Undtagelse af Førstelæreren i Thorshavn) udredes af Statskassen 150 Kr. hvert 3dje Aar indtil 600 Kr. samt for Lærerne yderligere 2 Tillæg à 200 Kr. efter henholdsvis 16 og 20 Aars Tjeneste og for Lærerinderne et Tillæg af 200 Kr. efter en tyveaarig Tjenestetid.

§ 4.

Beregningen af Tjenestealderen i Henhold til §§ 1 og 3 sker efter følgende Regler:

Der medregnes Lærer- og Lærerindevirksomhed ved offentlige og private Skoler, for saa vidt denne Virksomhed

a) har haft en sammenhængende Varighed af mindst 1 Aar ved samme Skole eller ved samme Kommunes Skolevæsen og
b) har omfattet mindst 24 ugentlige Timer,
c) dog at ingen Lærer- eller Lærerindevirksomhed forud for vedkommendes fyldte 24nde Aar kan medregnes lige saa lidt som fra et tidligere Tidspunkt end 2 Aar efter, at vedkommende har bestaaet den anordnede Prøve for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen eller den særlige for færøske Folkeskolelærere og Lærerinder foreskrevne Prøve. Hvor Ansættelse har fundet Sted, uden at nogen af de nævnte Prøver er bestaaet, bestemmer Ministeren, om og i hvilket Omfang tidligere Lærer- eller Lærerindevirksomhed skal medtages ved Tjenestealderberegningen. Ingen Lærer- eller Lærerindevirksomhed udenfor den offentlige Folkeskole kan medregnes med mere end 8 Aar.

Under ovennævnte Forudsætning og med samme Begrænsning medregnes Lærer- og Lærerindevirksomhed, der har fundet Sted ved Statsseminarier eller ved anerkendte Privatseminarier, ved anerkendte Opdragelsesanstalter og Børnehjem, ved Statens Strafanstalter, Døvstummeinstituter og Blindeinstitut, ved Aandssvageanstalter samt ved statsunderstøttede Højskoler, Landbrugsskoler og Husholdningsskoler.

Tjenestealderen for de ved nærværende Lovs Ikrafttræden alt ansatte Lærere og Lærerinder vil fra dette Tidspunkt at regne være at ændre, for saa vidt vedkommende i Medfør af ovenangivne Bestemmelser maatte kunne opnaa en forhøjet Tjenestealder.

§ 5.

Den en Lærer eller Lærerinde tillagte aarlige Løn af Kommunen udbetales med $^1/_{12}$ maanedlig forud. Statens Del af Lønnen udbetales gennem Jordebogskassen ved hvert Kvartals Udgang.

§ 6.

Som Tilskud til Færø Amts Skolefond til Understøttelse af trængende Kommuner, hvis Udgifter til Skolevæsenet ere uforholdsmæssig store, udredes aarlig et Beløb af 2000 Kr., hvoraf den ene Halvdel udredes af Statskassen og den anden Halvdel af de Midler, hvorover Lagtinget har Raadighed.

§ 7.

Ønsker Skolekommissionen eller Kommunalbestyrelsen en i Kommunen fast ansat Lærer eller Lærerinde fjernet fra sit Embede, fordi den paagældende er kommen i et saadant Misforhold til sin Stilling som Lærer, at Udbyttet af Skolens Virksomhed derved i væsentlig Grad forringes, afholde de nævnte kommunale Myndigheder et Fællesmøde for at forhandle om Sagen. Findes der i

Skoledistriktet mere end een Kommunalbestyrelse eller Skolekommission, omfatter Fællesmødet alle Kommunalbestyrelser og Skolekommissioner i Distriktet. Skolekommissionens (Skolekommissionernes) Formand bestemmer efter Samraad med Kommunalbestyrelsens Formand (Kommunalbestyrelsernes Formænd) Tid og Sted for dets Afholdelse og indkalder til Mødet med mindst 7 Dages Varsel og med Angivelse af Dagsorden. Fællesmødet vælger selv sin Forhandlingsleder.

Saafremt et Flertal af hver Forsamlings Medlemmer eller, hvis der i Distriktet findes mere end een Kommunalbestyrelse eller Skolekommission, Flertallet af Medlemmerne henholdsvis i Kommunalbestyrelserne og Skolekommissionerne fastholder Ønsket om Lærerens (Lærerindens) Afskedigelse, indkaldes der til et nyt Fællesmøde med mindst 14 Dages Varsel. Samtidig med, at denne Indkaldelse finder Sted, giver Skolekommissionens (Skolekommissionernes) Formand vedkommende Lærer (Lærerinde) Meddelelse om Tiden for Mødets Afholdelse tilligemed Oplysning om, hvorpaa Ønsket om Afskedigelsen er begrundet. I dette Møde har Læreren (Lærerinden) Ret til at være til Stede under Forhandlingen for at forsvare sig og belyse Sagen fra sit Standpunkt. Ligeledes har han (hun) Ret til at fremsende en skriftlig Erklæring i Sagen saavel før som efter Mødets Afholdelse. Finder saadan Fremsendelse Sted, forinden Mødet afholdes, fremlægges Erklæringen i dette. En Erklæring, som afgives efter Mødets Afholdelse, maa være fremsendt inden 8 Dages Forløb. I begge Tilfælde følger Erklæringen med som Bilag, saafremt Sagen indsendes til Skoledirektionen og Ministeren.

I det andet Møde stemmer hver Forsamling for sig, og saafremt $^3/_4$ af Skolekommissionens (Skolekommissionernes) Medlemmer og $^3/_4$ af Kommunalbestyrelsens (Kommunalbestyrelsernes) Medlemmer stemme for Afskedigelsen, indsendes den vedtagne Beslutning tilligemed Meddelelsen om de Forhold, ved hvilke den er begrundet, gennem Skoledirektionen til Ministeren, og Afskedigelse finder da Sted straks, medmindre Ministeren finder Anledning til forinden at begære Sagen foretagen paa ny i et kommunalt Fællesmøde, der indvarsles efter Reglerne for det først afholdte Fællesmøde. Har Fællesmødet ikke i Løbet af 10 Uger efter Modtagelsen af Ministerens Begæring fremsendt Meddelelse til Ministeren om, at Fordringen om Lærerens (Lærerindens) Afskedigelse fastholdes af et Flertal paa mindst $^3/_4$ af Skolekommissionens (Skolekommissionernes) og $^3/_4$ af Kommunalbestyrelsens (Kommunalbestyrelsernes) Medlemmer, bortfalder Sagen.

Har Fællesmødet derimod indenfor den nævnte Frist fremsendt Meddelelse til Ministeren om, at Fordringen fastholdes af det paakrævede Flertal, finder Afskedigelsen Sted, efter at der eventuelt har været givet Skoledirektionen Lejlighed til at udtale sig om Pensionsspørgsmaalet.

Den saaledes afskedigede Lærer (Lærerinde), der oppebærer den fulde Løn for den Maaned, hvori Afskedigelsen er foregaaet, skal ikke fraflytte Lærerboligen før Udløbet af 6 Uger fra Afskedigelsens Dato at regne og faar ved sin Fratrædelse som Lærer udbetalt een Gang for alle af Kommunens Kasse et Pengebeløb, der skal udgøre en Trediedel af Embedets Indtægter i det nærmest forudgaaende Regnskabsaar, ligesom der ogsaa tilkommer ham Pension efter Loven.

Den paagældende Lærers Adkomst til senere Ansættelse i et offentligt Lærerembede og den Ret, der flyder af hans Embedsalder, berøves ham ikke ved Afskedigelse i Henhold til nærværende Paragraf.

§ 8.

Denne Lov træder i Kraft den 1ste April 1909. Fra samme Dato ophæves Lov Nr. 35 af 7de Marts 1902 om Lønbestemmelser for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen paa Færøerne.

»Frama« Bogtrykkeri, Thorshavn. — 1908.

Bilag 13.

Forslag

til

Ændringer i og Tillæg til Reglement for Grindefangsten paa Færøerne af 5. Februar 1872 og Justitsministeriets Bekendtgørelse af 26. November 1903.

(Vedtaget af Lagtinget ved 3die Behandling den 23. September 1908.)

---

1. § 1. Sidste Punktum udgaar.
2. § 2 udgaar.
3. I § 6, 2det Punktum, indskydes imellem Ordene »ufortøvet« og »ved«: »pr. Telefon, hvor saadan haves, af Telefonstationens Indehaver eller Personale efter Regler, der fastsættes af Amtmanden, eller«, hvorhos Ordene »kan gaa fra Bygd til Bygd« udgaa, og i Stedet for sættes: »bliver bekendt overalt i Distriktet«.
4. § 19. Sidste Punktum udgaar.
5. I Stedet for § 20 Litr. a., der udgaar, sættes:

»10 pCt. af hele Fangsten, der bortsælges ved offentlig Auktion. Det derfor indkommende Beløb henlægges til en under Lagtingets Bestyrelse staaende Fond, hvis Midler udelukkende skulle anvendes til Jordehvalrettighedens Afløsning.

Naar forannævnte Fond til Jordehvalrettighedens Afløsning er oprettet, henlægges til samme fra Økonomisk Fonds Midler indtil videre 5 pCt. aarlig af det Beløb, som Fonden maatte erholde af Storhvalsafgiften.

I Fonden til Jordehvalrettighedens Afløsning har hver Hvalvaag sin egen Konto.

Det Beløb, som bevilges af Økonomisk Fond, fordeles imellem de Hvalvaage, i hvilke Jordehvalrettighed til enhver Tid findes, i Forhold til Folketallet efter de af Sysselmændene aarlig affattede Folketalslister i de til de paagældende Hvalvaage hørende Distrikter.

Den Del af Distriktet, der tager halve Parter, regnes kun med det halve Folketal«.

6. Imellem Ordene i § 20 Litr. b.: »der« og »naar« indskydes: »medmindre Forholdet er ordnet ved Grandestævnevedtægt efter Reglerne i § 3, jfr. § 8, i Lov om Grandestævne paa Færøerne af 1ste April 1891«.

7. Til § 20 Litr. a. tilføjes: »der udlægges snarest muligt, efter at Drabet er endt. Bestemmelser for dennes Fordeling m. m. kunne fastsættes ved Grandestævnevedtægt efter Reglerne i § 3, jfr. § 8, i Lov om Grandestævne paa Færøerne af 1ste April 1891.«
8. I § 20 Litr. g. indskydes efter Ordet »Mand«: »og Baad«.
9. Til § 21 tilføjes som nyt næstsidste og sidste Punktum:

»Partehvalen udlægges ikke in natura, naar der ikke bliver mindst ½ Skind Hval til hver hel Baadspart, men bortsælges ved offentlig Auktion. Beløbet fordeles da imellem de til Partehvalen berettigede Bygder.

Bestemmelser om Partehvals Fordeling imellem Personerne i hver enkelt Bygd kunne fastsættes ved Grandestævnevedtægt efter Regler i § 3, jfr. § 8, i Lov om Grandestævne paa Færøerne af 1ste April 1891.«

10. I § 22 udgaa Ordene: »imod at der derfor som hidtil erlægges 1⅓ Pot Tran pr. Skd. Hval. Denne Betaling udredes af Færø Amts økonomiske Fond.«
11. I § 23 udgaa Ordene: »det saakaldte Kongskøb«. I Stedet for sættes: »den i § 22 ommeldte Andel af Jordehvalen«.
12. Paragrafens sidste Stykke omredigeres saaledes:

»Naar der ved Beregningen udkommer Brøkdele af Skind til en Bygd eller et Nummer, udlægges saadanne Brøkdele som Regel ikke, men afrundes saa vidt muligt saaledes, at ½ Skind eller derover regnes for 1 Skind, og hvad der er under ½ Skind, bortfalder, medmindre Bygden ikke tager til en hel Baad.«

13. § 18 udgaar.
14. I § 20 udgaa Ordene: »efter det i saadant Fald brugelige Afdrag og i øvrigt under Iagttagelse af de ovenanførte Forskrifter«. I Paragrafens sidste Punktum udgaa Slutningsordene: »efter at Tienden er fradragen«.
15. I § 31 udgaa Ordene: »efter det i saadant Fald brugelige Afdrag«, og i Stedet for sættes »udelt«.
16. I § 32 udgaa Ordene: »2 Gange«.

Fram's Bogtrykkeri, Thorshavn. 1908.

Bilag 14.

Repartition.

Kommunernes Navne.	Efter Marketal. (1/8) Skattemark.	Kr.	Ø.	Efter Folkemængde. (1/8) Folketal.	Kr.	Ø.	I Henhold til Lagtingets Vedtagelse (1/8) Kr.	Ø.	Tilsammen for Sognet. Kr.	Ø.	For Kommunen i det hele. Kr.	Ø.
I. Vaag Sogns Kommune. . .	166,58	156	44	690	168	80	205	„	. . .	. .	530	24
II. Viderejde, Fuglø og Svinø Sognes Kommune.												
Viderejde Sogn . . .	150,37	141	23	436	106	68	85	„	332	91		
Fuglø — . . .	67,21	63	14	158	38	65	35	„	136	79		
Svinø — . . .	54,51	51	20	170	41	59	35	„	127	79		
											397	49
III. Kunø, Mygledal og Husum Sognes Kommune.												
Kunø Sogn. . . .	94,14	88	43	168	41	11	50	„	179	54		
Mygledal —	69,03	64	82	103	25	20	35	„	125	2		
Husum —	64,93	61	„	136	33	28	35	„	129	28		
											433	84
IV. Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune.												
Fuglefjord Sogn . . .	152,03	142	77	763	186	68	105	„	434	45		
Andefjord —	129,68	121	78	347	84	89	35	„	241	67		
											676	12
V. Funding Sogns Kommune. . .	125,26	117	64	362	88	57	45	„	. . .	. .	251	21
VI. Næs og Gøte Sognes Kommune.												
Næs Sogn	200,17	188	„	728	178	11	70	„	436	11		
Gøte —	128,75	120	90	369	90	28	45	„	256	18		
											692	29
VII. Sjov Sogns Kommune. . .	180,62	169	63	527	128	93	55	„	. . .	. .	353	56
VIII. Ejde Sogns Kommune. . .	154,44	145	4	595	145	7	50	„	. . .	. .	340	61
IX. De forenede Sogne i Nordstrømø Præstegæld.												
Kvivig Sogn . . .	125,98	118	32	440	107	65	75	„	300	97		
Kollefjord — . . .	120,54	113	20	285	69	73	55	„	237	93		
Kvalvig — . . .	128,66	120	84	269	65	81	50	„	236	65		
Haldersvig — . . .	79,70	74	85	352	86	12	45	„	205	97		
Saksen — . . .	49,60	46	59	46	11	25	20	„	77	84		
											1059	36
X. Vestmanhavn Sogns Kommune. .	121,32	113	94	562	137	51	125	„	. . .	. .	376	45
Overføres . .	2363,55	2219	76	7506	1836	41	1255	„			5311	17

Kommunernes Navne.	Efter Marketal. (1/3)			Efter Folkemængde. (1/3)			I Henhold til Lagtingets Vedtagelse (1/3)		Tilsammen for Sognet.		For Kommunen i det hele.	
	Skattemark.	Kr.	Ø.	Folketal.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Overført . .	2363,55	2219	76	7506	1836	41	1255	„			5311	17
XI. De forenede Sogne i Sydstrømø Præstegæld.												
Kirkebø Sogn	163,49	153	56	240	58	72	55	„	267	28		
Kalbak —	94,38	88	81	102	24	96	40	„	153	80		
Thorsh.s udenbys —	99,68	93	60	194	47	46	35	„	176	6		
											597	14
XII. Nolsø Sogns Kommune. . .	67,36	63	45	254	62	13	60	„	...	..	185	58
XIII. Vaagø Præstegælds Kommune.												
Midvaag Sogn . . .	123,95	116	44	440	107	65	80	„	304	9		
Sandevaag — . . .	111,38	104	61	378	92	48	70	„	267	9		
Sørvaag — . . .	80,63	75	73	433	105	94	60	„	241	67		
Bø — . . .	64,22	60	32	96	23	49	30	„	113	81		
Myggenæs — . . .	66,65	62	59	134	32	79	35	„	130	38		
											1057	4
XIV. Sandø Præstegælds Kommune.												
Sand Sogn. . . .	166,43	156	32	705	172	49	90	„	418	81		
Skaalevig —	69,94	65	48	232	54	32	50	„	169	80		
Husevig —	87,24	81	95	237	57	99	40	„	179	94		
Skuø —	44,41	41	70	120	29	36	15	„	86	6		
											854	61
XV. Porkere Sogns Kommune . .	124,67	117	8	514	125	76	55	„	...	..	297	84
XVI. Famien Sogns Kommune . .	40,78	38	28	153	37	44	35	„	...	..	110	72
XVII. Sumbø Sogns Kommune . .	96,90	91	1	426	104	24	55	„	...	..	250	25
XVIII. Vaag Sogns Kommune. . .	86,44	81	18	645	157	82	230	„	...	..	469	„
XIX. Kvalbø Sogns Kommune . .	138,79	130	62	632	154	62	80	„	...	..	365	24
XX. Frodebø Sogns Kommune . .	112,60	105	78	1127	275	74	500	„	...	..	881	52
XXI. Thorshavns Kommune. . .	55,05	51	70	1791	438	19	1130	„	...	..	1619	89
Summa . .	4258,74	4000	„	16349	4000	„	4000	„			12000	„

Bilag 15.

Bemærkninger

til

Udkast til Forslag

til

Lov om Tillæg til Lov for Færøerne af 1ste April 1908 om Afløsning af Tiende og Forandring i forskellige Skatter og Afgifter.

Efter at Tienderne ere ophævede ved Lov af 1ste April 1908 § 6, er § 20 a i Reglement for Grindefangsten af 5te Februar 1872 ikke længere anvendelig. Da der ikke samtidig med Loven af 1ste April 1908 er sket nogen Ændring i det nævnte Reglement, er Tiendens Bortfald kommet baade »Jordehvalen« og »Partehvalen« (Reglementets § 21) til Gode. Lagtinget har nu den 23de d. M. vedtaget en Ændring i Reglementets § 20, hvorefter der fremtidig forlods ligesom hidtil skal udlægges en Tiendedel af Fangsten, saaledes at denne Tiendedel skal anvendes til Jordehvalsrettighedens Afløsning. De jordehvalsberettigede ville, hvis denne Ændring godkendes af Justitsministeriet, fremtidig oppebære ganske den samme Andel af Fangsten som før 1ste April 1908.

Uagtet det formentlig maa antages, at en saadan Ordning som den ommeldte gyldig kan fastsættes ved en Ændring af Grindereglementet (ɔ: ved Beslutning af Justitsministeren efter Lagtingets Indstilling, jfr. Lov om Grindefangsten af 29de December 1857 § 1), er det maaske rettest for Sikkerheds Skyld at søge udvirket et Tillæg til Lov 1ste April 1908, saaledes at al Tvivl om Spørgsmaalets Afgørelse afskæres. Hertil sigter det foranstaaende Lovudkast.

Færø Amt, den 23de September 1908.

C. Bærentsen.

Trykt i »Færø Amtstidendes« Bogtrykkeri.

Indhold.

		Side
	Lagtingets Medlemmer.	
I.	Ændring i Reglerne for de kommunale Valg	1
II.	Reform for de færøske Skatteforhold	5
III.	Anlæg af Havne	9
IV.	Havnereglement for Vestmanhavn og Sørvaag	19
V.	Havnereglement for Vaag	25
VI.	Lærerlønninger	29
VII.	Oprettelse af nye Lærerembeder	36
VIII.	Statstiskud til Skolebygninger	40
IX.	Bestemmelser for Færøernes Mellem- og Realskole	42
X.	Bevilling til Fagraliô Højskole	45
XI.	Ændring i Skydsreglerne	47
XII.	Forandring i Grindereglementet	52
XIII.	Tillæg til Lov for Færøerne af 1ste April 1908 om Afløsning af Tienden m. m.	61
XIV.	Forlængelse af Lov af 5te Maj 1905, sigtende til at lette Udarbejdelsen af nye Skøde- og Panteregistre paa Færøerne	63
XV.	Om Udvidelse til Færøerne af Lov af 28de Februar 1908 om Tillæg til Lov af 18de December 1897 om Retternes Medvirkning til Optagelse af Bevis i Udlandet	68
XVI.	Om Udvidelse til Færøerne af Lov af 28de Februar 1908 om Ændring i § 165 i Loven om Konkurs m. m. af 25de Marts 1872	70
XVII.	Udvidelse til Færøerne af Lov af 22de Marts 1907 om Foranstaltninger til Udryddelse af Rotter	72
XVIII.	Om Udvidelse til Færøerne af Lov af 27de Maj 1908 om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde i Landbrug, Skovbrug, Havebrug m. m.	74
XIX.	Almindelig Ulykkesforsikring	76
XX.	Forsikring af Motorfartøjer	86
XXI.	Færingers Fiskeri ved Island	95
XXII.	Is- og Vejrmeldinger fra Island	100
XXIII.	Postdampskibet »Tjaldur«s Fartplan	103
XXIV.	Fartplan for Dampskibet »Smiril«	107
XXV.	Udskænkningstilladelse for »Det forenede Dampskibsselskab«s Skibe	108
XXVI.	Behandling af ufortoldede Spirituosa	111
XXVII.	Statstilskud til Kureveje	115
XXVIII.	Tilvejebringelse af Drikkevandsledninger	123
XXIX.	Færøernes Deltagelse i Udstillingen i Aarhus	125
XXX.	Amtskommunens Telefonanlæg:	
	A. Udvidelse af Telefonanlægget	129
	B. Tilskud til Telefondriften	135
	C. Tilvejebringelse af Lokale for Telefonstationen i Thorshavn	136
	D. Afmærkning af Kablet: Saltnæs Strænder	137
	E. Telefonkablet: Kirkebø- Skopen	138
	F. Udgivelse af Telefon-Haandbogen paa Færøsk	139
	G. Tilskud til Betjeningen af Telefonstationen i Tofte	140
	H. Tilskud til Betjeningen af Telefonstationen i Vestmanhavn	141

		Side
	I. Nedsættelse af den aarlige Ydelse af Amtskommunens Laan hos »Bikuben«	142
XXXI.	Oprettelse af et Jordemoderdistrikt med Bopæl i Gøte	144
XXXII.	Tuberkulose-Sygehuset	147
	A. Bemyndigelse for Udvalget til at handle som Driftsudvalg under Lagtingssamlingen	152
	B. Nedsættelse af et staaende Udvalg m. m.	153
	C. Dræning af Hoydal	155
	D. Yderligere Statstilskud til Sygehuset	156
	E. Antagelse af en Regnskabsfører	157
	F. Approbation af Erhvervelsen af et Areal af Husegaards Udmark	158
	G. Reglement for Sygehuset	160
	H. Køb af en Trø i Hoydal	160
XXXIII.	Ændring i Reglerne om den kommunale Beskatning	161
XXXIV.	Oprettelse af flere Valgdistrikter	163
XXXV.	Ansættelse af flere Præster	164
XXXVI.	Opførelse af en Kirke paa Hestø	167
XXXVII.	Ændring i Bestemmelserne om Thorshavns Kommuneskole	170
XXXVIII.	Opførelse af en Bygning for Færø Amts Bibliothek	172
XXXIX.	Opførelse af en Bygning for »Færøsk Museum«	174
XL.	Ændring i Jagtloven	175
XLI.	Om Udvidelse til Færøerne af Lov af 4de Maj 1907 om Hjælpekasser	178
XLII.	Om Udvidelse til Færøerne af Lov om Tidspunktet for Lukning om Aftenen af Butikker og Lagere af 19de Juni 1908	180
XLIII.	Om Udvidelse til Færøerne af Lov af 27de Maj 1908 om Arveafgift	182
XLIV.	Om Beskatning af Handelsrejsende	182
XLV.	Tilskud til de færøske Afholdsorganisationer	185
XLVI.	Udskænkning af berusende Drikke i »Smiril«	188
XLVII.	Ansættelse af Læger med Bopæl i Midvaag, i Fjde, i Fuglefjord og ved Skaalefjorden	189
XLVIII.	Bevilling af Sygehjælp	193
XLIX.	Opførelse af et Sygehus i Vestmanhavn	196
L.	Udgivelse af en Lagtingstidende	197
LI.	De af Amtmanden ene afgjorte Sager	198
LII.	Vedtagelser med Hensyn til de kommunale Anliggender	199
LIII.	Andre Vedtagelser:	
	1. Ang. Tidsgrænsen for de af Lagtinget meddelte Bevillinger	215
	2. Rejseunderstøttelse til færøske Lærere	215
	3. Understøttelse til færøske Studerende	215
	4. Trykning af et Katalog for Amtsbiblioteket	215
	5. Tilskud til en Væveskole m. m. i Thorshavn	216
	6. Tilskud til en Landhusholdningsskole i Kirkebø	216
	7. Fordeling af Findingshval mellem Skælling og Kvivig	216
	8. Erstatning for Legemsskade, foranlediget af Grindefangst	217
	9. Ang. Regulering af »Storaa« i Sandevaag	217
	10. Vedligeholdelse m. m. af Kranen ved Landingsstedet ved Gjov	217
	11. Elektricitetsværk i Vestmanhavn	217
	12. Kulbrydningen i »Præstfjæld« ved Kvalbø	218
	13. Ang. det Hansenske Legats Renter	218
	14. Ang. Ophævelse af Forbudet mod Udførsel af Faar m. m. fra Østerø	218
	15. Ang. Udførsel af Heste til Storbritannien	219
	16. Tilskud til Dækning af Udgifterne ved Nyanskaffelser m. m. til Færø Amts Hospital	219

17. Ansøgning om Refusion af Udgifterne ved Husly og Forplejning til 2 Telefonarbejdere 219
18. Ang. Betalingen af forskellige Telefonregninger paa nogle af de af Lagtinget nedsatte Udvalg 220
19. Refusion af Nolsø Sogns Kommunes Udgifter i Anledning af Kongens Besøg paa Nolsø i 1907 220
20. Andragende fra M. Winther-Lützen 220
21. Refusion af de af Amtsrepartitionsfonden forskudsvis i Henhold til Epidemiloven udredede Udgifter 220
22. Indlægning af Arealet omkring Lagtingshuset m. m. 221
23. Vejen i Sands Li 221
24. Erstatning for Udgifter i Anledning af Foranstaltninger mod Øjensygdom blandt Faarene 221

Tilføjelser.

I. Til Sagerne III. IX. XI, XIII, XXII, XXVI, XXX, LII. a. 13. og LIII.
II. A. Love og Anordninger.
B. Ministerielle Resolutioner og andre Meddelelser til Lagtinget.

Bilag.

Bilag 1. Bestemmelser for Færøernes Mellem- og Realskole.
— 2. Udkast til Lov om Tillæg til og Forandring i Lov (Nr. 30) af 28de Februar 1872 om de færøske Landkommuners Styrelse.
— 3. Forslag til Lov for Færøerne om Vandledninger.
— 4. Ændringsforslag fra Udvalget til sammes Udkast til Lov om Tillæg til og Forandring i Loven om de færøske Landkommuners Styrelse.
— 5. Forslag til Lov, indeholdende nærmere Regler for Udskrivning af Skatter til Amtsrepartitionsfonden paa Færøerne.
— 6. Ændringsforslag til Udkast til Forslag til Lov om Lønbestemmelser for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen paa Færøerne.
— 7. Ændringsforslag af Formanden til Udvalgets Udkast til Lov om Tillæg til og Forandringer i Lov (Nr. 30) af 28de Februar 1872 om de færøske Landkommuners Styrelse.
— 8. Udkast til Ændringer i og Tillæg til Reglement for Grindefangst paa Færøerne af 5te Februar 1872 og Justitsministeriets Bekendtgørelse af 26de November 1903.
— 9. Forslag til Ændringer i og Tillæg til Reglement for Grindefangsten paa Færøerne af 5te Februar 1872 og Justitsministeriets Bekendtgørelse af 26de November 1903.
— 10. Ændringsforslag til Udvalgets Forslag til Lov, indeholdende nærmere Regler for Udskrivning af Skatter til Amtsrepartitionsfonden.
— 11. Forslag til Lov om Tillæg til og Forandring i Lov (Nr. 30) af 28de Februar 1872 om de færøske Landkommuners Styrelse. (Vedtaget af Lagtinget den 23de September 1908).
— 12. Forslag til Lov om Lønbestemmelser for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen paa Færøerne.
— 13. Forslag til Ændringer i og Tillæg til Reglement for Grindefangsten paa Færøerne af 5te Februar 1872 og Justitsministeriets Bekendtgørelse af 25de November 1903. (Vedtaget af Lagtinget.).
— 14. Repartition.
— 15. Bemærkninger til Udkast til Forslag til Lov om Tillæg til Lov for Færøerne af 1ste April 1908 om Afløsning af Tiende og Forandring i forskellige Skatter og Afgifter.